

BIULETYN

URZĘDU PATENTOWEGO

Wydawnictwo Urzędu Patentowego
Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

Nr 12 (222)

Warszawa 1982

Urząd Patentowy PRL - na podstawie art. 33 i art. 78 ustawy z dnia 19 października 1972 r. o wynalazczości (Dz. U. PRL Nr 43, **poz.** 272) - dokonuje ogłoszenia w „Biuletynie Urzędu Patentowego” o zgłoszonych wynalazkach i wzorach użytkowych. Ogłoszenia o zgłoszeniach drukowane w „Biuletynie” podane są w układzie klasowym według symboli Int Cl.³ i zgodnie z § 26 ust. 4 zarządzenia Prezesa Urzędu Patentowego PRL z dnia 21.XII.1972 r. w sprawie ochrony wynalazków i wzorów użytkowych (MP z 1973 r. nr 1, poz. 4) zawierają następujące dane:

- oznaczenie klasy i podklasy według symboli III edycji międzynarodowej klasyfikacji patentowej, tj. int. Cl.³,
- numer zgłoszenia wynalazku lub **wzoru** użytkowego,
- datę zgłoszenia wynalazku lub wzoru użytkowego,
- datę i kraj uprzedniego pierwszeństwa oraz numer zgłoszenia dokonanego za granicą lub oznaczenie wystawy - jeżeli zastrzeżono pierwszeństwo,
- imię i nazwisko lub nazwę zgłaszającego,
- miejsce zamieszkania lub siedzibę oraz kraj zgłaszającego,
- imię i nazwisko wynalazcy (wynalazców),
- tytuł wynalazku lub wzoru użytkowego,
- skrót opisu wynalazku lub wzoru użytkowego **wrazz** figurą rysunku najlepiej obrazującą wynalazek lub wzór użytkowy,
- liczbę zastrzeżeń.

Po wykazie ogłoszeń w układzie klasowym według symboli Int. Cl.³ podaje się wykaz zgłoszeń opublikowanych w danym numerze w układzie numerowym.

Ogłoszenia dotyczące zgłoszeń o udzielenie patentów tymczasowych zostały oznaczone literą T za numerem zgłoszenia. Jeżeli po dniu takiego ogłoszenia zostanie złożony wniosek o udzielenie patentu (art 26 ust. 3 u.ow.), Urząd Patentowy ogłasza o wniosku w „Wiadomościach Urzędu Patentowego”.

Od dnia ogłoszenia o zgłoszeniu wynalazku lub wzoru użytkowego osoby trzecie mogą:

- 1) zapoznać się ze wskazanym opisem wynalazku lub wzoru użytkowego, zastrzeżeniami patentowymi lub ochronnymi i rysunkami oraz sporządzić z nich odpisy;
- 2) w terminie sześciu miesięcy - nadsyłać do Urzędu Patentowego swoje uwagi co do istnienia przeszkód uniemożliwiających udzielenie patentu (prawa ochronnego).

Odpowiednio uzasadnione pod względem faktycznym (dokumentacja dowodowa) i prawnym uwagi należy nadsyłać w dwóch egzemplarzach pod adres: Urząd Patentowy PRL-00-950 Warszawa, skr. poczt. 203, Al. Niepodległości 188.

Informuje się, że odbitki kserograficzne dokumentów wymienionych w pkt. 1 można zamawiać w Urzędzie Patentowym, przy czym w zamówieniu należy:

- a) podać numer „Biuletynu Urzędu Patentowego”, w którym dokonano ogłoszenia o zgłoszeniu oraz numer strony,
- b) wskazać numer zgłoszenia, klasę patentową i tytuł wynalazku lub wzoru użytkowego.

Urząd Patentowy PRL podaje do wiadomości konta w NBP:

1. Urząd Patentowy PRL - NBP V O/M w Warszawie
konto: 1052-2583-222 cz. 54 dz. 91 **rozdz.** 9111 § 77 - opłaty związane z rejestracją i ochroną wynalazków, wzorów użytkowych, wzorów **zdobniczych**, znaków towarowych;
opłaty za skargi i odwołania.
2. Urząd Patentowy PRL, Centralny Ośrodek Informacji Patentowej - NBP V O/M w Warszawie
konto: 1052-2583-222 cz. 54 dz. 7 rozdz. 7811
§ 45 - wpłaty z tytułu sprzedaży wydawnictw
§ 44 - wypłaty za usługi poligraficzne i mikrofilmowe.
3. Urząd Patentowy - NBP V O/M w Warszawie konto: 1052-2583-13932 - wpłaty za powołanie biegłego.

Warunki prenumeraty:

Prenumeratę na kraj przyjmują Oddziały **RSW** „Prasa-Książka-Ruch” oraz Urzędy pocztowe i doręczyciele - w terminie do dnia 25 listopada na rok następny. Cena prenumeraty rocznej - 5200 zł.

Jednostki gospodarki uspołecznionej, instytucje, organizacje i wszelkiego rodzaju zakłady pracy zamawiają prenumeratę w miejscowych Oddziałach RSW „Prasa-Książka-Ruch”. W miejscowościach zaś, w którym nie ma Oddziałów RSW - w urzędach pocztowych. Czytelnicy indywidualni opłacają prenumeratę wyłącznie w urzędach pocztowych i u doręczycieli. Prenumeratę ze zleceniem wysyłki za granicę przyjmuje RSW „Prasa-Książka-Ruch”, Centrala Kolportażu Prasy i Wydawnictw, ul. Towarowa 28, 00-958 Warszawa, konto NBP XV Oddział w Warszawie Nr 1153-201045-139-11. Prenumerata ze zleceniem wysyłki za granicę jest droższa od prenumeraty krajowej o 50% dla zleciodawców indywidualnych i o 100% dla zlecających instytucji i zakładów pracy.

Egzemplarze archiwalne można nabywać w Urzędzie Patentowym **PRL** - Centralny Ośrodek Informacji Patentowej, Al. Niepodległości 188, skr. poczt. 203, 00-950 Warszawa

URZĄD PATENTOWY POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

Numer oddano do składu w marcu 1982 r. Ark. wyd. 10,13; ark. druk. 8,5. Papier druk. sat. kl. V, 71 g, 61×86. Nakład 3060+25 egz.

Cena - zł

INDEKS 35326

Olsztyńskie Zakłady **Graficzne**, im. Seweryna Pieniężnego — 10-417 Olsztyn, ul. Towarowa 2. Lz. 249.

BIULETYN URZĘDU PATENTOWEGO

Warszawa, dnia 7.06.1982 r.

Nr 12 (222) Rok X

Ogłoszenia o zgłoszonych w Polsce I. Wynalazkach do opatentowania II. Wzorach użytkowych do ochrony

I. WYNAŁAZKI

Dział A

PODSTAWOWE POTRZEBY LUDZKIE

A01B   **P. 233867**   **17.11.1981**
Pierwszeństwo: 21.11.1980 - St. Zjedn. Am. (nr 209239)

Deere and Company, Moline, Stany Zjednoczone Ameryki (Richard Treichel, Seaton Moon).

Układ regulacji siły holowania w traktorze

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania konstrukcji ze wzmocnioną siłą holowania bez zakłócenia działania układu przy regulacji głębokości czy położenia maszyny roboczej.

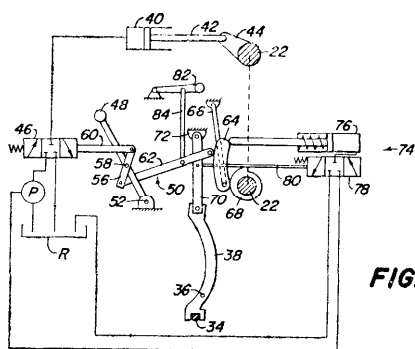

FIG. 3

Układ regulacji siły holowania w traktorze zawiera wzmacniacz (74) siły, składający się z siłownika hydraulicznego (76) i zaworu (78). Zawór (78) połączony jest z łącznikiem (70) za pomocą łącznika (80). Tłoczyisko siłownika (76) współpracuje z wewnętrzną powierzchnią krzywki (64). Zewnętrzna powierzchnia krzywki (64) współpracuje z rolką łącznika (62), którego położenie regulowane jest przez dźwignię nastawczą (82), połączoną z łącznikiem (62) za pomocą łącznika (84). Krzywka (64) współpracuje z krzywką (68) osadzoną na wałku (22) połączonym za pomocą ramienia (44) z tłoczykiem (42) siłownika hydraulicznego, którego cylinder (40) połączony jest z zaworem (46). Zawór (46) połączony jest za pomocą łącznika (60) i dźwigni (56) z łącznikiem (62).

(8 zastrzeżeń)

A01C   **P. 233770**   **11.11.1981**
C02F
C05F

Pierwszeństwo: 22.11.1980 - RFN (nr P 30 44 022.3)
27.05.1981 - RFN (nr P 31 21 063.5)

Heinrich Bernhard BRTNKMANN, Bergkamen - Overberge, Republika Federalna Niemiec.

Sposób rozdzielania ciekłego produktu odpadowego, w szczególności gnojówki lub osadów ściekowych, na fazę stałą i ciekłą oraz urządzenie do rozdzielania ciekłego produktu odpadowego, w szczególności gnojówki lub osadów ściekowych na fazę stałą i ciekłą

Celem wynalazku jest opracowanie bardziej ekonomicznego i szybkiego sposobu rozdzielania ciekłego produktu odpadowego, w szczególności gnojówki lub osadów ściekowych, na fazę stałą i ciekłą, oraz opracowanie urządzenia do rozdzielania ciekłego produktu odpadowego, przeznaczone zwłaszcza do wytwarzania nawozu stałego.

Sposób według wynalazku polega na tym, że wprowadza się do basenu filtracyjnego ciekły produkt od-

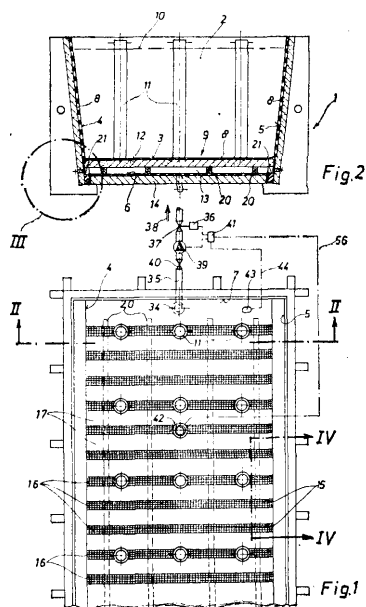

Fig. 2

Fig. 1

padowy i pozostawia na tak długo w spokoju, aż faza stała ustoi się u góry a faza ciekła u dołu po czym spuszcza się z niego fazę ciekłą przez otwarcie co najmniej jednego zamykającego otworu odpływowego.

Istotę sposobu według wynalazku stanowi to, że dno basenu filtracyjnego zakrywa się cieczą, po czym wprowadza się ciekły produkt odpadowy i po ustaniu się fazy stałej i ciekłej spuszcza się tę ostatnią aż faza stała osiągnie niemal dno basenu filtracyjnego, a następnie przerywa się odpływ fazy ciekłej i ponownie odczekuje się na ustawienie się fazy stałej u góry, a fazy ciekłej u dołu i znowu otwiera się odpływ.

Urządzenie do rozdzielania ciekłego produktu odpadowego, mające basen filtracyjny betonowy z płytą filtracyjną zaopatrzoną w otwory przelotowe oraz z nieprzepuszczalną płytą dolną umieszczoną pod nią z pozostawieniem przestrzeni pośredniej i pochyloną w stronę co najmniej jednego otworu odpływowego, zgodnie z wynalazkiem charakteryzuje się tym, że płyta filtracyjna (12) stanowi dno szczelinowe, którego szczeliny (15) są pokryte sitami rusztowymi (16).

(34 zastrzeżenia)

A01N

P. 228283

05.12.1980

Instytut Ochrony Roślin, Poznań, Polska (Janusz Świętosławski, Andrzej Siłowiecki, Jan Święch, Bolesław Strawski, Władysław Piłat, Zdzisław Żerkowski).

Kompozycja zwilżająca do środków ochrony roślin

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania kompozycji zwilżającej, która zwiększyłaby skuteczność działania środków ochrony roślin i jednocześnie miała obniżoną zdolność tworzenia piany.

Środek wg wynalazku zawiera 65—85 cz. wag. technicznej soli sodowej sulfobursztynianu diizooktylu, 15—25 cz. wag. alkoholu C₁—C₃ lub acetonu, 3—7 cz. wag. mocznika, 0,01—0,5 cz. wag. oleju metylofenylosilikonowego. (1 zastrzeżenie)

A01N

P. 233865

17.11.1981

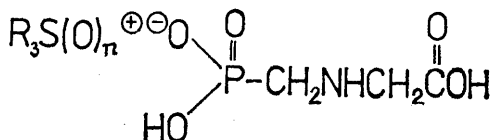
Pierwszeństwo: 04.12.1980 - St. Zjedn. Am. (nr 212921)

Stauffer Chemical Company, Westport, Stany Zjednoczone Ameryki (George Blackmore Large).

Środek chwastobójczy i regulujący wzrost roślin

Celem wynalazku jest opracowanie nowego środka o aktywności większej niż aktywność znanych dotąd środków.

Środek według wynalazku zawiera jako substancję czynną co najmniej jedną sól trójalkilosulfoniową N-fosfonometyloglicyny o ogólnym wzorze 1, w którym R oznacza rodnik alkilowy o 1—3 atomach węgla, a n oznacza liczbę 0 lub 1. (6 zastrzeżeń)

WZOR 1

A22B

P. 228063

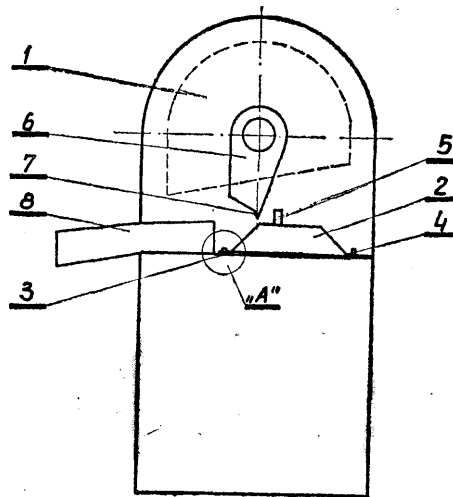
24.11.1980

Okręgowe Przedsiębiorstwo Przemysłu Mięsnego, Rzeszów, Polska (Tadeusz Noga, Adam Szpunar, Jacek Frączek).

Urządzenie do ściągania racic

Celem wynalazku jest skonstruowanie urządzenia, za pomocą którego można byłoby szybko i sprawnie zdejmować racice ze stóp wołowych bez względu na ich wymiary.

Urządzenie do ściągania racic ze stóp wołowych ma według wynalazku odpowiednio ukształtowany wydłużony element stalowy (2) o przekroju korytkowym, na którego stożkowej powierzchni przytwierdzony jest kołek oporowy (5) ograniczający ruch stopy do przodu. Element korytkowy podparty jest w części przedniej na amortyzatorze sprężynowym (3) o regulowanym napięciu sprężyny, a jego część tylna umocowana jest w sposób ruchomy do powierzchni blatu stołu. W skład urządzenia wchodzi również podwójne ramię (6) o kształcie elipsowatym, na którego krawędziach bocznych przytwierdzone są elementy do ściągania racic w formie pazurów (7), zbliżonych swoim kształtem do klinów. (1 zastrzeżenie)

A23C

P. 232539 T

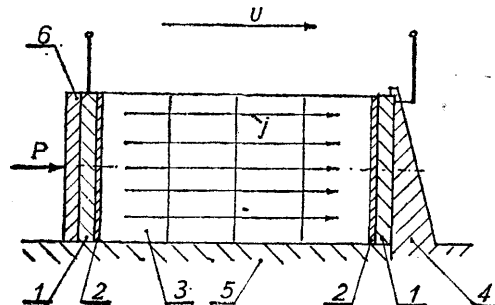
06.08.1981

Politechnika Białostocka, Białystok, Polska (Mieczysław Chęć, Kazimierz Cywiński).

Układ do elektrycznej aktywizacji dojrzewania serów

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania takiego układu do elektrycznej aktywizacji dojrzewania serów, który eliminowałby wnikanie jonów metali do masy sera oraz zapewniał utrzymanie gęstości prądu w serze bliską jednorodnej.

Układ według wynalazku ma na podłożu izolacyjnym (5) ułożone bloki serowe (3). Bloki te zawarte są pomiędzy elektrodami węglowymi (1), do których podłączone jest napięcie. Pomiedzy blokami serowymi (3) i elektrodami węglowymi (1) znajduje się warstwa tamponowa (2). Cały zestaw układu opiera się o podłoże stałe (4) i jest dociskany podłożem ruchomym (6) stałą siłą P. (1 zastrzeżenie)

A24D

P. 233918

20.11.1981

Pierwszeństwo: 21.11.1980 — St. Zjedn. Am. (nr 208951)

Brown and Williamson Tobacco Corporation, Louisville, St. Zjedn. Am. (Robert R. Johnson, Daniel V. Cantrell).

Filtr papierosowy

Celem wynalazku jest opracowanie filtra papierosowego o lepszej sprawności oczyszczania dymu ze

smoły i innych zanieczyszczeń niż sprawność znanych dotąd filtrów.

Filtr papierosowy według wynalazku ma porowaty wkład filtracyjny (10) owinięty nieprzenikliwą dla dymu otoczką (12), przy czym wkład filtracyjny (10) ma co najmniej jeden rowek (14) umieszczony w wybrany miejscu wzdłuż wkładu filtracyjnego (10). Jeden koniec rowka (14) jest zaślepioń, natomiast drugi koniec rowka (14) ma otwór (15) połączony z wkładem filtracyjnym (10). Otoczka (12) owinięta jest osłonką (16) mającą przelotowe otwory (18) połączone z rowkiem (14). (7 zastrzeżeń)

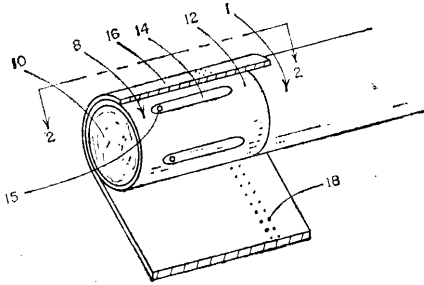

FIG. 1

A24D P. 234035 30.11.1981
Pierwszeństwo: 28.11.1980 — St. Zjedn. Am. (nr 210,877)

Brown and Williamson Tobacco Corporation, Louisville, Stany Zjednoczone Ameryki (Daniel V. Cantrell).

Filtr papierosowy

Celem wynalazku jest opracowanie takiego filtra papierosowego, który przepuszczałby zmniejszoną ilość smoły dzięki połączeniu akcji wentylacyjnej i filtrującej.

Filtr papierosowy według wynalazku zawiera element filtracyjny (4) owinięty otoczką (6) nieprzepuszczalną dla dymu, mający centralny otwór (8) od strony wałeczka tytoniu (1), stanowiący wlot do osiowego kanału (9) połączonego za pomocą poprzecznych kanałów (10) z rowkami (12) usytuowanymi na zewnętrznej powierzchni elementu filtracyjnego (4). Kanały (14) łączą rowek (12) z osiowym kanałem (16) stanowiącym wylot dymu. Element filtracyjny (4) z otoczką (6) jest owinięty przepuszczającym powietrze papierem (20) mającym perforacje (21), dla przepływu powietrza z otoczenia do wnętrza rowków dla zmieszania go z dymem tytoniowym. (12 zastrzeżeń)

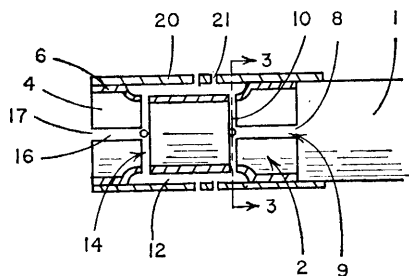

FIG. 2

A47L P. 232553 T 06.08.1981

Aleksander Brąglewicz, Sopot, Polska (Aleksander Brąglewicz).

Myjka do naczyń kuchennych i stołowych

Celem wynalazku jest opracowanie takiej myjki, do której wytworzenia można byłoby wykorzystać materiały odpadowe.

Myjka do naczyń kuchennych i stołowych według wynalazku jest wykonana z odpadów włókniny z włókien poliamidowych i/lub polipropylenowych, spłisnio-

nych i drapanych. Włóknina jest korzystnie oczyszczona podciśnieniowo. Formatki, stanowiące myjki, mają grubość około 1 cm, stanowiąc elastyczne, filcopodobne płytki. (1 zastrzeżenie)

A61B P. 228218 01.12.1980

Stocznia Szczecińska im. Adolfa Warskiego, Szczecin, Polska (Sławomir Gajda, Marian Kukliński, Jerzy Straszko).

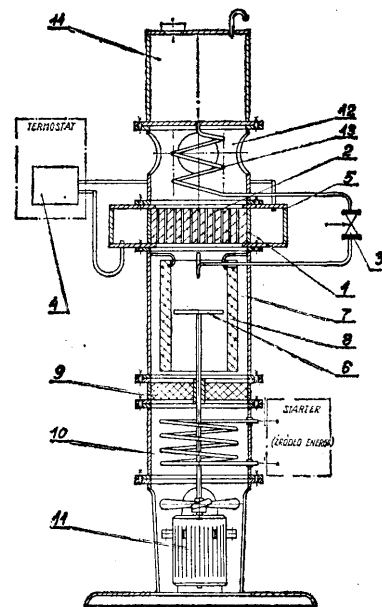
Sposób symulacji procesu oddychania oraz urządzenie do stosowania tego sposobu

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie umożliwienia prowadzenia dokładnej symulacji procesu oddychania istot żywych.

Sposób symulacji procesu oddychania polega na tym, że palną substancją organiczną odparowuje się i miesza z mieszkanką oddechową, a następnie tak otrzymaną mieszkankę gazową spala się katalitycznie, po czym otrzymane produkty spalania chłodzi się do temperatury, przy której resztkowa ilość ciepła zawarta w tych produktach odpowiada ilości ciepła wydzielanej przez człowieka.

Urządzenie do symulacji procesu oddychania zawiera komorę spalania (1) wypełnioną katalizatorem, połączoną z jednej strony z komorą parowania (7), a z drugiej z komorą chłodzenia (12).

W komorze parowania (7) jest umieszczony wirnik (6) do mechanicznego rozdrabniania palnej substancji organicznej oraz płyty włókniny (8) do odparowywania tej substancji. Wstępne podgrzewanie palnej substancji organicznej następuje w weźownicy (13) umieszczonej w komorze chłodzenia (12), zaś dawkowanie tej substancji reguluje się zaworem (3). (8 zastrzeżeń)

A61K P. 228329 06.12.1980

Jeleniogórskie Zakłady Farmaceutyczne „Polfa” Przedsiębiorstwo Państwowe, Jelenia Góra, Polska (Józef Rząsa, Jan Czarnecki, Tadeusz Wojtaro wicz, Felicjan Mozołowski, Zdzisław Kras, Stanisław Południkiewicz, Jan Woźniak, Zygmunt Furowicz, Eugenia Serba, Kazimierz Bień, Edward Dębicki).

Sposób otrzymywania naturalnego ekstraktu wątrobowego

Celem wynalazku jest opracowanie takiego sposobu otrzymywania naturalnego ekstraktu wątrobowego, który pozwalałby na zwiększenie wydajności procesu i poprawienie jakości otrzymanego produktu.

Sposób otrzymywania ekstraktu wątrobowego - wodnego wyciągu naturalnych substancji wspomagających przeciwanemiczne działanie witaminy B₁₂, polegający na ekstrakcji wątroby wołowej wrzącym metanolem; całkowitej eliminacji z ekstraktu substancji balastowych takich jak białka, tłuszcze i fosfolipidy przez strącenie ich poprzez zmianę stężenia w układzie woda metanol oraz według wynalazku przez jonosorpcję na kationitach. (2 zastrzeżenia)

A61K P. 233353 08.10.1981

Pierwszeństwo: 10.10.1980 - W. Brytania (nr 8032743)

Hans R. Mühlemann, Zurich, Szwajcaria.

Kompozycja synergistyczna do usuwania nalotu nazębnego

Celem wynalazku jest opracowanie takiego środka do usuwania nalotu nazębnego, który nie zmieniałby zabarwienia zębów.

Kompozycja synergistyczna do usuwania nalotu nazębnego w postaci płynów, aerozoli, żeli, preparatów piankowych, past do zębów według wynalazku zawiera jako składniki synergistyczne zasadę pirymidynaminową, zwłaszcza heksetydyne i sól cynku. (4 zastrzeżenia)

A62C P. 228074 25.11.1980
B64D

Instytut Lotnictwa, Warszawa, Polska (Antoni Pobudkiewicz, Andrzej Zagórowski).

Urządzenie do gaszenia pożarów naziemnych ze statku powietrznego, zwłaszcza rolniczego

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie umożliwienia uzyskania różnych wydatków cieczy gaśniczej, a tym samym umożliwienie bezpośredniego gaszenia pożaru

lub wytworzenia długiego pasa zaporowego wokół niego.

Urządzenie, mocowane wymiennie do zbiornika (2) samolotu rolniczego w miejsce aparatury agrolotniczej, według wynalazku ma w korpusie (1) wykonane dwie gardziele (3 i 4) i chwyt powietrza (9), usytuowany pomiędzy gardzielami (3 i 4) i przechodzący w rurę (11) zakończoną w najwyższym punkcie zbiornika (2). Ponadto kłapy (5) zawiasowo zamocowane do korpusu (1) są sterowane przez siłowniki (8), które w pozycji otwartej uchylają kłapy (5) w kierunku lotu samolotu o kąt mniejszy od 90°. (1 zastrzeżenie)

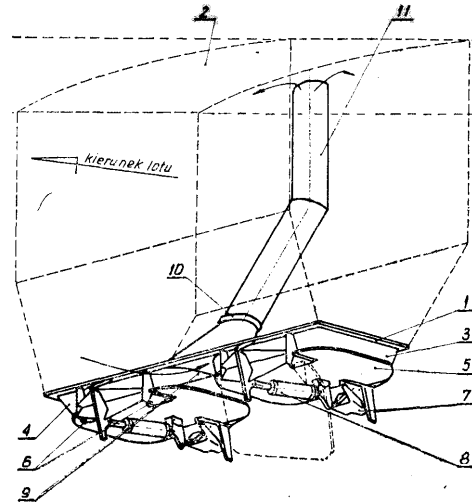

Fig. 3

Dział B

RÓŻNE PROCESY PRZEMYSŁOWE; TRANSPORT

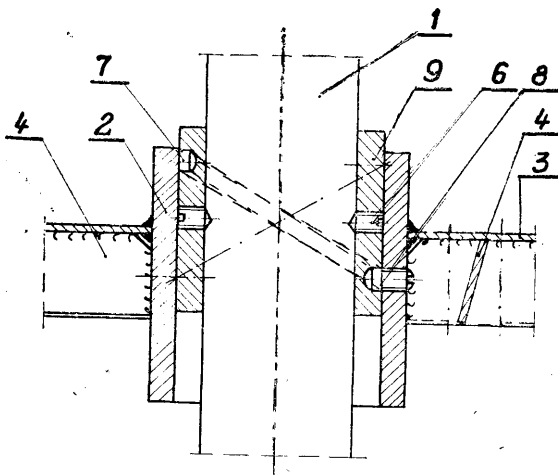
B01D P. 228094 25.11.1980

Instytut Ciężkiej Syntezy Organicznej „Błachownia”, Kędzierzyn-Koźle, Polska (Bronisław Naraniecki, Albin Stoszek, Józef Wróbel, Marek Marciński).

Dezintegrator piany

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zwiększenia efektu degradacji piany.

Przedmiotem wynalazku jest dezintegrator piany powstającej w trakcie prowadzenia wielu procesów technologii chemicznej.

Dezintegrator piany składający się z poziomej tarczy (3) osadzonej na napędzonym silnikiem pionowym wale (1) charakteryzuje się tym, że tarcza (3) połączona jest z wałem (1) piastą (2) posiadającą dwa umieszczone naprzeciw siebie sworznie prowadzące (8), które mieszczą się, każdy w oddzielnym eliptycznym wybraniu (7) na powierzchni wału (1), przy czym wybrania te są symetryczne względem osi wału (1), a tarcza (3) posiada otwory których powierzchnia stanowi 50 procent powierzchni tarczy a między rzędami otworów do dolnej powierzchni tarczy zamocowane są zębra (4). (3 zastrzeżenia)

B01D P. 228258 04.12.1980

Politechnika Warszawska, Warszawa, Polska (Stanisław Wróński, Marek Kozłowski, Andrzej Mróz, Małgorzata Szembek-Stoeger).

Sposób odpylania gazów i urządzenie do odpylania gazów

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie umożliwienia odpylania gazów w procesach technologicznych charakteryzujących się dużym natężeniem przepływu gazu.

Przedmiotem wynalazku jest sposób odpylania gazów, w którym zapyłony gaz doprowadza się do zewnętrznej powierzchni cylindrycznej przegrody porowatej wirującej z prędkością obrotową dobraną w zależności od natężenia przepływu zapyłonego gazu tak, aby cząstki fazy stałej w wyniku działania wirowego pola sił wywołanego przez tę wirującą przegrodę były

odrzucane od strefy znajdującej się w pobliżu ścianki bocznej elementu, stanowiącego jednocześnie przegrodę porowatą przepuszczającą do jego wnętrza odpylony gaz a prędkość obrotową odpylonego gazu gwałtownie się zmniejsza za pomocą nieruchomego elementu hamującego.

Urządzenie stanowiące wirujący cylindryczny element odpylający, którego ścianka boczna jest przegrodą porowatą, do podstawy którego zamocowany jest wydrążony wał służący do nadawania ruchu obrotowego elementowi odpylającemu oraz do odprowadzania odpylonego gazu, a wewnątrz wirującego, cylindrycznego elementu odpylającego (1) znajduje się nieruchomy element hamujący (4) oraz wariant urządzenia, które stanowi wirujący cylindryczny element odpylający, którego ścianka boczna jest przegrodą porowatą do którego ruchomej podstawy zamocowany jest wał służący do nadawania ruchu obrotowego elementowi odpylającemu a drugą podstawę elementu odpylającego stanowi nieruchoma tarcza o średnicy mniejszej niż średnica cylindrycznego elementu odpylającego, na której osadzony jest element hamujący (4) do której zamocowany jest króciec (5) służący do odprowadzania odpylonego gazu. (3 zastrzeżenia)

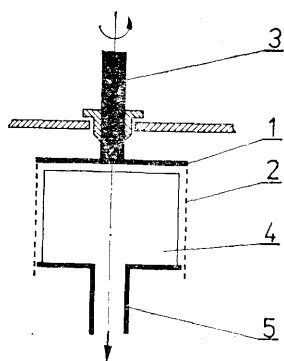

Fig. 2.

B01D P. 232542 T 06.08.1981

Politechnika Wroclawska, Wroclaw, Polska (Józef Koszela, Krystyna Dzikowska, Ryszard Gajek).

Sposób elektroosmotycznego odwadniania

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zwiększenia efektywności elektroosmotycznego odwadniania ośrodków porowatych, zwłaszcza drobnodispersyjnych jak na przykład grunty, szlamy poflotacyjne, ścieki przemysłowe.

Istota wynalazku polega na tym, że w odwadniany ośrodek (1) wprowadza się elektrody (2 i 3) i zasilają je ze źródła prądu stałego. Elektrody (2 i 3) oddzielone są od środka (1) za pomocą cylindrycznych jonowymiennych membran (6 i 7). Anodę (2) oddziela się od odwadnianego ośrodku (1) anionowymienną membraną (6) zaś katodę (3) kationowymienną mem-

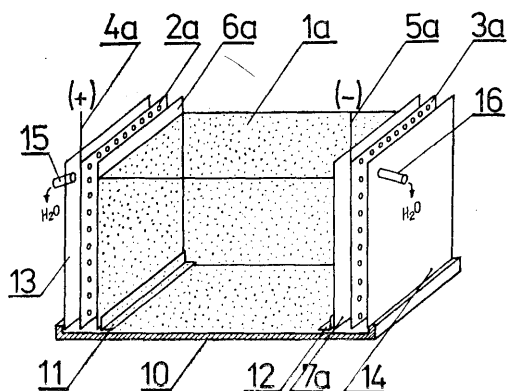

Fig. 2.

braną (7). Wodę gromadzącą się w procesie odwadniania w obszarach między elektrodami (2 i 3) a przynależnymi im jonowymiennymi membranami (6 i 7) odprowadzana jest grawitacyjnie przez odpływowe przelewy (15 i 16). (2 zastrzeżenia)

B01D P. 232543 T 06.08.1981

Politechnika Wroclawska, Wroclaw, Polska (Józef Koszela, Wojciech Stojak, Jerzy Kotowski).

Sposób zasilania elektrod w procesie elektroosmotycznego odwadniania

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zwiększenia ilości zdrenowanej wody z odwadnianego ośrodka oraz obniżenia nakładów energii podczas procesu odwadniania.

Wynalazek dotyczy sposobu zasilania elektrod w procesie elektroosmotycznego odwadniania, w którym elektrody są w całym procesie odwadniania połączone z tymi samymi biegunami zasilającego źródła napięcia stałego. Podczas trwania procesu odwadniania przerywa się cyklicznie zasilanie elektrod ze źródła napięcia stałego. Proces przerywania zasilania przeprowadza się tak, że okres przerwy w zasilaniu najkorzystniej wynosi od 1 minuty do 10 minut, zaś okres zasilania trwa najkorzystniej od 5 minut do 4 godzin.

Rozwiązanie według wynalazku znajduje zastosowanie przy osuszaniu murów, odwadnianiu i wzmacnianiu podłoża gruntowego, stabilizacji zwałowisk i skarp, a także przy odwadnianiu zawiesin mineralnych. (1 zastrzeżenie)

B01D P. 232544 T 06.08.1981

Politechnika Wroclawska, Wroclaw, Polska (Józef Koszela, Józef Cyganek, Władysław Straś).

Urządzenie do ciągłego elektroosmotycznego odwadniania zawiesin

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie umożliwienia bieżącego, regulowanego obniżania nadmiernej wilgotności ośrodków drobnodispersyjnych w zakresie konsystencji płynnej.

Wynalazek dotyczy urządzenia do ciągłego elektroosmotycznego odwadniania zawiesin przeznaczonych do stosowania w przetwórstwie kopalin, przemyśle surowcowym materiałów ogniotrwałych, przy ściekach przemysłowych, szlamach poflotacyjnych i w przemyśle ceramicznym.

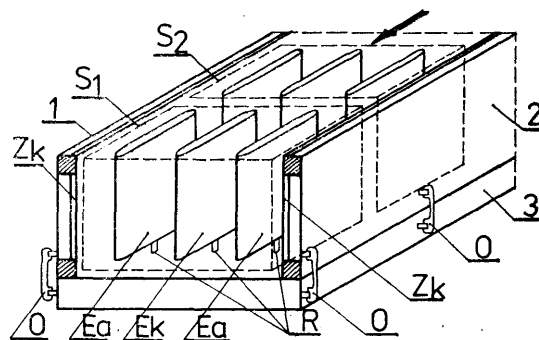

Fig. 1.

Urządzenie według wynalazku zawierające odwadniającą wannę, wewnątrz której umieszczony jest co najmniej jeden szereg (S₁ - S_n) elektrodowych zespołów (E_a, E_k) utworzony z naprzemiennie rozmieszczonych katodowych zespołów (E_k) i anodowych zespołów (E_a). Każdy z nich ma kształt cylindra o przekroju poprzecznym w kształcie elipsy i jest utworzony z właściwej elektrody wykonanej z perforowanej blachy lub siatki metalowej otoczonej zewnątrz jonowymienną przeponą. Od dołu każdy z cylindrycznych

elektrodowych zespołów (E_k , E_a) jest zaopatrzone w dielektryczne gniazdo, w którym jest szczelnie zamocowana przepona i elektroda, a które jest połączone rurką (R) z rynną (3) usytuowaną pod wanną. Każdy z obydwu płaskich katodowych zespołów (Z_k) ma płaską katodę połączoną poprzez izolacyjne wsporniki z przynależną jej boczną ścianą (1, 2) wanny, przy czym wymieniona katoda jest oddzielona od wnętrza wanny kationowymienną płaską przeponą zamocowaną w izolacyjnych wspornikach (3 zastrzeżenia)

B01D **P. 232652 T** 13.08.1981

Politechnika Łódzka, Łódź, Polska (Janusz Chuto, Czesław Strumiłło, Tadeusz Kudra, Janusz Adamiec).

Sposób oczyszczania gazów odlotowych z HF i SiF_4 oraz utylizacji roztworów posorpcyjnych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie podwyższenia sprawności oczyszczania gazów odlotowych z HF i SiF_4 .

Sposób oczyszczania gazów odlotowych z HF i SiF_4 oraz utylizacji roztworów posorpcyjnych na drodze absorpcji związków fluoru w wodzie, polega na tym, że prowadzi się dwustopniową absorpcję związków fluoru, w której pierwszym stopniu gazy odlotowe zawierające związki fluoru poddaje się absorpcji w czym roztwór absorpcyjny krąży w obiegu zamkniętym do chwili osiągnięcia w nim stężenia kwasu H_2SiF_6 10—20% wagowych, po czym jest odprowadzany jako produkt absorpcji na zewnątrz instalacji, zaś w drugim stopniu absorpcji gaz poddaje się absorpcji w wodzie, która krąży w obiegu zamkniętym do chwili osiągnięcia w niej stężenia kwasu H_2SiF_6 0,5—3% wagowych, po czym jest wprowadzana jako roztwór absorpcyjny do pierwszego stopnia absorpcji. (1 zastrzeżenie)

B01D **P. 233775** 11.11.1981

Pierwszeństwo: 11.11.1980 - Węgry (nr 2693/80)

EGYT Gyógyszervegyészeti Gyár, Budapeszt, Węgry.

Urządzenie do oddzielania cząstek stałych, zwłaszcza do zastosowań wymagających zwiększonej niezawodności eksploatacji

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zwiększenia niezawodności eksploatacji urządzenia do oddzielania cząstek stałych. Urządzenie według wynalazku zawiera pierwszą przestrzeń przystosowaną do przyjmowania cząstek stałych oraz czynnika, w danym przypadku czynnika nośnego, oraz drugą przestrzeń przystosowaną do przyjmowania filtratu, oddzielone względem siebie członem filtracyjnym.

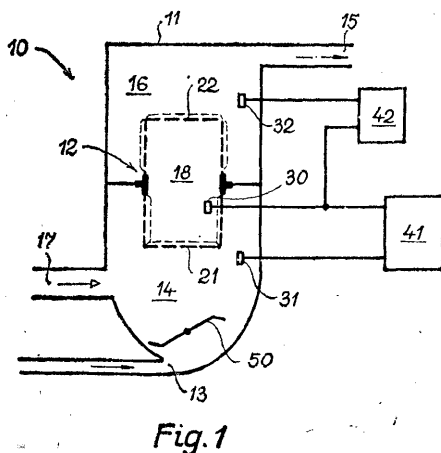

Fig. 1

Istotę wynalazku stanowi to, że człon filtracyjny (12) zawiera pierwszy element filtracyjny (21) i drugi element filtracyjny (22), przy czym pierwszy element filtracyjny (21) jest umieszczony z wyodrębnieniem pierwszej przestrzeni (14), a drugi element filtracyjny (22) - drugiej przestrzeni (16), a przy tym pierwszy element filtracyjny (21) i drugi element filtracyjny (22) wspólnie wyznaczają przestrzeń pośrednią (18), łączącą się z pierwszą przestrzenią (14) tylko przez graniczący z nią pierwszy element filtracyjny (21), oraz z drugą przestrzenią (16) tylko poprzez graniczący z nią drugi element filtracyjny (22), a ponadto ma manometr wewnętrzny (30) umieszczony w przestrzeni pośredniej (18). (7 zastrzeżeń)

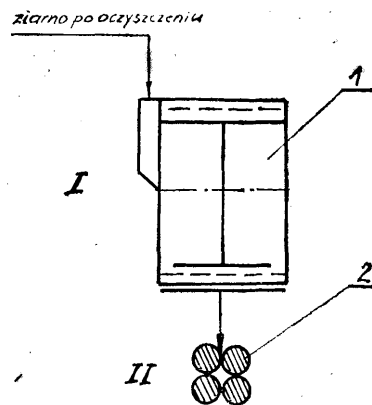
B02C **P. 232604 T** 11.08.1981

Okręgowe Przedsiębiorstwo Przemysłu Zbożowo-Młynarskiego „PZZ”, Rzeszów, Polska (Stanisław Baran).

Sposób przemiału ziarn pszenicy lub żyta na mąkę całościarnową-razową

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie uproszczenia skrócenia schematu przemiałowego pszenicy i żyta, przy jednoczesnym zwiększeniu dobowej wydajności przemiału.

Sposób według wynalazku polega na tym, że oczyszczone ziarno kieruje się na dwa pasaże śrutowe (I i II), przy czym pierwszy pasaż śrutowy (I) stanowi młynek młotkowy (1) z siatką o oczkach 3,0—4,8 mm, w którym następuje rozdrobnienie ziarna na frakcję kaszową grubą, a pasażem drugim śrutowym (II) jest podwójny rowkowy młewnik walcowy (2), w którym następuje rozdrobnienie frakcji kaszowej na mąkę całościarnową. (1 zastrzeżenie)

B02C **P. 232606 T** 11.08.1981

Okręgowe Przedsiębiorstwo Przemysłu Zbożowo-Młynarskiego „PZZ”, Rzeszów, Polska (Stanisław Baran).

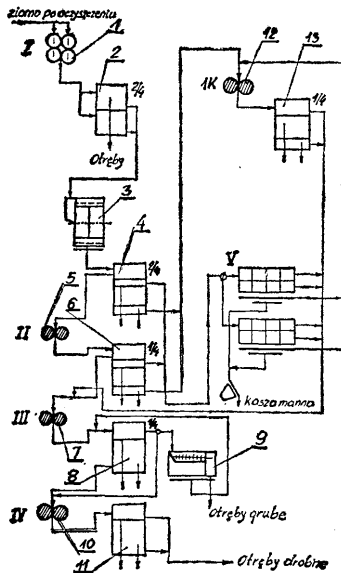
Sposób przemiału ziarn pszenicy lub żyta na mąkę produkcyjną

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie skrócenia schematu przemiałowego pszenicy i żyta, przy jednoczesnym wzroście dobowej wydajności przemiału wynoszącej około 41 ton na dobę.

Sposób według wynalazku polega na tym, że ziarna pszenicy lub żyta kieruje się na cztery pasaże śrutowe (I, II, III, IV) i jeden pasaż kaszowy (V), a z każdego młewnika (1, 5, 7, 10, i 12) mlewo podaje się bezpośrednio na odpowiednio działające odsiewacze płaskich (2, 4, 6, 8, 11 i 13) czterodziałowe, przy czym pierwszy pasaż śrutowy (I) zawiera gładki podwójny gniotownik walcowy (1) o średnicy 300 mm i długości 800 mm powodujący zgniecenie ziarna zboża, bez uszkodzenia jego łuski oraz dwa płaskie odsiewacze (2, 4) czterodziałowe, pomiędzy którymi jest umieszczony

młynek młotkowy (4) z sitem o oczkach 3—5 mm, powodujący wy trzepanie z łuski bielma zboża, natomiast długość szczeliny mielącej wszystkich pasażów wynosi 3600 mm, a jej obciążenie 11,3 tony na metr bieżący na dobę.

Złoty z ostatniego sita przesiewacza płaskiego (4) pasażu śrutowego (I) oraz złoty z ostatniej gazy od-siewacza płaskiego (6) pasażu śrutowego (II) zasilają pasaż kaszkowy (1K), zaś złoty z sit kaszkowych od-siewacza (4) zasilają wialnię kaszkową (V), która za-sila również pasaż kaszkowy (1K). (2 zastrzeżenia)

B03B P. 228183 29.11.1980
B07B

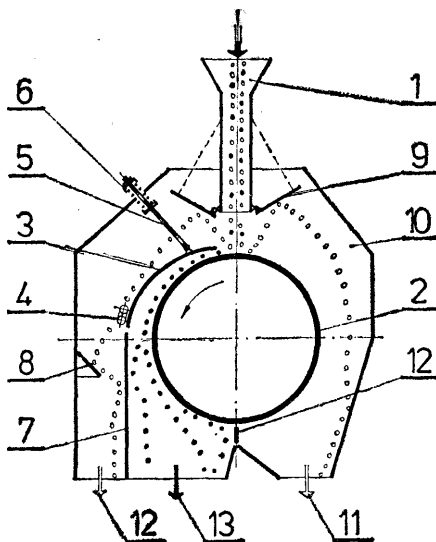
Biuro Projektów Przemysłu Kruszyw, Kamienia Budowlanego i Surowców Mineralnych „Biprokrusz”, Kraków, Polska (Romuald Poprawa, Adam Porwisz, Ryszard Papka, Bolesław Stoler, Bernard Cieszyński).

Jednobębnowy separator
zwłaszcza do oddzielania glin i ilów z kruszyw

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zwiększenia skuteczności oddzielania glin i ilów z kruszyw oraz zmniejszenia energochłonności tego procesu.

Przedmiotem wynalazku jest jednobębnowy separator, służący do wydzielania wtrąceń gliniastych i ilastych, głównie z kruszywa poddawanego uszlachetnianiu i przeróbce.

Separator przedstawiony na rysunku w przekroju poprzecznym składa się ze zsypu (1) kierującego materiał na bęben (2). Grudy ilu i gliny oraz ziarna

zwietrzałe po odbiciu niesprężystym dociskane są i porywane przez obracający się bęben (2) pod przesłone rozdzielczą (3), skąd wylatują przez wysyp odpadu (13). Grudy przyklejone do powierzchni bębna zbierane są przez skrobaki (12).

Ziarna czyste i sprężyste odbijają się sprężystością od bębna (2), obudowy (10), odbojnic nastawnych (9) lub odbojnic (8), dostając się do kanałów wysypowych czystego produktu (11). (4 zastrzeżenia)

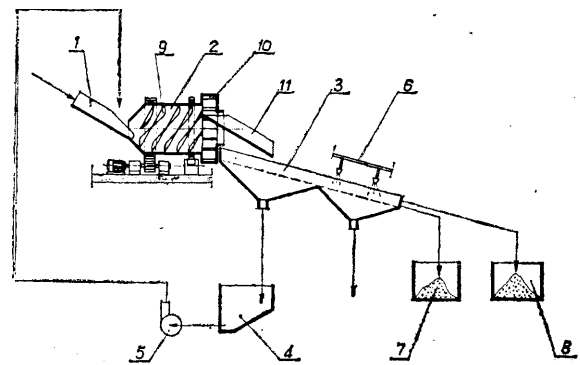
B03B P. 228202 01.12.1980
B07B

Kombinat Górniczo-Hutniczy Miedzi Zakłady Badawcze i Projektowe Miedzi „Cuprum”, Wrocław, Polska (Kazimierz Żmudziński, Zofia Konaszyńska, Mirosław Ślusarek, Władysław Litwin).

Sposób oddzielania bursztynu od skały płonnej

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zmechanizowania prac związanych z wyodrębnieniem bardzo małych drobin bursztynu ze skały płonnej.

Wzbogaceni poddaje się materiał uzyskany po od-sianiu ziarn mniejszych od 1 mm. Wzbogacany materiał wprowadza się za pomocą podajnika (1) do separatora bębnowego (2) ze spiralą wewnętrzną, do którego również wprowadza się roztwór chlorku sodu o stężeniu 155 kg/m³, który posiada gęstość powyżej 1,1 kg/m³. Bursztyn jako lżejszy wypływa na powierzchnię i wydostaje się z separatora bębnowego przelewem. Piasek i żwir wynoszone są spiralą (9) i łopatkami (10) na rynnę odbiorczą (11). Oba produkty to jest bursztyn i odpady oddziela się następnie od roztworu na sicie odwadniającym (3) z przegrodą, a następnie przemycza się wodą za pomocą natrysków (6). Roztwór chlorku sodu zawraca się pompą cyrkulacyjną (5) do separatora bębnowego (2). Oddzielone produkty (bursztyn i odpady) zbiera się w osobnych odbiornikach (7) oraz (8). (3 zastrzeżenia)

B03D P. 233767 09.11.1981

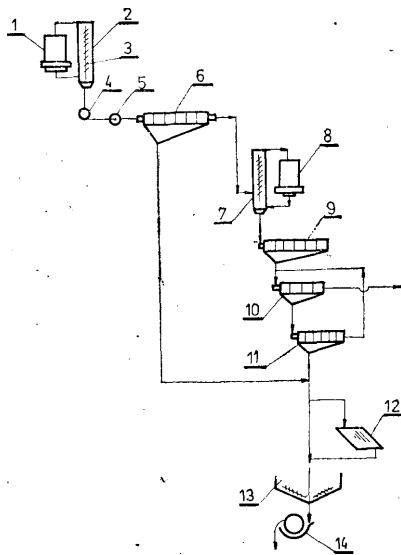
Zgłoszenie dodatkowe do zgłoszenia P-211253.

Kombinat Górniczo-Hutniczy „Orzeł-Biały”, Piekary Śląskie, Polska (Józef Drzągala, Bronisław Raj, Stanisław Maciążka).

Sposób otrzymywania kolektywnego koncentratu z rudy blendowo-galenowo-markazytowej zapewniający wymagany w nim stosunek cynku do żelaza

Wynalazek dotyczy sposobu otrzymywania kolektywnego koncentratu z rudy blendowo-galenowo-markazytowej, zapewniający wymagany w nim stosunek cynku do żelaza, polegający na wytworzeniu dwu kolektywnych koncentratów, jednego z przewagą blendy cynkowej, drugiego z przewagą markazytu i wprowadzaniu z tego drugiego koncentratu za pomocą częściowo selektywnej flotacji takiej ilości markazytu aby w końcowym łącznym kolektywnym koncentracie zachować stały procentowy udział poszczególnych

jego składników zwłaszcza blendy i markazytu. Daje się to osiągnąć przez prowadzenie dwóch etapów częściowo selektywnej flotacji kolektywnego koncentratu z przewagą markazytu, przy czym produkt wylewowy drugiego etapu flotacji (11) zawraca się do czoła pierwszego etapu flotacji (10), a przez obniżanie lub podnoszenie poziomu metów w zespole flotowników pierwszego etapu flotacji (10) odprowadza się z produktem wylewowym tej flotacji taką ilość markazytu aby utrzymać stałą szerokość pasma blendy wydzielonej na kontrolnym stole koncentracyjnym ze skierowanej na niego próbki końcowego koncentratu kolektywnego. Sposób według wynalazku eliminuje niedogodności znanego sposobu regulacji składu chemicznego kolektywnego koncentratu z wykorzystaniem do tego celu hydrocyklonu. Niedogodność ta polegała na zatykaniu się dyszy wylewowej hydrocyklonu, co powodowało przerwanie regulacji i uniemożliwiało utrzymanie stałości składu koncentratu kolektywnego. (2 zastrzeżenia)

B08B

P. 232564 T

10.08.1981

Instytut Metalurgii Żelaza im. Stanisława Staszica, Gliwice, Polska (Tadeusz Prajsnar, Adam Godyń, Jerzy Kopel, Jan Sitko).

Sposób oczyszczania drutu z resztek zgorzeliny w procesie jego ciągnięcia z nietrawionej walcówki

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania sposobu oczyszczania drutu z resztek zgorzeliny w procesie jego ciągnięcia z walcówki, którą przed ciągnięciem poddaje się mechanicznemu usuwaniu zgorzeliny.

Wynalazek charakteryzuje się tym, że drut ciągnięty pokryty pyłem zgorzelinowym zmieszany ze smarem ciągarskim, pozostałym na drucie po pierwszym stopniu odkształcania, przepuszcza się przez ciągnadło zgarniające, a przestrzeń przed tym ciągnadłem przedmucha się sprężonym powietrzem. (3 zastrzeżenia)

B21C

P. 228103

27.11.1980

Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica, Kraków, Polska (Władysław Dobrucki, Przemysław Sobkowiak).

Wykrój walców walcarki do redukowania rur

Zagadnieniem podlegającym rozwiązaniu jest uzyskanie rur o równomiernej grubości ścianki.

Wykrój walców walcarki do redukowania rur jest utworzony z bruzd trzech walców, którego profil w płaszczyźnie osi walców ma kształt zbliżony do sześcioboku krzywoliniowego. (1 zastrzeżenie)

B21C

P. 228237

01.12.1980

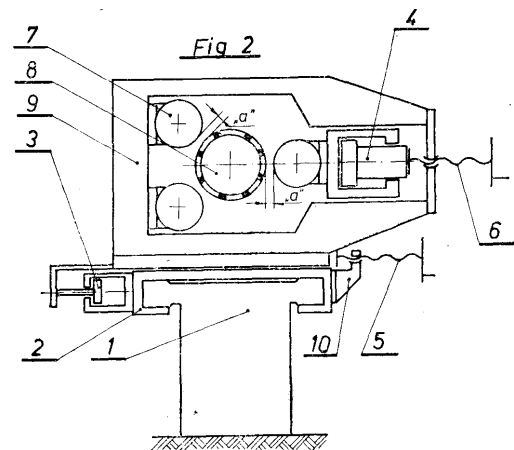
Instytut Obróbki Plastycznej, Poznań, Polska (Michał Appelt, Zbyszko Wiśniewski, Jan Wiśniewski).

Trzyrolkowy suport zgniatarki obrotowej

Zagadnieniem podlegającym rozwiązaniu jest skonstruowanie trzyrolkowego suportu zgniatarki obrotowej z nastawczym zderzakiem, zapewniającym ustawienie zespołu rolek zgniatających w osi wrzeciona przed rozpoczęciem zgniatania.

Support (9) z trzema rolkami zgniatającymi (7) osadzony jest w prowadnicy krzyżowej (2) i wyposażony dla zblokowania całego układu rolek zgniatających (7) w siłownik hydrauliczny (4). Dla prawidłowego ustawienia zespołu rolek zgniatających (7) w osi wrzeciona posiada zamocowany do prowadnicy krzyżowej (2) zespół zderzakowy (10).

Pozycję roboczą uzyskuje się przez dosunięcie suportu (9) pomocniczym siłownikiem (3) do nastawnego zderzaka śrubowego (5). (2 zastrzeżenia)

B21C

P. 228278

03.12.1980

Instytut Metali Nieżelaznych, Gliwice, Polska (Henryk Orzechowski, Kazimierz Tatarzyński, Edwin Siedlaczek, Kazimierz Joszt, Stanisław Lasota, Mirosław Lachowski, Piotr Kastner).

Sposób wytwarzania drutów z miedzi kadmowej na przewody elektryczne

Celem wynalazku jest opracowanie takiego sposobu wytwarzania drutów, który pozwalałby na wytwarzanie drutów z miedzi kadmowej o wysokiej wytrzymałości na rozciąganie i wysokiej konduktywności elektrycznej.

Sposób polega na wyciskaniu wlewków w zakresie temperatur 760—880°C z minimalnym stopniem przerobu 90% przez matrycę cylindryczną i końcową obróbkę cieplno-plastyczną, obejmującą według wynalazku obróbkę plastyczną na zimno z minimalnym wydłużeniem 1,6, wyżarzanie w temperaturze 400—600°C w czasie minimum 0,5 h i końcową obróbkę plastyczną na zimno z minimalnym wydłużeniem 8. (2 zastrzeżenia)

B21C

P. 228315

06.12.1980

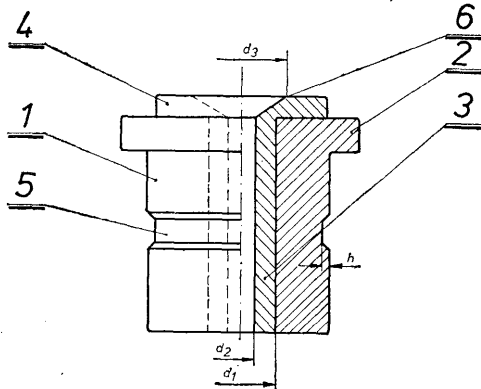
Kombinat Budowlany w Chorzowie, Chorzów-Batory, Polska (Jerzy Głodny, Leszek Dudek).

Przyrząd do prowadzenia prętów do obcinania na nożycach mechanicznych w prostarce prętowej

Celem wynalazku jest opracowanie takiego przyrządu do prowadzenia prętów, które eliminowałyby awaryjne nożyc, polegającą na zaklinowaniu się ramienia dźwigni noża.

Przyrząd według wynalazku składa się z uchwytu (1), wykonanego ze stali narzędziowej w kształcie tulei

z kołnierzem (2) i z wymiennej wkładki prowadzącej (3) o kształcie również tulei z kołnierzem (4), wykonanej ze stali narzędziowej stopowej ulepszonej termicznie. Wkładka (3) osadzona jest w uchwycie (1) na zwykły wcisk z kierunku przeciwnego do kierunku przesuwu prostowanego pręta. Uchwyt (1) ma w osi głównej otwór przelotowy o średnicy (d) równej średnicy zewnętrznej wkładki (3), a na zewnętrznej powierzchni bocznej rowek (5) pod śrubę mocującą o optymalnej głębokości (h). Natomiast wkładka (3) ma również w osi głównej otwór przelotowy o średnicy (d_2), dostosowanej do określonego zakresu średnic prostowanych prętów i rozszerzający się stożkowo (6) w kołnierzu (4) na zewnątrz do średnicy (d_3), a stanowiący wlot pręta do przyrządu. (1 zastrzeżenie)

B21C P. 232482 T 03.08.1981
E05D

Instytut Metalurgii Żelaza im. Stanisława Staszica, Gliwice, Polska (Tadeusz Prajsnar, Mieczysław Pietrzyk, Adam Pasiński, Zbigniew Smolarczyk, Jan Skubis).

Trzpień do zawiasów oraz sposób wytwarzania prętów i drutów przeznaczonych na te trzpienie

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie skonstruowania trzpienia do zawiasów splatanych i krzyżowych o takiej geometrii, która zapewni dobre smarowanie zawiasu oraz uprości wykonanie trzpienia lub pręta do wyrobu trzpieni.

Trzpień do zawiasów splatanych i krzyżowych charakteryzuje się tym, że w poprzecznym przekroju ma niepełny okrągły kształt wyznaczony trzema odcinkami okręgu i trzema spłaszczeniami łączącymi brzozy sąsiadujących odcinków okręgu.

Sposób wytwarzania prętów i drutów na trzpieniu do zawiasów polega na ciągnięciu na zimno okrągłego wsadu do kształtu symetrycznego trójkąta z naturalnie zaokrąglonymi narożami i następnym ciągnięciu tak uzyskanego półwyrobu przez ciągnadło o okrągłym roboczym otworze. (3 zastrzeżenia)

B21J P. 232484 T 03.08.1981

Instytut Metalurgii Żelaza im. Stanisława Staszica, Gliwice, Polska (Marian Abramski, Józef Dudek, Kazimierz Krzesiński).

Kowadła z wkładkami

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie skonstruowania kowadła odpornego na odkształcenia plastyczne w wysokich temperaturach, które by miało zwiększoną trwałość oraz umożliwiałoby wielokrotną i prostą wymianę wkładki.

Kowadło z wkładką wykonaną z materiału LOH 19N27T odpornego na odkształcenia plastyczne w wysokiej temperaturze charakteryzuje się tym, że wkładka (4) jest umieszczona na narożu kowadła (1) i ma kształt uzupełniający wyciętą część naroża kowadła (1). Wkładka (4) ma w dolnej płaszczyźnie czop (5) okrągły wprowadzony do wgłębienia (2) w kowadle,

a z boku prostokątny występ (6) wprowadzony do prostokątnego podcięcia (3) w kowadło, przy czym wysokość występu (6) jest niższa od wysokości podcięcia (3), a do przestrzeni wynikającej z różnicy tych wysokości równej długości czopa (5) jest wbity klin (7). (5 zastrzeżeń)

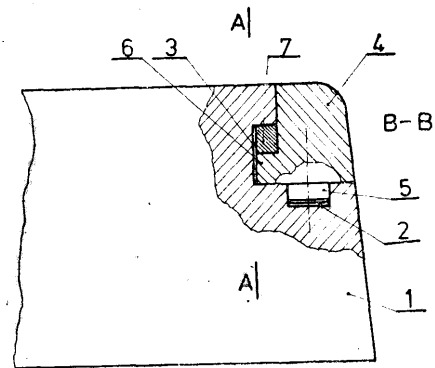

Fig. 1

B21K P. 228155 27.11.1980

Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica, Kraków, Polska (Andrzej Korbel, Feliks Dobrzański, Maria Richert, Józef Zasadziński, Stanisław Nowak).

Sposób odkształcania metali i stopów

Celem wynalazku jest opracowanie takiego sposobu odkształcania metali i stopów, który pozwalałby na otrzymanie wyrobów i półwyrobów o wysokich, jednorodnych i izotropowych własnościach mechanicznych.

Sposób odkształcania metali i stopów polega według wynalazku na tym, że w kolejnych operacjach przeróbki plastycznej gnioty wywiera się jedynie w zakresie umocnienia materiału niższego od wartości granicznej, właściwej dla danego materiału, do momentu pojawienia się pasm ścinania w metalu, bez względu na istniejący jeszcze zapas plastyczności materiału. (1 zastrzeżenie)

B22D P. 228226 01.12.1980

Centralne Laboratorium Akumulatorów i Ogniwi, Poznań, Polska (Andrzej Szpak, Edward Fedder, Franciszek Jasica, Edward Olech).

Automatyczne urządzenie do odlewania detali ze stopu ołowianego typu stworzeń lub tulejka zwłaszcza o konstrukcji złożonej z wewnętrznymi wkładkami z innego metalu

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie skonstruowania urządzenia umożliwiającego zwiększenie wydajności

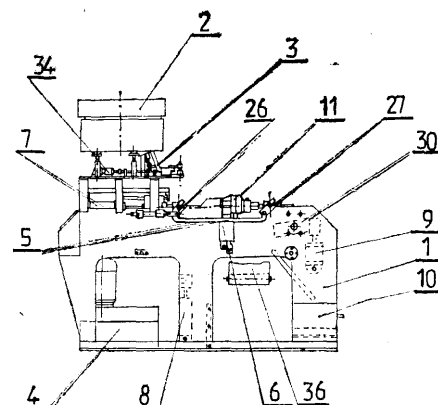

fig. 1

procesu i podniesienie jakości odlewów przy jednoczesnej możliwości odlewania sworzni o różnych kształtach zewnętrznych jak również zmiennych średnicach.

Automatyczne urządzenie według wynalazku składa się z korpusu (1), na którym zainstalowane są wszystkie zespoły robocze i pomocnicze.

Zespoły robocze związane są bezpośrednio z formą odlewniczą (11), której konstrukcja umożliwia jej podział w dwóch płaszczyznach równoległych i jednej poziomej, a tym samym odlewanie detali o różnej średnicy i kształtach. Zespoły pomocnicze stanowią podajniki wibracyjne wkładów (2) powiązane z układem podawania i orientowania (3), układ napędu hydraulicznego (4), zespoły: obrotu skrajnych części form (5) o kąt $\beta = 90^\circ$, przesuwu pionowego półform (6), dosuwania rdzeni i płyty czołowej formy (7), podnoszenia rdzeni dla założenia wkładu (8), ścinania i wypychania odlewu i nadlewu (9) oraz pojemnik na gotowe odlewy (10). (2 zastrzeżenia)

B22D P. 228249 02.12.1980

Huta „Jedność”, Siemianowice Śląskie, Polska (Augustyn Pilszak, Zdzisław Kazibudzi, Henryk Diaczk, Henryk Stefanek).

Sposób wytwarzania wlewków okrągłych stalowych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania sposobu wytwarzania wlewków okrągłych stalowych metodą ciągłego odlewania w krystalizatorach bliźniaczych w granicach średnic 120 do 220 mm.

Sposób według wynalazku charakteryzuje się tym, że proces odlewania metodą bliźniaczą prowadzi się w urządzeniu do ciągłego odlewania z prędkością 0,7 do 1,5 m/min dla przekrojów kołowych w granicach średnic 120 do 220 mm, przy temperaturze stali w kadzi pośredniej w granicach 1793—1873 K, chłodzeniu pierwotnym w krystalizatorze od 5,5 do 0,9 kg H_2O/kg stali i chłodzeniu wtórnym od 0,3 do 0,9 kg H_2O/kg stali w zależności od gatunku stali. (1 zastrzeżenie)

B22F P. 233351 08.10.1981

Pierwszeństwo: 09.10.1980 - Węgry (nr 2461/80)

Vasipari Kutató Intézet, Budapeszt, Węgry.

Proszek do wytwarzania narzędzi przez prasowanie oraz narzędzia wykonane z tego proszku

Zagadnieniem podlegającym rozwiązaniu jest usprawnienie technologii produkcji narzędzi lub części maszyn odpornych na korozję i zużycie.

Proszek do wytwarzania narzędzi przez prasowanie, zwłaszcza narzędzi do prasowania zawiera tlenek glinu w ilości co najmniej 70% oraz zanieczyszczenia w całkowitej ilości do 0,4%, korzystnie do 0,1%, w stosunku do zawartości tlenku glinu, przy czym niezależnie traktowana zawartość dwutlenku krzemu i tlenku żelaza wynoszą do 0,05%, korzystnie 0,002 zawartości tlenku glinu, a średnia wielkość cząstki proszku wynosi do 3 mikronów (mikrometrów), korzystnie do 1 mikrona (mikrometra).

Narzędzie zwłaszcza do produkcji mas depolaryzatora ognia suchego ma co najmniej stempel, a korzystnie komorę i każdą inną część narzędzia pozostającą w bezpośrednim zetknięciu z prasowaną substancją wykonane z proszku zawierającego tlenek glinu w ilości co najmniej 70% oraz całkowitą zawartość zanieczyszczeń w ilości do 0,4%, korzystnie do 0,1%, w stosunku do ilości tlenku glinu, przy czym niezależnie traktowane zawartości dwutlenku krzemu i tlenku żelaza wynoszą do 0,002% w stosunku do ilości tlenku glinu, a całkowita ilość tlenku potasu i tlenku sodu wynosi 0,05%, korzystnie do 0,0025% w stosunku do ilości tlenku glinu. Proszek może zawierać korzystnie znane dodatki takie jak, węgiel tytanu, polepszające własności mechaniczne. (2 zastrzeżenia)

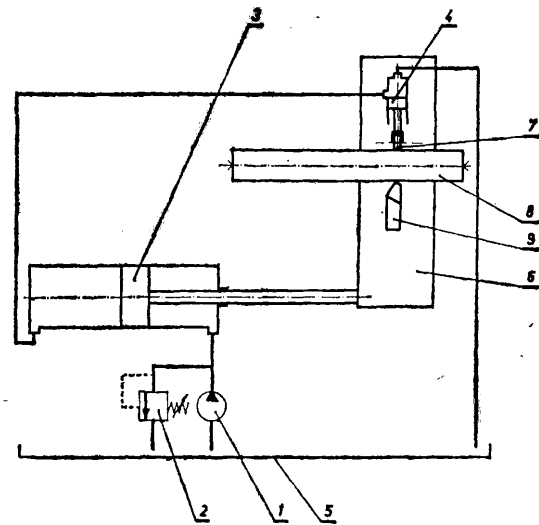
B23B P. 228280 04.12.1980

Politechnika Częstochowska, Częstochowa, Polska (Andrzej Rygałło).

Układ hydrauliczny posuwu suportu obrabiarek do walców

Układ zawiera połączoną równolegle z zaworem przelewowym (2) pompę hydrauliczną (1), połączoną poprzez rozdzielacz z komorą czynną silnika hydraulicznego (3). Komora bierna tego silnika połączona jest poprzez ten sam rozdzielacz oraz zawór dławiący (4) ze zbiornikiem czynnika roboczego. Tłoczyisko silnika hydraulicznego (3) połączone jest z suportem (6) obrabiarki. Czujnik (7) odkształceń obrabianego przedmiotu (8) osadzony jest na suportie (6) obrabiarki osiowo w stosunku do narzędzia skrawającego (9). Czujnik (7) połączony jest z suwakiem zaworu dławiącego (4).

Układ zapewnia największy posuw suportu obrabiarki przy obróbce określonego przedmiotu bez powstawania błędu kształtu obrabianego przedmiotu (8). (1 zastrzeżenie)

B23B P. 228306 04.12.1980

Fabryka Przyrządów i Uchwytów „Ponar-Biał”, Zakład Nr 1 Wiodący, Białystok, Polska (Henryk Topolewicz, Stanisław Jabłonowski, Józef Grynczel).

Głowica wiertarska

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie maksymalnego zbliżenia wrzecion w głowicy wiertarskiej wielowrzecionowej.

Głowica wiertarska wielowrzecionowa, składająca się z korpusu, w którym umieszczone są elementy przeniesienia napędu, charakteryzuje się tym, że walcowa oprawa wrzeciona posiada prostopadłe do osi otworu boczne wybrania (A) służące do montażu łożyska oporowego. (1 zastrzeżenie)

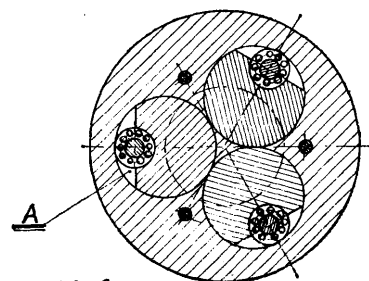

Fig.2

B23B **P. 232520 T** 06.08.1981
B23Q

Zakłady Mechaniczne Przemysłu Papierniczego, Krapkowice, Polska (Manfred Bulla).

Przyrząd do wytaczania otworów stożkowych na wiertarkofrezarce

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie obróbki otworów stożkowych na wiertarko-frezarce.

Przyrząd składa się z obudowy (1), w której zamocowany jest przesuwnie trzpień z narzędziem skrawającym (2) w siedzeniach (3) i (4). Trzpień z narzędziem skrawającym (2) ułożony jest mimośrodowo i skośnie do obudowy (1). W przedniej części obudowy zamocowany jest poprzecznie suwak (5), w którym zamocowane są siedzenie o kształcie zewnętrznym kulistym oraz śruba nastawcza (7) ze skalą. Na trzpieniu (2) po drugiej stronie narzędzia skrawającego znajduje się pletwa (6), która połączona jest z wrzecionem wiertarko-frezarki poprzez zabierak (8).

(1 zastrzeżenie)

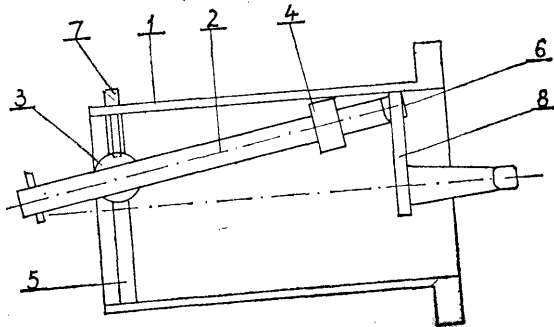

Fig. 1

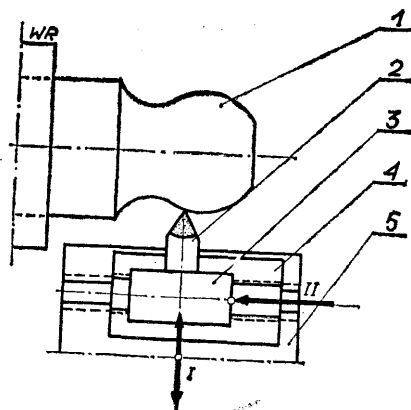
B23B **P. 232632 T** 12.08.1981

Politechnika Białostocka, Białystok, Polska (Tadeusz Poziemski, Andrzej Sajczyk, Jan Aleszczyk).

Sposób toczenia obrotowych powierzchni kształtowych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie toczenia na automatach tokarskich rewolwerowych metodą punktową powierzchni kształtowych obrotowych bez stosowania narzędzi kształtowych.

Sposób według wynalazku polega na tym, że wierzchołek narzędzia (2), zamocowanego w imaku (3) specjalnego przyrządu (4) ustawionego na suporcie poprzecznym (5), przemieszcza się po torze stanowiącym zarys kształtu przedmiotu (1). Ruch narzędzia (2) jest wypadkową jednoczesnego ruchu suportu (kierunek I) i głowicy rewolwerowej (kierunek II) powodowanych krzywkami sterującymi, których zarysy wyznaczone zostały za pomocą elektronicznej maszyny cyfrowej. (1 zastrzeżenie)

B23K **P. 232948** 08.09.1981

Pierwszeństwo: 09.09.1980 - Szwajcaria (nr 6760/80)

Sinter Ltd., Bristol, Wlk. Brytania.

Urządzenie z kąpielą lutowniczą do nanoszenia lutu na powłoki przewodzące i sposób wprowadzania oraz odbierania płytki przewodzącej z urządzenia z kąpielą lutowniczą do nanoszenia lutu

Zagadnieniem podlegającym rozwiązaniu jest wyeliminowanie niebezpieczeństwa uszkodzenia płyt przewodzących opuszczających kąpiel lutowniczą.

Urządzenie według wynalazku ma we wnętrzu zbiornika (4) na kąpiel lutowniczą ustawione przewodnice (9) w postaci klamer. Każda przewodnica (9) ma dwa przeciwległe sobie w odstępie pręty prowadzące (10, 11), które są połączone ze sobą na dolnym końcu. Górne odcinki końcowe, (10a, 11a) prętów prowadzących (10, 11) wystają na górze z kąpeli lutowniczej (7) na zewnątrz. Te odcinki końcowe (10a, 11a) mają na swoim górnym końcu wygięcia (12, 13), ustalające między sobą przewężenia (14). Sprężysto wyginane odcinki końcowe (10a, 11a) są poza tym oparte na sprężynach wsporczych (16, 17). Nad przewodnicami (9) znajdują się dwie dysze powietrzne (20, 21), które kierują strumień ciepłego powietrza na powierzchnie płyty przewodzącej (30) opuszczającej kąpiel lutowniczą (7). Szerokość przewężenia (14) jest nieco większa od grubości płyty przewodzącej (30).

Sposób według wynalazku charakteryzuje się tym, że płytę przewodzącą w trakcie operacji wprowadzania lub wyciągania w sposób wymuszony centruje się pionowo do jej płaszczyzny. (22 zastrzeżenia)

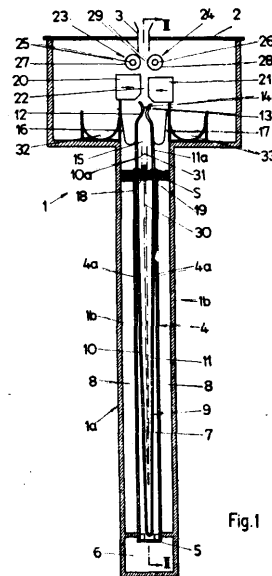

Fig. 1

B23Q **P. 227264** 11.10.1980

Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Obrabiarek do Części Tocznych przy Fabryce Automatów Tokarskich „Ponar-Wrocław”, Wrocław, Polska (Jan Maciej Augustyn).

Układ blokady mechanicznej, zwłaszcza napędu wyłącznika głównego szafy sterowniczej obrabiarek

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie usprawnienia działania układu blokady mechanicznej.

Przedmiotem wynalazku jest układ blokady mechanicznej, zwłaszcza napędu wyłącznika głównego szafy sterowniczej obrabiarek, przeznaczony do zabezpieczania przed otwieraniem drzwi i pokryw w szafach i innych obudowach sterowniczych będących pod napięciem elektrycznym.

Układ blokady mechanicznej według wynalazku ma kłowy wałek (8) osadzony w łożysku (5) ukształtowanym w postaci tulei zaopatrzonej na jednym końcu w mocujący kołnierz, a na drugim w szczelinę.

Z kolei zaś kłowy wałek (8) posiada symetrycznie wyciętą szczelinę i jest zakończony osią, a na krągłych szczelinach istnieje ścięcie pod kątem 45°.

Zabierająca nasadka (1) jest osadzona na osi zespołu stykowego głównego wyłącznika (2). Na końcu części spłaszczonej nasadki są rozmieszczone symetrycznie progowe występy. (2 zastrzeżenia)

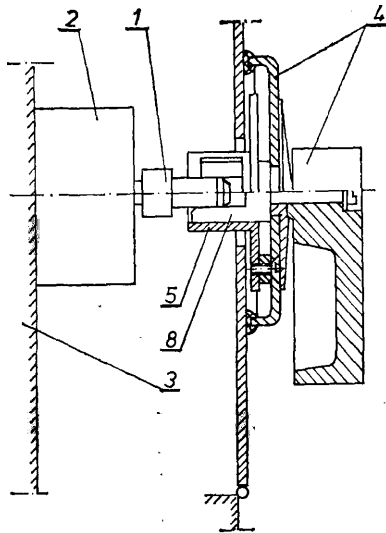

Fig 1

B23Q

P. 228299

04.12.1980

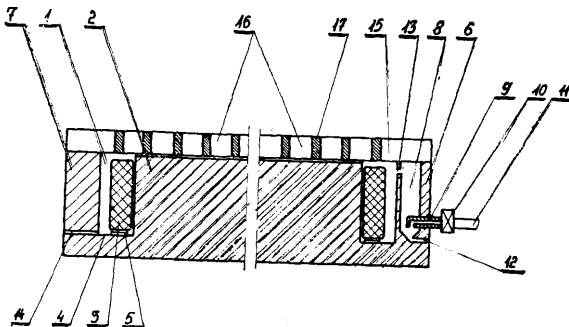
Fabryka Obrabiarek Specjalizowanych „PONAR-TARNÓW”, Tarnów, Polska (Tadeusz Wachtl).

Uchwyt elektromagnetyczny z układem zabezpieczającym uzwojenia przed uszkodzeniem

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie skonstruowania takiego uchwytu, w którym wykluczona by była możliwość przedostania się chłodziwa do uzwojenia.

Uchwyt charakteryzuje się tym, że wewnątrz komory (1) otaczającej pierścieniowo rdzeń (2), na którym zamocowane jest uzwojenie (3) w pewnej odległości od dna (4) komory (1) ustalonej podkładkami (5), a w bocznej ścianie (6) obudowy (7) komory (1) znajduje się mała komora (8) połączona przez odpowiednio ukształtowany kanał (9), a ciśnieniowy przełącznik (10) z rurciągiem (11) sieci powietrza o niskim ciśnieniu, przy czym komora (8) ma w dolnej części mały otwór (12), a w górnej części większy otwór (13) łączący przestrzeń małej komory (8) z komorą (1), w której tuż przy dnie (4) obudowy (7) znajduje się otwór (14).

Uchwyt według wynalazku ma zastosowanie przy obrabiarkach, a szczególnie szlifierkach do płaszczyzn, gdzie stosowane jest chłodziwo wodne w procesie szlifowania. (1 zastrzeżenie)

B24B

P. 228067

24.11.1980

Fabryka Maszyn Odlewniczych, Kraków, Polska (Jan Danek, Janusz Gąjek, Adam Tomczykiewicz).

Szybkobieżna szlifierka wahliwa odlewnicza

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie wyeliminowania użycia znacznej siły fizycznej obsługi szlifierki.

Szybkobieżna szlifierka wahliwa odlewnicza, mająca głowicę, w której znajduje się wirująca ściernica, ma wahliwie założyskowane na belce (31), umieszczonej prostopadle do płaszczyzny symetrii szlifierki w płaszczyźnie poziomej, dwie dźwignie sterujące (40) i (41), z których każda umieszczona jest po jednej stronie głowicy. Każda z dźwigni (40) i (41) ma rączki (42) i (43), w których znajdują się przyciski (44) i (45) łączników (46) i (47) przeznaczonych do uruchomienia napędu kół wózka, na którym zawieszona jest szlifierka, przy czym łącznik (46) uruchamia jazdę wózka w kierunku „od” szlifierza, a łącznik (47) „do” szlifierza. Wstrzymanie dźwigni (40) i (41) w stanie neutralnym zapewniają sprężyny, o które opiera się drugi koniec dźwigni. (6 zastrzeżeń)

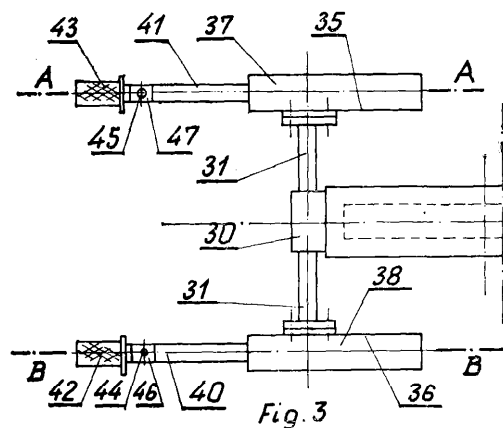

Fig. 3

B24B
B21C

P. 228248

02.12.1980

Huta „Jedność”, Siemianowice Śląskie, Polska (Augustyn Pilaszak, Paweł Wąsik).

Gratownica szczotkowa

Przedmiotem wynalazku jest gratownica szczotkowa do usuwania gratu z powierzchni czołowych rur i prętów oraz brył obrotowych.

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie skonstruowania takiej gratownicy, która zezwalałaby na usuwanie gratu z rur i prętów w zakresie średnic 0 60—140 mm bez prowadzenia obróbki wiórowej.

Gratownica według wynalazku charakteryzuje się tym, że na obwodzie wewnętrznym obudowy pierścieniowej (1) umieszczone są rolki prowadzące (2), na których spoczywa talerz obrotowy (4) z głowicą (5), w której znajduje się przekładnia zębata stożkowa (6) zakończona czopem (7), na którym zamocowana jest szczotka obrotowa (8). (6 zastrzeżeń)

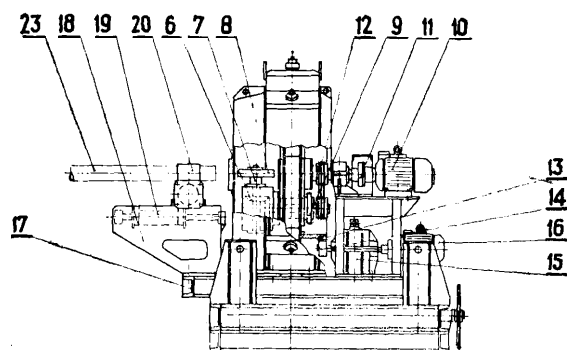

Fig. 1

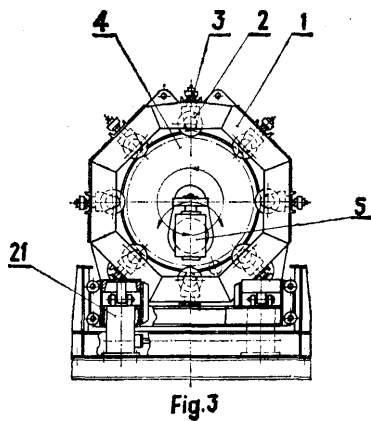

Fig. 3

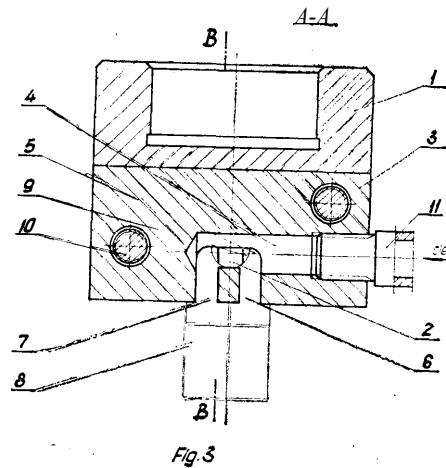

Fig. 3

B24D P. 228129 26.11.1980

Zakłady Przemysłu Dzierwiarskiego „Hanka”, Legnica, Polska (Romuald Bitner).

Tarcza z podatnymi elementami ciernymi

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie uproszczenia konstrukcji tarczy do obróbki wykańczającej - szlifowania lub polerowania - różnie ukształtowanych powierzchni przedmiotów z różnych materiałów za pomocą wymiennych wkładów materiału ściernego na podłożu płóciennym.

Tarcza składa się z piasty (1) z poosiowymi szczelinami (12), wewnątrz której znajduje się wewnętrzna tuleja (4) mająca kołnierz (7), część cylindryczną (8), część stożkową (9) i część gwintową (10), złączoną z piastą (1) przez nakrętkę (5). Wymienne wkłady materiału ściernego (6) włożone w szczeliny (12) zaściśnięte są pomiędzy piastą (1), a wewnętrzną tuleją (4). (7 zastrzeżeń)

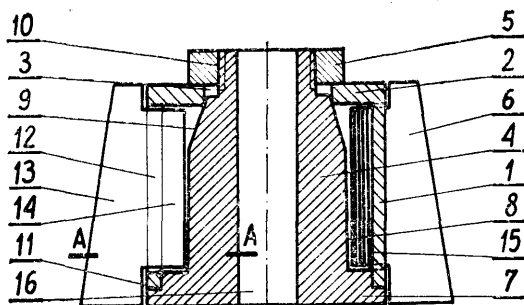

fig. 1

B24D P. 228180 29.11.1980

Fabryka Obrabiarek Specjalizowanych „Ponar-Tarnów”, Tarnów, Polska (Józef Gądek).

Oprawka mocująca płytkowy obciążacz diamentowy do tarcz ściernych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania oprawki przedłużającej żywotność diamentowego obciążacza, mającej zastosowanie do szlifierek, zwłaszcza pracujących z automatycznym i półautomatycznym cyklem pracy.

Oprawka charakteryzuje się tym, że korpus (1) ma wypływowy rowek (2), a płytka (3) ma przepływowy otwór (4), kanałek (5) i dwa wypływowe rowki (6), (7). Przepływowy otwór (4) płytki (3) połączony jest za pośrednictwem kanałka (5) z wypływowymi rowkami (6), (7) płytki (3). (3 zastrzeżenia)

B26D P. 228083 26.11.1980

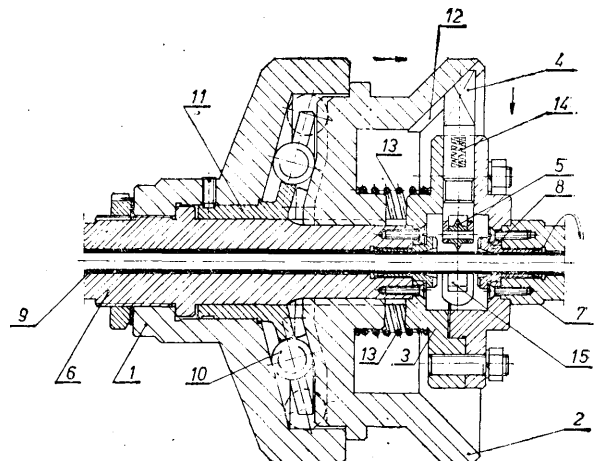
Instytut Metali Nieżelaznych, Gliwice, Polska (Jerzy Suszczyk, Henryk Orzechowski, Feliks Łęgowski, Andrzej Gregarek).

Urządzenie do cięcia rur

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie usprawnienia procesu cięcia rur.

Zgodnie z wynalazkiem urządzenie do cięcia rur, składające się z tulei prowadzącej obcinaną rurę oraz z co najmniej jednego narzędzia tnącego, korzystnie w postaci noża krążkowego, zamocowanego w uchwycie narzędziowym w sposób umożliwiający obrót każdego z noży wokół własnej osi, charakteryzuje się tym, że na tulei obrotowej (6) zamocowane są głowica stała (1) i głowica przesuwana (2), pomiędzy którymi umieszczone są kulki (10) przesuwające się w prowadnicach (11), a każdy z uchwytów narzędziowych (4) umieszczony jest w prowadnicy (3) uchwyto-.. Głowica przesuwana (2) posiada bieżnię (12) uchwytów narzędziowych (4), która ukształtowana jest w sposób umożliwiający przesuwanie się każdego uchwytu narzędziowego (4) wraz z narzędziem tnącym (5) wzdłuż osi prostopadłej do osi przecinanej rury (9), przy czym od strony przeciwległej do kul (10), na których się wspiera, wyposażona jest w co najmniej jedną sprężynę powrotną (13). W co najmniej jedną sprężynę powrotną (14) wyposażony jest również, każdy z uchwytów narzędziowych (4).

Urządzenie korzystnie wyposażone jest w co najmniej dwa uchwyty narzędziowe (4), przy czym w jednym z uchwytów narzędziowych (4) zamocowana jest rolka wygładzająca (15), a w pozostałych narzędziach tnących (5). (3 zastrzeżenia)

B26D
B28F

P. 228228

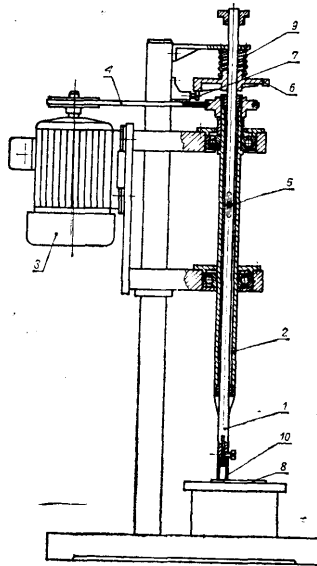
02.12.1980

Instytut Tele- i Radiotechniczny, Warszawa, Polska
(Krzysztof Weiss, Stefan Halitek).

Urządzenie do wycinania okrągłych otworów
w twardych materiałach, zwłaszcza w kwarcu

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie usprawnienia
procesu wycinania okrągłych otworów w twardych
materiałach.

Urządzenie posiada narzędzie metalowe (10) w
kształcie pręta lub rurki wykonujące ruch obrotowy
i posuwisto-zwrotny. Ruch ten wywołany jest
przez krzywkę (6) umieszczoną na wrzecionie (1)
urządzenia i powodującą unoszenie narzędzia (10).
(1 zastrzeżenie)

B27G

P. 228301

04.12.1980

Uniwersytet Wrocławski im. Bolesława Bieruta,
Wrocław, Polska (Felix Trusiewicz).

Ośłona piły tarczowej do cięcia drewna lub tworzyw
sztucznych, dolnowrzecionowej, jednopiłowej pilarki
stołowej

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zwiększenia bez-
pieczeństwa pracy na pilarcie stołowej, przy ręcznym
prowadzeniu przecinanego materiału piłą tarczową.

Ośłona (1) ma zastosowanie do dolnowrzecionowej,
jednopiłowej pilarki stołowej z ręcznym posuwem
materiału ciętego (14) i piłą tarczową (4), której część
ostrza stale wystająca ponad powierzchnię stołu (3)
pilarki jest ukryta we wnętrzu tej osłony (1). Ma ona
budowę wąskiej skrzynki, w której w tylnym obszarze,
wyznaczonym względem kierunku posuwu ciętego ma-
teriału (14), jest zabudowana prowadnica, obejmująca

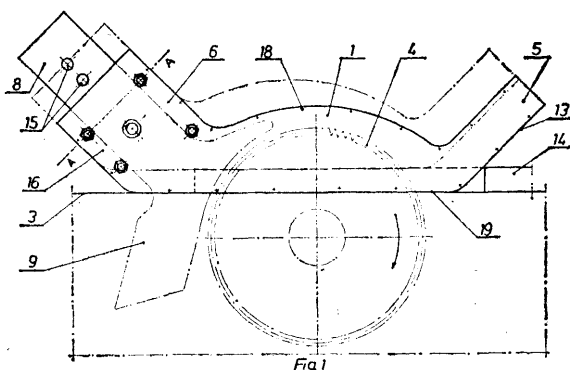

Fig. 1

oba węższe boki płaskiego przewodnika (8), będącego
przedłużeniem znanego klina rozczepiającego (9).
Z przodu osłona (1) ma część powierzchni czołowej (13)
swego węższego boku, usytuowaną pochyło względem
powierzchni podstawy (19). (6 zastrzeżeń)

B27L

P. 232650 T

13.08.1981

Politechnika Łódzka, Łódź, Polska (Tadeusz Zie-
liński).

Korowarka

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie skonstruowania
korowarki charakteryzującej się obniżonym pozi-
mem emitowanego hałasu, łatwością wymiany zuży-
tych lub uszkodzonych kątowników oraz skróconym
czasem korowania.

Korowarka, wyposażona w bęben umieszczony na
rolkowych podporach, charakteryzuje się tym, że jej
bęben stanowią kątowniki (1) o zróżnicowanej wyso-
kości, przymocowane do wewnętrznych powierzchni
pierścieni cylindrycznych o wspólnej osi geometrycz-
nej. Krawędzie ramion kątowników (1) są równoległe
do osi geometrycznej pierścieni. Wewnątrz kątowni-
ków (1) są usytuowane wkładki usztywniające (7).
(3 zastrzeżenia)

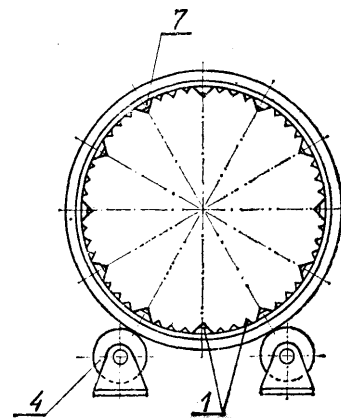

fig. 2.

B28B

P. 228250

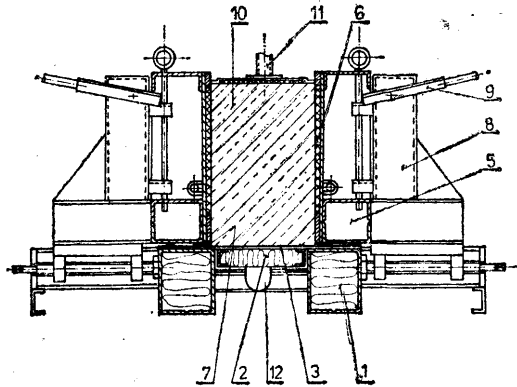
02.12.1980

Bydgoskie Biuro Projektowo-Badawcze Budownic-
twa Przemysłowego Bydgoszcz, Polska (Adam Liga-
rzewski, Janusz Palicki, Zygmunt Zielke, Grzegorz
Kubiak).

Sposób wytwarzania elementów z betonu
oraz forma do wytwarzania elementów z betonu

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie wyeliminowania
stosowania dodatkowych źródeł ciepła, zapewniając
optymalne warunki bezpieczeństwa i higieny pracy
oraz wysoką jakość produkowanych elementów.

Sposób wytwarzania elementów z betonu przy za-
stosowaniu próżniowego odwadniania i wibracji po-
lega na tym, że uformowany element poddaje się
obróbce termicznej ciepłem wydzielającym się w pro-
cesie hydratacji cementu. Forma do wytwarzania ele-
mentów z betonu, posiadająca przesuwne boki z odp-
owietrzającymi tarczami i uszczelnionym wierzchem
za pomocą elastycznego dywanika, charakteryzuje
się tym, że ma zamontowany w podstawie (1) wibra-
cyjny element (2), a na podstawie (1) przeponeę z folii
(3) oraz izolację cieplną z płyt zakładaną na uformo-
wany element (10) po odsunięciu podnoszonych dźwi-
gnią (9) boków (5) z odpowietrzającymi tarczami (6).
Jako elastyczny dywanik zastosowano odpowietrza-
jącą matę (11). (3 zastrzeżenia)

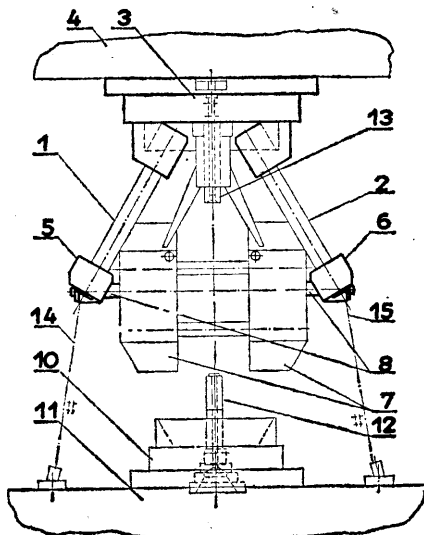
B29F **P. 228322** 05.12.1980

Łódzkie Zakłady Cewek Przędzalniczych „Cetech”, Łódź, Polska (Mieczysław Bloch, Adam Bądowski, Lech Balcerski).

Forma wtryskowa z napędem szczęk przez ciągną łańcuchową

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania formy wtryskowej, przystosowanej do wytwarzania wysokich wyprasek na przykład cewek przędzalniczych szczególnie dwukońnerzowych.

Forma ma równoległe belki (5, 6) z wpasowanymi między nie ruchomymi szczękami (7), zaopatrzonymi w słupy prostopadłe do ich bocznych ścian. Belki te są posuwicie osadzone na dwóch parach skośnych słupów (1, 2) wzdłużnie prowadzących szczęki, oraz tak samo osadzonych na słupach (8) poprzecznie prowadzących szczęki. (2 zastrzeżenia)

Fig.1

B32B **P. 228052** 24.11.1980

Instytut Przemysłu Tworzyw i Farb, Gliwice, Polska (Jerzy Bekier, Norbert Bywałec, Irena Michalska, Józef Iwanek, Tadeusz Konieczny).

Sposób laminowania wzmocnionych folii termoplastycznych

Celem wynalazku jest opracowanie takiego sposobu laminowania, który pozwalałby uzyskać wzmocnioną folię nie zawierającą pęcherzyków powietrza w oczkach zgrzanej folii.

Sposób według wynalazku polega na tym, że wprowadzona między folie w czasie laminowania siatka wystaje z dwóch stron laminowanej folii lub jest wysunięta z jednej strony. (1 zastrzeżenie)

B41J **P. 228257** 04.12.1980

Politechnika Warszawska, Warszawa, Polska (Herbert Czihon, Joanna Lenczewska, Kazimiera Dobrzyńska, Andrzej Maciejewski).

Sposób otrzymywania form sitodrukowych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie wyeliminowania stosowania polichlorku winylu i cykloheksanonu w formach sitodrukowych.

Przedmiotem wynalazku jest sposób otrzymywania form sitodrukowych przez naniesienie roztworu lakieru, zawierającego 5—60% wagowych poliwinyllobutyralu oraz ewentualnie 0—20% wagowych w stosunku do ilości poliwinyllobutyralu, żywicy fenolowo-formaldehydowej typu rezolowego, w rozpuszczalniku organicznym, wysuszenie warstwy lakieru i naniesienie warstwy roztworu światłoczułego zawierającego związek makrocząsteczkowy, wywołany przy użyciu wody, naświetlenie tej warstwy przez diapozytyw, rozpuszczenie nienaświetlonych elementów warstwy kopiowej, a następnie usunięcie lakieru z obszarów rysunkowych. (2 zastrzeżenia)

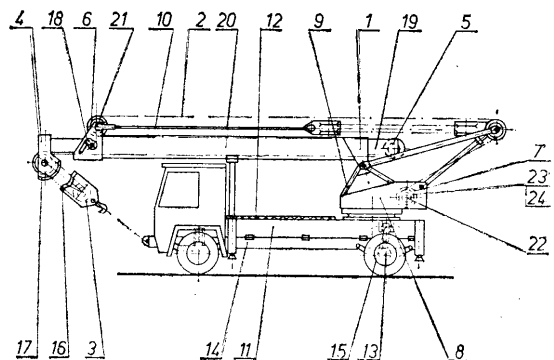
B60P **P. 228069** 24.11.1980

Kombinat Urządzeń Mechanicznych „Bumar-Łabędy”, Zakład Doświadczalny Dźwigów Samochodowych i Samojezdnych „BEDES”, Bielsko-Biała, Polska (Edward Sosna).

Zuraw samochodowy

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie skonstruowania żurawia o zwartej konstrukcji układu zawieszenia wysięgnika w położeniu transportowym i właściwej rozpiętości w położeniu roboczym, zwiększonej długości wysuwu wysięgnika, umożliwiającego transport ładunków z żurawiem oraz zamontowanie układu żurawia na dowolnym podwoziu samochodowym.

Żuraw samochodowy charakteryzuje się tym, że zblocze hakowe (3) i głowica wysięgnika (4) mają elementy przyporowe (16) i (17), natomiast w członie podstawowym (20) usytuowany jest hydraulicznie sterowany zatrask (18) blokujący położenie członu wysuwonego (19), którego długość jest większa od długości członu podstawowego (20) zawieszono na odciągu linowym zmiany wysięgu (10), na wspólnej osi (21) z krążkiem (6) liny podnoszenia (2) oraz na przestrzennym ustroju prętowym (9) platformy (8), zawierającej na wspólnej osi (22) bębny linowe (23), (24) mechanizmu podnoszenia i zmiany wysięgu, osadzonej obrotowo na płaskiej ramie podporowej (11), zawierającej płytę ładunkową (12) i połączenie z tylną osią (13) podwozia (14) poprzez mechanizm blokady (15). (1 zastrzeżenie)

B63B **P. 228182** 29.11.1980

Centrum Badawczo-Projektowe Żeglugi Śródlądowej „NAVICENTRUM” Wrocław, Polska (Jerzy Kamionka).

Przyrząd do prefabrykacji masztu zwłaszcza masztu okrętowego

Przyrząd do prefabrykacji masztu, zwłaszcza masztu okrętowego, charakteryzuje się tym, że zawiera ramę (1) z poziomymi wspornikami (3), do których są rozłącznie zamocowane szablony z wycięciami w kształcie litery V o kącie rozwarcia równym 90°, przy czym rama (1) jest zaopatrzona w pionowe wsporniki (4), przez które są przewinięte cięgna obciążone ciężarkami, a na każdym cięgnie, w pobliżu szablonów są mocowane inne cięgna z ciężarkami. (1 zastrzeżenie)

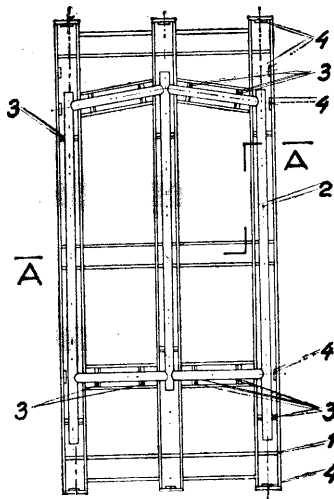

Fig. 4

B63H

P. 228314

06.12.1980

Zakłady Mechaniczne im. Gen. K. Świerczewskiego, Elbląg, Polska (Jacek Gajek, Zdzisław Lefelbajn, Henryk Radgowski)

Urządzenie do pozycyjnego sterowania siłownikiem hydraulicznym, zwłaszcza dla okrętowych śrub napędowych o nastawnym skoku

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie umożliwienia osiągnięcia efektu utrzymania stałego skoku śruby bez potrzeby stosowania mechanizmu zadającego wyposażonego w hamulec.

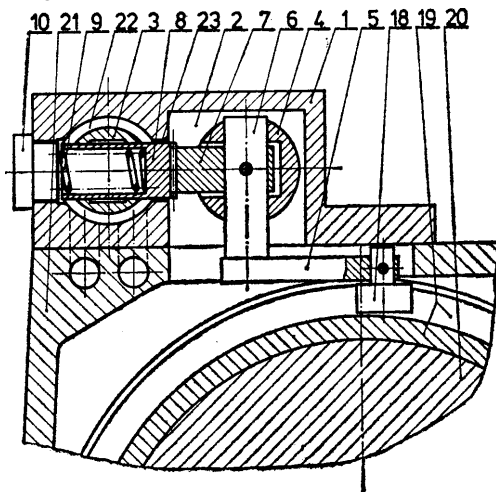

Fig. 1

Urządzenie według wynalazku ma korpus (1) z osadzonym w jednym otworze korpusu suwakiem (3) rozrzędu oleju, a w drugim tłok (4) siłownika pomocniczego. Dźwignia (5) sprzężenia zwrotnego ułożyskowana jest w otworze tłoka (4) w połowie jego długości i połączona z segmentem koła zębatego (7) zażębionym z zębatką elementu przesuwającego (8), osadzonym z pewnym luzem w otworze suwaka (3).

Sprężyna (9) umieszczona w otworze elementu przesuwającego (8) jest oparta jednym końcem o element przesuwający (8), a drugim o korpus (1) lub element połączony z nim spoczynkowo. (3 zastrzeżenia)

B65G

P. 228092

25.11.1980

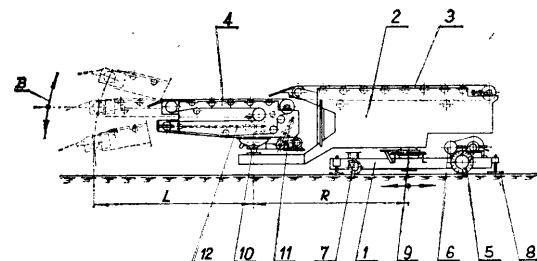
PP. Cukrownie Toruńskie Przykładowa Pracownia Projektowa, Toruń, Polska (Benedykt Górski, Edward Kalinowski, Witold Pragacz, Medard Olkiewicz, Jan Sochacki).

Samojezdne urządzenie do załadunku i sterowania materiałami opakowanymi w krytych wagonach

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie skonstruowania takiego urządzenia, które mogłoby być dowolnie przemieszczane na powierzchni magazynów, ramp magazynowych oraz w przestrzeni wagonowej i umożliwiałoby jej załadunek, sterowanie w każdym miejscu powierzchni i wysokości wagonu.

Urządzenie według wynalazku składa się z przejazdnej ramy nośnej (1), na której osadzony jest obrotowo korpus (2) z przenośnikiem cięgnowym (3) oraz na części wspornikowej tegoż korpusu drugi przenośnik cięgnowy (4). Przenośnik (4) na części wspornikowej wyposażony jest w mechanizm śrubowy (11) pochylania i drugi mechanizm śrubowy (12) do zmiany długości wysięgu przenośnika. (2 zastrzeżenia)

Fig. 1

B65G
B05D

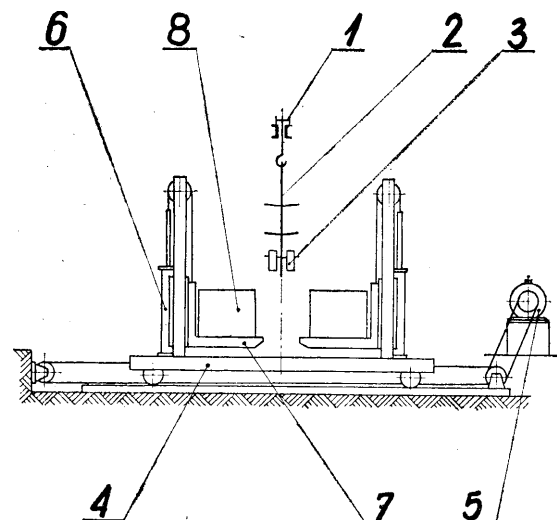
P. 228130

26.11.1980

Zakłady Metalurgiczne Przemysłu Maszyn Rolniczych „Agromet”, Kutno, Polska (Wiesław Szczyłka, Marian Szwedkiewicz, Jerzy Zieliński, Józef Pietuchowski).

Stanowisko do malowania zanurzeniowego odlewów

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie skonstruowania takiego stanowiska, które pozwoliłoby na dobór rodzaju pokrycia do malowania odlewu, przy zachowaniu ciągłości procesu.

Stanowisko do malowania zanurzeniowego odlewów składa się z transportera podwieszono- przemieszczającego odlewy (3), oraz wózka (4) przesuwnego wzdłuż linii prostopadłej do kierunku ruchu transportera (1) z zamontowanym na nim przenośnikiem (6), na którego ramionach (7) umieszczony jest co najmniej jeden pojemnik z farbą (8).

(1 zastrzeżenie)

B65G

P. 228191

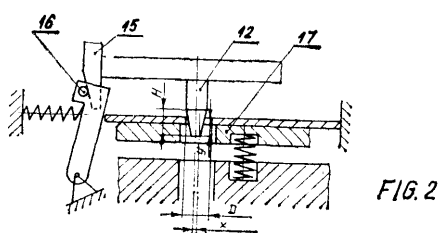
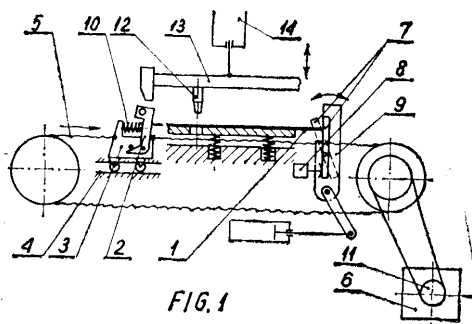
29.11.1980

Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Środków Organizacyjno-Technicznych „PREDOM-PREBOT”, Radom, Polska (Jerzy Buchacz, Stanisław Gielniowski).

Układ do automatycznego i dokładnego ustalania położenia półfabrykatu

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie automatycznego i dokładnego ustalania położenia półfabrykatu z blachy cienkiej na stanowisku obróbczym, stosowany zwłaszcza przy ich mechanicznym podawaniu w liniach produkcyjnych.

Układ według wynalazku charakteryzuje się tym, że w napędowym wózku (3) jest umieszczony wahliwie i podparty sprężyną (10) zaczep (2), w którym znajduje się sworzeń (16), współpracujący ze zderzakiem (15) umocowanym na dociskowej płycie (13), w której również umieszczone są co najmniej dwa poszukiwacze (12), przy czym płyta dociskowa (13) ma napęd pionowy, od siłownika (14). (3 zastrzeżenia)

B65G

P. 228251

02.12.1980

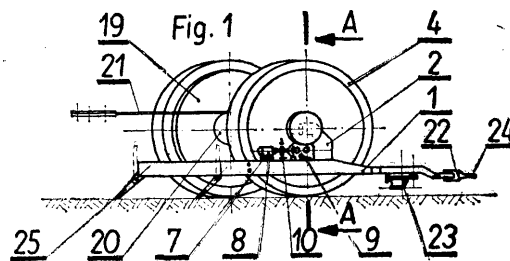
Centralny Ośrodek Badawczo-Projektowy Górnictwa Odkrywkowego „Poltegor”, Wrocław, Polska (Zygfryd Szczepny).

Urządzenie do transportu taśmy przenośnikowej

Przedmiotem wynalazku jest urządzenie do transportu taśmy przenośnikowej, przeznaczone szczególnie dla kopalń odkrywkowych.

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie skonstruowania urządzenia, które ułatwi transport taśmy w trudnych warunkach terenowych.

Urządzenie według wynalazku stanowią dwa koła jezdne (4) osadzone obrotowo na wspólnej osi (3), między którymi na osi (3) osadzona jest szpula. Oś (3) jest zaopatrzona w napęd (7) zamocowany po bokach na ramie (1). Rama (1) jest zawieszona obrotowo na osi (3). Napęd (7) jest połączony z osią (3) za pośrednictwem rozłączalnego sprzęgła. Rama (1) zakończona jest dyszlem (22) zaopatrzonym w koło podporowe (23) i hak holowniczy (24). W tylnej części rama (1) ma dwie odchylnie ostrogi (25). (7 zastrzeżeń)

B65G
B21D

P. 228268

03.12.1980

Kombinat Huta im. Lenina, Kraków, Polska (Feliks Białek, Teodor Godawa, Ryszard Jerwański, Józef Wzorek, Franciszek Miechowicz, Józef Sekuła, Józef Grząba).

Obrotnica

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie skonstruowania obrotownicy o prostej budowie, małych gabarytach oraz masie pozwalającej w znacznym stopniu ograniczyć zużycie energii podczas dokonywania zmiany kierunku ruchu kręgów bez ich unoszenia.

Obrotnica, realizująca zmianę kierunku transportu przedmiotów na rozgałęzieniach tras przenośników, charakteryzuje się tym, że ma uchylną płytę (1) w kształcie dysku, pokrytą pewną ilością równoległych rolek (2), wspartą na obrotowym stole (3) na co najmniej dwóch ślizgowych podporach (4) i sprzężoną z nim organem odchylenia (5).

Osie obrotu rolek (2) są równoległe do wspólnej osi symetrii podpór (4). Każda z podpór (4) ma u dołu gniazdo (8) w kształcie wycinka walca, którym przylega do oporowej stopy (9) stołu (3). (6 zastrzeżeń)

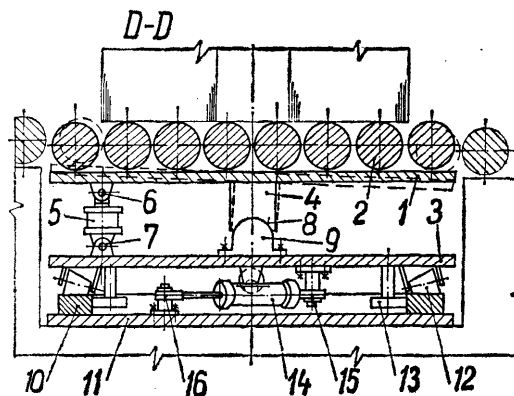

Fig. 2

B65G

P. 232557 T

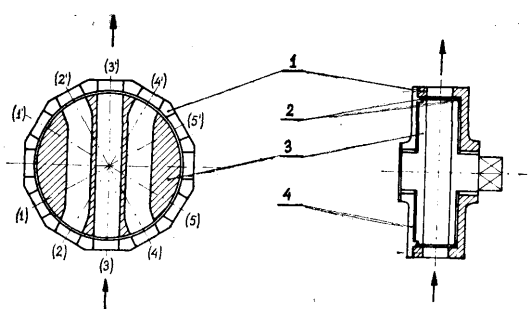
07.08.1981

Politechnika Śląska im. Wincentego Pstrowskiego, Gliwice, Polska (Wacław Sakwa, Stanisław Jura, Zbigniew Piątkiewicz, Ireneusz Choiński, Damian Homa).

Rozdzielacz transportu pneumatycznego

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie skonstruowania takiego rozdzielacza, który miałby zwartą budowę, pozwalałby na równoczesną zmianę kierunku transportu materiałów dla dwóch lub trzech linii transportowych oraz byłby hermetyczny i eliminowałby otwarte przekroje przewodów transportowych.

Rozdzielacz transportu pneumatycznego składa się z korpusu (1) z zamocowanymi przewodami transportowymi oraz wirnika (3) z kanałami, wykonanych korzystnie z tworzywa odpornego na zużycie ścierne, przy czym pomiędzy korpusem (1) a wirnikiem (3) znajduje się uszczelka (2). (1 zastrzeżenie)

Urządzenie do mechanicznego zwijania izolowanego drutu w motki

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie skonstruowania urządzenia o małych gabarytach prostej i bezpiecznej obsłudze oraz dostosowanego konstrukcyjnie do instalowania w małych pomieszczeniach przy produkcji motków systemem chałupniczym.

Urządzenie do mechanicznego zwijania izolowanego drutu przeznaczony do produkcji elektrycznych zapalników, a zwłaszcza górniczych, charakteryzuje się tym, że ma głowicę (5) sprzężoną z kołem pasowym (3) umieszczonym obrotowo na tulei przesuwniej (16) na osi (22), a w głowicy (5) ma wbudowane pazury ściągające (25) osadzone w piasku (24) i na tulei z nią sprzężonej (16). Do przesuwu tulei (16) za pomocą zabieraka (15) ma dźwignię (14) napędzaną od krzywki (10) i dociskaną poprzez łańcuch (18) sprężyną (21). Pod głowicą (5) ma umieszczony zespół rociągający (17), składający się z zaczepu hakowego (33) i widełek (34) wmontowanych w zespół sprężyste. Zespół (17) napędzany jest w jednym kierunku od krzywki (10) i dźwigni (14) łańcuchem (18), prowadzonym na kole (19) utwierdzonym do korpusu (20), w drugim kierunku sprężyną (21), utwierdzoną jednym końcem do podstawy korpusu (20) a drugim do ramienia zespołu rociągającego (17). Do sterowania nawijania i przerzutu drutu na głowicy (5) ma wbudowaną dźwignię (27), osadzoną jednym końcem na krzywce (11) a drugim współpracującą z zespołem napinającym (28). Ponadto ma w korpusie (20) wmontowany wyłącznik krańcowy (30) i osadzony na kole (9) współpracujący z wyłącznikiem (30) zderzak pałkowy (31). (2 zastrzeżenia)

B65G P. 233562 23.10.1981

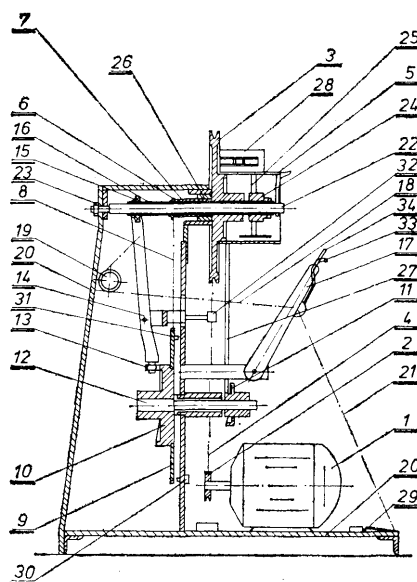
Pierwszeństwo: 24.10.1980 - Francja (nr 8022830)

Societe Anonyme de Telecommunications, Paryż, Francja.

Urządzenie z przenośnikiem okrężnym przemieszczanym osiowo obsługującym kilka stanowisk pracy

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie skonstruowania urządzenia prostego w budowie, wysokim bezpieczeństwie pracy i precyzji obróbki, pozwalającego na dużą rytmiczność produkcji.

Urządzenie do obróbki przedmiotów, zwłaszcza kubków ferrytowych przez ścieranie, z przenośnikiem okrężnym równocześnie osiowo przemiennie, obsługującym stanowiska robocze rozłożone okrężnie dookoła jego osi, przy czym przenośnik okrężny jest wprawiany w ruch skokowo-obrotowy przez urządzenie z krzyżem maltańskim mającym tyle ramion ile jest stanowisk do obsłużenia napędzany przez urządzenie obrotowe, charakteryzuje się tym, że każde ramię przenoszące (3, 4, 5 i 6) zawiera głowicę trzymającą (7) tworzącą uchwyt przez elastyczny wcisk przedmiotu obrabianego (P) doprowadzonego do stanowiska zasilania, a wcisk ten jest związany z osiowym pionowym przemieszczaniem przenośnika okrężnego (2), który zapewnia przemieszczenie przedmiotów obrabianych na stanowiska obróbki, którego płaszczyna stanowi płaszczyznę odniesienia, w stosunku do której wystaje narzędzie frezujące lub ścierające, a osiowe opadanie przenośnika okrężnego (2) związane z postępowaniem obróbki zahamowane jest przez ogranicznik ustawiony i regulowany w stosunku do płaszczyzny odniesienia. (8 zastrzeżeń)

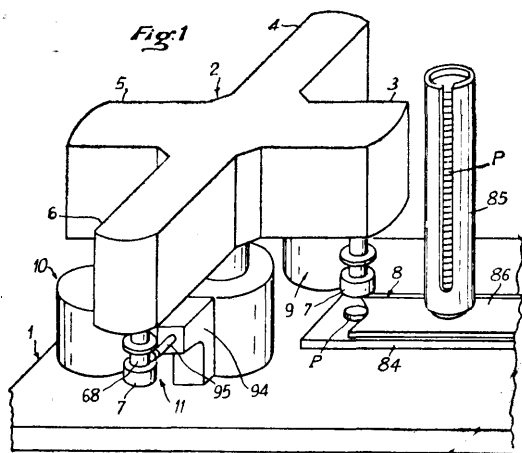
B65H P. 228277 03.12.1980

Kozielska Fabryka Maszyn „KOFAM”, Kędzierzyn-Koźle, Koźle, Polska (Jerzy Niedźwiecki).

Zwijarka pionowa do filców z materiałów mineralnych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie skonstruowania urządzenia pozwalającego na zmechanizowane zwijanie i zdejmowanie beli z filców mineralnych, zwłaszcza podczas pakowania.

Zwijarka pionowa do filców z materiałów mineralnych składa się z ramy nośnej (1) na której zamocowany jest wał napędowy (2), i wały prowadzące (3) i (4) połączone napędem z transporterem zdawczym (5), napędzane regulowanym napędem. Wał napędowy (2), i wały prowadzące (3) i (4) są gumowane, o powierzchni gładkiej lub z naciętymi rowkami lub opięte gumową taśmą bez końca (7) o powierzchni gładkiej lub karbowanej. (5 zastrzeżeń)

B65H P. 228219 01.12.1980

Zakłady Tworzyw Sztucznych „Nitron-Erg”, Krupski Młyn, Polska (Kazimierz Mróz, Kazimierz Stryjek, Zbigniew Dubiel).

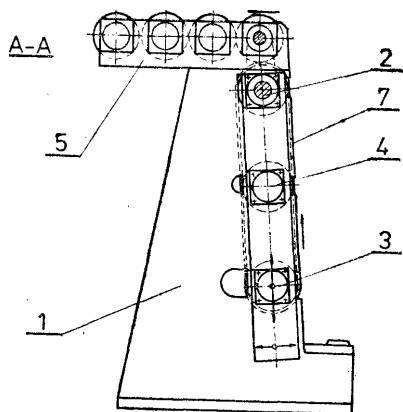

fig. 3

B66C

P. 228193

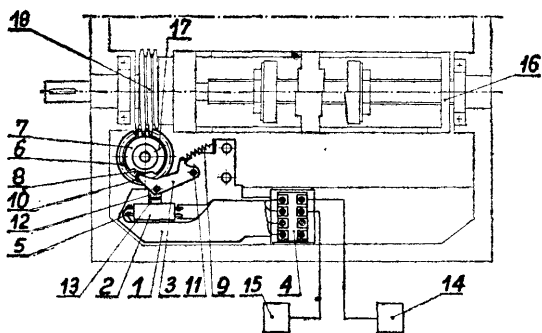
30.11.1980

Kombinat Huta im. Lenina, Kraków, Polska (Zbigniew Bąk, Bronisław Gadzała).

Urządzenie do awaryjnego wyłączenia stycznika głównego suwnicy

Wynalazek rozwiązuje zabezpieczenia prawidłowej pracy mechanizmu udźwigu suwnicy oraz zbocza w przypadku nieprawidłowego działania stycznika mechanizmu udźwigu, lub pomyłkowej zmiany kierunku obrotów silnika.

Urządzenie według wynalazku, współpracujące z wrzecionowym wyłącznikiem krańcowym mecha-

nizmu udźwigu suwnicy, charakteryzuje się tym, że ma pierścień (7) z wycięciem (8) osadzony na osi zębówki (6) i współpracującą z pierścieniem (7), odpowiednio ukształtowaną krzywką (3) oraz mikrowyłącznik (2) włączony w obwód elektryczny stycznika głównego (14) danego urządzenia dźwigowego, przy czym poszczególne elementy urządzenia, z wyjątkiem pierścienia (7) z wycięciem (8), zamocowane są na metalowej płytce (1) przytwierdzonej do obudowy wrzecionowego wyłącznika krańcowego. (1 zastrzeżenie)

B66D

P. 228122

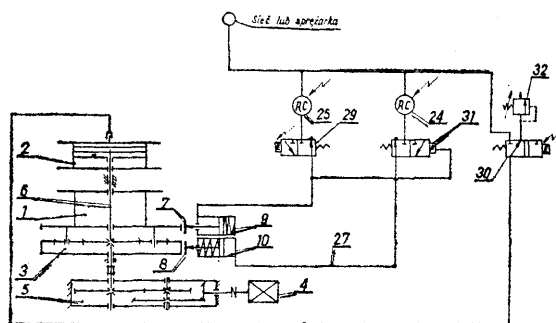
26.11.1980

Zgłoszenie dodatkowe do patentu nr 108269

Centrum Konstrukcyjno-Technologiczne Maszyn Górniczych „KOMAG”, Gliwice, Polska (Zbigniew Potoczny, Kazimierz Kubik, Józef Grund, Jan Raszynski, Józef Skiba).

Przeciągarka do przetaczania wagonów

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zabezpieczenia układu napędowego przed przeciążeniem wynikającym z równoczesnego włączenia obciążenia hamulca i włączenia przeciągarki.

Przeciągarka do przetaczania wagonów ze zmienną ciągią i skokową regulacją prędkości charakteryzuje się tym, że ma urządzenie napędowe sterowane zdalnie za pomocą podwójnego układu sterującego. Układ ten stanowią rozdzielające zawory (31 i 29) i regulatory ciśnienia (24 i 25) oraz zawór rozdzielający (30) sprzężony z zaworem (32). Nadmiarowy zawór (32) zabudowany jest w rozdzielającym zaworze (30) na wyjściu do atmosfery. (3 zastrzeżenia)

**Dział C
CHEMIA I METALURGIA**

C01B
H05B

P. 228139

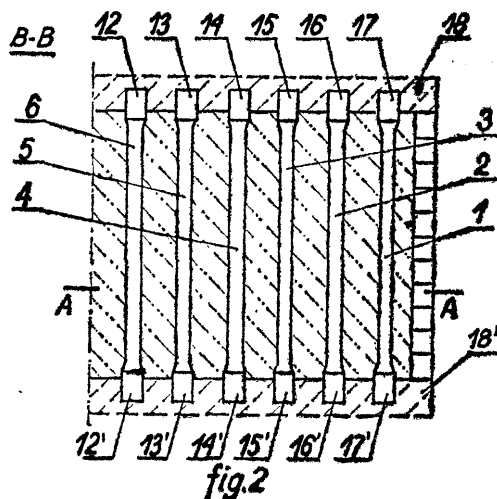
28.11.1980

Kombinat Przemysłu Narzędziowego „Vis”, Warszawa, Polska (Kazimierz Woźniak, Jerzy Sobczak, Zerosław Kuligowski, Lesław Pipczyński, Wojciech Sołtysiak).

Sposób wytwarzania węgla krzemu oraz urządzenie do wytwarzania węgla krzemu

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania takiego sposobu i urządzenia do wytwarzania węgla krzemu, który pozwala na znaczne obniżenie zużycia energii elektrycznej i surowców oraz skrócenie czasu syntezy, umożliwiając jednocześnie wytworzenie grubokrystalicznego produktu.

Sposób według wynalazku charakteryzuje się tym, że w procesie elektrotermicznej syntezy węgla krzemu tworzy się wiele stref reakcyjnych, stykających się bezpośrednio częścią umownych powierzchni granicznych tak, że co najmniej dwie strefy reakcyjne

stykają się bezpośrednio ze sobą, następnie energię pierwszej strefy reakcyjnej będącej w syntezie właściwej podgrzewa się wstępnie i odgazowuje wsad sąsiedniej strefy reakcyjnej, przy czym ze stygnącej pierwszej strefy reakcyjnej tworzy się barierę cieplną podczas przebiegającej w innym czasie syntezy właściwej w sąsiedniej strefie reakcyjnej.

Urządzenie według wynalazku ma co najmniej dwa rdzenie grzewcze (1—6) oddzielone strefami reakcyjnymi, znajdujące się pomiędzy kolejnymi parami elektrod (12, 12'—17, 17') doprowadzających energię elektryczną kolejno do każdego z rdzeni, ale tylko do jednego z nich w danym etapie procesu.

(7 zastrzeżeń)

C01B P. 233030 15.09.1981

Pierwszeństwo: 15.09.1980 - Kanada (nr 360362)
Erco Industries Limited, Islington, Kanada (Richard Swindells, Maurice C. J. Fredette).

Sposób wytwarzania dwutlenku chloru

Zagadnieniem podlegającym rozwiązaniu jest opracowanie sposobu wytwarzania dwutlenku chloru przebiegającego z dużą wydajnością.

Sposób wytwarzania dwutlenku chloru, w którym z chloranu sodu, kwasu siarkowego i alkoholu lub ketonu mieszającego się z wodą wytwarza się dwutlenek chloru wolny od chloru i obojętny siarczan sodu w fazie stałej, charakteryzuje się tym, że kwaśny siarczan sodu w fazie stałej odzyskany ze środowiska reakcji o wysokiej kwasowości poddaje się reakcji podwójnej wymiany przy użyciu kontrolowanych ilości wody i metanolu lub innego alkoholu lub ketonu mieszającego się z wodą, wytwarzając obojętny siarczan sodu w fazie stałej.

Kwas siarkowy odzyskany z kwaśnego siarczanu w reakcji podwójnej wymiany zawiera się do generatora dwutlenku chloru wraz z częścią metanolu stosowanego do przeprowadzenia reakcji podwójnej wymiany.

(5 zastrzeżeń)

C01G P. 228309 05.12.1980

Akademia Medyczna, Lublin, Polska (Tadeusz Wolski, Włodzimierz Kiszczak).

Sposób odzysku wolframu w postaci kwasu wolframowego lub jego soli z odpadowego stopu azotynu sodowego

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie umożliwienia, przy zastosowaniu prostej technologii, całkowitego odzysku wolframu zawartego w odpadowym azotynie sodu.

Sposób odzysku wolframu w postaci kwasu wolframowego lub jego soli z odpadowego stopu azotynu sodowego, zawierającego rozpuszczalne związki wolframu, powstającego przy produkcji materiałów lampowych, przez rozpuszczanie metalicznego wolframu w stopionym azotynie sodowym w operacji tzw. „zaostrzania” drutów, prętów i sztab, polega na tym, że wymieniony odpadowy stop azotynu sodowego rozpuszcza się w gorącej wodzie, następnie po odfiltrowaniu, filtrat neutralizuje się do pH 6—10 kwasem mineralnym, po czym dodaje się na gorąco roztwór rozpuszczalnej soli wapniowej. Uzyskany wolfram wapnia po odfiltrowaniu i przemyciu suszy się lub przerabia na kwas wolframowy przez zadanie kwasem mineralnym.

(1 zastrzeżenie)

C01G P. 228310 05.12.1980

Akademia Medyczna, Lublin, Polska (Tadeusz Wolski, Włodzimierz Kiszczak).

Sposób odzysku molibdenu w postaci jego soli z odpadowego stopu azotynu sodowego

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie uproszczenia technologii odzysku molibdenu z odpadowego stopu azotynu sodowego.

Sposób odzysku molibdenu w postaci jego soli z odpadowego stopu azotynu sodowego zawierającego rozpuszczalne związki molibdenu, powstającego przy produkcji materiałów lampowych przez rozpuszczanie metalicznego molibdenu w operacji tzw. „zaostrzania” drutów, prętów i sztab w stopionym azotynie sodowym, polega na tym, że wymieniony stop azotynu sodowego rozpuszcza się w gorącej wodzie i po odfiltrowaniu neutralizuje kwasem mineralnym do pH 6,5—10, ogrzewa do temperatury 70—100°C i wytrąca molibdenian za pomocą roztworu rozpuszczalnej soli wapnia lub baru. Wytrącony osad przemycia się i suszy.

(2 zastrzeżenia)

C02F P. 228199 01.12.1980

Zgłoszenie dodatkowe do zgłoszenia P-216900.
Spółka Wodna „Zawiercie”, Zawiercie, Polska (Ryszard Przybyłowicz, Czesław Zabierzewski, Wojciech Szczepański).

Urządzenie do biologicznego oczyszczania ścieków

Zagadnieniem podlegającym rozwiązaniu jest wyeliminowanie oczyszczania urządzenia z nadmiaru osadu czynnego przy jednoczesnym wzmożeniu cyrkulacji cieczy.

Urządzenie do biologicznego oczyszczania ścieków złożone ze zbiornika wewnątrz którego znajduje się konstrukcja pływakowa posiadająca pływaki z przelotowymi rurami, które połączone są przewodem z korytem zbiorczym a w konstrukcji pływakowej osadzony jest aerator, charakteryzuje się tym, że wewnątrz zbiornika usytuowane są piaskowniki złożone z otwartego kolektora (13), w którego dnie wmontowane są pochyłe przewody (14) zawieszane nad pojemnikiem (15) znajdującym się na dnie zbiornika, zaś nad pojemnikiem (15) zawieszona jest rura pionowa (18) do zasysania piasku, a w dnie pojemnika (15) umieszczony jest mieszacz powietrzny (17).

(1 zastrzeżenie)

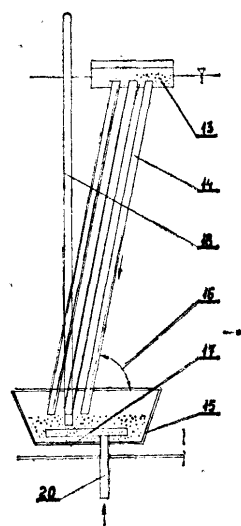

Fig. 4

C02F P. 228200 01.12.1980

Zgłoszenie dodatkowe do zgłoszenia P-216900.

Spółka Wodna „Zawiercie”, Zawiercie, Polska (Ryszard Przybyłowicz, Czesław Zabierzewski, Wojciech Szczepański).

Urządzenie do biologicznego oczyszczania ścieków

Zagadnieniem podlegającym rozwiązaniu jest polepszenie parametrów technologicznych oczyszczania ścieków.

Urządzenie według wynalazku składające się ze zbiornika cylindrycznego, wewnątrz którego usytuowana jest konstrukcja pływakowa przesuwnie w prowadnicach pionowych (10) oraz aerator, charakteryzuje się tym, że w zbiorniku (1) usytuowane jest koryto zbiorcze (7) zawieszone w konstrukcji pływakowej i połączone z przewodem syfonowym (12), którego drugi koniec wychodzi ponad lustro cieczy i łączony jest z pompą (13). (1 zastrzeżenie)

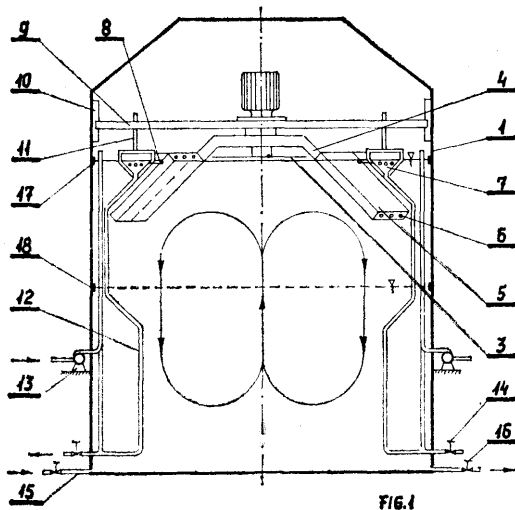

Fig. 1

C02F

P. 228304

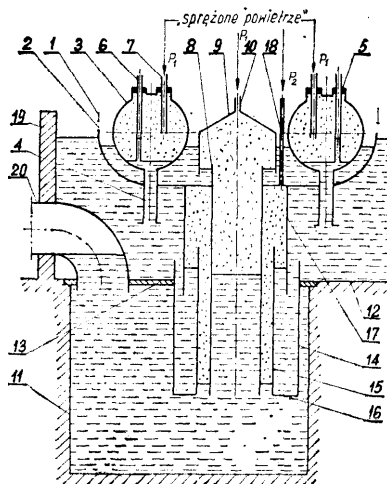
04.12.1980

Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Aparatury Mleczarskiej - Oddział w Olsztynie, Olsztyn, Polska (Zbigniew Kudaś).

Urządzenie pływające, zwłaszcza do odbioru ścieków

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania urządzenia pływającego, zwłaszcza do odbioru ścieków z warstwy powierzchniowej, przeznaczonego do odprowadzania oczyszczonych ścieków ze zbiornika oczyszczalni.

Urządzenie pływające wyposażone w koryto z pływakami posiadające na swych górnych krawędziach szereg otworów przelewowych charakteryzuje się tym, że wzdłuż koryta (1) zamocowane są trwale co najmniej dwa szeregi pływaków (3), których wnętrza poprzez nogi (4) połączone są od dołu ze zbiornikiem ścieków (12), a przez dno koryta (1) wyprowadzona jest pionowa rura (8) odprowadzenia ścieków i wspólnie z nią zamocowana jest od góry do dna koryta (1) rura (17) zasilana od środka sprężonym powiet-

rzem poprzez przewód (18), która umieszczona jest w przestrzeni ograniczonej rurami (14) i (15) połączonych od dołu pierścieniem (16), przy czym rury (8), (17), (14), (15) związane są trwale z płytą (13) zamykającą od góry studnię (11) umieszczoną w dnie zbiornika oczyszczalni (12). (2 zastrzeżenia)

C03C

P. 232490 T

04.08.1981

Instytut Szkła i Ceramiki, Warszawa, Polska (Ferdynand Grochowski, Adam Andrusieczko, Henryk Twarowski).

Szkło bursztynowe

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie uzyskania szkła bursztynowego o intensywnym zabarwieniu i małej czułości na zmiany zabarwienia pod wpływem czasu i temperatury.

Szkło bursztynowe zwłaszcza do topienia w piecu elektrodowym z układu $\text{SiO}_2 - \text{CaO} - \text{Na}_2\text{O} - \text{K}_2\text{O}$, charakteryzuje się tym, że zawiera w częściach wagowych na 100 części wagowych szkła: 70—77 SiO_2 , 4-7 CaO , 11,2-18,3 Na_2O , 1,2-6,8 K_2O , 0,01-0,4 pirytu, 0,04—2 koksu, 0,5—3 soli kuchennej, przy czym stosunek ilości pirytu do koksu wynosi od 0,2—5. (1 zastrzeżenie)

C04B
C08J

P. 228084

26.11.1980

Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń, Polska (Lech Cacha, Franciszek Rozpłoch, Władysław Włosiński).

Sposób wytwarzania węgla szklistych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania technologii procesu umożliwiającej przechowywanie w stanie płynnym roztworu żywicy fenolowo-formaldehydowej przez długi okres czasu oraz wyeliminowanie podgrzewania go przed wylaniem do form.

Sposób wytwarzania węgla szklistych, przeznaczony do wyrobu elementów odpornych na wysoką temperaturę oraz korozję chemiczną i gazową, polega na tym, że 50—70% wagowych odwodnionej żywicy fenolowo-formaldehydowej miesza się w temperaturze 45—90°C z 25—50% wagowymi metanolu, a otrzymany roztwór izotropowy żywicy w temperaturze 60—90°C formuje się w znany sposób statycznie i/lub odśrodkowo, a następnie po utwardzeniu karbonizuje. (1 zastrzeżenie)

C04B

P.232572 T

11.08.1981

Zbigniew Paprocki, Warszawa, Polska (Zbigniew Paprocki).

Sposób wytwarzania proszku ściernego zwłaszcza do piaskowania

Zagadnieniem podlegającym rozwiązaniu jest opracowanie sposobu wytwarzania proszku ściernego o wyższej czystości z surowców krajowych.

Sposób wytwarzania proszku ściernego do piaskowania elementów, a zwłaszcza z tworzyw sztucznych, polega na tym, że wysuszone pestki śliwek węgierek lub renklod kruszy się i oddziela skorupy od jąder, następnie wysuszone skorupy miele się i przesiewa dla uzyskania odpowiedniej wielkości ziaren. (3 zastrzeżenia)

C05C
B01J

P. 228284

05.12.1980

Instytut Przemysłu Organicznego, Warszawa, Polska (Witold Pałowski, Bohdan Subocz, Stanisław Serafinowicz, Zofia Skupińska, Franciszek Czornik, Krzysztof Markwardt).

Sposób zabezpieczania saletry amonowej przed zbrylaniami

Sposób zabezpieczania saletry amonowej przed zbrylaniami polega na dodawaniu w trakcie krystalizacji lub po wykrystalizowaniu do saletry amonowej mieszaniny środka kationoczynnego typu amin alifatycznych zawierających 6 do 22 atomów węgla w cząsteczce z wodnym roztworem środka anionoczynnego typu soli sodowych skondensowanych wielordzeniowych sulfokwasów aromatycznych lub soli sodowych kwasów sulfoalkilonaftalenowych w ilości 0,01—0,3% w przeliczeniu na saletrę. (2 zastrzeżenia)

C05D

P. 228243

02.12.1980

Poznańskie Zakłady Nawozów Fosforowych, Luboń k. Poznania, Polska (Bohdan Zawadzki, Anna Bulińska, Zygmunt Herman, Jerzy Tomczak).

Sposób wytwarzania nawozu magnezowego

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania sposobu wytwarzania nawozu sztucznego, zawierającego siarczan magnezu, z mineralnych surowców, zawierających magnez w postaci nierozpuszczalnej, zwłaszcza w postaci krzemianów i węglanów, przez rozkład tych surowców kwasem siarkowym.

Sposób według wynalazku polega na tym, że rozdrobniony minerał magnezowy wprowadza się do gorącego, intensywnie mieszanego złoża utworzonego z przereagowanego pylistego nawozu. Do złoża tego wprowadza się również stężony i ewentualnie podgrzany kwas siarkowy, zawierający powyżej 90% H_2SO_4 . Temperatura złoża powinna wynosić co najmniej 400 K, a korzystnie 430—480 K. Stężony kwas siarkowy dozowany jest w ilości wynoszącej 85—100% ilości potrzebnej do utworzenia siarczanu magnezowego. Surowiec magnezowy i kwas siarkowy wprowadza się naprzemian lub równocześnie. Odprowadzanie wytworzonej partii nawozu może odbywać się przez okresowe cykliczne obniżanie złoża w reaktorze, może też następować w sposób ciągły. Materiał odbierany z reaktora kierowany jest do zasobnika w którym pozostaje bez schładzania co najmniej 30 minut, a następnie ochładza się uzyskany nawóz. Tak uzyskany materiał stanowi nawóz magnezowy w formie pylistej. Nawóz ten można poddać granulacji przez nawilżanie wodą i formowanie w ziarna w znanych urządzeniach granulacyjnych. (3 zastrzeżenia)

C07C

P. 228098

25.11.1980

Politechnika Śląska im. W. Pstrowskiego, Gliwice, Polska (Tadeusz Kiersznicki, Ewa Salwińska, Jerzy Suwiński, Bohdan Sledziński, Wojciech Zieliński).

Sposób wytwarzania 2, 4-dichloroacetofenonu

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zwiększenia wydajności otrzymywania 2, 4-dichloroacetofenonu oraz zwiększenia czystości uzyskiwanego produktu.

Sposób wytwarzania 2, 4-dichloroacetofenonu polega na tym, że reakcji poddaje się *p*-dichlorobenzeni chlorek acetylu w procesie jednoetapowym wobec układu katalitycznego bezwodny chlorek glinu - odwodniony siarczan magnezowy. (4 zastrzeżenia)

C07C

P. 228254

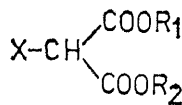
04.12.1980

Politechnika Warszawska, Warszawa, Polska (Tadeusz Jaworski, Marek Włostowski).

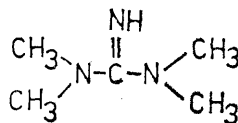
Sposób wytwarzania pochodnych kwasu malonowego

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie otrzymywania wyłącznie produktów monoalkilowania bez produktów dwualkylowania w procesie wytwarzania pochodnych kwasu malonowego.

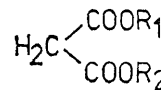
Sposób wytwarzania pochodnych kwasu malonowego o wzorze ogólnym 1, w którym X oznacza grupę alkilową, alkenylową, alkinylową, aryloalkilową, aryloalkenylową, aryloalkinylową, cykloalkilową, cykloalkenylową, 3-6- członowy pierścień zawierający atomy tlenu, siarki lub azotu, przy czym grupa Y może być ewentualnie podstawiona jednym lub większą liczbą podstawników takich jak grupa alkoksylova, nitrylowa, estrowa, ketonowa, aminowa, tioalkilowa, tioarylowa, silylowa, hydroksylova, atom chlorowca lub atom wielopodstawionego fosforu, a R_1 i R_2 mogą być takie same lub różne i oznaczają grupy alkilowe o 1—5 atomach węgla, grupy benzylova, fenylova lub trójmetylosilylowe, polega na tym, że ester o wzorze ogólnym 4, w którym R_1 i R_2 mają wyżej podane znaczenie, poddaje się reakcji z czynnikiem alkilującym o wzorze X-Z, w którym X ma wyżej podane znaczenie, a Z oznacza atom chlorowca, grupę sulfoniową lub alkilosiarczanową w obecności cztero- lub pięcioalkiloguanidyny lub pochodnej alkiloamidyny o wzorze ogólnym 3, w którym R_3 oznacza atom wodoru lub grupę alkilową a R_4 , R_5 i R_6 oznaczają takie same lub różne grupy alkilowe lub R_3 , R_4 , R_5 i R_6 tworzą układ jedno lub wielocykliczny, w temperaturze 0—150°C, w polarnym lub niepolarnym, korzystnie aprotowym rozpuszczalniku organicznym. (4 zastrzeżenia)

WZÓR 1

WZÓR 3

WZÓR 4

C07C

P. 232426 T

29.07.1981

Politechnika Rzeszowska im. Ignacego Łukasiewicza, Rzeszów, Polska (Zdzisław Sznajder, Stanisław Herzyk).

Sposób wytwarzania tolueno- 3, 4-dwutiolu

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie uproszczenia sposobu wytwarzania tolueno- 3, 4-dwutiolu oraz wyeliminowanie półproduktów o własnościach wybuchowych.

W sposobie według wynalazku jako substrat stosuje się 4-toluenosulfochlorurek, który poddaje się redukcji do 4-tiokrezolu. Otrzymany związek utlenia się do dwusiarczku 4, 4'-dwumetylodwufenylova poddawane następnie reakcji chlorosulfonowania, a otrzymany w tej reakcji dwusiarek 2, 2' dwuchlorosulfonylo-4, 4'-dwumetylodwufenylova poddaje się redukcji do tolueno-3, 4 dwutiolu. (2 zastrzeżenia)

C07C

P. 232452 T

31.07.1981

Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Przemysłu Barwników „Organika”, Zgierz, Polska (Jan Luczak, Andrzej Gawłowski, Lucjan Szuster, Mirosław Muszyński, Józef Baliński, Zbigniew Połczyński).

**Sposób otrzymywania roztworu kwasu
5,5'-dwyhydroksy-2,2'-dwunaftylokarbamido-
dwusulfonowego-7,7'**

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zapobiegania obniżania jakości barwników azowych wytwarzanych w oparciu o kwas 5,5'-dwyhydroksy-2,2'-dwunaftylokarbamidodwusulfonowy-7,7'.

Przedmiotem wynalazku jest sposób otrzymywania roztworu kwasu 5,5'-dwyhydroksy-2,2'-dwunaftylokarbamidodwusulfonowego-7,7' w postaci mieszaniny po reakcyjnej przez fosgenowanie kwasu 2-amino-5-naftolosulfonowego-7 w alkalicznym środowisku wodnym.

Sposobem według wynalazku fosgenowanie kwasu 2-amino-5-naftolosulfonowego-7 prowadzi się w obecności trójjetanolaminy i soli dwusodowej kwasu dwunaftalenometanodwusulfonowego. Otrzymywany sposobem według wynalazku w jednej operacji uzdatniony roztwór kwasu 5,5'-dwyhydroksy-2,2'-dwunaftylokarbamidodwusulfonowego-7,7' nie zawiera produktów ubocznych reakcji fosgenowania wpływających na obniżenie jakości barwników azowych.

(2 zastrzeżenia)

C07C

P. 232651 T

13.08.1981

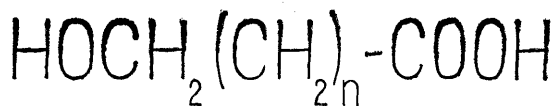
Politechnika Łódzka, Łódź, Polska (Józef Góra, Krzysztof Śmigieński, Józef Kula).

**Sposób otrzymywania
kwasów omega hydroksykarboksylowych**

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie uproszczenia procesu oraz zwiększenia wydajności otrzymywania kwasów omega hydroksykarboksylowych.

Sposób otrzymywania kwasów omega hydroksykarboksylowych o wzorze ogólnym przedstawionym na rysunku, w którym $n=10-14$ z nienasyconych kwasów tłuszczowych, polega na tym, że nadtlenkowe produkty ozonowania kwasów tłuszczowych poddaje się elektrochemicznej redukcji na elektrodzie ołowianej, platynowej lub miedzianej w elektrolizerze przeponowym w środowisku wodnego roztworu kwasu octowego z dodatkiem octanu sodowego lub potasowego w ilości 2,0–10,0% wagowych kationolitu przy potencjale elektrody 0,7–1,4 V względem nasyconej elektrody kalomelowej i gęstości prądu 0,1–5,0 A/dm². Elektroredukcję prowadzi się w temperaturze 10–50°C.

(2 zastrzeżenia)

C07D

P. 228181

29.11.1980

Tarchomińskie Zakłady Farmaceutyczne „Polfa”, Warszawa, Polska (Barbara Ostrowska-Krysiak, Wanda Brzeškiewicz, Maria Dudkiewicz, Waldemar Kierszta, Danuta Kuwał, Marek Szymczak, Sławomir Ulikowski, Aleksandra Wdowiak, Edward Żukowski, Halina Bojarska-Dahling, Zuzanna Kowszyk, Maria Horodecka, Zofia Makarowska-Płóciennik).

Sposób prowadzenia biosyntezy ryfamycyny B

Celem wynalazku jest opracowanie takiego sposobu prowadzenia biosyntezy ryfamycyny B, który eliminowałby przypadkowe i niepożądane zakażenia pleśnią w procesie produkcyjnym.

Sposób według wynalazku polega na tym, że wstępne hodowle szczepu *Streptomyces mediterranei* prowadzi się na pożywce zawierającej przyswajalne źródło węgla, azotu, sole mineralne oraz dodatkowo czynnik grzybobójczy. Jako czynnik grzybobójczy stosuje się sól N-metyloglutaminową N-glukozylopolifunginy, w ilości od 0,01% do 0,05%, korzystnie 0,02%.

Otrzymany w ten sposób materiał posiewowy używa się do dalszej hodowli drobnoustroju wytwarzającego antybiotyki. (1 zastrzeżenie)

C07D

P. 228255

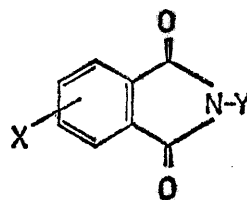
04.12.1980

Politechnika Warszawska, Warszawa, Polska (Tadeusz Jaworski, Marek Włostowski).

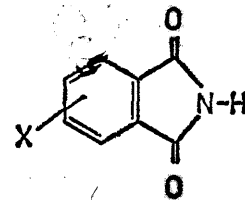
Sposób wytwarzania pochodnych ftalimidu

Celem wynalazku jest opracowanie takiego sposobu wytwarzania pochodnych ftalimidu, który byłby ekonomiczny, prosty w wykonaniu oraz pozwalał uzyskać produkt czysty.

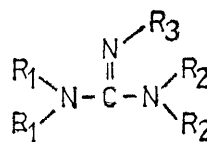
Sposób wytwarzania pochodnych ftalimidu o wzorze ogólnym 1, w którym X oznacza atom wodoru lub chlorowca lub grupę estrową, nitrylową, alkoksylową, lub nitrową a Y oznacza grupę alkilową, alkenylową, alkinylową, aryloalkilową, aryloalkenylową, aryloalkinylową, cykloalkilową cykloalkenylową, 3–6 członowy pierścień zawierający atomy tlenu, siarki lub azotu przy czym Y może być ewentualnie podstawiona jednym lub większą liczbą podstawników takich jak grupa alkoksylova, nitrylowa, estrowa, ketonowa, aminowa, tioalkilowa, tioarylowa, siliłowa, hydroksylova atom chlorowca lub atom wielopodstawionego fosforu według wynalazku polega na tym, że ftalamid o wzorze ogólnym 2, w którym X ma wyżej podane znaczenie poddaje się reakcji z pochodną guanidyny o wzorze ogólnym 3, w którym R₁ i R₂ mają być takie same lub różne i oznaczają grupy alkilowe o 1–5 atomach węgla lub stanowią element układu cyklicznego, a R₃ oznacza atom wodoru, grupę alkilową - o 1–5 atomach węgla lub stanowią element układu cyklicznego lub z pochodną amidyny o wzorze ogólnym 4, w którym R₆, R₈ i R₉ oznaczają takie same lub różne grupy alkilowe a R₇ oznacza atom wodoru lub grupę alkilową, lub R₆, R₇, R₈ i R₉ stanowią elementy układu cyklicznego w rozpuszczalniku organicznym takim jak etery, estry, ketony, węglowodory alifatyczne lub aromatyczne lub chlorowcowęglowodory, po czym otrzymaną sól ftalimidu poddaje się reakcji ze stechiometryczną ilością, korzystnie z niewielkim nadmiarem czynnika alkilującego o wzorze Y–Z, w którym Z oznacza atom chloru, bromu, jodu, grupę o wzorze R₄SO₄, w którym R₄ oznacza grupę metylową lub etylową lub grupę o wzorze R₅SO₃, w którym R₅ oznacza grupę metylową, fenyłową lub 4-metylofenylową a Y ma wyżej podane znaczenie,

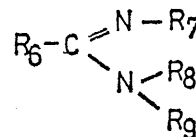
WZÓR 1

WZÓR 2

WZÓR 3

WZÓR 4

ogrzewając ewentualnie mieszaninę reakcyjną w temperaturze 25—120°C w czasie do kilkunastu godzin, a następnie wydziela się produkt przez krystalizację.
(4 zastrzeżenia)

C07D P. 230623 10.04.1981
A01N

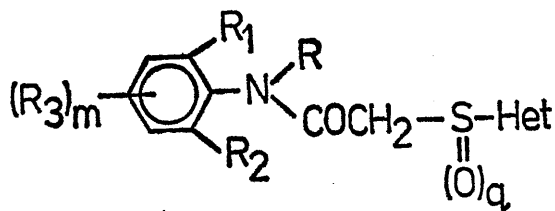
Pierwszeństwo: 12.04.1980 - RFN (nr P 30 14 157.2)

Hoechst Aktiengesellschaft, Frankfurt nad Menem, Republika Federalna Niemiec.

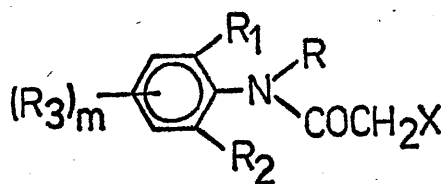
**Środek do zwalczania szkodników w ochronie roślin
zwłaszcza środek grzybobójczy oraz sposób
wytwarzania grzybobójczych, heterocyklicznie
podstawionych anilidów kwasu tioglikolowego**

Celem wynalazku jest opracowanie nowego środka grzybobójczego oraz sposobu wytwarzania jego substancji aktywnej, która odznaczałaby się aktywnością większą niż aktywność znanych dotąd substancji.

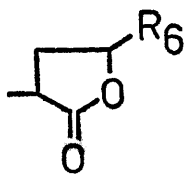
Środek według wynalazku jako substancję czynną zawiera związki o ogólnym wzorze 1, w którym R oznacza grupę o wzorze $-C(R_4)H-COR_5-C(R_4)H-CN$, 8, R₁ oznacza (C₁-C₃)-alkil, chlorowiec, grupę (C₁-C₃)-alkoksyłową, (C₁-C₂)-alkilotiolołą, (C₂-C₄)-alkenyl, R₂ oznacza wodór, (C₁-C₂)-alkil, R₃ oznacza metyl, chlorowiec, R₄, R₆ oznaczają wodór, metyl, R₅ oznacza grupę hydroksylołą, (C₁-C₄)-alkoksylołą, (C₁-C₃)-alkilotiolołą, (C₁-C₂)-alkoksyetoksylołą, aminową, (C₁-C₂)-alkiloaminową, dwu-(C₁-C₂)-alkiloaminową, O-kat, przy czym Kat oznacza równoważnik kationowy zasady nieorganicznej albo organicznej, korzystnie Na, K, 1/2 Ca, amon, Het oznacza 5-6-członową,

WZÓR 1

WZÓR 2

WZÓR 8

nasyconą albo nienasyconą grupę heterocykliczną, ewentualnie benzokondensowaną, zawierającą do 4 heteroatomów z grupy N, O, S, przy czym każda grupa heterocykliczna może zawierać dodatkowo w części węglowej jedną albo kilka grup (C₁-C₄)-alkilowych, i X oznacza O, S, NR₈, R₈ oznacza wodór, (C₁-C₄)-alkil, R₇ oznacza (C₁-C₄)-alkil, chloro-

wiec, R₉ oznacza (C₁-C₄)-alkil, n oznacza 0, 1, m oznacza 0, 1, 2, q oznacza 0, 1, 2. Sposób według wynalazku polega na tym, że w celu wytworzenia związków o wzorze 1, w którym q oznacza 0, związki o ogólnym wzorze 2, w którym R, R₁, R₂, R₃ i m mają znaczenie jak we wzorze 1 i X oznacza nukleofilowo podstawialną grupę odszczepialną, korzystnie z grupy obejmującej chlorowiec, tozylan albo metylo-sulfonylan, w szczególności chlor albo brom, poddaje się reakcji ze związkami heterocyklicznymi o ogólnym wzorze HS-Het, w którym Het ma znaczenie jak we wzorze 1, ewentualnie z dodatkami środków wiążących kwas, korzystnie w obojętnych rozpuszczalnikach albo rozcieńczalnikach i korzystnie w temperaturze 20—160°C, ewentualnie w celu wytworzenia związków o wzorze 1, w którym q oznacza 1 albo 2, związki o wzorze 1, w którym q oznacza 0, poddaje się reakcji z odpowiednimi ilościami środka utleniającego albo do związków o wzorze 1, w którym q oznacza 1, albo do związków o wzorze 1, w którym q oznacza 2, korzystnie każdorazowo w rozpuszczalnikach albo rozcieńczalnikach i korzystnie w temperaturze od -40 do 60°C dla związków o wzorze 1, w którym q oznacza 1, lub od -20 do 160°C dla związków o wzorze 1, w którym q oznacza 2.

(3 zastrzeżenia)

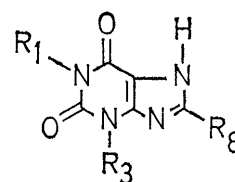
C07D P. 230936 30.04.1981

Pierwszeństwo: 02.05.1980 - Szwajcaria (nr 3431/80-3)

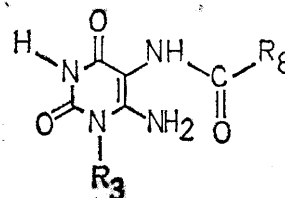
Société des Produits Nestlé S. A., Vevey, Szwajcaria.

**Sposób wytwarzania
dwu- i trójpodstawionych związków ksantynowych**

Celem wynalazku jest opracowanie sposobu wytwarzania nowych związków, które wykazywałyby działanie uspokajające i przeciwlękowe.

WZÓR 1

WZÓR 2

Sposób wytwarzania dwu- i trójpodstawionych związków ksantynowych o wzorze 1 lub ich fizjologicznie dopuszczalnych soli, w których to wzorze R₁ oznacza grupę alkilową C₂-C₄, izoalkilową C₃-C₄, CH₂-(alkenylową C₂-C₃) lub CH₂-(izoalkenylową C₂), R₃ oznacza grupę alkilową C₃-C₅, izoalkilową C₃-C₅, CH₂-(alkenylową C₂-C₄) lub CH₂-(izoalkenylową C₃-C₄), R₈ oznacza atom wodoru lub grupę metylołą lub etylołą, z zastrzeżeniem, że 1) gdy R₈ oznacza atom wodoru, wtedy R₁ oznacza grupę alkilową oraz 2) R₁ i R₃ nie oznaczają jednocześnie grupy butylowej lub alilowej, według wynalazku polega na tym, że związek o wzorze 2 poddaje się reakcji ze środkiem alkilującym o wzorze R₁-X, w których to wzorach R₁, R₃ i R₈

mają wyżej podane znaczenie, z zastrzeżeniem, że R₁ i R₃ nie oznaczają grupy izopropylowej,

zaś X oznacza atom chlorowca, grupę jedno- lub dwusiarczanową lub p-toluenosulfonową, po czym otrzymany związek cyklizuje się, po czym otrzymany produkt, w którym co najmniej jeden z podstawników R_1 i R_3 oznacza wyżej określoną grupę alkenyloową lub izoalkenyloową ewentualnie poddaje się uwodornianiu, po czym otrzymane produkty ewentualnie przekształca się w ich fizjologicznie dopuszczalne sole. (11 zastrzeżeń)

C07D P. 233230 29.09.1981

Pierwszeństwo: 08.10.1980 — Szwajcaria (nr 7504/80-2)

Societè des Produits Nestlè S. A., Vevey, Szwajcaria.

Sposób ekstrakcji kofeiny

Celem wynalazku jest opracowanie takiego sposobu ekstrakcji kofeiny, który byłby prosty w realizacji i wydajny.

Sposób ekstrakcji kofeiny z roztworu wodnego zawierającego substancje stałe z kawy zielonej według wynalazku prowadzi się z pomocą niejonowej żywicy mikroporowatej zawierającej pory o przeciętnej średnicy 6–10 Å oraz powierzchni właściwej wyższej niż 400 m²/g. (5 zastrzeżeń)

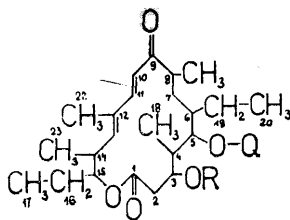
C07H P. 232391 28.07.1981
C07D

Pierwszeństwo: 29.07.1980 — St. Zjedn. Am. (nr 173312)
29.07.1980 — St. Zjedn. Am. (nr 173313)

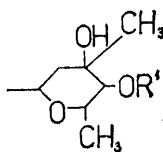
Eli Lilly and Company, Indianapolis, Stany Zjednoczone Ameryki.

Sposób wytwarzania nowych pochodnych makrolidowych

Przedmiotem wynalazku jest sposób wytwarzania nowych pochodnych makrolidowych o wzorze ogólnym 5, w którym R oznacza atom wodoru lub grupę acyloową a Q oznacza atom wodoru lub grupę mykarsyloową o wzorze 6, w którym R^1 oznacza atom wodoru lub grupę acyloową, przy czym gdy Q oznacza atom wodoru, to R oznacza grupę acyloową.

wzór 5

wzór 6

Cechą sposobu według wynalazku jest to, że prowadzi się hodowlę szczepu *Streptomyces fradiae* NRRL 12201 w podpowierzchniowych warunkach aerobowych w pożywkę zawierającej przyswajalne źródła węgla, azotu i sole nieorganiczne tak, aby wytworzyć związek o wzorze ogólnym 5, w którym R

oznacza atom wodoru a Q oznacza grupę makrosyloową w której R^1 oznacza atom wodoru, po czym ewentualnie acyluje się otrzymany związek, wytwarzając związek o wzorze 5, w którym jeden lub oba podstawniki R i Q oznaczają grupę acyloową, i otrzymany związek o wzorze 5 poddaje się łagodnej hydrolizie, otrzymując pochodną makrolidową o ogólnym wzorze 5, w którym Q oznacza atom wodoru a R oznacza grupę acyloową. Związki otrzymywane według wynalazku stanowią produkty pośrednie przy wytwarzaniu antybiotyków makrolidowych. (2 zastrzeżenia)

C07H P. 233621 29.10.1981

Pierwszeństwo: 30.10.1980 — RFN (nr P 3040850.5)

Hoechst Aktiengesellschaft, Frankfurt nad Menem, Republika Federalna Niemiec.

Sposób otrzymywania sacharydów rozpuszczalnych w wodzie z materiału zawierającego celulozę

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie uproszczenia sposobu scukrzenia celulozy.

Rozpuszczalne w wodzie sacharydy, głównie glikozę lub oligomerową glikozę, otrzymuje się przez obróbkę celoligniny gazowym fluorowodorem, ewentualnie rozcieńczonym gazem obojętnym, w temperaturze około 20–120°C, korzystnie 40–80°C. Jako celoligninę stosuje się poddany wstępnej hydrolizie za pomocą rozcieńczonych kwasów mineralnych materiał naturalny zawierający celulozę albo ewentualnie również makulaturę ubogą w hemicelulozę. Otrzymane w ten sposób sacharydy rozpuszczalne w wodzie można poddawać dalszej przeróbce w znany sposób. (3 zastrzeżenia)

C08G P. 228210 02.12.1980

Instytut Chemii Przemysłowej, Warszawa, Polska (Jerzy Fejgeh, Henryk Ryszawy, Roman Jezior, Antoni Stachowski, Andrzej Bykiewicz, Witold Majewski, Grażyna Dmowska, Janusz Łuszytk).

Sposób wytwarzania wielocząsteczkowych termostabilnych poliactali

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie umożliwienia otrzymywania poliactali o większej niż dotychczas masie cząsteczkowej.

Sposób według wynalazku dotyczy syntezy wielocząsteczkowych termostabilnych poliactali poprzez kationową roztworowo-strąceniową kopolimeryzację trioksanu z dioksoanem w obecności politlenku etylenu jako modyfikatora.

Przed przystąpieniem do procesu kopolimeryzacji politlenek etylenu poddaje się odwodnieniu przez rozpuszczenie go w nadmiarze dioksoanu w stosunku do ilości dioksoanu biorącego udział w kopolimeryzacji z trioksanem i następnie ten nadmiar oddestylowuje. Pozostały roztwór politlenku w dioksoanie poddaje się kopolimeryzacji z trioksanem. (3 zastrzeżenia)

C08G P. 228211 02.12.1980

Instytut Chemii Przemysłowej, Warszawa, Polska (Jerzy Bojarski, Jerzy Fejgin, Witold Majewski, Grażyna Dmowska, Janusz Stasiński, Andrzej Kasznia).

Sposób wytwarzania termoplastycznych terpolimerów trioksanu o zwiększonej sztywności

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zwiększenia sztywności terpolimerów trioksanu w stosunku do liniowych kopolimerów trioksanu z zachowaniem dostatecznej płynności w stanie stopionym dla przetwórstwa metodami wtrysku i wytłaczania.

W sposobie według wynalazku kopolimeryzację trioksanu z cyklicznym komonomerem takim jak np. cykliczny tlenek lub cykliczny acetal, prowadzi się z dodatkiem sieciującego komonomeru oraz regulatora masy cząsteczkowej powstającego terpolimeru. Jako komonomer sieciujący wprowadza się związki alifatyczne, aromatyczne, cykloalif a tyczne o co najmniej dwu grupach α -tlenkowych lub dwu cyklicznych grupach acetalowych, korzystnie żywice epoksydowe w ilości od 0,001 do 2% wagowych w stosunku do trioksanu. Jako regulator masy cząsteczkowej stosuje się alkohole, korzystnie metanol, lub linio-we acetale, korzystnie metylal, w ilości od 0,001 do 0,5% wagowych w stosunku do trioksanu.

Terpolimery są stosowane jako tworzywa konstrukcyjne w gospodarce narodowej. (3 zastrzeżenia)

C08G **P. 228223** 01.12.1980

Politechnika Szczecińska, Szczecin, Polska (Henryk Wojcikiewicz, Jan Rybczyński, Jerzy Słonecki, Zbigniew Rosłaniec).

Termoplastyczny polimer zwłaszcza do ekstruzyjnego emaliowania przewodów elektrycznych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania termoplastycznego polimeru o właściwościach elasto-termoplastycznych i elektroizolacyjnych odpowiednich dla przewodów nawojowych.

Termoplastyczne tworzywo według wynalazku znajduje zastosowanie zwłaszcza jako pokrycie izolacyjne przewodów elektrycznych. Otrzymuje się je z poli-estrodiole i/lub polieterodiole o masie cząsteczkowej 600 do 3000, dwuizocyjanianów aromatycznych i mieszaniny dioli małowagowych. Stosunek reaktywnych grup hydroksylowych oligodiolu i dioli małowagowych do grup izocyjanianowych wynosi nie mniej niż 1:1:1. Jako mieszaninę dioli małowagowych stosuje się 1, 4-dwu(hydroksyetyloksy)benzen i 1, 4-dwu(hydroksymetylo)cykloheksan. Ilość 1, 4-dwu(hydroksymetylo)cykloheksanu wynosi do 10% wagowych w stosunku do 1,4-dwu(hydroksyetyloksy)benzen. (2 zastrzeżenia)

C08G **P. 232605 T** 11.08.1981
C08K

Zakłady Chemiczne „Organika-Sarzyna”, Sarzyna, Polska (Tadeusz Matynia, Bolesław Strawski, Jerzy Lewkowski, Jan Lach).

Sposób otrzymywania utwardzaczy do żywic epoksydowych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie poprawy własności przetwórczych adduktów amin z żywicami epoksydowymi.

Sposób otrzymywania utwardzaczy do żywic epoksydowych, który polega na tym, że stosuje się jako alifatyczne żywice epoksydowe estry glicydowe o liczbie epoksydowej 0,5—1,0 otrzymane w wyniku poliaddycji epichlorohydryny ze związkami zawierającymi grupy hydroksylowe jak woda, glikole a następnie odchlorowodorowanie otrzymanych pochodnych, które poddaje się ogrzewaniu z aminami alifatycznymi lub aromatycznymi w środowisku wysokowrzących alkoholi alifatycznych lub aromatycznych lub ich mieszanin, które to ogrzewanie prowadzi się dwustopniowo stosując w drugim etapie co najmniej na jedną grupę glicydową dwie grupy aminowe.

Otrzymane addukty odznaczające się małą lepkością i dobrą smarnością mają zastosowanie w przetwórstwie tworzyw sztucznych. (3 zastrzeżenia)

C08J **P. 228051** 24.11.1980

Instytut Przemysłu Tworzyw i Farb, Gliwice, Polska (Andrzej Mostowik, Bronisław Wieczorek).

Sposób utylizacji odpadów wyrobów z tworzyw sztucznych termoplastycznych zawierający włókna syntetyczne

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie otrzymania wtórnych półproduktów o powtarzalnym i równomiernym składzie w postaci przemiału lub aglomeratu z odpadów będących mieszaniną tworzyw sztucznych termoplastycznych oraz włókien syntetycznych.

Sposób według wynalazku polega na rozdrabnianiu lub zagęszczaniu lub rozdrabnianiu z zagęszczeniem odpadów w obecności środka antyelektrostatycznego w ilości 0,5—2% wprowadzanego do urządzenia rozdrabniającego w postaci roztworu wodnego.

Sposób stosuje się zwłaszcza do płyt tworzywowych laminowanych włókniną, tkanin poliestrowych powlekanych plastyfikowanym polichlorkiem winylu lub folii z plastyfikowanego polichlorku winylu zbrojonej siatką poliestrową. (1 zastrzeżenie)

C08L **P. 228275** 03.12.1980
C08K
E04F
E04G

Instytut Ciężkiej Syntezy Organicznej „Blachownia”, Kędzierzyn-Koźle, Opolski Kombinat Budowlany, Opole, Polska (Władysław Dreksa, Jan Sztkowski, Henryk Knapik, Mieczysław Zawadzki, Bożena Jerzykiewicz, Marian Kozupa).

Sposób zabezpieczania szyb i innych elementów budowlanych przed zabrudzeniem tynkiem, zaprawą cementową i farbami

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie poprawy własności użytkowych powłok zabezpieczających szyby i inne elementy budowlane przed zabrudzeniem.

Istota wynalazku polega na nałożeniu na zabezpieczoną powierzchnię warstwy około 0,1 mm mieszaniny składającej się z 4—20% wagowych mieszaniny niskopolimeryzowanych monomerów i komonomerów olefin od C_2 do C_5 ; 1—20% wagowych mieszaniny wyższych alkoholi tłuszczowych o łańcuchu C_{14} — C_{18} , 0,5—6% wagowych produktu przyłączenia średnio 8 moli tlenu etylenu do 1 mola nonylofenolu, 0,2—4% wagowych produktu przyłączenia średnio 7 moli tlenu etylenu do 1 mola stearyny, 4—20% wagowych kredy, oraz wody do 100% wagowych. (1 zastrzeżenie)

C08L **P. 228305** 04.12.1980
C09D

Zakłady Farb „Polifarb” we Włocławku, Włocławek, Polska (Bogusława Rumińska, Kazimierz Kołodziej).

Sposób regeneracji niepełnowartościowej farby emulsyjnej

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania prostego sposobu regeneracji niepełnowartościowej farby emulsyjnej na bazie poliocetanu winylu.

Sposób regeneracji niepełnowartościowej farby emulsyjnej na bazie poliocetanu winylu, powstałej w wyniku mikrobiologicznego rozpadu, składającej się z 10—40% wagowych najczęściej 50%, wagowo, emulsji wodnej poliocetanu winylu, zmiękzonego najczęściej 10—25% wagowo, ftalanu dwubutyłu, 45—25% wagowo, mieszaniny pigmentów i ewentualnie wypełniaczy, zwykle poniżej 8%, wagowo, dodatków uszlachetniających i środków pomocniczych takich, jak np. środki zwilżające, środki antypieniące, środki konserwujące, środki udoskonalające własności Teologiczne itp., oraz resztę do 100% wody, polega na tym, że wprowadza się do regenerowanej farby od 0,06—0,3% wagowych nadtlenu wodoru, w przeliczeniu na 100%, najczęściej w formie 3% wodnego roztworu i 0,3—0,8% wagowych wysokoefektywnego środka konserwującego jakim jest najlepiej pięciochlorofenolan sodu lub kompozycja zawierająca 3% wagowych

trójbutylcynobenzenu, 3% wagowych chlorku metyloalkaniowego, 10% wagowych formaldehydu, 10% wagowych alkoholu etylowego i resztę do 100% wagowych wody. (1 zastrzeżenie)

C09D **P. 228217** 01.12.1980
C08L

Instytut Przemysłu Tworzyw i Farb, Gliwice, Polska (Wanda Matracka, Kazimierz Uhacz).

Farba przeciwporostowa zmniejszająca opory opływu kadłuba statku

Celem wynalazku jest opracowanie takiej farby, która zmniejszałaby opory opływu kadłuba statku i miała właściwości wygładzania amplitud nierówności pomalowanych pomieszczeń pod wpływem strumienia opływającej kadłub wody.

Farba według wynalazku charakteryzuje się tym, że substancja błonotwórcza lub mieszanina substancji błonotwórczej z plastyfikatorami ma liczbę kwasową od 40 do 150 mg KOH/g i/lub temperaturę mięknięcia mierzoną metodą „pierścień-kula” od 40 do 110°C. (2 zastrzeżenia)

C09J **P. 228298** 04.12.1980

Politechnika Częstochowska, Częstochowa, Polska (Leopold Ratoń, Bolesław Wysłocki, Stefan Szymura, Andrzej Juraszek, Zbigniew Olszowski, Zygmunt Rudowski).

Klej do magnesów

Celem wynalazku jest opracowanie takiego kleju do magnesów, który odznaczałby się dobrą przyczepnością do metali oraz zapewniałby dobre własności magnetyczne klejonego obwodu.

Klej do magnesów składa się z żywicy utwardzalnej, przykładowo żywicy epoksydowej, modyfikatora, przykładowo poliwinylbutyralu, utwardzacza, przykładowo dwucyjanodwuamidu, i ewentualnie siatki styłonowej jako osnowy, oraz według wynalazku sproszkowanego magnetyku, w ilości do 70% wagowych, najkorzystniej 25—30% wagowych. (1 zastrzeżenie)

C09K **P. 228080** 26.11.1980
C23C

Instytut Mechaniki Precyzyjnej, Warszawa, Polska (Jerzy Wyszowski, Stanisław Soból, Eugeniusz Tomaniak, Tomasz Zagórny, Wiesław Olszański).

Środek do węglazotowania

Opracowanie środka według wynalazku rozwiązuje zagadnienie zwiększenia szybkości węglazotowania przy zmniejszonej toksyczności środka i zniwelowaniu przykrych zapachów.

Środek według wynalazku zawiera od 20—70% objętościowych glikolu, od 2—90% objętościowych alkoholu, korzystanie dwuacetonowego i od 1 do 40% objętościowych mocznika o ciężarze nasypowym 0,75 G/ml. (1 zastrzeżenie)

C09K **P. 228102** 27.11.1980
C08L

Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, Warszawa, Polska (Witold Giżyński, Jerzy Bogdański).

Środek chemiczny

do stabilizacji gruntów zasadowych lub obojętnych, zwłaszcza metodą nasycania grawitacyjnego

Celem wynalazku jest opracowanie nowego środka do stabilizacji gruntów, który byłby użyteczny dla gruntów o pH > 7 i zawierającym minerały ilowe w ilości przekraczającej 5%.

Środek chemiczny do stabilizacji gruntów zasadowych lub obojętnych, zwłaszcza metodą nasycenia grawitacyjnego, według wynalazku składa się ze 100 części wagowych rozpuszczalnego w wodzie produktu kondensacji ketonu lub mieszaniny ketonów z formaldehydem, korzystanie rozpuszczalnej w wodzie żywicy acetonowoformaldehydowej zawierającego minimum 35% suchej substancji żywicznej, 10—200 części wagowych utwardzacza, tj. roztworu wodnego wodorotlenku alkalicznego, korzystanie 10-4-20% roztworu wodorotlenku sodowego oraz 1-4-20 części wagowych rozpuszczalnej w wodzie soli metalu alkalicznego, korzystanie chlorku sodowego. (1 zastrzeżenie)

C09K **P. 228140** 28.11.1980

Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Przemysłu Poligraficznego, Warszawa, Polska (Iwonna Jędrych-Szynka, Waldemar Busz, Andrzej Gumułka, Henryk Wiktor Petruczenko, Ignacy Pietruczuk).

Środek antystatyczny

Celem wynalazku jest opracowanie takiego środka antystatycznego, który byłby obojętny chemicznie.

Środek antystatyczny sporządzony jest na bazie poliglikoli i według istoty wynalazku zawiera od 0,5 do 50 części wagowych poliglikoli będących produktami polimeryzacji tlenku etylenu lub tlenku propylenu bądź też koopolimerami tlenku etylenu i tlenku propylenu o ciężarach cząsteczkowych w granicach od powyżej 600 do 2000, od 0,05 do 30 części wagowych gliceryny lub glikolu etylenowego, od 0,1 do 50 części wagowych cykloheksanonu oraz od 20 do 100 części wagowych alkoholi jednowodorotlenowych o ilości węgla w łańcuchu od 1 do 4 i korzystnie od 0,1 do 1 części wagowej środka powierzchniowo czynnego z grupy sulfozwiązków i/lub amin. (1 zastrzeżenie)

C09K **P. 228184** 29.11.1980
C09D

Instytut Technologii Nafty, Kraków, Polska (Franciszek Steinmec, Alfred Bednarski).

Środek do ochrony powierzchni metalowych przed korozją

Celem wynalazku jest opracowanie środka do ochrony powierzchni metalowych przed korozją, który odznaczałby się zwiększoną przyczepnością i elastycznością powłoki ochronnej.

Środek do ochrony powierzchni metalowych przed korozją na bazie węglowodorów naftowych, tworzący ciekłą lub plastyczną, lub suchą powłokę ochronną według wynalazku zawiera: 2 do 95% wagowych, korzystnie 20 do 80% wagowych koncentratu aromatycznego o średnim ciężarze cząsteczkowych powyżej 650, otrzymanego z pozostałości asfaltowej z destylacji ropy naftowej o temperaturze mięknięcia metodą pierścień-kula powyżej 18°C, korzystnie powyżej 30°C, na drodze odasfaltowania i odżywienia propanem oraz ekstrakcji rozpuszczalnikami selektywnymi; do 70% wagowych zagęszczaczy i środków tiksotropujących, korzystnie gazu parafinowego uzyskanego z odparafinowania rozpuszczalnikowego rafinatu otrzymanego z odasfaltowania i odżywionej pozostałości asfaltowej z destylacji ropy naftowej; 0,5 do 20% wagowych dodatków poprawiających własności ochronne i przeciwstarzeniowe oraz do 65% wagowych rozpuszczalników, korzystnie benzyny o temperaturze wrzenia 130 do 200°C. (1 zastrzeżenie)

C09K **P. 228185** 29.11.1980
C09D

Instytut Technologii Nafty, Kraków, Polska (Franciszek Steinmec, Marta Janik, Tomasz Szczurek, Alfred Bednarski).

Środek przeciwkorozyjny

Celem wynalazku jest opracowanie środka przeciwkorozyjnego o dobrych własnościach przeciwkorozyjnych zarówno w normalnych jak i trudnych warunkach atmosferycznych.

Środek według wynalazku zawiera 0,1 do 15% wagowych, korzystnie 2 do 10% wagowych sulfoniano-karboksylenów metali ziem alkalicznych wytworzonych w reakcji wodorotlenków metali ziem alkalicznych z kwasami alkilo-arylosulfonowymi o ciężarze cząsteczkowym 350 do 750 oraz kwasami karboksylowymi o ciężarze cząsteczkowym 150 do 350.

Przy reakcji zachowuje się stosunek gramorównoważnikowy wodorotlenku metali ziem alkalicznych do kwasów sulfonowych oraz kwasów karboksylowych 2: 0,9—1,1:1,1—0,9. (1 zastrzeżenie)

C09K **P. 228244** 02.12.1980
C08J

Zjednoczone Zakłady Ceramiki Stołowej „CERPOL”, Wrocławskie Zakłady Ceramiki Stołowej im. Rewolucji 1905 r., Włocławek, Polska (Janusz Lewandowski, Krzysztof Grochulski).

Material ścierny i sposób otrzymywania materiału ściernego

Celem wynalazku jest opracowanie materiału ściernego skutecznie usuwającego zabrudzenia metalami szlachetnymi z powierzchni gładkich oraz sposobu otrzymywania materiału ściernego w łatwej i prostej technologii.

Materiał ścierny charakteryzuje się tym, że składa się z 20÷44 cz. wagowych złomu karborundowego, 51÷65 cz. wagowych mączki porcelanowej oraz 5÷15 cz. wagowych żywicy alginatowej.

Sposób otrzymywania materiału ściernego według wynalazku jest następujący: do naczynia szklanego lub porcelanowego zawierającego wodę o temp. 16÷25°C w ilości 100 cz. wagowych na 100 cz. wagowych ścierniwa i żywicy alginatowej wsypane są powoli mieszając rozdrobniony złom karborundowy w ilości 20÷44 cz. wagowych, złom porcelanowy w ilości 51÷65 cz. wagowych w postaci mączki.

Następnie szybko mieszając w czasie 1÷5 min. dodaje się 5÷15 cz. wagowych żywicy alginatowej. Taką masę wylewa się do przygotowanych form i po zżelowaniu usuwa się kształtki z formy susząc w temp. od 85÷110°C. (2 zastrzeżenia)

C09K **P. 228259** 04.12.1980
C04B

Instytut Techniki Budowlanej, Warszawa, Polska (Antoni Paprocki, Jarosław Młodecki, Jadwiga Tworek, Werner Kuszka, Czesław Grabiński, Stefan Włoczyk).

Środek przyspieszający twardnienie betonów i zapraw cementowych

Celem wynalazku jest opracowanie takiego dodatku do betonów i zapraw cementowych, który nie powodowałby korozji stali, zwiększał urabialność i ciekłość mieszanki betonowej oraz umożliwiał zmniejszenie ilości wody zarobowej.

Środek przyspieszający twardnienie betonów i zapraw cementowych w postaci proszkowej szomogenizowanej mieszanki według wynalazku składa się z 40—60 części wagowych mrówczanu wapniowego albo mrówczanu sodowego, 40—60 części wagowych azotynu sodowego oraz 2—6 części wagowych ligno-sulfonianu wapniowego. (1 zastrzeżenie)

C10M **P. 228058** 24.11.1980

Centralny Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Przemysłu Bawełnianego, Łódź, Polska (Andrzej Wencław, Andrzej Szakowski, Stanisław Piąza, Krzysztof Rudnicki, Jerzy Zamarlik).

Wysokotemperaturowy olej smarowy i sposób jego wytwarzania

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie otrzymywania wysokotemperaturowego oleju smarowego, charakteryzującego się korzystnie właściwościami smarnościowymi, dużą stabilnością termiczną oraz wysoką temperaturą zapłonu i palenia.

Wysokotemperaturowy olej smarowy zawiera 45—99,4% wagowych estru trójarylofosforowego, 0,5—14% wagowych soli cynkowych trój-, dwu- i monoarylofosforanów, 0,1—40% wagowych polistyrenu, 0—0,7% wagowych inhibitorów utleniania i korozji oraz 0,001—0,003% wagowych środka antypiennego...

Sposób wytwarzania wysokotemperaturowego oleju smarowego polega na tym, że w estrze trójarylofosforowym o temperaturze 50—120°C rozpuszcza się polistyren przy mieszaniu w czasie 0,5—1 godziny, a następnie dodaje się sole cynkowe trój-, dwu- i monoarylofosforanów, inhibitory utleniania i korozji oraz środek antypienne. (3 zastrzeżenia)

C10M **P. 228186** 29.11.1980

Instytut Technologii Nafty, Kraków, Polska (Anna Zajezińska, Franciszek Steinmec).

Sposób wytwarzania łożyskowych smarów plastycznych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie uzyskania smarów charakteryzujących się wysoką stabilnością termooksydacyjną.

Sposób wytwarzania łożyskowych smarów plastycznych, zagęszczonych pochodną mocznika, przez zdypergowanie w oleju zagęszczacza, wytworzonego w środowisku olejowym w reakcji dwuizocyjanianów z jednofunkcyjnymi aminami, kwasami, alkoholami lub ich mieszaniną i dwufunkcyjnymi aminami, charakteryzuje się tym, że reakcję syntezy zagęszczacza prowadzi się w obecności nadmiaru dwuaminy tak, aby zawartość niezwiązanych grup aminowych zagęszczacza wynosiła 20, korzystnie 0,5 do 10 miligramów równoważników na 100 g smaru. (1 zastrzeżenie)

C12N **P. 228353** 08.12.1980

Pierwszeństwo: 12.12.1979 - NRD (WP B J/217 559)

Akademia Ekonomiczna, Poznań, Polska (Dieter Kirstein, Peter Mohr, Marian Filipiak, Jerzy Krauze, Florian Schubert).

Sposób wytwarzania nierozpuszczalnych biokatalizatorów

Celem wynalazku jest opracowanie takiego sposobu wytwarzania nierozpuszczalnych biokatalizatorów, w którym powstały nośnik przyłączałby związki biologicznie czynne z wysoką wydajnością i małymi stratami aktywności biologicznej bez przeprowadzania na nim dalszych etapów aktywacji.

Sposób wytwarzania nierozpuszczalnych biokatalizatorów charakteryzuje się tym, że dwuaminę o ogólnym wzorze $R_1NH_2-R_2-NHR_3$, w którym R_1 i R_2 oznaczają ewentualnie podstawione reszty węglowodorowe lub atomy wodoru, a R_3 resztę alifatyczną, aromatyczną lub heterocykliczną, poddaje się polikondensacji w roztworze z nadmiarem chinonu, zwłaszcza przy stosunku molowym tych substratów wynoszącym 1:2, korzystnie p-benzochinonu, zwłaszcza w postaci jego hydrochinonowego produktu addycyjnego - chinhydronu, a otrzymany nierozpuszczalny polimer traktuje

wodnym roztworem czynnego biologicznie związku, np. enzymu, koenzymu, białka, hormonu lub kwasu nukleinowego. (1 zastrzeżenie)

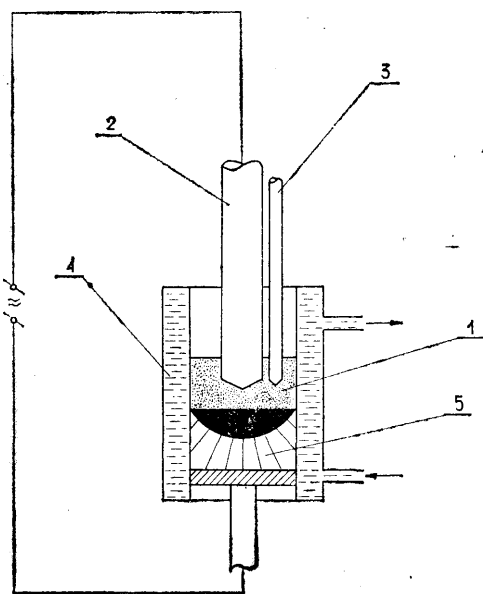
C21C P. 216576 23.06.1979

Politechnika Śląska im. Wincentego Pstrowskiego, Gliwice, Polska (Zdzisław Lipiarz, Stanisław Tochowicz).

Sposób regulacji składu chemicznego stali w procesie elektrożużlowego przetapiania

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie uproszczenia sposobu regulacji składu chemicznego stali.

Sposób według wynalazku polega na tym, że regulacja składu chemicznego odbywa się przy pomocy wprowadzania w strefę topienia przetapianej elektrody (2) co najmniej jednej dodatkowej elektrody (3) o dowolnym kształcie, której skład chemiczny jest tak dobrany, że w powiązaniu z układem chemicznym przetapianej elektrody (2) pozwala na uzyskanie wlewka (5) o założonym składzie chemicznym. (1 zastrzeżenie)

C21C P. 229281 20.01.1981

Pierwszeństwo: 10.06.1980 - Szwecja (nr 80 04311)

SKF Steel Engineering Aktiebolag, Hofors, Szwecja (Sven Santén, John O. Edström).

Sposób wytwarzania stali nierdzewnej

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania sposobu wytwarzania stali nierdzewnej, zwłaszcza stali chromowej o małej zawartości węgla, z materiałów wyjściowych zawierających tlenek chromu.

Sposób wytwarzania stali nierdzewnej polega na wdmuchiwniu materiału wsadowego, zawierającego tlenek chromu i tlenek żelaza, do dolnej części reaktora, który zawiera stały środek redukujący. Materiał wsadowy kieruje się do strefy redukcji w dolnej części zbiornika, którą to strefę wytwarza się i podtrzymuje za pomocą umieszczonego obok palnika plazmowego i w której podlega on niemal natychmiastowej redukcji i stopieniu. Stopiony i zredukowany produkt, zawierający chrom, usuwa się z dna zbiornika. (13 zastrzeżeń)

C22B P. 228133 27.11.1980

Akademia Medyczna, Lublin, Polska (Tadeusz Wolski, Ignacy Dechnik, Jan Gliński, Włodzimierz Kiszczak).

Sposób odzysku molibdenu z roztworów potrawiennych w postaci nawozów wapniowych lub wapniowo-magnezowych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania sposobu odzysku molibdenu z roztworów potrawiennych, powstających zwłaszcza przy produkcji skrętek wolframowych do żarówek z jednoczesnym otrzymywaniem nawozów.

Sposób według wynalazku polega na neutralizacji roztworu potrawiennego, korzystanie dwuetapowej, przy zastosowaniu w pierwszym etapie do pH około 7,0 węglanów wapnia lub magnezu lub ich mieszanin, a następnie w drugim etapie do pH 7,0—10 przy użyciu tlenków lub wodorotlenków wapnia i/lub magnezu. Proces jednostopniowej neutralizacji polega na wprowadzeniu do roztworu potrawiennego tlenków lub wodorotlenków wapnia i/lub magnezu.

Uzyskany produkt stanowiący cenny nawóz, może być stosowany bez oddzielania zawiesiny, po uprzednim zateżeniu, lub po oddzieleniu zawiesiny, po wysuszeniu osadu i zateżeniu filtratu. (1 zastrzeżenie)

C22B P. 229282 20.01.1981
C21B

Pierwszeństwo: 10.06.1980 - Szwecja (nr 80 04313)

SKF Steel Engineering Aktiebolag, Hofors, Szwecja (Sven Santén).

Sposób odzyskiwania metali nielotnych z pyłowego materiału wsadowego, zawierającego tlenki metali

Zagadnieniem podlegającym rozwiązaniu jest umożliwienie wykorzystania zawartych w pyłe odpadowym metali, zwłaszcza chromu, niklu i molibdenu.

Sposób odzyskiwania metali z pyłowego materiału wsadowego, zawierającego tlenki metali polega na tym, że materiał wsadowy wdmuchuje się wraz z gazem nośnym do dolnej części reaktora oraz prowadzi się przez strefę redukcji w tejże dolnej części reaktora, a ciekły metal odprowadza się z reaktora u dołu. Strefę redukcji wytwarza się za pomocą co najmniej jednego palnika plazmowego, który jest umieszczony w dolnej części reaktora, a pyłowy materiał wsadowy, który podlega natychmiastowej redukcji oraz stopieniu wdmuchuje się w obszarze palnika plazmowego lub palników plazmowych. (6 zastrzeżeń)

C22C P. 228097 25.11.1980

Politechnika Śląska im. Wincentego Pstrowskiego, Gliwice, Polska (Wacław Sakwa, Stanisław Jura, Jerzy Kilarski, Rościśław Chrzanowski, Kazimierz Wnęk, Jerzy Dolecki, Zbysław Brus, Zygmunt Katalik, Eugeniusz Pandel).

Staliwo stopowe odporne na ścieranie

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania staliwo stopowego umożliwiającego podwyższenie trwałości elementów maszyn pracujących w warunkach ścierania ziarnami mineralnymi.

Staliwo stopowe wysokowęglowe odporne na ścieranie działanie ziarn mineralnych zawiera w procentach wagowych: 1,5—3,2% C, 1-2% Si, 2-4% Mn, 2-7% Cr, 0,1-0,2% Ti, max 0,1% P resztę Fe. (2 zastrzeżenia)

C22C P. 228099 25.11.1980

Politechnika Śląska im. Wincentego Pstrowskiego, Gliwice, Polska (Wacław Sakwa, Stanisław Jura, Jerzy Kilarski, Rościśław Chrzanowski, Andrzej Wątek, Edward Szyszka).

Żeliwo stopowe odporne na zużycie ściernie

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania żeliwa stopowego umożliwiającego podwyższenie trwałości elementów maszyn pracujących w warunkach ścierania ziarnami mineralnymi.

Żeliwo stopowe odporne na działanie ziarn mineralnych, zawiera w procentach wagowych: 1,8—3,5% C, 1-2% Si, 1,5-6%, Mn, 2-10% Cr, 0,1—0,5% B, poniżej 0,06% S, poniżej 0,08% P resztę żelaza oraz ewentualnie inne dodatki stopowe. (3 zastrzeżenia)

C23C P. 228046 24.11.1980

Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Sprzętu Gospodarstwa Domowego „Domgos”, Katowice, Polska (Jan Przyłucki, Andrzej Mrzygłodzik).

Powłoka absorbująca promieniowanie słoneczne i sposób wytwarzania powłoki absorbującej promieniowanie słoneczne

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie uzyskania trwałych powłok absorbujących promieniowanie słoneczne na aluminiowych płytach kolektorów słonecznych.

Powłoka według wynalazku składa się z dwóch nałożonych na podłoże aluminiowe warstw metalowych, z których warstwę dolną stanowi metal bardziej elektrododatni od metalu podłoża, korzystnie cynk lub żelazo, nałożony w drodze reakcji wymiany, a warstwę górną stanowi metal wykazujący dobrą absorpcję promieniowania słonecznego, korzystnie czarny nikiel lub czarny chrom.

Sposób według wynalazku polega na tym, że podłoże po uprzedniej obróbce mechanicznej i kilkukrotnym wytrawieniu pokrywa się warstwą metalu bardziej elektrododatniego od metalu podłoża, na którą nakłada się warstwę metalu wykazującego dobrą absorpcję promieniowania słonecznego. (9 zastrzeżeń)

C23C P. 228081 26.11.1980

Instytut Mechaniki Precyzyjnej, Warszawa, Polska (Józef Panasiuk, Janusz Trojanowski).

Sposób tlenoazotowania powierzchni wyrobów stalowych, zwłaszcza narzędzi ze stali szybko tnących

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie uzyskania warstw dyfuzyjnych o wyższej jakości i trwałości.

Sposób tlenoazotowania powierzchni wyrobów stalowych, zwłaszcza narzędzi ze stali szybko tnących, polegający na azotowaniu krótkookresowym w komorze reakcyjnej w atmosferze gazowego amoniaku, a następnie na utlenianiu w parze wodnej, charakteryzu-

je się tym, że przed rozpoczęciem azotowania w czasie ogrzewania do temperatury 560°C wyroby poddaje się odgazowaniu przez wytworzenie w komorze reakcyjnej podciśnienia w granicach od 1,332 Pa do 1,332 cPa, po czym prowadzi się azotowanie podając amoniak w warunkach od obniżonego ciśnienia do 2,664 hPa do nadciśnienia 5000 Pa, po czym przerywa się doprowadzanie amoniaku i prowadzi się proces utleniania za pomocą pary wodnej. (1 zastrzeżenie)

C23F P. 228208 02.12.1980

Politechnika Warszawska, Stołeczne Przedsiębiorstwo Winiarsko-Spożywcze, „Warsowin-Okęcie”, Warszawa, Polska (Michał Sandowicz, Jerzy Kaczanowski, Lech Kucharski, Zdzisław Woźniak, Janusz Tatarski, Karol Petelczyc, Jerzy Wozal).

Sposób zabezpieczenia przed korozją zbiorników cieczy zwłaszcza żelbetowych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zwiększenia trwałości zbiorników, zwłaszcza zbiorników stosowanych w przemyśle spożywczym.

Sposób według wynalazku polega na tym, że wnętrze zbiornika wykłada się płytami prefabrykowanymi z betonu żywicznego zbrojonego stanowiącym rozproszonym i mocuje do ścian zbiornika, po czym spoiny płyt prefabrykowanych oraz dno zbiornika wypełnia się betonem żywicznym. (6 zastrzeżeń)

C23G P. 232563 T 10.08.1981

Instytut Metalurgii Żelaza im. Stanisława Staszica, Gliwice, Polska (Tadeusz Prajsnar).

Sposób obróbki powierzchniowej wsadu po jego elektrochemicznym wytrawianiu dla potrzeb ciągnięcia

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania technologii umożliwiającej pokrycie wytrawionego elektrochemicznie wsadu skutecznym dla potrzeb ciągnięcia podkładem smarowym bez konieczności stosowania preparatów reagujących z powierzchnią wytrawionego materiału.

Sposób obróbki powierzchniowej wsadu, w szczególności walcówki dla potrzeb ciągnięcia drutu, charakteryzuje się tym, że po elektrochemicznym wytrawianiu wsad poddaje się działaniu wodnego stężonego roztworu substancji krystalicznej, z którego po odparowaniu wykrystalizowane zostają na powierzchni wsadu drobne kryształki tej substancji, stanowiące podkład smarowy dla potrzeb dalszego ciągnięcia materiału wsadowego. (3 zastrzeżenia)

Dział D**WŁÓKIENICTWO I PAPIERNICTWO**

D01H P. 228071 24.11.1980

Zakłady Włókien Chemicznych „Chemitex-Stilon”, Gorzów Wielkopolski, Polska (Wacław Niewiarowski, Stefan Suszek, Bogumił Bezdel, Danuta Frankowska, Józef Prochera, Stanisław Wujec).

Sposób rozciągania włókien syntetycznych i urządzenie do stosowania tego sposobu

Celem wynalazku jest opracowanie sposobu i urządzenia do rozciągania włókien z automatycznym usuwaniem skutków zrywu rozciąganej nitki i z wyeliminowaniem zabrudzeń nawoju zewnętrznego na szpuli odbiorczej.

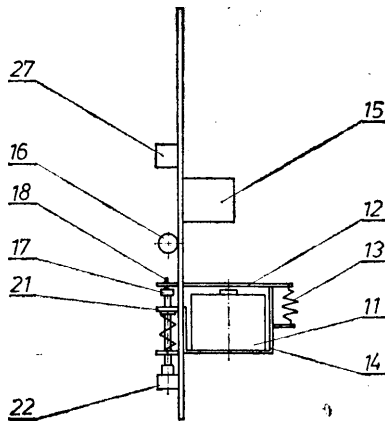
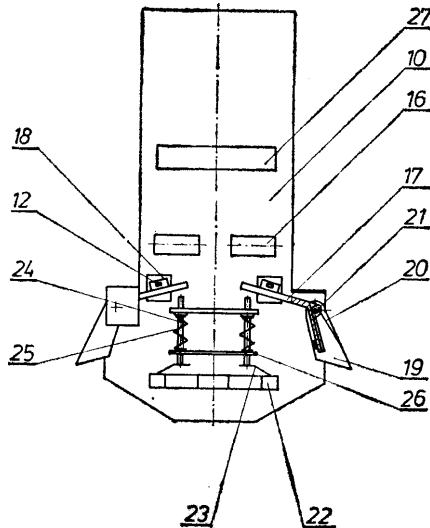
Sposób rozciągania włókien syntetycznych z usuwaniem skutków zrywu, polegający na przewijaniu jedwabiu z elementu wirującego o mniejszej prędkości liniowej na element wirujący o większej prędkości

liniowej według wynalazku charakteryzuje się tym, że górny odcinek zerwanej w procesie rozciągania nitki jest naprowadzany na ostrze noża, przecinany z przytrzymaniem końca od strony nadawczej przy równoczesnym opuszczaniu w dolne położenie segmentu ławy tworzącej nawój.

Urządzenie do rozciągania włókien syntetycznych z usuwaniem skutków zrywu zawierające zespół podający, rozciągający i nawijający z dzieloną ławą obraczkową oraz ścinacze zerwanego jedwabiu według wynalazku charakteryzuje się tym, że wyposażone jest w głowicę zbijającą z mocowanymi w wspólnym sworzniu (21) zbijakiem (19) śrubowo-skrętną sprężyną (20) i kątową dźwignią (17)... z powrotnym zaczepem (18), w który wchodzi górny koniec dźwigni (12) osadzonej przegubowo w obudowie (14) elektromagnesu (11) i sprzężonej ze zwrotną sprężyną (13) oraz popychacz (24) ze sprężyną (25) opierającą się dolną częścią o dźwignię (23) mikrowyłącznika (22)

i zestaw ścinająco-podtrzymujący ze wspornikiem, na którym umocowany jest nóż, gumowa podkładka i dźwignia elektromagnesu połączona przegubowo z obudową elektromagnesu, której krótsze ramię jest sprężone z powrotną sprężyną, a do dłuższego jest przymocowana na stałe gumowa podkładka.

(2 zastrzeżenia)

D01H **P.232609 T** 11.08.1981

Politechnika Łódzka, Łódź, Polska (Rudolf Owczarz).

Sposób wstępnego nitkowania przędzy

Celem wynalazku jest zmniejszenie zrywności nitki oraz skrócenie procesu technologicznego wytwarzania przędzy.

Sposób wstępnego nitkowania przędzy przez osiowe ściąganie nitki z nawojów zasilających, według wynalazku polega na tym, że nitki z nawojów usytuowanych na wspólnej osi geometrycznej, z których jeden jest wyposażony w ogranicznik balonu, są odwijane w przeciwnych kierunkach. Balonujące nitki są wprowadzane do wspólnego przewodnika.

(1 zastrzeżenie)

D01H **P. 232610 T** 11.08.1981

Politechnika Łódzka, Łódź, Polska (Rudolf Owczarz).

Sposób wstępnego nitkowania przędzy

Celem wynalazku jest skrócenie procesu technologicznego wstępnego nitkowania przędzy.

Sposób wstępnego nitkowania przędzy drogą osiowego ściągania nitki z nawojów zasilających, według wynalazku polega na tym, że nitki z nawojów, usytuowanych na wspólnej osi geometrycznej, są doprowadzane do wspólnego przewodnika umieszczonego nad górnym nawojem. Nitka z dolnego nawoju jest przeprowadzana przez oś cewki górnego nawoju.

(1 zastrzeżenie)

D05C **P. 228162** 29.11.1980
D04G

Centralne Laboratorium Jedwabniczo-Dekoracyjne, Łódź, Polska (Marek Lao, Tadeusz Łotkowski).

Sposób wytwarzania wyrobów z okrywą włókienniczą

Celem wynalazku jest wytwarzanie dwuwarstwowych wyrobów z okrywą, składających się z warstwy runowej ciętej, pętlikowej lub cięto-pętlikowej oraz warstwy nośnej w postaci lateksu lub pianki poliuretanowej przy wykorzystaniu techniki igłowej. Sposób według wynalazku pozwala na wyeliminowanie z igłowych wyrobów z okrywą warstwy podkładowej.

Sposób wytwarzania wyrobów z okrywą włókienniczą według wynalazku cechuje się tym, że stosuje się zróżnicowany warstwowo stopień zamocowania okrywy i podkładki w stosunku do nośnika najkorzystniej z pianki poliuretanowej lub związków lateksowych a następnie na urządzeniu rozwarstwiającym oddziela się i eliminuje podkładkę z trójwarstwowego wyrobu igłowego, przy czym podkładka ta może być wielokrotnie użyta do procesu igłowania.

(1 zastrzeżenie)

D06M **P. 232559 T** 07.08.1981

Izba Wełny w Gdyni, Gdynia, Polska (Marek Wel-trowski, Henryk Struszczyk).

Sposób impregnacji wyrobów włókienniczych i tworzyw

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zwiększenia trwałości powłoki impregnacjonalnej oraz zwiększenia odporności impregnowanego materiału na płomień.

Sposób polegający na poddaniu materiałów impregnowanych działaniu chitozanu w wodnym roztworze kwasu oraz chlorofosfazenów rozpuszczonych w rozpuszczalniku organicznym, według wynalazku charakteryzuje się tym, że impregnowany materiał dwukrotnie się dogrzewa, przy czym w pierwszym etapie dogrzewania materiał napawany solą chitozanu lub pokryty zregenerowanym chitozaniem poddaje się działaniu temperatury nie przekraczającej 373 K, przez czas nie dłuższy niż 1200 sekund, zaś drugi etap dogrzewania prowadzi się w temperaturze nie wyższej niż 403 K, przez czas nie dłuższy niż 1200 sekund, poddając uprzednio materiał obróbce roztworem oligomerów chlorofosfazenów. Sposób impregnacji wyrobów wełnianych przy zastosowaniu chitozanu charakteryzuje się tym, że impregnowany materiał poddaje się dogrzewaniu w temperaturze nie przekraczającej 403 K przez czas nie dłuższy niż 1200 sekund.

(2 zastrzeżenia)

Dział E BUDOWNICTWO; GÓRNICTWO

E01C
A63C

P. 232640 T

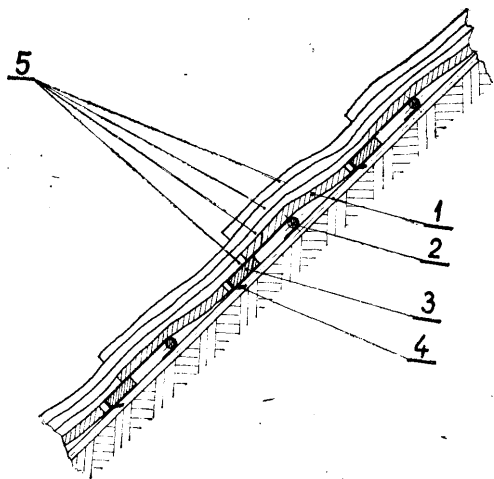
12.08.1981

Ludowy Klub Sportowy „Klimczok”, Bystra k/Bielska-Białej, Polska (Zbigniew Banet).

Segment igielitowy i sposób pokrywania nim powierzchni

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania takiego segmentu igielitowego i sposobu pokrywania nim powierzchni skoczni i tras narciarskich, które charakteryzowałyby się dużą niezawodnością techniczną i łatwością przeglądów i zapewniałyby maksymalne bezpieczeństwo użytkownikom.

Segment igielitowy stanowią połączone ze sobą trwale w litej części grzbietowej (3) płytki, których pozostała część pocięta jest w paski (5). Część grzbietowa segmentu stanowi 25,5% całej długości segmentu (1), przy czym segment najkorzystniej składa się z 10 płytek. Sposób pokrywania nawierzchni tras polega na zamocowaniu rozłącznym segmentów (1) na siatce osadczą (2) spinaczami (4) w ten sposób, że litej części grzbietowej (3) w całości zabezpiecza siatkę osadczą (2), tworząc w każdym miejscu układ trzywarstwowy. (2 zastrzeżenia)

E03B

P. 232493 T

05.08.1981

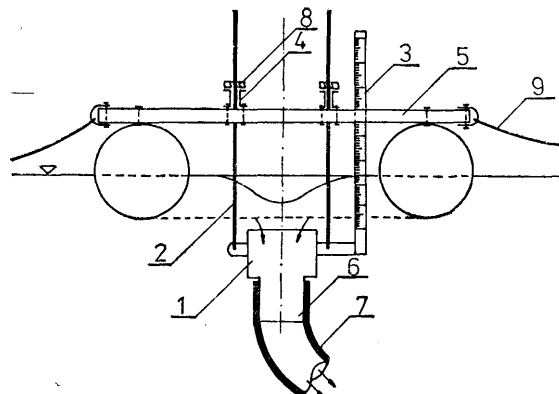
Politechnika Wrocławska, Wrocław, Polska (Stanisław Juniewicz, Henryk Maria Juniewicz).

Urządzenie do ujmowania wody do kąpielisk

Wynalazek dotyczy urządzenia do ujmowania wody do kąpielisk z dowolnej głębokości otwartych wód powierzchniowych.

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie skonstruowania takiego urządzenia, które zapewniałoby ujmowanie w danych warunkach najczystszej wody, z głębokości optymalnej pod względem temperatury, a ponadto wahania zwierciadła wody nie spowodują żadnych zanieczyszczeń.

Urządzenie według wynalazku charakteryzuje się tym, że do pływającej platformy (5) zamocowany jest króciec wlotowy (1) zwrócony ku powierzchni lustra wody. Króciec ten zamocowany jest suwliwie w pionowych prowadnikach (4), trwale złączonych z platformą (5) i wyposażony w regulacyjne śruby (2) i listwę pomiarową (3). (1 zastrzeżenie)

E04B

P. 228119

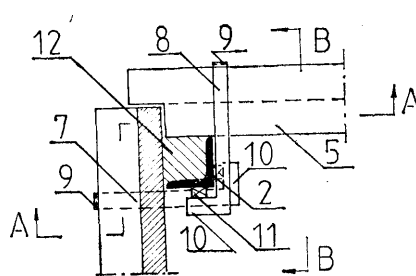
25.11.1980

Biuro Projektów Budownictwa Komunalnego, Poznań, Polska (Romuald Bystrzyński, Karol Przysański).

Złącze ścian narożnych w podziemnych prefabrykowanych komorach żelbetowych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania złącza ścian przeznaczonego do stosowania w narożach prefabrykowanych komór żelbetowych zbudowanych z prefabrykowanych płyt żebrowych o żebrach usytuowanych poziomo.

Złącze według wynalazku ma w narożu komory ustawiony słupek (2), z którym połączone są płyty żebrowe za pomocą kotew (7 i 8) zahaczonych z jednej strony o płyty żebrowe zagięciem pionowym (9), a z drugiej strony zahaczonych wygięciem poziomym (10) o słupek pionowy (2). (1 zastrzeżenie)

E04F
E04G

P. 228274

03.12.1980

Instytut Ciężkiej Syntezy Organicznej „Błachownia”, Kędzierzyn-Koźle, Polska (Władysław Dreksa, Mieczysław Zawadzki, Bożena Jerzykiewicz, Marian Kozupa).

Środek do zabezpieczania szyb i innych elementów podczas tynkowania i malowania oraz sposób wytwarzania środka do zabezpieczania szyb i innych elementów podczas tynkowania i malowania

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania środka do zabezpieczania szyb i innych elementów podczas tynkowania i malowania jest zastosowanie mieszaniny składającej się z 4—20% wag. mieszaniny niskopolimeryzowanych monomerów i komonomerów olefin od C₂ do C₅; 1—20% wagowych mieszaniny wyższych alkoholi tłuszczowych o łańcu-

istotą środka do zabezpieczania szyb i innych elementów podczas tynkowania i malowania jest zastosowanie mieszaniny składającej się z 4—20% wag. mieszaniny niskopolimeryzowanych monomerów i komonomerów olefin od C₂ do C₅; 1—20% wagowych mieszaniny wyższych alkoholi tłuszczowych o łańcu-

chu C_{14} — C_{18} , korzystnie nasyconych alkoholi pochodzenia roślinnego; 0,5—6% wagowych produktu przyłączenia średnio 8 moli tlenu etylenu do 1 mola nonylofenolu i 0,2—4% wagowych emulgatora; 4—20% wagowych kredy, oraz wody do 100% wagowych.

Istotą sposobu wytwarzania środka do zabezpieczenia szyb i innych elementów podczas tynkowania i malowania jest następujące prowadzenie procesu: roztopiony mikrowosk polietylenowy będący mieszaniną niskopolimeryzowanych monomerów i komonomerów olefin C_2 do C_5 w ilości 4—20% wagowych wraz z 1—20% wagowych wyższego alkoholu tłuszczowego o łańcuchu C_{14} — C_{18} miesza się przy obrotach 40—60 na minutę jednocześnie podnosząc temperaturę do 70°C, do uzyskanej mieszaniny po 20—40 minutach wprowadza się w czasie 20—40 minut ogrzaną do 65—75°C mieszaninę całości, do mieszaniny wprowadza się porcjami 4—20% wagowych sproszkowanej kredy, po czym mieszaninę utrzymuje się w czasie 40—70 minut w temperaturze 65—72°C, uzyskaną emulsję schładza się z taką prędkością aby w ciągu 2 godzin jej temperatura obniżyła się do 30—35°, po czym należy jeszcze mieszać produkt przez 1 godzinę. (5 zastrzeżeń)

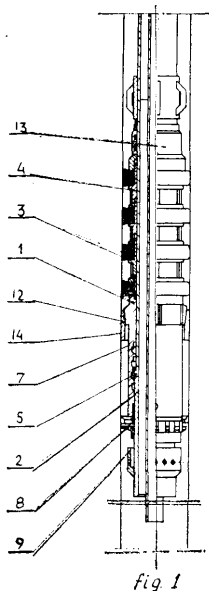
E21B P. 228179 29.11.1980
E21D

Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Budownictwa Górniczego „BUDOKOP”, Mysłowice, Polska (Adam Kilar, Stanisław Stasiak, Andrzej Kubański).

Uszczelniacz otworów mroźniowych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania prostej, taniej konstrukcji o niezawodnym działaniu, łatwym montażu, nadającej się do wielokrotnego użytku.

Uszczelniacz otworów mroźniowych, stosowany przy głębinieniu szybów metodą zamrażania skał, wyposażony jest w trzon (2) oddzielony od elastycznych wkładek uszczelniających (3), który ma co najmniej jeden zatrzask (5) dociskany sprężyną do gniazda (7) o korzystnym kształcie wykonanym w korpusie (1). Ponadto dla zaczepienia uszczelniacza o zarurowany otwór mroźniowy, korpus (1) ma w dolnej części odchylne zaczepy (8) ochraniające osłoną (9) połączoną z trzonem (2). (1 zastrzeżenie)

E21B P. 234429 21.12.1981

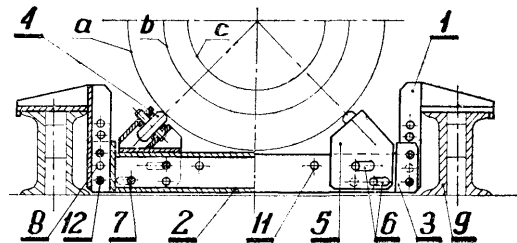
Kombinat Maszyn Przemysłu Materiałów Budowlanych „ZREMB-MAKRUM” Zakład Produkcyjny w Solcu Kujawskim, Solec Kujawski, Polska (Mieczysław Gorzoch).

Urządzenie podporowe zwłaszcza do rur osłonowych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie łatwego i pewnego ustalenia i podparcia rury osłonowej względem gniazda wiertnicy poziomej w osi przewiertu, jak również utrzymywania tego ustalenia podczas łączenia następnego odcinka rury osłonowej.

Urządzenie podporowe wg wynalazku charakteryzuje się tym, że ma dwa ramiona (1) wsparte na torze (9) połączone u dołu z belką nośną (2) w sposób przestawny. Na belce nośnej (2) również w sposób przestawny są umieszczone podpory ustawcze (5).

Do precyzyjnego ustalenia położenia rury osłonowej w osi wiercenia służą otwory podłużne (6) w podporach ustawczych (5). (4 zastrzeżenia)

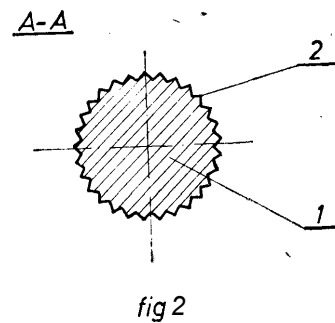
E21C P. 228061 24.11.1980

Fabryka Sprzętu i Narzędzi Górniczych im. Gen. K. Świerczewskiego, Katowice, Polska (Zenon Wasyleczko, Bolesław Zacharzewski, Jan Sus, Kazimierz Pawlik).

Nóż do górniczych maszyn urabiających

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie uproszczenia technologii oraz obniżenia kosztów wytwarzania noży.

Nóż do górniczych maszyn urabiających, przeznaczony do urabiania kopalin użytecznych, ma w części roboczej wykonany cylindryczny otwór gładki albo cylindryczny otwór z promieniowymi nacięciami, do którego jest mechanicznie wciśnięta wkładka w kształcie walca (1) z węglików spiekanych. Wkładka ma na obwodzie wykonane wzdłużne rowki (2). (3 zastrzeżenia)

E21C P. 228240 02.12.1980

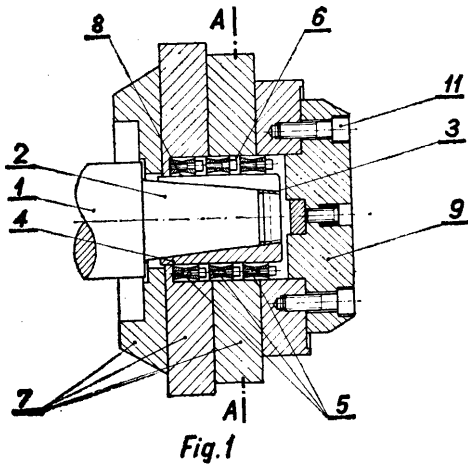
Jaworznicko-Mikołowskie Zakłady Naprawcze Przemysłu Węglowego, Katowice-Kostuchna, Polska (Edward Żak).

Mechanizm osadzenia, zwłaszcza organu urabiającego na wale napędowym głowicy kombajnu chodnikowego

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie umożliwienia ciągłego i samoczynnego likwidowania luzów między wałem napędowym, a pierścieniami zaciskającymi i korpusem organu urabiającego w czasie pracy kombajnu.

Mechanizm według wynalazku charakteryzuje się tym, że wał napędowy (1) głowicy kombajnu jest zakończony czopem (2) o kształcie stożka ściętego skierowanego większą podstawą ku wałowi napędowemu (1). Czop (2) przy mniejszej średnicy nagwintowany jest gwintem stożkowym (3) o kształcie linii śrubowej

przeciwnym do kierunku obrotów wału napędowego (1). Na czop (2) nakręcona jest tuleja walcowa wzdłużnie przecięta (4) o otworze wewnętrznym stożkowym, nagwintowana przy mniejszej średnicy gwintem stożkowym (3) o kierunku linii śrubowej zgodnym z kierunkiem linii śrubowej gwintu stożkowego (3) wykonanego na czopie (2). Między zewnętrzną powierzchnią tulei walcowej wzdłużnie przeciętej (4) a powierzchnią osiowego walcowego otworu (6) w korpusie organu Urabiającego (7) rozparte są z zadaną siłą pierścienie zaciskające (5). Wieniec zamykający (9) zamocowany jest na sztywno rozłącznie do korpusu organu urabiającego (7) i poprzez czop (2) do wału napędowego (1). (6 zastrzeżeń)

E21C

P. 232536 T

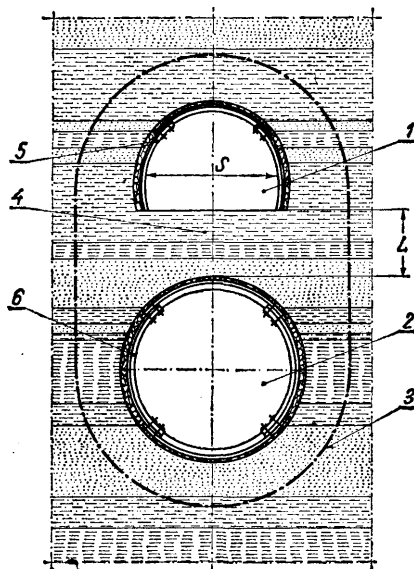
05.08.1981

Główny Instytut Górnictwa, Katowice, Polska (Władysław Konopko, Adam Kurzeja).

Sposób prowadzenia bliźniaczych głównych wyrobisk korytarzowych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zapewnienia uzyskania wokół sklepienia wyrobisk jednakowych naprężeń, a więc stanu równowagi.

Sposób według wynalazku polega na tym, że bliźniacze, główne wyrobiska korytarzowe (1, 2) wykonuje się w płaszczyźnie pionowej jedno nad drugim, w bliskiej odległości (L) od siebie, najkorzystniej mniejszej od szerokości (S) jednego z tych wyrobisk, tak aby dla obu bliźniaczych wyrobisk zostało wytworzone wspólne sklepienie ciśnień (3). (2 zastrzeżenia)

E21D

P. 228318

06.12.1980

Kopalnia Węgla Kamiennego „Wieczorek”, Katowice, Polska (Henryk Gil, Stanisław Stelmach, Antoni Gołaszewski, Sebastian Czipionka).

Kotew hydrauliczna ruro wo-piórowa

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie umożliwienia uzyskania regulacji wielkości sił poprzecznych oddziaływania kotwi na górotwór oraz jej nośności.

Kotew według wynalazku stanowi tuleja (1) mająca w części długości co najmniej dwa wycięcia (2) nadające jej sprężystość promieniową. Wewnątrz tulei (1) osadzony jest elastyczny pojemnik (6), który zasilany cieczą zwiększa swoją średnicę, wywierając napór na tuleję (1) i dociskając jej sprężyste elementy do ścianek kotwicznego otworu (10). (3 zastrzeżenia)

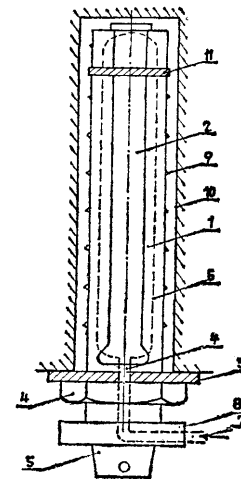

Fig. 1

E21D

P. 228319

06.12.1980

Kopalnia Węgla Kamiennego „Wieczorek”, Katowice, Polska (Henryk Gil, Stanisław Stelmach, Sebastian Czipionka, Antoni Gołaszewski).

Kotew hydrauliczna ruro wo-rozprężna

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie umożliwienia uzyskania regulacji wielkości sił poprzecznych oddziaływania kotwi na górotwór oraz jej nośności.

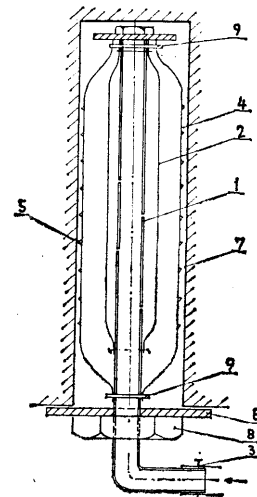

Fig. 1

Kotew hydrauliczną według wynalazku stanowi stalowa nośna rura (1) odcinkowo perforowana i zamknięta u szczytu korkiem. Na rurze (1) osadzony jest elastyczny płaszcz (2) uszczelniony na końcach względem nośnej rury (1). Płaszcz (2) obejmuje perforo-

waną część rury (1). Na rurze (1) jest ponadto osadzony zewnętrzny płaszcz (4) obwodowo-rozprężny, dociskany do ścianek kotłowego otworu (7) przez rozprężający się płaszcz (2) zasilany cieczą pod ciśnieniem poprzez rurę (1). Zewnętrzny płaszcz (4) opiera się swoją czołową powierzchnią o kołnierzową część korka poprzez amortyzator. (4 zastrzeżenia)

E21D P. 232659 T 14.08.1981

Politechnika Wroclawska, Wrocław, Polska (Józef Koszela).

Sposób mrożenia gruntów

Przedmiotem wynalazku jest sposób mrożenia gruntów, mający zastosowanie zwłaszcza w górnictwie przy drążeniu szybów i tuneli.

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zwiększenia efektywności mrożenia gruntów z punktu widzenia wytrzymałości na ścinanie, zwłaszcza gruntów ilastych.

Sposób według wynalazku polega na tym, że w czasie mrożenia przez układ rur mrozeniowych przepuszcza się prąd elektryczny o natężeniu pola równym od 0,1 V/cm do 0,5 V/cm. (1 zastrzeżenie)

Dział F

MECHANIKA; OŚWIETLENIE; OGRZEWANIE; UZBROJENIE; TECHNIKA MINERSKA

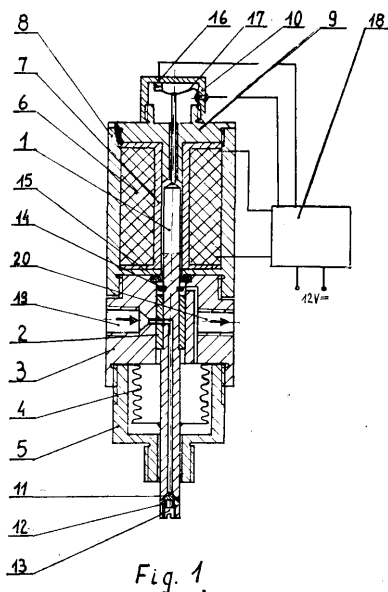
F02M P. 228124 26.11.1980

Politechnika Śląska im. Wincentego Pstrowskiego, Gliwice, Polska (Józef Sołtys).

Wtryskiwacz paliwa ciekłego do silnika spalinowego

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie skonstruowania wtryskiwacza ze sterowaniem pneumatyczno-elektromagnetycznym, w którym elementy składowe nie wymagałyby wysokich tolerancji wykonawczych oraz byłyby tani w produkcji.

Wtryskiwacz paliwa ciekłego do silnika spalinowego charakteryzuje się tym, że ma suwak (1) z końcówką rozpylającą i zaworem odcinającym dopływ paliwa do cylindra połączony z elementem sprężystym (4), regulującym parametry wtrysku i zapłonu umieszczony w korpusie (5) oraz wyposażony jest w elektromagnes (6) umieszczony w górnej jego części, działający impulsowo sterując wielkością dawki zależną od czasu współtwarcia kanałków dopływowych, przy czym na suwaku (1) znajduje się pierścień sterujący (2), który umożliwia wtrysk tylko przy suwie sprężania, a u góry cewki elektromagnesu (6) znajduje się magneto wód (9) zamykający obwód magnetyczny. (1 zastrzeżenie)

F02M P. 228125 26.11.1980

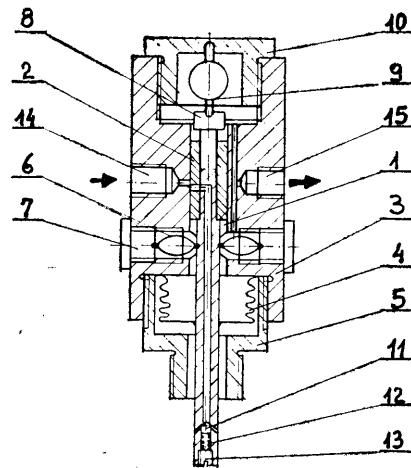
Politechnika Śląska im. Wincentego Pstrowskiego, Gliwice, Polska (Eryk Prugar, Józef Sołtys).

Wtryskiwacz paliwa ciekłego do silnika spalinowego

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie skonstruowania wtryskiwacza ze sterowaniem pneumatyczno-mechanicznym o niskim koszcie wykonania oraz bez ko-

nieczności zachowania bardzo wysokich tolerancji wykonawczych.

Wtryskiwacz paliwa ciekłego do silników spalinowych ma suwak (1) połączony na stałe z elementem sprężystym (4), umieszczonym w dolnej części korpusu, zakończony z jednej strony nasadką, a z drugiej zaworkiem odcinającym oraz wyposażony jest w sprężynę przetrutowe (6) zadziałujące przy określonej wielkości ciśnienia w cylindrze, przy czym na suwaku umieszczony jest pierścień sterujący (2), umożliwiający wtrysk przy ruchu w górę i odcinającym dopływ paliwa do suwaka (1) przy ruchu powrotnym. (1 zastrzeżenie)

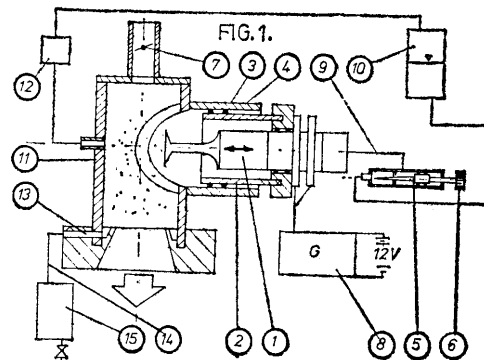
Fig. 1

F02M P. 228150 27.11.1980

Politechnika Śląska im. Wincentego Pstrowskiego, Gliwice, Polska (Henryk Król).

Gaźnik silników spalinowych z zapłonem iskrowym

Gaźnik silników spalinowych z zapłonem iskrowym, zawierający przepustnicę, dozownik iglicowy, rozpylacz ultradźwiękowy, komorę mieszania, charaktery-

zuje się tym, że ma część wylotową rozpylacza ultradźwiękowego (1) zamocowaną wewnątrz rury (2) osadzonej współosiowo z pomocą oringów (3) wewnątrz rury (4) oraz wyposażony jest w dolnej części komory mieszania (11) w rowek (13), odprowadzający skropliny benzyny i w reduktor (12) utrzymujący odpowiednie ciśnienie w zbiorniku paliwa (10) (2 zastrzeżenia)

F02M

P 228151

27.11.1980

Politechnika Śląska im. Wincentego Pstrowskiego, Gliwice, Polska (Henryk Król).

Gaźnik silników spalinowych z zapłonem iskrowym

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie skonstruowania takiego gaźnika, który umożliwiałby wytworzenie mieszanki o dużej jednorodności, średnicy kropli paliwa, w ilościach wystarczających do zasilania dużych silników o objętościach rzędu 5 dm³, zwłaszcza rozpylania kilku różnych cieczy nie mieszających się np. woda-metanol-benzyna itp., samooczyszczanie się układów oraz zmniejszenie oporów przepływu powietrza przez gaźnik.

Gaźnik silników spalinowych z zapłonem iskrowym, składający się z przepustnicy, dozownika iglicowego oraz komory mieszania charakteryzuje się tym, że do cylindrycznej komory mieszania (1) przyłączona jest dowolna ilość rur z zamocowanymi w nich rozpylaczami ultradźwiękowymi (3) zasilanych wewnątrz i zewnętrznie i ma odprowadzenie spływających po ściankach skroplin do zbiornika skroplin (4), a ponadto komora mieszania (1) połączona jest reduktorem (12).

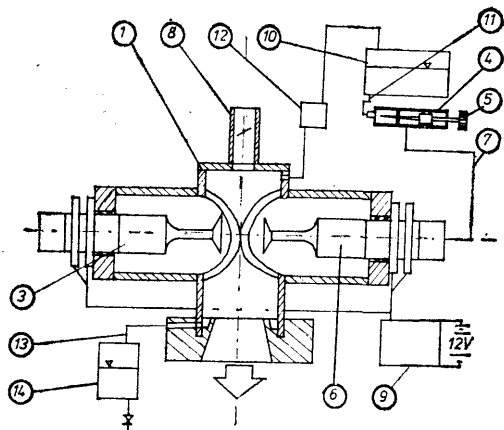

Fig. 2.

F02M

P. 228178

28.11.1980

Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Samochodów Małolitrażowych „BOSMAL”, Bielsko-Biała, Polska (Wiesław Wiatrak).

Sposób i układ do wywoływania turbulencji i «gazowania» mieszanki paliwowo-powietrznej

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie poprawy przygotowania mieszanki paliwowo-powietrznej do procesów spalania przez jej dodatkowe zawirowanie i zgazowanie.

Sposób według wynalazku polega na wywoływaniu turbulencji i zgazowaniu mieszanki przez gazy spaliny pobierane bezpośrednio z komory spalania tego cylindra silnika, w którym odbywa się suw pracy, przy czym przelot do współpracującego cylindra, w którym odbywa się suw ssania regulowany jest czasem otwarcia zaworu ssącego.

Układ do wywoływania turbulencji i zgazowania mieszanki paliwowo-powietrznej według wynalazku charakteryzuje się tym, że przewody (10, 14) łączące

naprzemiennie komorę spalania (9), 13) cylindra (1, 2) z kanałkami wylotowymi w przyłgniach gniazd (12, 16) zaworów ssących (3, 5), przy czym wloty przewodów (10; 14) zaopatrzone są we wkładkę (17) z dyszą dławiącą (18) albo we wkładkę (19) z więcej niż jedną dyszą dławiącą.

Wynalazek nadaje się do stosowania w czterosuwowych silnikach spalinowych z zapłonem iskrowym o parzystej liczbie cylindrów. (5 zastrzeżeń)

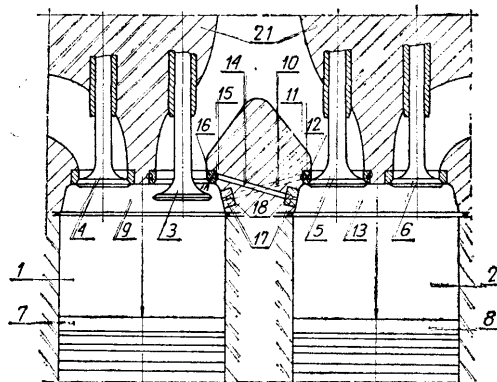

Fig. 1

F02M

P. 228344

06.12.1980

Wytwórnia Sprzętu Komunikacyjnego „PZL-Mielec”, Mielec, Polska (Adam Kochmar, Kazimierz Skarbek, Franciszek Blukot, Lesław Kosior, Jan Trela, Henryk Drożdżowski, Marian Tymaczkowski, Edward Cisiński).

Popychacz rolkowy

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie uproszczenia konstrukcji popychacza pompy wtryskowej oraz zmniejszenia rozstawu sekcji tłoczących.

Popychacz charakteryzuje się tym, że pływający, drażony sworzeń (4) jednym swym końcem, mającym łuk obwodową (5), opiera się o cylindryczną ściankę otworu (6) korpusu pompy, a drugi jego koniec stanowi występ prowadzący (7), którego czoło (9) nie przekracza stykowej do zewnętrznej średnicy popychacza. (1 zastrzeżenie)

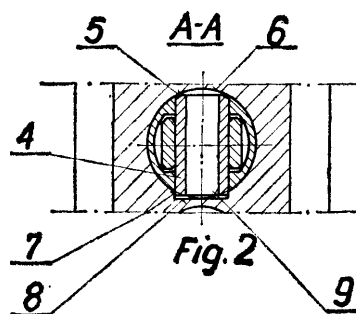

Fig. 2

F02M

P. 233385

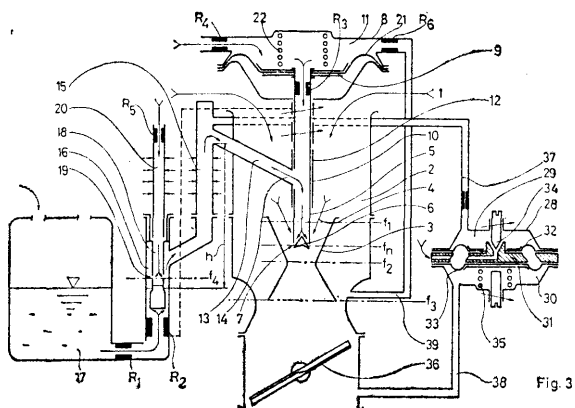
09.10.1981

Pierwszeństwo: 09.10.1980 - Węgry (nr 2462/80)

NOVEX Találmányokfejlesztő és Értékesítő Külkereskedelmi Rt., Budapeszt, Węgry.

Urządzenie do rozpylania ciekłego paliwa oraz mieszania go z powietrzem, zwłaszcza do silników z zapłonem iskrowym

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie skonstruowania takiego urządzenia, w którym powietrze rozpylające można by przyspieszyć do takiej jego prędkości, i to przy dowolnej chwilowej mocy silnika - w tym nawet przy najniższej mocy - jaka jest niezbędna do pożądanego rozpylenia, przy którym jednak wzrost oporów przepływu powietrza byłby, nieznamy.

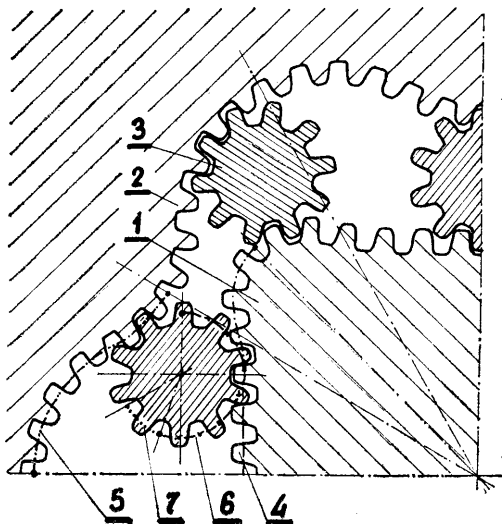
Urządzenie do rozpylania ciekłego paliwa oraz mieszania go z powietrzem, zwłaszcza do silników z zapłonem iskrowym, zawierające kanał powietrzny, wyposażony w przepustnicę i przyłączony do rury ssawnej, w którym to kanale powietrznym jest umieszczony rozpylacz oraz zespół doprowadzający ciekłe paliwo ze zbiornika, należącego do tego urządzenia, do wewnątrz rozpylacza, charakteryzuje się tym, że ma rurkę dozowniczą (5), w której otoczeniu końcówki sięgającej do wewnątrz rozpylacza (3) znajduje się szczelina dyszowa (7), zaś której druga końcówka jest połączona z elementem wykonawczym silnika liniowego (8), przy czym rurka dozownicza (5) za pomocą elementu dławiącego (R_3) jest połączona z przestrzenią roboczą (11) silnika liniowego (8) uchodzącą do otoczenia poprzez element dławiący (R_4). Ponadto, rurka dozownicza (5) jest połączona ze studzienką mieszalnikową (16), której dolna końcówka jest połączona ze zbiornikiem (17) za pomocą elementu dławiącego (R_5); zaś umieszczona w niej rurka mieszalnikowa (18) zaopatrzona w otwór boczny (19) jest połączona z otoczeniem. (8 zastrzeżeń)

F03C P. 234336 17.12.1981
 F02B
 F01K
 F04C
 G01F

Wytwórnia Urządzeń Komunalnych „WUKO”, Stąporków, Polska (Bohdan Sieniawski, Karol Żaba).

Silnik hydrauliczny lub silnik spalinowy lub silnik na powietrze lub silnik parowy lub pompa lub sprężarka lub przepływomierz obiegowo-krzywkowy

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania takiego układu garbów rotora i obudowy oraz satelitów maszyny roboczej z ruchomym rotorem, obiegowo-

-krzywkowym i satelitowym, który umożliwiłby uzyskanie małych pól bocznych komór zawartych między satelitami sąsiednimi a krzywkami obudowy i rotora, a tym samym poprawę sztywności obudowy i łatwość konstrukcji jej uszczelnienia, zwiększenie prędkości rotora w stosunku do ruchu komór oraz zwiększenie mocy silnika.

Silnik według wynalazku złożony z obudowy o uzębionych garbach skierowanych do wewnątrz i z rotora o uzębionych garbach skierowanych na zewnątrz, współpracującego z obudową poprzez satelity charakteryzuje się tym, że długość wzniosu (4) na garbie rotora (1) jest równa długości wzniosu (5) na garbie obudowy (2) i jest utrzymywana w granicach od 11/20 do 13/20 długości obwodu satelity (3). (1 zastrzeżenie)

F04B P. 228245 02.12.1980

Huta Stalowa Wola Kombinat Przemysłowy, Stalowa Wola, Polska (Zdzisław Pająk, Józef Szcząchor, Józef Kata).

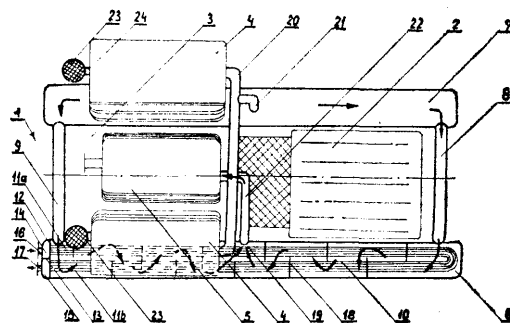
Agregat sprężarkowy chłodzony cieczą

Przedmiotem wynalazku jest agregat sprężarkowy chłodzony cieczą, w którym rama jest jednocześnie chłodnicą końcową i, lub międzystopniową czynnika sprężanego.

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie skonstruowania takiego agregatu, który byłby niższy, lżejszy i zapewniał lepszy dostęp do poszczególnych jego zespołów, co ułatwiałoby montaż, transport, instalowanie i bieżącą obsługę agregatu.

Agregat według wynalazku ma ramę (1), składającą się z dwóch podłużnic (6, 7) wewnątrz pustych, połączonych łącznikami rurowymi (8, 9) tak, że tworzą układ, w którym istnieje możliwość swobodnego przepływu czynnika, przy czym w jednej lub obydwu podłużnicach (6, 7) ramy (1) znajduje się wkład rurowy (10) chłodnicy końcowej, lub międzystopniowej agregatu.

Wkład rurowy składa się z rur (11) zgiętych w kształcie litery U, osadzonych w dnie sitowym (12) z przegrodą (13) i jest umieszczony w podłużnicy (6) tak, że przy jednym jej końcu powstają kolektor wlotowy (14) i kolektor wylotowy (15), przy czym w podłużnicy (6) między silnikiem (2) a sprężarką (3) znajduje się otwór wylotowy (19) połączony z cylindrem (5) drugiego stopnia «sprężania», a w podłużnicy (7) otwór wlotowy (21), połączony z cylindrem (4) drugiego stopnia sprężania. (2 zastrzeżenia)

F04B P. 232499 T 04.08.1981

Politechnika Szczecińska, Szczecin, Polska (Wojciech Gutowski, Andrzej Drotlew).

Pompa tłokowa do upłynionych materiałów ziarnistych, zwłaszcza zapraw cementowych, betonów i mas formierskich

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania takiej konstrukcji zasowy pompy, aby otrzymać nieskomplikowaną drogę przepływu tłoczonego medium oraz stosunkowo niewielką masę.

Pompa tłokowa wyposażona w zasuwę, umieszczoną w osi obrotu pomiędzy cylindrami roboczymi, według wynalazku charakteryzuje się tym, że ma zasuwę (1) w postaci wahliwej płyty (11) z wałem (13), mającą w osi symetrii, mimośrodowo w stosunku do osi obrotu, otwór (12) oraz nachodzącą na ten otwór (12) tuleję (14), korzystnie wyposażoną w boczne zgarniacze (15), współpracujące z wewnętrzną powierzchnią korpusu (7) pompy oraz ścianą czołową (16).

(1 zastrzeżenie)

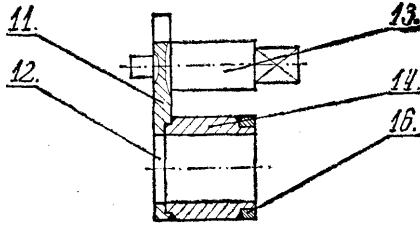

Fig. 5

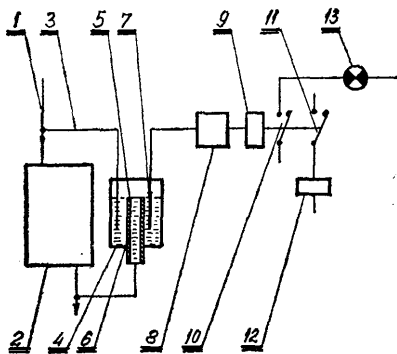
F04B P. 232613 T 12.08.1981
G05D

Warszawskie Zakłady Papiernicze im. M. Jaworskiego, Konstancin-Jeziorna k/Warszawy, Polska (Stanisław Mówiński).

Układ zabezpieczania przed przegrzaniem sprężarek powietrza chłodzonych wodą

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zabezpieczania przed przegrzaniem sprężarek powietrza chłodzonych wodą, z możliwością płynnej regulacji czasów zadziałania blokady z jednoczesnym przesłaniem informacji o stanie układu.

Układ według wynalazku charakteryzuje się tym, że do przewodu (1) wody chłodzącej sprężarki (2) podłączone jest przewodem rurowym (3) naczynie wodne (4) z króćcem przelewowym (5), mającym w dolnej partii otworek (6) oraz sondę (7), połączoną z elektronicznym blokiem (8), obciążonym na wyjściu elektromagnetycznym przekaźnikiem (9), którego zestyk bierny (10) połączony jest z układem sygnalizacji, a zestyk czynny (11) ze stycznikiem (12) silnika napędowego sprężarki. (1 zastrzeżenie)

F16B P. 228101 27.11.1980

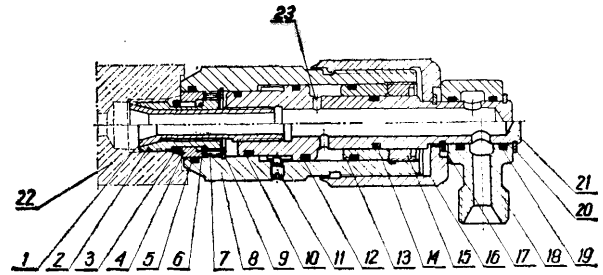
Kombinat Typowych Elementów Hydrauliki Siłowej „PZL-Hydral”, Wrocław, Polska (Władysław Witkowski, Władysław Głowaczewski).

Złączka gwintowa szybko mocująca

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie umożliwienia uzyskania szybkiego łączenia gniazda z pełnym gwintem ze złączką gwintową.

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie umożliwienia uzyskania szybkiego łączenia gniazda z pełnym gwintem ze złączką gwintową.

Złączka gwintowa szybko mocująca składa się z co najmniej trzech segmentów gwintowych (2), osadzonych przesuwnie na krędczykach ostrosłupa foremnego wykonanego na końcu tulejki rozporowej (1). (1 zastrzeżenie)

F16B P. 231741 T 16.06.1981
B64C

Wytwórnia Sprzętu Komunikacyjnego „PZL-Mielec”, Mielec, Polska (Krzysztof Piwek).

Połączenie siłowe

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania konstrukcji, w której występowałyby w całym połączeniu naprężenia jednorodne.

Połączenie siłowe, zwłaszcza pasów dźwigara skrzydła i lub kadłuba samolotu, według wynalazku charakteryzuje się tym, że pomiędzy śrubami złącznymi (3, 4, 5) pas dźwigara (1) oraz ucho (2) ma przynajmniej jeden otwór (6), sterujący podatnością odpowiednich partii połączenia. (3 zastrzeżenia)

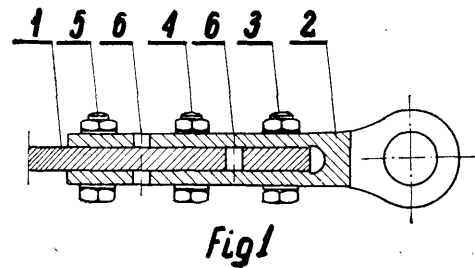

Fig. 1

F16B P. 232505 T 04.08.1981

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin, Polska (Edmund Banasik).

Łączony element gwintowany zabezpieczający, zwłaszcza przed odkręceniem części mocowanych przez osoby niepowołane

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania konstrukcji zabezpieczającej części mocowane przed kradzieżą i dewastacją, zwłaszcza elementy pojazdów mechanicznych (np. koła lub akumulatory), aparatury i maszyn.

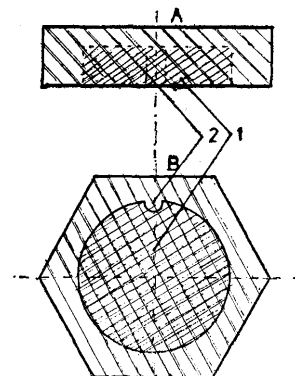

fig. 1

Łączony element gwintowany według wynalazku składa się ze śruby lub nakrętki oraz odłącznej nasadki, stanowiącej sprzęgło pomiędzy śrubą lub nakrętką, a kluczem do odkręcania tej śruby lub nakrętki. Powierzchnia boczna ła śruby lub powierzchnia boczna nakrętki ma występy lub wybrania (2), zaś nasadka sprzęgająca ma gniazdo (1) pod łeb śruby lub pod nakrętkę, zaopatrzone w występy lub wybrania odpowiadające występom lub wybraniom (2) ła śruby lub nakrętki, natomiast zewnętrzny zarys nasadki ma kształt odpowiadający powszechnie stosowanym kluczom. (2 zastrzeżenia)

F16C

P. 232556 T

07.08.1981

Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Mechanizacji Produkcji Zwierzęcej „Meprozet”, Gdańsk, Polska (Jerzy Gacek, Witold Orszewski, Zbigniew Sochalski, Stanisław Stężała).

Łożysko ślizgowe półsztywne

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania konstrukcji z możliwością regulacji wielkości tłumienia oraz eliminowania skutków wytarcia podczas normalnej eksploatacji.

Łożysko ślizgowe, mające korpus, tuleję łożyskową i oś, według wynalazku charakteryzuje się tym, że tuleja łożyskowa podzielona jest na segmenty (2), (4) i (6), z którymi współpracują znajdujące się pomiędzy tymi segmentami pierścienie elastyczne (3) i (5), przy czym całość ściskana jest w kierunku poposiowym za pomocą mechanizmu ściągającego (8), (9) i (12).

(3 zastrzeżenia)

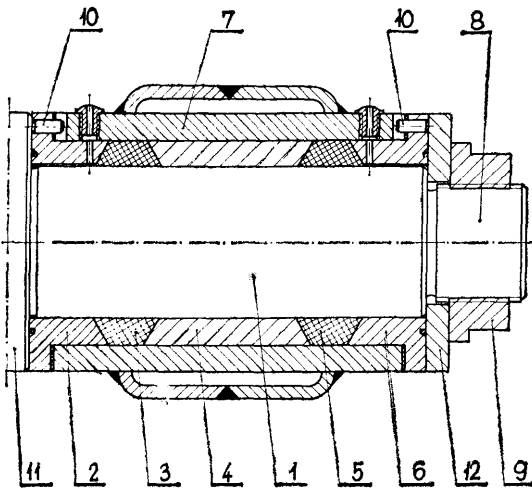

Fig. 3

F16J

P. 228085

26.11.1980

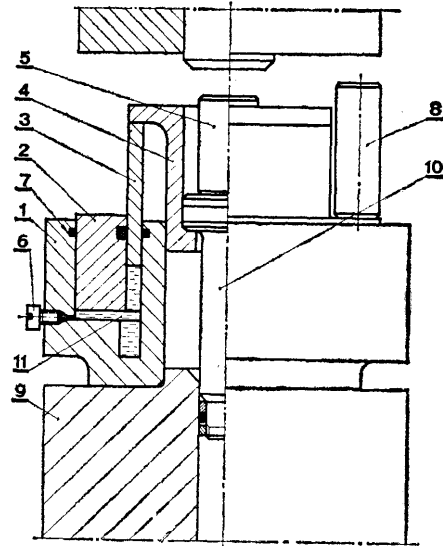
PAN Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Wysokich Ciśnień „Unipress”, Warszawa, Polska (Zbigniew Witczak, Jan Siedlaczek).

Urządzenie do prowadzenia tłoka w komorze wysokociśnieniowej

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania konstrukcji, umożliwiającej wprowadzenie tłoka z dużą dokładnością osiową względem komory z jednoczesną możliwością wyciągnięcia tłoka bez powodowania uszkodzeń.

Urządzenie według wynalazku ma ustawiony na cylindrze (9) komory wysokociśnieniowej korpus (1), w którym są umieszczone współosiowo pierścieniowe tłoki (2 i 3), tworzące roboczą przestrzeń hydrauliczną (11) o stałej objętości. Na tłoku (3) jest oparta zaczepowa tuleja (4) osadzona suwliwie wewnątrz korpusu (1). Na tulei (4) zawieszony jest prowadzony tłok (10) komory wysokociśnieniowej, natomiast na pierścieniowym tłoku (2) ustawiony jest popychacz (8).

(1 zastrzeżenie)

F16F

P. 228078

26.11.1980

Kombinat Produkcji Kotłów i Urządzeń Kotłowych RAFAKO Raciborska Fabryka Kotłów RAFAKO, Racibórz, Polska (Jerzy Nowak).

Sprężyna talerzowa pierścieniowa

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania takiej konstrukcji, aby w czasie eksploatacji na jej powierzchniach przyłgowych nie zostały przekroczone naprężenia dopuszczalne, powodujące mikropełnięcia.

Sprężyna według wynalazku charakteryzuje się tym, że jej powierzchnie przyłgowe (1) stanowią krzywizny zakreślone minimalnym promieniem (R), obliczonym według wzorów Hertza dla walcowych powierzchni styku lub powierzchni walcowej i płaszczyzny styku, których długość poszczególnej krzywizny jest określona kątem zakreślenia łuku, co najmniej równym kątowi pochylenia tworzącej sprężyny do podstawy.

(1 zastrzeżenie)

F16J

P. 228161

29.11.1980

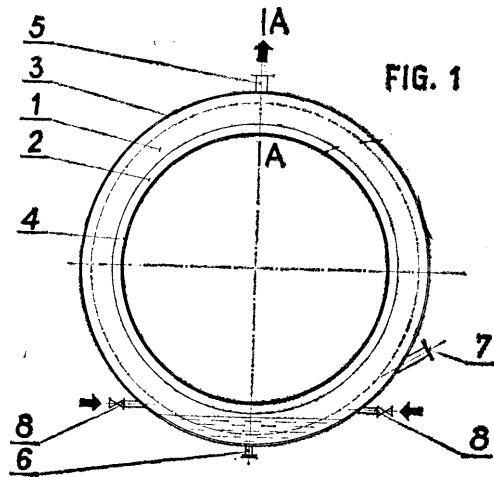
Biuro Studiów, Projektów i Realizacji Inwestycji Przemysłu Nieorganicznego „Biprokwas”, Gliwice, Polska (Manfred Grill, Władysław Magaczewski).

Uszczelnienie wolnoobrotowych elementów urządzeń

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania prostej i trwałej konstrukcji, zapewniającej całkowitą szczelność urządzeń obrotowych.

Uszczelnienie wolnoobrotowych elementów urządzeń, zwłaszcza o dużych średnicach, np. bębnow, składa się z dwóch pierścieni elastycznych (1), przymocowanych wewnątrz obudowy (3) urządzenia obrotowego (4), stykających się swymi wewnętrznymi powierz-

chniami z dwoma pierścieniami sztywnymi (2) przytworowanymi do wspomnianego urządzenia obrotowego (4), i tworzących wraz z nimi oraz elementami obudowy (3) i urządzenia obrotowego (4) komorę uszczelniającą. Komora uszczelniająca jest zaopatrzona w swej górnej części w króciec (5) do odprowadzania gazów po bokach, w dwa króćce (8) do doprowadzania powietrza chłodzącego do komory i króciec (7) do doprowadzania oleju, oraz w dolnej części króciec spustowy (6) do odprowadzania oleju. (1 zastrzeżenie)

F16K

P. 228082

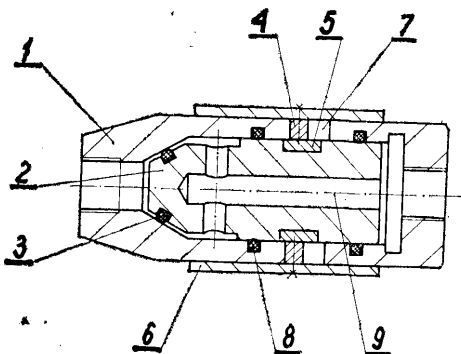
26.11.1980

Instytut Mechaniki Precyzyjnej, Warszawa, Polska
(Jerzy Granicki, Lucyna Pacześniak).

Zawór odcinający przepływ płynu

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zmniejszenia wymiarów konstrukcji.

Zawór odcinający przepływ płynu, przeznaczony do otwierania lub odcinania połączeń ze źródłem energii jednego lub kilku odbiorników, według wynalazku ma korpus (1), w którym umieszczona jest tuleja (2), na której części stożkowej osadzony jest pierścień (3) uszczelniający. Tuleja (2) połączona jest trwale poprzez element pośredni (4) oraz wkładkę (5) z przesuwnym pierścieniem (6) osadzonym na korpusie (1), na którym wykonane są obustronne wycięcia (7) wzdłuż tworzącej części walcowej korpusu (1), a następnie przechodzące w płaszczyźnie nieznacznie odchylonej względem płaszczyzny prostopadłej do osi korpusu (1). Wewnątrz korpusu (1) po obydwu stronach wkładek (5) umieszczone są pierścienie (8) uszczelniające. (1 zastrzeżenie)

F16L

P. 228175

28.11.1980

Politechnika Śląska im. W. Pstrowskiego, Gliwice, Polska (Wacław Sakwa, Stanisław Jura, Jerzy Kilariski, Rościśław Chrzanowski, Stanisław Kuś, Zdzisław Szymoniak, Zbigniew Krzywda, Czesław Szymbor).

Element przewodu pyłowo-powietrznego

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zwiększenia trwałości konstrukcji.

Element przewodu pyłowo-powietrznego według wynalazku ma przy przełączaniu wkładkę (1), wykonaną z materiału odpornego na ścieranie, która ma próg. Ponadto element ma pomiędzy wkładkami (1) a obudową (2) szczelinę dylatacyjną (3).

(1 zastrzeżenie)

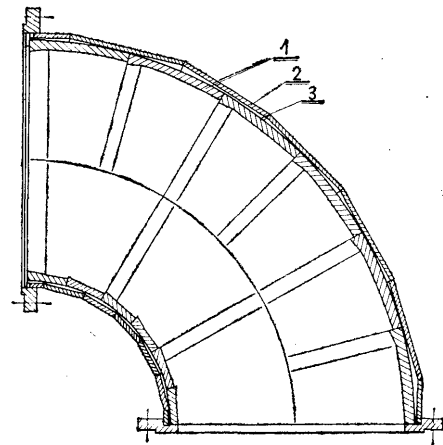

Fig. 1

F16L

P. 231945

30.06.1981

Pierwszeństwo: 30.06.1980 - Węgry (nr 1615/80)

Ignác Wutka, Vilmos Schalk, Csaba Forgács, Iván Bukovinsky, Budapeszt, Węgry.

Przewód i urządzenie do montowania przewodu

Celem wynalazku jest opracowanie takiego przewodu i urządzenia do montowania tego przewodu, które zapewniałyby zadowalające uszczelnienie urządzenia do prowadzenia płynu.

Przewód, składający się z arkuszkowego płaszczu i elementów zamykających i uszczelniających ten płaszcz, według wynalazku charakteryzuje się tym, że krawędzie giętkiego płaszczu (1), które są mocowane ze sobą, są wyposażone w odpowiednie obrzeża zamykające (2), wykonane z giętkiego materiału, i że jako elementy zamykające i uszczelniające płaszcz są zastosowane pas (3), łączący przewód wykonany z szeregu otwartych, sprężystych i wytrzymałych pierścieni (4), osadzonych w materiale sprężystym i przystosowanych do przytrzymywania obrzeży (2), oraz pas (8) uszczelniający przewód, mocujący obrzeża (2) pomiędzy sobą a pasem łączącym (3).

Urządzenie do montowania przewodu, służące do prowadzenia płynu, zwłaszcza przy nawadnianiu upraw rolnych, zawierające elementy przewodowe nawinięte na bębnach umieszczonych na korpusie, elementy łączące i rurę wyprowadzającą płyn, według wynalazku ma bęben (12) z nawiniętym płaszczem (1) i przynajmniej jeden dodatkowy bęben (16) z pasem (3) łączącym przewód i pasem (8) uszczelniającym przewód, przy czym płaszcz (1) i pasy (3, 8), odwijane w sposób ciągły z bębnow (12, 16), są podawane w stronę rury (20), prowadzącej płyn za pomocą profilowanych rolek dociskowych (13), profilowanych rolek przytrzymujących (14), rolki nakładającej (18) do umieszczenia pasa (3), łączącego przewód w pozycji zamykającej, rolki mocującej (15) płaszcz i rolki uszczelniającej (19) do mocowania pasa (8) uszczelniającego przewód, oraz elementy regulacyjno-napędowe, napędzające synchronicznie obydwa bębny (12, 16). (6 zastrzeżeń)

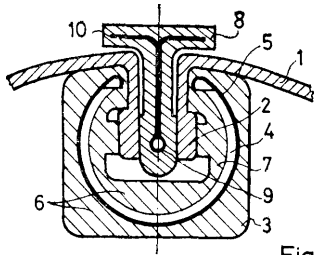

Fig. 1a

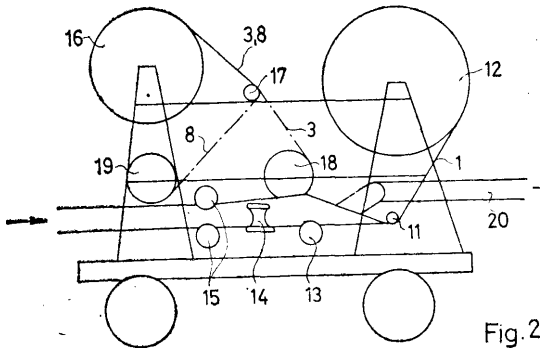

Fig. 2

F16L
B05B

P. 232637 T

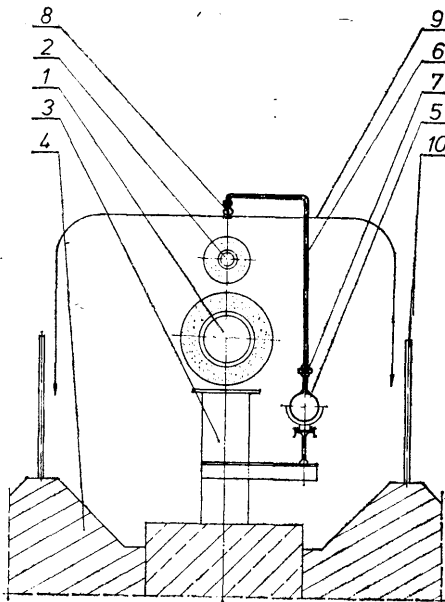
12.08.1981

Biuro Projektów Budownictwa Morskiego „BIMOR”,
Szczecin, Polska (Franciszek Stroński, Edward No-
wotko, Wojciech Brodawczuk).

Urządzenie osłonowe rurociągu

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania
konstrukcji eliminującej możliwość rozpraszania się
substancji lotnych w atmosferze i na podłożu.

Urządzenie składa się z rurociągu (1), kolektora
wodnego (5) oraz umieszczonej powyżej rurociągu (1)
dyszy (8). (4 zastrzeżenia)

F16N

P. 232578 T

10.08.1981

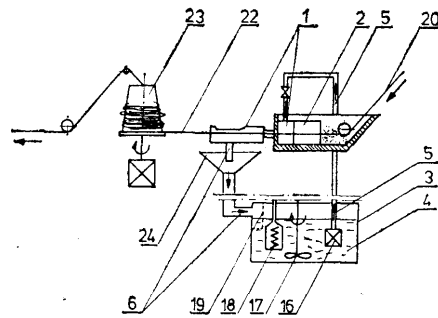
Instytut Metalurgii Żelaza im. Stanisława Staszica,
Gliwice, Polska (Tadeusz Prajsnar, Roman Wusa-
towski).

**Sposób nakładania lub uzupełniania podkładu
smarowego na powierzchni materiału
dla potrzeb ciągnięcia drutu oraz wyposażenie
służące do realizacji tego sposobu**

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zapewnienia do-
statecznej ilości podkładu smarowego.

Sposób według wynalazku charakteryzuje się tym,
że drut po wyjściu z roboczego ciągnadła na odcinku
między tym ciągnadłem a nawijającym bębnum cią-
garki poddaje się oddziaływaniu płynnego środka,
zawierającego podkład smarowy. Jako płynny środek
zawierający podkład smarowy stosuje się wodną za-
wiesinę wodorotlenku wapnia, wodną zawiesinę bo-
raksu, emulsje mydlane lub wodne roztwory solan-
kowe.

Wyposażenie do nakładania podkładu smarowego
według wynalazku ma przystawkę (1) do roboczego
ciągnadła (2), zbiornik (3) wyposażony w pompę (16),
mieszadło (17), grzałkę (18) i filtr (19), oraz przewody
(5) doprowadzające i przewody (6) odprowadzające
płynny środek (4) do i z przystawki (1). (8 zastrzeżeń)

F16P
B66B

P. 228121

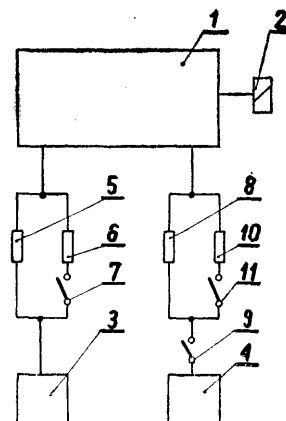
26.11.1980

Centrum Konstrukcyjno-Technologiczne Maszyn
Górnich KOMAG, Gliwice, Polska (Jan Kalyta,
Tadeusz Tłuścik, Tadeusz Byrczek).

**Układ sterowania
regulatora jazdy maszyny wyciągowej**

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zapewnienia
kontroli i regulacji prędkości maszyny wyciągowej
dla wszystkich jej programów jazdy.

Układ sterowania ma włączony do obwodu pomię-
dzy czujnik prędkości rzeczywistej (3) i wejście
wzmacniacza (1) regulatora ciśnienia hamulca ma-
nrowego maszyny wyciągowej jeden rezystor (5) dla
ciągnięcia urobku i jazdy ludzi, bocznikowany dru-
gim rezystorem (6) za pomocą styku (7) łącznika pro-
gramowego dla jazdy rewizyjnej. Natomiast obwód
rezystorów (8, 10) pomiędzy czujnikiem prędkości za-
danej (4) i wejściem wzmacniacza (1) jest przerwany
stykami (9, 11) łącznika programowego (dla jazdy re-
wizyjnej). (1 zastrzeżenie)

F22B

P. 228252

02.12.1980

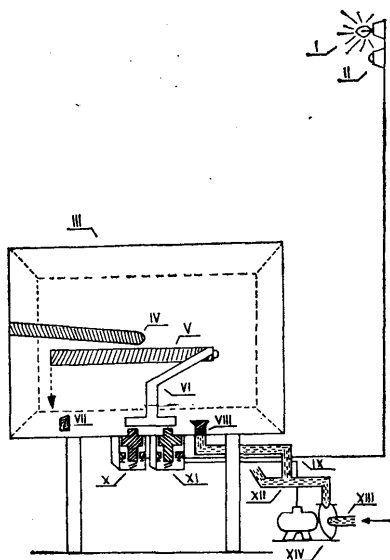
Zbigniew Henkel, Inowrocław, Polska (Zbigniew Henkel).

Pływakowe zabezpieczenie sygnalizacyjno-alarmowe

Przedmiotem wynalazku jest urządzenie do zabezpieczenia kotłów parowych przed uszkodzeniem lub zniszczeniem, w wyniku awarii samego kotła lub armatury.

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie skutecznego zabezpieczenia kotła przed uszkodzeniem jak również obsługi przed poparzeniem.

Urządzenie według wynalazku stanowi pływak (V) zamontowany w dozowniku (III) pomiędzy ogranicznikami górnym (IV) i dolnym (VII), ramie (VI) dociskowe pływaka (V), pod którym umieszczone są włącznik-wyłącznik dociskowy (X) 220 V oraz włącznik-wyłącznik dociskowy (XI) 380 V, pompa ssąco-tłocząca awaryjna (XIV) połączona z wyłącznikiem (XI) przewodami (IX) oraz urządzenie alarmowe złożone z żarówki 220 V koloru czerwonego i dzwonka elektrycznego 220 V (II) połączonych z włącznikiem-wyłącznikiem przewodami (IX). (1 zastrzeżenie)

F23D

P. 228273

03.12.1980

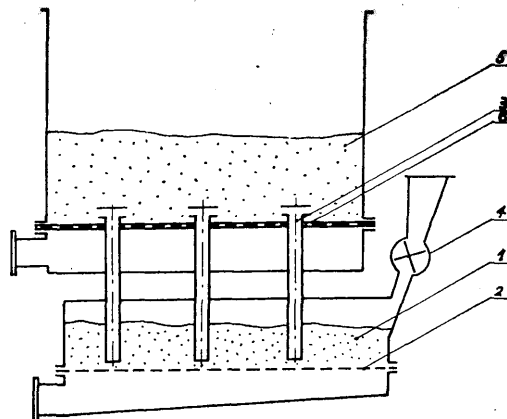
Politechnika Częstochowska, Częstochowa, Polska (Zbigniew Bis).

Urządzenie do pneumatycznego zasilania paleniska fluidyzacyjnego

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie skonstruowania urządzenia umożliwiającego uproszczenie systemu zasilania paleniska fluidyzacyjnego.

Urządzenie ma postać ciśnieniowej komory fluidyzacyjnej (1), ograniczonej od dołu rusztem (2), wyposażonym w kołpaki powietrzne. Powyżej rusztu (2) usytuowane są pionowe rury (3), których wloty zanurzone są w warstwie paliwa, dostarczanego sukcesywnie na ruszt (2) z dozownika (4), wyloty natomiast wyprowadzone są na zewnątrz ciśnieniowej komory fluidyzacyjnej (1) i wprowadzone do wnętrza komory paleniska fluidyzacyjnego (5), usytuowanego najkorzystniej powyżej ciśnieniowej komory fluidyzacyjnej (1). Wyloty rur (3) sięgają ponad ruszt (6) paleniska fluidyzacyjnego (5).

Powietrze dostarczane pod ruszt (2) zapewnia równomierny rozptył paliwa na całej powierzchni rusztu, a tym samym jednakowe warunki na wlocie każdej rury (3). Pod wpływem różnicy ciśnień następuje pneumatyczny transport paliwa z komory fluidyzacyjnej (1) poprzez rury (3) do paleniska fluidyzacyjnego (5). Regulację ilości wprowadzanego do paleniska paliwa uzyskuje się przez zmianę ciśnienia w komorze fluidyzacyjnej (1). (1 zastrzeżenie)

F25D

P. 232547 T

06.08.1981

Wytwórnia Urządzeń Chłodniczych, Dębica, Polska (Ludwik Karweta, Stefan Lig).

Sposób ciągłego zamrażania produktów spożywczych, zwłaszcza owoców i warzyw i urządzenie do stosowania tego sposobu

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie poprawy jakości towaru mrożonego poprzez spełnienie warunku podawania towaru świeżego na warstwę towaru omrożonego.

Sposób ciągłego zamrażania produktów spożywczych luzem, zwłaszcza owoców i warzyw, polega na zamrażaniu w sposób cykliczno-przelotowy, na rynnie pierścieniowej (1) tak, że część towaru zamrożonego odbiera się na końcu drogi mrożenia jako gotowy produkt mrożenia, a część o ustalonej grubości warstwy przechodzi na początek drogi mrożenia i służy jako podłoże fluidyzacyjne dla warstwy świeżego towaru podawanego do urządzenia z zewnątrz.

Urządzenie do stosowania tego sposobu charakteryzuje się tym, że ma łożo fluidyzacyjne w postaci pierścieniowej rynny (1) obracającej się wokół własnej osi oraz obrotowy zgarniak (3) zamontowany na końcu drogi mrożenia o regularnej wysokości, ustalającej dowolną grubość warstwy towaru pozostającej na rynnie (1) za zgarniakiem (3). (4 zastrzeżenia)

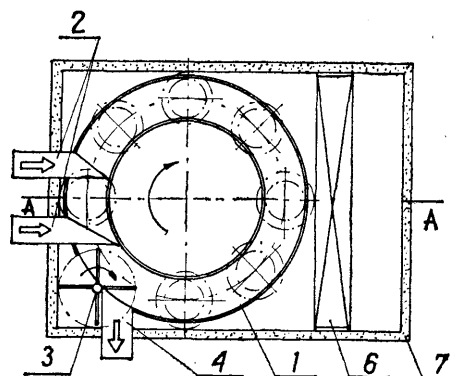

Fig.1

F27B

P. 228172

28.11.1980

F27D

Zakłady Przemysłu Metalowego H. Cegielski, Poznań, Polska (Alfred Babczyk, Janusz Brzuskiwicz, Jerzy Dobrowolski, Ryszard Szwarz).

Kwaśny żeliwiak kampanijny

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zmniejszenia erozji mechanicznej i chemicznej żeliwiaka.

Kwaśny żeliwiak kampanijny z podgrzewanym dmuchem, z chłodzonymi dyszami jednorzędowy

z otwartym szybem, bez wykładziny ogniotrwałej w strefie topienia i podgrzewania wsadów posiada kotłinę wyłożoną kształtkami szamotowymi, a okolice syfonów spustowych żuźla i metalu wyłożone są masą węglową, przy czym w strefie połączenia pancerza kotliny i ścian stalowych syfonów metalu i żuźla masa węglowa przylega bezpośrednio do pancerza stalowego, a płaszczyna jej połączenia z warstwami wykładziny szamotowej kotliny ma kształt schodkowy. (1 zastrzeżenie)

F27B P. 228174 28.11.1980
F27D

Zakłady Przemysłu Metalowego H. Cegielski, Poznań, Polska (Alfred Babczyk, Janusz Brzuszkiewicz, Jerzy Dobrowolski, Ryszard Szwarz).

Żeliwiak kampanijny

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie umożliwienia dłuższego postoju żeliwiaka poprzez zmniejszenie utraty ciepła przez żuźel i metal.

Przedmiotem wynalazku jest otwarty jednorzędowy żeliwiak kampanijny o stałym profilu z podgrzewanym dmuchem, chłodzony wodą z syfonami ciśnieniowymi żuźla i metalu, posiadający pierwszą warstwę wyłożenia kotliny wykonaną z kształtek szamotowych, przy czym druga warstwa wyłożenia wykonana jest z masy węglowej przykładowo elektrodowo-trzonowej. Warstwa szamotu sięga do wysokości 60—80% wysokości kotliny, a wyłożenie górnej części kotliny zawiera tylko masę węglową. (1 zastrzeżenie)

F27D P. 228173 28.11.1980

Zakłady Przemysłu Metalowego H. Cegielski, Poznań, Polska (Alfred Babczyk, Janusz Brzuszkiewicz, Jerzy Dobrowolski, Ryszard Szwarz).

Sposób prowadzenia biegu żeliwiaka kampanijnego

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zapewnienia prawidłowej pracy żeliwiaka bez zamykania szybu.

Wynalazek dotyczy sposobu prowadzenia biegu żeliwiaka kampanijnego, polegającego na tym, że po zakończeniu wytopu i otwarciu otworów spustowych żuźla i metalu wykonuje się w czasie kilku minut przedmuchiówkę oczyszczającą, a po upływie najdłuższej 6-7 godzin wykonuje się kilkuminutową przedmuchiówkę kontrolną.

Na ostatnie i pierwsze wsady używa się surówki i złomu żelaznego, zwiększając udział topnika w pierwszych wsadach metalu od 30% do 60%. Stosowanie sposobu według wynalazku umożliwia kampanijną pracę żeliwiaka przy otwartym szybie. (1 zastrzeżenie)

F28C

P. 232654 T

13.08.1981

Instytut Technologii Drewna, Poznań, Polska (Ryszard Babicki, Bogumił Perzyński, Andrzej Porawski, Stanisław Janik, Lech Raczyński).

Sposób i urządzenie do intensyfikacji wymiany ciepła

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie podniesienia intensyfikacji wymiany ciepła między gazem a materiałem sypkim, zwłaszcza o zróżnicowanej granulacji.

Sposób według wynalazku polega na tym, że medium grzewcze wprowadza się w głąb sypkiego materiału ogrzewanego przez wpompowywanie.

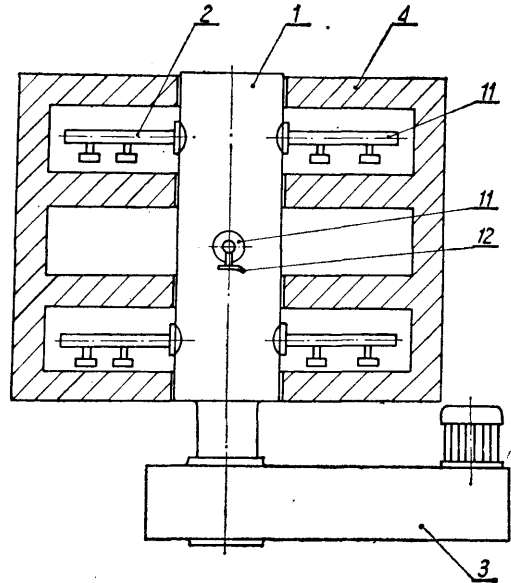

Fig. 1

Fig. 1

Urządzenie do intensyfikacji wymiany ciepła wg wynalazku wyposażone jest w wał obrotowy (1), na którym osadzone są ramiona (2) mające układ napędowy obrotowy (3). Wał obrotowy (1) zamocowany jest w sposób umożliwiający ruch obrotowy i ruch posuwisto-zwrotny, a uszczelnienie, zwłaszcza dławikowe ma płaszczynę uszczelniającą o szerokości odpowiadającej wielkości skoku oscylacyjnego lub uszczelnienie doczołowe pozwalające na wykorzystanie ruchu posuwisto-zwrotnego, zwłaszcza przez kompensator elastyczny. Urządzenie ma ponadto urządzenie powodujące ruch posuwisto-zwrotny, zwłaszcza falistą bieżnię łożyska lub urządzenie korbowodowe lub hydrauliczne.

Urządzenie nadaje się do stosowania zwłaszcza w piecach półkowych. (3 zastrzeżenia)

**Dział G
FIZYKA**

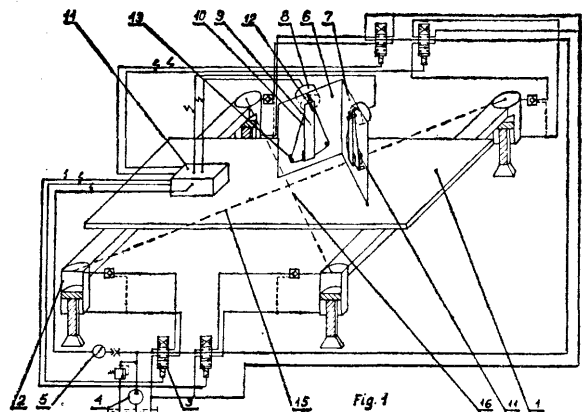
G01B P. 226724 12.09.1980

Przemysłowy Instytut Maszyn Budowlanych, Koźmierzka, Polska (Andrzej Goraj).

Czujnik do poziomowania podwozi, zwłaszcza żurawi samojezdnych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie skonstruowania takiego czujnika, który pozwalałby na znacznie szybsze i dokładniejsze wypoziomowanie maszyny niż sterowanie ręczne układem hydraulicznym wysuwu pionowych podnośników.

Czujnik do poziomowania podwozi według wynalazku, składający się z dwóch jednakowych zespołów zamocowanych na podwoziu pod kątem prostym, charakteryzuje się tym, że w płytkach wspornikowych (6) i (7), stanowiących podstawę czujnika umieszczone

są potencjometry (8), na których wałkach (12) zawieszono są wahadła (9) z przytwierdzonymi w dolnej części parą stałych magnesów (11). (3 zastrzeżenia)

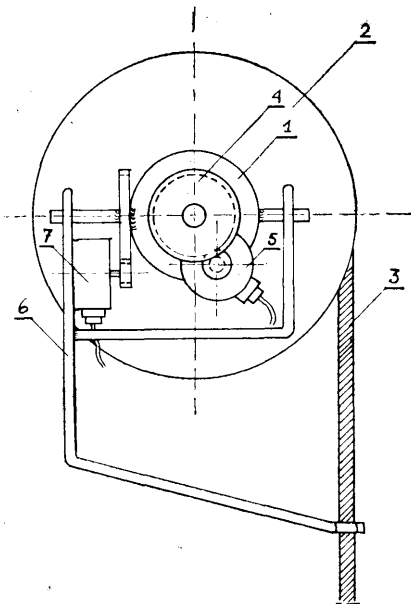
G01B P. 228241 02.12.1980
G01D

Politechnika Gdańska, Gdańsk, Polska (Zenon Ulman, Eugeniusz Koślicki, Roman Michalski, Mieczysław Książ, Bolesław Penksyk).

Przetwornik do ciągłego wyznaczania wzajemnego położenia dwóch współpracujących ze sobą części urządzenia, zwłaszcza dla liny w ruchu względem bębna

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania konstrukcji o zmniejszonych wymiarach, łatwej w obsłudze i zapewniającej większą precyzję określania współrzędnych kątowych.

Przetwornik według wynalazku zawiera trzy elementy pomiarowe (1, 4, 6), połączone mechanicznie w taki sposób, że dwa z nich (6, 4) mogą wykonywać ruch obrotowy każdy względem jednej z osi wzajemnie prostopadłych i przecinających się, przy czym jeden z elementów pomiarowych (1) jest mechanicznie i sztywno połączony z pierwszą częścią (2) urządzenia, natomiast z drugą częścią (3) urządzenia połączony jest mechanicznie trzeci element pomiarowy (6) w taki sposób, aby jego oś obrotu była prostopadła i przecinała oś obrotu tego elementu pomiarowego (4), który nie jest połączony z żadną częścią urządzenia. (2 zastrzeżenia)

G01B P. 228328 05.12.1980

Osrodek Badawczo-Rozwojowy Maszyn i Urządzeń Technologicznych, Kraśnik, Polska (Lucjan Borowski, Włodzimierz Plewik, Marian Galant, Elżbieta Próchniak, Henryk Kolczyński).

Urządzenie do pomiaru odchyłek kształtu powierzchni sferycznych oraz odchyłek promienia w płaszczyźnie osiowej zwłaszcza bieżni w pierścieniach łożyskowych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania konstrukcji umożliwiającej prowadzenie zmechanizowanej oceny kontrolowanych przedmiotów oraz zapis wyników pomiarów.

Urządzenie według wynalazku ma zespół czujników pomiarowych (12) i (13) zamocowanych na belce poprzecznej (11), z którą mogą się przemieszczać równoległe do płaszczyzny stołu pomiarowego (3), który uło-

żyskowy jest na podstawie (1) jednym końcem obrotowo, a drugi jego koniec ma możliwość niewielkiego przesuwu w płaszczyźnie poziomej za pomocą dźwigni z mimośrodem. Ponadto urządzenie ma połączenie z zespołem odczytowym (19) poprzez przełączniki (21) i (22), a wynik pomiaru zapisywany jest na ekranie lampy oscyloskopowej. (3 zastrzeżenia)

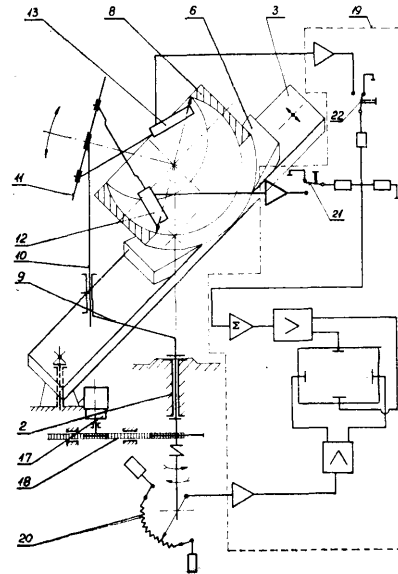

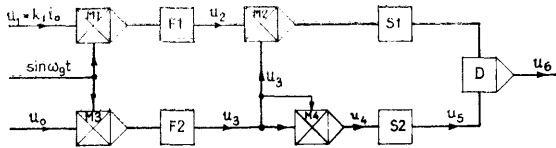
Fig. 1

G01D P. 228153 27.11.1980

Politechnika Śląska im. W. Pstrowskiego, Gliwice, Polska (Leszek S. Czarnecki).

Sposób przetwarzania konduktancji dla składowych harmonicznych odbiornika zasilanego napięciem odkształconym na napięcie stałe

Sposób według wynalazku polega na tym, że napięcie (u_1), proporcjonalne do prądu odbiornika (i_0), mnoży się układem mnożącym (M1) przez napięcie sinusoidalne o przebiegu czasowym $\sin \omega_g t$ i częstotliwości ω_g , powiększonej względem częstotliwości n -tej składowej harmonicznej napięcia odbiornika o wartość ω_f , różną od częstotliwości dowolnej harmonicznej oraz różną od średniej arytmetycznej dwóch dowolnych częstotliwości harmonicznych napięcia odbiornika, i z iloczynu tych napięć odfiltrowuje się filtrem (F1), spośród dwóch identycznych filtrów wąskopasmowych (F1), (F2) o częstotliwości środkowej f , napięcie (u_2) o amplitudzie proporcjonalnej do wartości skutecznej n -tej składowej harmonicznej prądu odbiornika, i napięcie to mnoży się drugim układem mnożącym (M2) z napięciem (u_3) o amplitudzie proporcjonalnej do wartości skutecznej n -tej składowej harmonicznej napięcia odbiornika (u_0), które otrzymuje się mnożąc trzecim układem mnożącym (M3) napięcie odbiornika (u_0) przez napięcie o przebiegu $\sin \omega_g t$ i filtrując napięcie wyjściowe tego układu pozostałym filtrem wąskopasmowym (F2), zaś iloczyn obu napięć wyjściowych (u_2) i (u_3) drugiego układu mnożącego (M2) jest uśredniony, układem uśredniającym (S1) i dzielony układem dzielącym (D) przez napięcie wyjściowe (u_5) drugiego układu uśredniającego (S2), który uśrednia napięcie wyjściowe (u_4) czwartego układu mnożącego (M4), który mnoży przez siebie napięcie (u_3), o amplitudzie proporcjonalnej do wartości skutecznej n -tej składowej harmonicznej napięcia odbiornika, a otrzymane na wyjściu drugiego filtra wąskopasmowego (F2), i w wyniku dzielenia na wyjściu układu dzielącego (D) otrzymuje się napięcie stałe (u_6) proporcjonalne do konduktancji odbiornika dla n -tej składowej harmonicznej napięcia odbiornika. (1 zastrzeżenie)

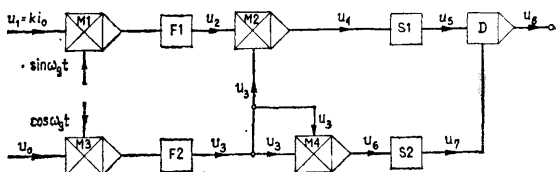

G01D P. 228154 27.11.1980

Politechnika Śląska im. W. Pstrowskiego, Gliwice, Polska (Leszek S. Czarnecki).

Sposób przetwarzania susceptancji dla składowych harmonicznych odbiornika zasilanego napięciem odkształconym na napięcie stałe

Sposób według wynalazku polega na tym, że napięcie (u_1) proporcjonalne do prądu (i_0) odbiornika mnożone jest układem mnożącym (M1) przez napięcie sinusoidalne o przebiegu $\sin \omega_g t$ i częstotliwości ω_g powiększonej względem częstotliwości ω poszczególnych harmonicznych napięcia zasilania o wartość ω_f , różnej od częstotliwości dowolnej harmonicznej oraz różną od średniej arytmetycznej dwóch dowolnych częstotliwości harmonicznych napięcia odbiornika, a wynik mnożenia filtrowany jest filtrem (F1), spośród dwóch identycznych filtrów wąskopasmowych (F1) i (F2) o częstotliwości środkowej ω_f , zaś napięcie wyjściowe (u_2) tego filtru mnożone jest drugim układem mnożącym (M2) przez napięcie wyjściowe (u_3) pozostałego filtru wąskopasmowego (F2) filtrującego napięcie wyjściowe trzeciego układu mnożącego (M3), który mnoży napięcie odbiornika (u_0) przez napięcie o przebiegu $\cos \omega_g t$, a uzyskany na wyjściu drugiego układu mnożącego (M2) iloczyn (u_4) jest uśredniony układem uśredniającym (S1), wytwarzającym na swoim wyjściu napięcie (u_5), które jest dzielone układem dzielącym (D) przez napięcie wyjściowe (u_3) drugiego układu uśredniającego (S2), uśredniającego napięcie wyjściowe (u_6) czwartego układu mnożącego (M4), a który mnoży przez siebie napięcie wyjściowe (u_3) drugiego filtru wąskopasmowego (F2) i w efekcie dzielenia na wyjściu układu dzielącego (D) powstaje napięcie stałe (u_8) proporcjonalne do susceptancji odbiornika dla n-tej składowej harmonicznej napięcia zasilania. (1 zastrzeżenie)

G01J P. 228136 28.11.1980

Polska Akademia Nauk, Instytut Chemii Fizycznej, Warszawa, Polska (Józef Koszewski, Andrzej Krupka, Augustyn Waczyński, Winicjusz Chojnacki).

Detektor ultrafioletu oraz elektroniczny układ pomiarowy detektora

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania takiej konstrukcji zespołu optyczno-mechanicznego oraz elektronicznego układu pomiarowego detektora, które zapewnią to, że komutowany układ dwuwiązkowy będzie mógł być zrealizowany przy użyciu prostych środków technicznych.

Detektor ultrafioletu przeznaczony jest do ciągłego pomiaru absorpcji promieniowania ultrafioletowego w procesie ciśnieniowej chromatografii.

Detektor ultrafioletu według wynalazku charakteryzuje się tym, że zespół optyczno-mechaniczny jest wyposażony, w umieszczonej pomiędzy diafragmami (5 i 7), tarczę komutatora (6) mającą kanały (I i II) usytuowane wzdłuż promienia, natomiast diafragmy (5 i 7) mają dwie pary otworów usytuowanych odpo-

wiednio do kanałów (I i II). Pierwsza para stanowi otwory, przez które przechodzi promieniowanie analizujące długości $\lambda=259$ nm, a druga para otworów stanowi detektor fazy obracającej się tarczy (6).

Elektroniczny układ detektora ultrafioletu według wynalazku ma fotopowielacz (DF) połączony z wejściem przetwornika (GD), do wyjścia którego poprzez klucz elektronowy (K) łączone są filtry elektryczne (F1 i F2) połączone z przetwornikiem logarytmującym (PL). Do wyjścia przetwornika logarytmującego, którym jest wyjście wzmacniacza operacyjnego (W1) dołączony jest przesuwnik fazy (PF) połączony poprzez układ zmiany zakresu (UZ) z aktywnym filtrem dolnoprzestrupnym (FD). (2 zastrzeżenia)

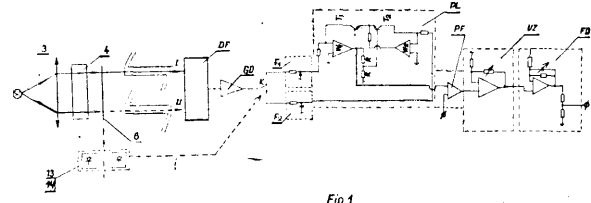

Fig. 1

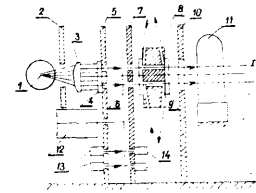

Fig. 2

G01J P. 231642 T 10.06.1981

Wyższa Szkoła Inżynierska im. Gen. A. Zawadzkiego, Opole, Polska (Roman Dragon, Jadwiga Emich, Ryszard Krupa).

Detektor fotodielektryczny do pomiaru natężenia promieniowania ultrafioletowego

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie skonstruowania detektora prostego w budowie i charakteryzującego się dużą czułością na promieniowanie ultrafioletowe, którego czas ustalania pojemności wynosiłby około 10 sekund.

Detektor według wynalazku charakteryzuje się tym, że pomiędzy miedzianą płytką (4) a szklanym filtrem absorpcyjnym (1) znajduje się sprasowana żywica epoksydowa (3), w której znajduje się siarczek cynku aktywowany miedzią albo srebrem. (1 zastrzeżenie)

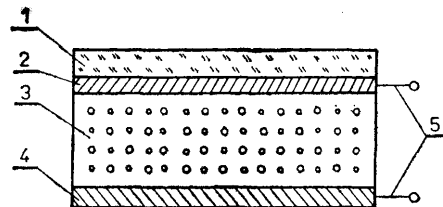

figura 1

G01K P. 228230 03.12.1980

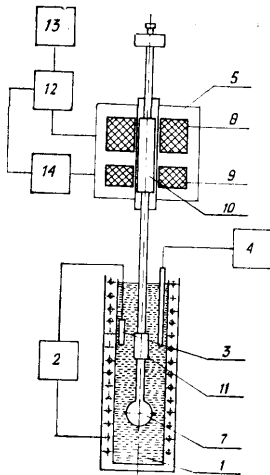
Instytut Chemii Przemysłowej, Warszawa, Polska, (Andrzej Tuliński, Jerzy Polaczek, Bogdan Olejniczak, Małgorzata Jamróz).

Sposób oznaczania temperatury zaniku kryształów substancji chemicznych i urządzenie do stosowania tego sposobu

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zwiększenia precyzji pomiaru oraz umożliwienia wielokrotnego przetwarzania pomiaru tej samej próbki.

Sposób oznaczania temperatury zaniku kryształów substancji chemicznych oraz ich mieszanin według wynalazku polega na umieszczeniu analizowanej próbki w zatopionej szklanej ampułce, którą zanurza się w łaźni o zmiennej, regulowanej temperaturze, wprawia w ruch posuwisto-zwrotny wzdłuż kierunku pionowego i określa temperaturę, w której następuje zanik fazy krystalicznej.

Urządzenie według wynalazku składa się z łaźni cieczowej (1), układu regulacji temperatury (2), układu pomiaru temperatury (4) i układu mieszania badanej próbki (5). W skład układu mieszania (5) wchodzi ampulka (7) zawierająca próbkę badanej substancji, która zamocowana jest za pomocą sprzęgła (11) na ruchomym, pionowym trzpieniu wprowadzanym w ruch posuwisto-zwrotny przy użyciu elektromagnesu z dwiema cewkami (8) i (9) zasilanymi prądem elektrycznym z generatora drgań prostokątnych (13). (3 zastrzeżenia)

Rys. 1

G01L
E02D

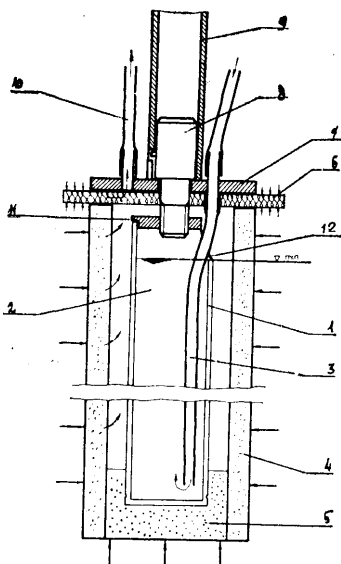
P. 228194

01.12.1980

Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, Warszawa, Polska (Henryk Płocharski, Ewa Dąbkowska, Jerzy Skibowski).

Końcówka piezometru zwłaszcza do pomiaru ciśnienia porowego w gruncie

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie umożliwienia prowadzenia prawidłowego pomiaru ciśnienia w otoczeniu końcówki pomiarowej także w przypadku, gdy w otaczających porach gruntu znajduje się woda lub gaz.

Końcówka piezometru według wynalazku zbudowana jest w ten sposób, że wylot rurki (3) łączącej końcówkę piezometru z aparaturą odczytową umieszczony jest w dolnej części naczynia (1) stale wypełnionego wodą. Naczynie (1) w górnej części ma otwór (12) przeznaczony do połączenia go z wewnętrzną komorą końcówki i przewodzenia rurki (3). Rzędna otworu (12) limituje minimalny poziom wody w naczyniu (1). (3 zastrzeżenia)

G01M

P. 228123

26.11.1980

Fabryka Sprzętu Elektrogrzebnego „Termika-Domgos”, Cieszyń, Polska (Franciszek Jarosz, Henryk Nowak, Ludwik Staniecsek).

Urządzenie do automatycznego badania trwałości zapalniczek elektrycznych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie kompleksowej automatyzacji badania trwałości zapalniczek łącznie z bieżącą kontrolą czasu i prądu pobieranego przez zapalniczkę.

Urządzenie do automatycznego badania trwałości zapalniczek elektrycznych wyposażonych w samoczynny wyłącznik cieplny posiada układ zasilający zapalniczkę, układ cyklicznie włączający zapalniczkę, układ liczący ilość cykli, układ chłodzący zapalniczkę oraz układ kontrolujący. Układ włączający składa się z przełączników wtorkowych (5) i siłowników elektromagnetycznych (3) połączonych z przełącznikiem czasowym programowym (18). Równolegle z siłownikiem elektromagnetycznym (3) połączona jest cewka (7) przełącznika elektromagnetycznego napięciowego (6). Układ kontrolujący posiada brzęczyk elektromagnetyczny (27) połączony szeregowo ze stykami (20), (21) i (22) przełącznika czasowego programowego (18) i stykami (25) i (26) przełącznika elektromagnetycznego prądowego (23). Układ liczący ilość cykli składa się z licznika elektromechanicznego (9) i przełącznika elektromagnetycznego napięciowego (6). Układ chłodzący posiada wentylator (11) połączony ze stykiem (24) przełącznika elektromagnetycznego prądowego (23), którego cewka (29) jest połączona szeregowo z zapalniczkami (2). (4 zastrzeżenia)

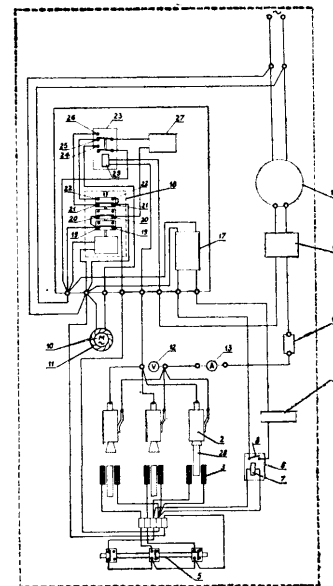

Fig. 2

G01M

P. 228224

01.12.1980

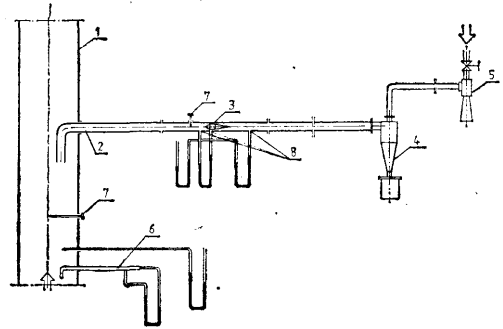
Akademia Rolnicza, Poznań, Polska (Zbigniew Błaszczewicz, Jan Kozicz).

Urządzenie do badania odkształceń dynamicznych opon

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie umożliwienia uzyskiwania obrazu odkształceń dynamicznych opon

w warunkach naturalnej eksploatacji w całym obszarze odkształceń opony, w szczególności zaś w określonych punktach styku opony z podłożem.

Urządzenie do badania odkształceń dynamicznych opon z pisakiem zamocowanym do obryczy koła, rejestrującym odkształcenia opony pod wpływem zmiany obciążenia i warunków podłoża, według wynalazku ma wysięgnik (3) zamocowany do występu protektora (1) w osi opony (2) i połączony sztywno z suwakiem (4), który prowadzony jest w przegubowej, krzyżowej tulei zamocowanej trwale do wspornika (9) połączonego z tarczą koła. Na wsporniku (9) zamocowana jest także płyta (13) z rejestrującą taśmą (12), do powierzchni której dociskana jest sprężyna (11) samopiszcząca końcówką (10) połączona przegubowo z suwakiem. Urządzenie ma także zespół impulsatora składający się z podzielonego na kilka sektorów wzornika (20) wycinka koła i dźwigni (15) zamocowanej przegubowo do wspornika (9), której koniec jednego ramienia przy przechodzeniu przez sektory wzornika (20) przekazuje impulsy, zgodnie z którymi koniec drugiego ramienia dźwigni (15) odrywa okresowo samopiszcząca końcówkę (10) od powierzchni taśmy rejestrującej (12) za pomocą układu mechanicznego lub elektrycznego. (1 zastrzeżenie)

G01N
G01R

P. 228285

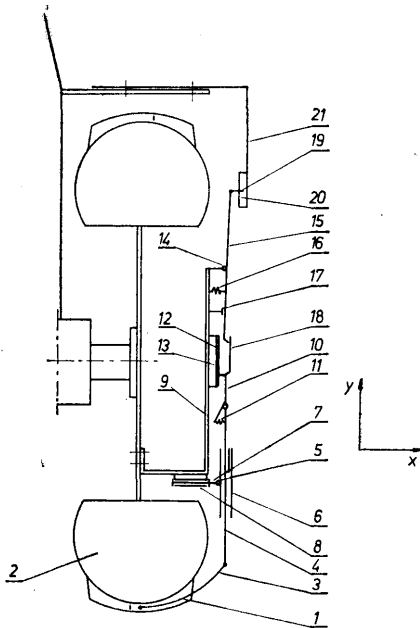
05.12.1980

Zakłady Telewizyjne „Unitra-Polkolor”, Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Przetworników Obrazu, Warszawa, Polska (Krzysztof Weiss, Janusz Lisiecki, Zbigniew Tucholski, Karolina Obłękowska, Tadeusz Banaszek).

Urządzenie do pomiaru współczynnika przenikalności magnetycznej

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie umożliwienia uzyskania dokładnego pomiaru współczynnika.

Urządzenie, zaopatrzone w wagę analityczną pozbawioną na obu ramionach szalek, według wynalazku charakteryzuje się tym, że pod jednym ramieniem (2) na podstawie analitycznej wagi (1) jest umieszczony elektromagnes (4) skierowany szczeliną ku ramieniu (2) wagi i osadzony na przesuwnych klinach (5) sprzężonych mechanicznie, a na tylnej ścianie elektromagnesu (4) jest umocowane lustro (8) zaopatrzone w poziomą rysę umieszczoną na wysokości poziomej osi symetrii nabiegunników elektromagnesu (4). Ponadto znajdujące się nad elektromagnesem ramię (2) wagi jest zaopatrzone w uchwyt (6) umożliwiający środkowe zawieszenie próbki (7) względem nabiegunników elektromagnesu (4). (2 zastrzeżenia)

G01N

P. 228204

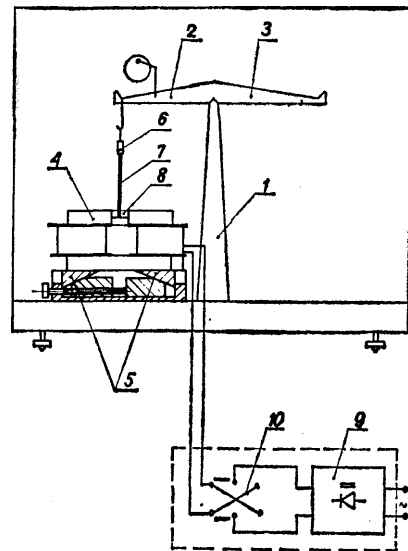
29.11.1980

Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Kotłów i Urządzeń Energetycznych, Tarnowskie Góry, Polska (Jerzy Gołąbek).

Urządzenie do wykonywania pomiarów i analiz mieszaniny pyłowo-gazowej z transportującego przewodu

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania konstrukcji umożliwiającej wykonanie pomiaru, w szczególności koncentracji i natężenia przepływu pyłu w mieszaninie z gazem.

Urządzenie, zawierające sondę (2), której wlot umieszczony jest w przewodzie (1) transportu pneumatycznego, a wylot połączony jest z urządzeniem (4) oddzielającym pył od gazu, według wynalazku charakteryzuje się tym, że w prostym odcinku sondy (2) o przekroju kołowym umieszczona jest wywzorczowana trój-sygnałowa zwężka (3) Venturiego, a urządzenie (4) oddzielające pył od gazu połączone jest z urządzeniem zasysającym (5). (1 zastrzeżenie)

G01N

P. 228288

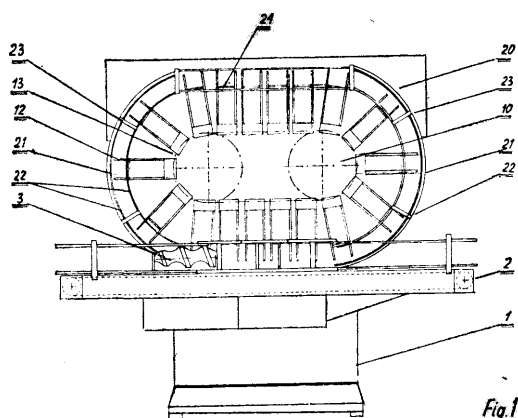
05.12.1980

Zakłady Mechanizacji Przemysłu Owocowo-Warzywnego, Bielawa k. Warszawy, Polska (Tadeusz Pęksa, Marian Barzyk, Henryk Kosianko, Jerzy Stelmaszczyk).

Urządzenie do kontrolowania butelek napełnionych płynem

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania konstrukcji umożliwiającej wykrywanie zanieczyszczeń o ciężarze właściwym różnym od ciężaru właściwego płynnej zawartości butelki.

Urządzenie zawiera ruchome uchwyty (12) butelek przemieszczane po odpowiednio ukształtowanym torze utworzonym przez bieżnię i łącznik, za pomocą łańcucha (13) napędowego, i jest wyposażone w ekran świetlny. (2 zastrzeżenia)

G01N P. 229415 T 28.01.1981

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego - Akademia Rolnicza, Warszawa, Polska (Jerzy Mazurczak, Hanna Owczarczyk).

Sposób testowania środków ochrony roślin

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania sposobu umożliwiającego szybkie testowanie środków ochrony roślin.

Sposób testowania środków ochrony roślin polega na tym, że wykonuje się dwa wycinki tkanki badanej rośliny, jeden wycinek tkanki traktuje się środkiem ochrony roślin, drugi wycinek bez środka ochrony roślin stanowi próbkę kontrolną, wycinki umieszcza się w ciemni w polu widzenia fotonowielacza pod filtrem w zakresie 600–750 nm, wydzielane impulsy fotonowe rejestruje się aż do ich zaniku, na podstawie różnicy intensywności świecenia określa się stopień uszkodzenia rośliny przez środek ochrony roślin.

(1 zastrzeżenie)

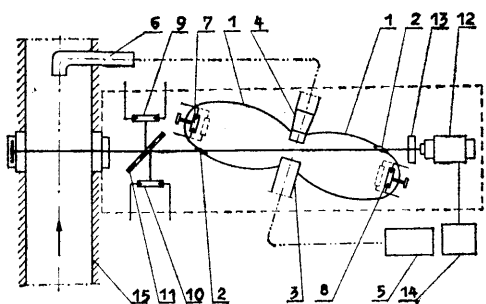
G01N P. 232538 T 06.08.1981

Biuro Projektów Ochrony Atmosfery PROAT, Szczecin, Polska (Józef Kirkiewicz, Wacław Taczalski, Waldemar Słonina).

Urządzenie do pomiaru zanieczyszczeń gazów przemysłowych

Przedmiotem wynalazku jest urządzenie do pomiaru zanieczyszczeń gazów przemysłowych w szczególności pyłowych transportowanych przewodami, przeznaczone zwłaszcza do pyłomierzy, służących do jednoczesnego pomiaru rozproszenia i osłabienia wiązki światła na cząstkach pyłu.

Urządzenie ma laserowe źródło promieniowania (12) oraz układ optyczny składający się z dwóch połączonych ze sobą ściętych elipsoidalnych zwierciadeł (1) wyposażonych w układ fotodetekcyjny „w przód” (7) i „w tył” (6) oraz układ fotodetekcyjny „osłabienia”

(9) i „odniesienia” (10). W osi symetrii przechodzącej przez wspólne ognisko ściętych elipsoidalnych zwierciadeł (1) zabudowane są na powierzchni zwierciadeł dwa króćce-ssawny (3) i dyszowy (4), które wraz z przewodami oraz sondą pomiarową (6) i ssaw (5) stanowią drogę przepływu strumienia zanieczyszczonego. (3 zastrzeżenia)

G01N P. 232603 T 11.08.1981

Uniwersytet Łódzki, Łódź, Polska (Bogdan Waśkowski, Sławomir Giziński).

Wkładka do rury do analizy elementarnej związków fosforoorganicznych

Celem wynalazku jest opracowanie takiej wkładki wykorzystywanej w analizie elementarnej związków fosforoorganicznych, która zmniejszałaby temperaturę w komorze spalania oraz ilość używanych odczynników a także wiązałyby P_2O_5 .

Wkładka do rury do analizy elementarnej związków fosforoorganicznych metodą mineralizacji zapłonowej charakteryzuje się tym, że ma naniesioną na powierzchnię wewnętrzną i/lub zewnętrzną warstwę tlenków, najkorzystniej na przykład Cr_2O_3 lub $Cr_2O_3 + CeO_2$. (1 zastrzeżenie)

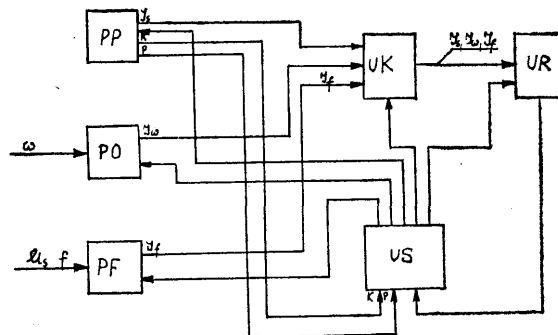
G01P P. 228170 28.11.1980

Politechnika Gdańska, Gdańsk, Polska (Leon Świędrowski).

Sposób sprawdzania przetworników poślizgu silników asynchronicznych i układ do stosowania tego sposobu

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania sposobu i układu, które umożliwiają wzorcowanie przyrządów pomiarowych o wysokiej dokładności do pomiaru poślizgu, jak również bezpośredni pomiar poślizgu silników asynchronicznych.

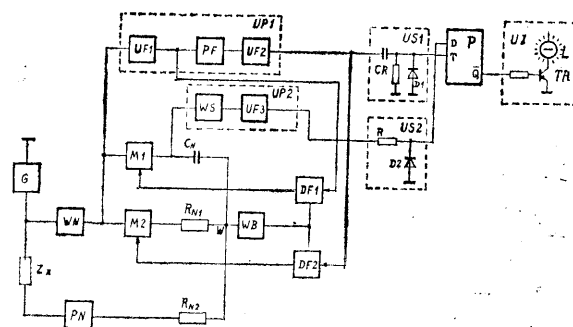
Sposób sprawdzania przetwornika poślizgu według wynalazku polega na tym, że dokładnie w tym samym odcinku czasu, w którym odbywa się pomiar przez badany przetwornik poślizgu (PP) dokonuje się pomiaru prędkości obrotowej (ω), początek którego następuje w momencie rozpoczęcia pomiaru przez przetwornik poślizgu (PP) oraz pomiaru częstotliwości (f) napięcia sieci badanej, którego początek następuje przy takim przejściu przez zero napięcia sieci zasilającej, które jest najbliższe początkowi kontrolowanego cyklu pomiarowego przetwornika poślizgu, następnie wyniki tych pomiarów są uśredniane w tym samym przedziale czasowym i kolejno rejestrowane przez

urządzenie rejestrujące (UR) przy czym pomiaru prędkości obrotowej (ω) oraz czasu pomiaru częstotliwości sieci (f) można nastawiać w sposób dowolny, stosownie do czasu uśredniania określonego konstrukcją przetwornika poślizgu (PP).

Układ według wynalazku zawiera przetwornik prędkości obrotowej (PO), którego wejście połączone jest ze źródłem sygnału proporcjonalnego do chwilowej wartości prędkości obrotowej (ω) kontrolowanego sil-

nika, wejście przetwornika częstotliwości (PF) połączone jest ze źródłem napięcia zasilającego kontrolowany silnik, zaś wyjście informacyjne (Is) przetwornika poślizgu (PP), ($I\omega$) przetwornika prędkości obrotowej (PO) oraz (If) przetwornika częstotliwości (PF) są poprzez urządzenie komutujące (UK) połączone z wejściem urządzenia rejestrującego (UR), którego wyjście jest połączone z wejściem układu sterującego (US), dwa następne wejścia którego są połączone jedno z wyjściem sygnalizującym koniec pomiaru (k) przetwornika poślizgu (PP) a drugie z wejściem sygnalizującym początek pomiaru (p) przetwornika poślizgu (PP) natomiast wyjścia układu sterującego (US) połączone są każde oddzielnie z wejściami przetwornika poślizgu (PP), przetwornika prędkości obrotowej (PO), przetwornika częstotliwości (PF), urządzenia komutującego (UK) oraz urządzenia rejestrującego (UR). (2 zastrzeżenia)

G01R P. 228138 28.11.1980

Politechnika Gdańska, Gdańsk, Polska (Janusz Tomczak).

Układ pomiarowy czasu trwania krótkich impulsów

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania prostego układu pomiarowego czasu trwania krótkich impulsów w zakresie 1 μ s.

Układ pomiarowy według wynalazku zawiera logiczny układ sterujący (1), którego wyjście kluczujące (Wk) połączone jest poprzez rezystor (R1) z bazą tranzystora (T1). Emiter tego tranzystora połączony jest z masą a do kolektora tranzystora dołączone są: źródło prądowe (Z) o wydajności charakteryzującej się stabilnością w funkcji temperatury i dużą rezystancją wewnętrzną oraz katoda diody (D1). Pomiedzy anodą wymienionej diody i masą włączony jest kondensator (C). Równolegle do kondensatora (C) dołączony jest klucz (K) służący do zerowania napięcia na kondensatorze (C), ponadto równoległe z kondensatorem (C) włączony jest miernik napięcia (2).

(1 zastrzeżenie)

G01R P. 228105 27.11.1980

Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Stacza, Kraków, Polska (Jerzy Domagała).

Sposób testowania rezystancji termicznej struktur półprzewodnikowych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania takiego sposobu, który pozwoliłby na uzyskanie szybkiej oceny wartości rezystancji termicznej, umożliwiającej badanie struktury mocy w trakcie kontroli między operacyjnymi na taśmie produkcyjnej, co pozwala na usunięcie układów wadliwych we wczesnym etapie produkcji.

Sposób testowania rezystancji termicznej struktur półprzewodnikowych polega na wyznaczaniu różnicy temperatury struktury na podstawie różnicy napięć baza-emiter badanego złącza półprzewodnikowego, mierzonego w temperaturze otoczenia i po wystereowaniu złącza stałą mocą rzędu kilku dopuszczalnych mocy strat danego złącza półprzewodnikowego, w przeciągu czasu wynoszącego jednej temperaturowej stałej czasowej tego złącza półprzewodnikowego.

(1 zastrzeżenie)

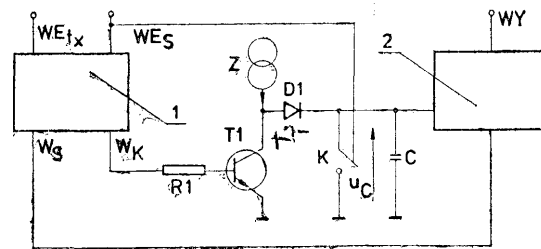

FIG. 1

G01R P. 228107 27.11.1980

Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Technik Komputerowych i Pomiarów, Warszawa, Polska (Bogdan Wągrowski, Jacek Kwaśnik).

Układ do indykacji zmian fazy w automatycznym mierniku RLC

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania układu umożliwiającego poprzez identyfikację fazy pierwszego modulatora określenie czy mierzony rezystor ma składową resztkową pojemnościową czy indukcyjną w całym zakresie pomiarowym.

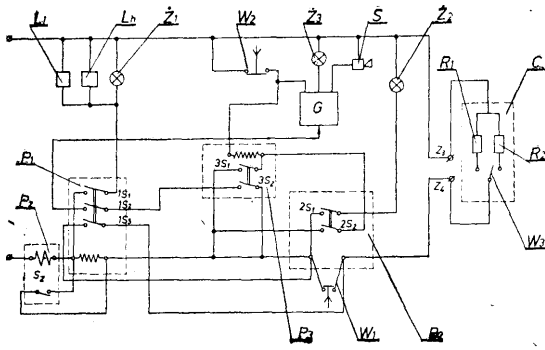
W układzie do indykacji zmian fazy w automatycznym mierniku RLC, wykorzystującym automatycznie równoważny mostek różnicowy o stałej konfiguracji zbudowany z ramion w postaci pierwszego modulatora (M1) i pojemności wzorcowej (CN), drugiego modulatora (M2) i pierwszego rezystora wzorcowego (RN1) oraz z drugiego rezystora wzorcowego (RN2) połączonych w węzle sumującym (W), wejście pierwszego modulatora (M1) jest połączone poprzez pierwszy układ przekształcający (UP1) i pierwszy układ standaryzujący (US1) z wejściem zegarowym (T) przerzutnika (P) a wyjście pierwszego modulatora (M1) jest połączone poprzez drugi układ przekształcający (UP2) i drugi układ standaryzujący (US2) z wejściem informacyjnym (D) przerzutnika (P), przy czym wyjście (Q) przerzutnika (P) jest połączone z układem indykacji (UI). (5 zastrzeżeń)

G01R P. 228308 04.12.1980

Zakłady Zmechanizowanego Sprzętu Domowego „Predom-Polar” i Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Chłodnictwa Domowego „Predom-Polar”, Wrocław, Polska (Antoni Głuszek, Ryszard Trzemżalski, Marian Cieślowski).

Przyrząd do badania urządzeń elektrycznych zawierających odbiorniki o znacznie zróżnicowanej mocy

Przyrząd składa się z tyłu posobnie połączonych roboczych przełączników (P1, P2) ile jest odbiorników (R1, R2) w badanym urządzeniu (C). Każdy roboczy przełącznik (P2, P1) ma prąd wzbudzenia równy znamionowemu natężeniu prądu odpowiadającego mu odbiornika (R1, R2). Przełącznik (P1) o najwyższym natężeniu prądu wzbudzenia zawiera blokadę pracy innych przełączników (P2). Przyrząd ma ponadto pomocniczy przełącznik (P3) połączony w uzależnieniu od wybranego roboczego przełącznika (P2) oraz człon sygnalizacji (G, Z, S) włączony poprzez układ (1S2, 3S2) realizujący funkcję iloczynową logiczną, sterowany przez pomocniczy przełącznik (P3) i roboczy przełącznik (P1), inny niż sterujący pomocniczym przełącznikiem (P3). (2 zastrzeżenia)

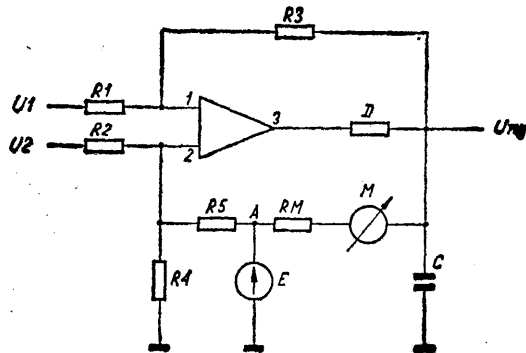
G01R P. 228327 05.12.1980

Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Metrologii Elektrycznej „Mera-Lumel”, Zielona Góra, Polska (Czesław Kapturkiewicz, Andrzej Olencki).

Układ porównujący międzyszczytowa wartość sygnału różnicowego z wartością sygnału nastawy

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie uproszczenia układu umożliwiającego porównywanie międzyszczytowej wartości sygnału różnicowego z wartością sygnału nastawy z jednoczesnym wskazywaniem międzyszczytowej wartości sygnału różnicowego.

Układ charakteryzuje się tym, że do wejścia nieodwracającego (2) wzmacniacza poprzez rezystor (R5) jest dołączone źródło (E), a między punktem (A) układu łączącym rezystor (R5) ze źródłem (E) a wyjściem (Uwy) układu porównującego jest włączona szeregowo gałąź złożona z miernika (M) i rezystora (RM). (1 zastrzeżenie)

G01V P. 228266 03.12.1980

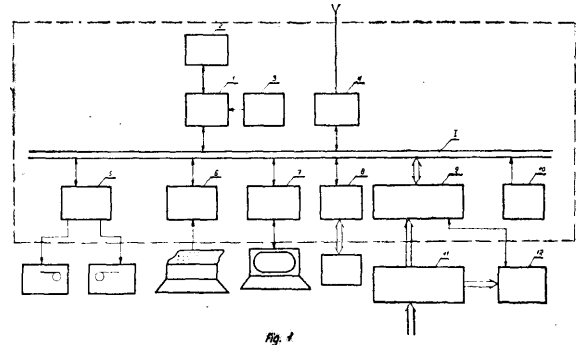
Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Systemów Mechanizacji, Elektrotechniki i Automatyki Górniczej, Katowice, Polska (Marek Dworak, Zbigniew Isakow, Bernard Sobczak).

Wielokanałowy, programowany rejestrator sygnałów mikrosejsmicznych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie skonstruowania takiego rejestratora, który umożliwiałby bieżące określanie podstawowych parametrów sygnałów mikrosejsmicznych oraz ich automatyczne przetwarzania wraz z prognozowaniem wstrząsów badanego górotworu oraz przedstawianie wyników pomiarów na ekranie monitora, w postaci wydruków z drukarki, względnie rejestrowanie w pamięci zewnętrznej.

Wielokanałowy, programowany rejestrator sygnałów mikrosejsmicznych, przeznaczony do pomiaru parametrów sygnałów mikrosejsmicznych, zwłaszcza w kopalniach, charakteryzuje się tym, że wyposażony jest w blok specjalizowanych układów wejściowych (9) połączony równoległe z blokiem transmisji sygnałów mikrosejsmicznych (11), wielokanałowym rejestrato-

rem sygnałów analogowych (12) oraz z magistralą informacyjną (1). Blok specjalizowanych układów wejściowych (9) składa się z wielowejsściowego przetwornika analogowego (13) połączony z układem progowym z zadajnikiem (14), którego wyjścia są połączone równoległe z wejściami przetworników czas-cyfra (15) i układem całkującym (16). (5 zastrzeżeń)

G03G P. 226360 22.08.1980

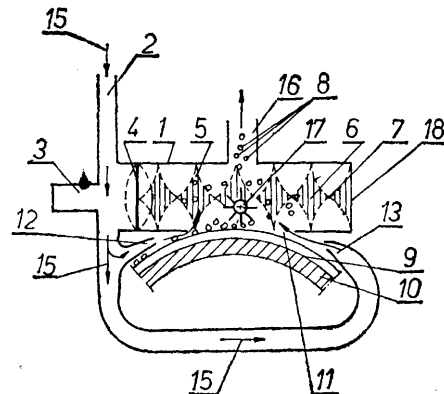
Politechnika Warszawska, Warszawa, Polska (Zygmunt Zawisławski, Tomasz Świągost).

Sposób oczyszczenia płyty kserograficznej i urządzenie do czyszczenia płyty kserograficznej

Celem wynalazku jest opracowanie takiego sposobu i urządzenia do czyszczenia płyty kserograficznej, które pozwalałyby na szybkie czyszczenie płyty bez jej zarysowania.

Sposób zgodnie z wynalazkiem polega na tym, że płytę kserograficzną umieszcza się w komorze powietrznej, po czym nad warstwą światłoczułą płyty wytwarza się falę stojącą powietrza, za pomocą generatora drgań, która wprawia w drgania cząstki proszku wywołującego. Równocześnie przez komorę powietrzną przepuszcza się strumień powietrza, który wydalą z komory drgające cząstki proszku.

Urządzenie według wynalazku, zawiera zamkniętą komorę (1) zaopatrzoną na jednym końcu we wlot (2) powietrza oraz prostopadle do wlotu (2) usytuowany zamknięty kanał (3) wytwarzający różnicę ciśnienia powietrza. Na przeciw kanału (3) w komorze (1) usytuowany jest generator (4) drgań powietrza wytwarzający falę (5) stojącą, za pomocą której wprawiane są w drgania cząstki proszku (8), wzdłuż strzałek (6) której umieszczona jest warstwa (9) światłoczuła płyty (10), która stanowi uzupełnienie bocznej ścianki (11) komory (1). Pomiędzy boczna ścianką (11) a powierzchnią płyty (10), znajdują się szczeliny powietrzne do drgające cząstki proszku (8) przez wylot (17) powietrza, usytuowany naprzeciw płyty (10) w komorze (1), prowadzący strumień (15) powietrza, wydalający (5 zastrzeżeń)

G04C P. 228227 01.12.1980

Zakłady Podzespołów i Urządzeń Teletechnicznych „Telkom-Telcza”, Czaplinek, Polska (Romuald Woronowicz, Mirosław Truskowski).

Fotoelektryczny przekaźnik zmierzchowy

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania ekonomicznego, o dużej trwałości fotoelektrycznego przekaźnika zmierzchowego, przeznaczonego do samoczynnego załączania lub wyłączania odbiorników energii elektrycznej w zależności od zmian natężenia oświetlenia zewnętrznego.

Przekaźnik według wynalazku charakteryzuje się tym, że z wchodzącym w skład stabilizowanego zasilacza (1), dzielnikiem napięciowym stanowiącym rezystor (R1), złącze kolektor-emiter wysokonapięciowego tranzystora (T1) - włączony jest szeregowo rezystor (R2) polaryzujący - źródło odniesienia - diodę (D5) i bazę tego wysokonapięciowego tranzystora (T1), zaś w wykonawczym układzie (5), szeregowo z cewką elektromagnetycznego przekaźnika (P), włączone są: rezystor (R11) i kondensator (C3).

(1 zastrzeżenie)

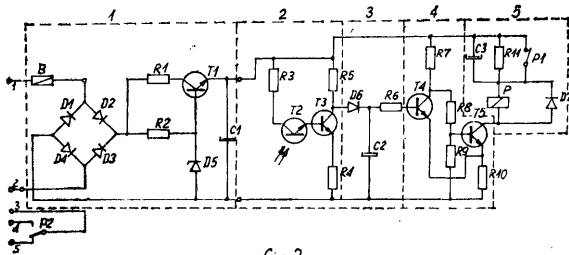

fig.2

G05D P. 228120 26.11.1980
B66B

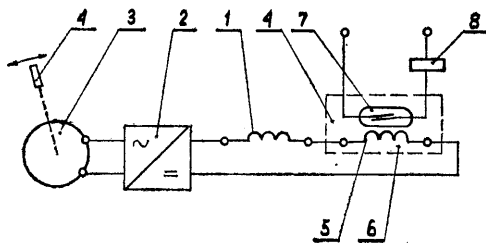
Centrum Konstrukcyjno-Technologiczne Maszyn Górniczych KOMAG, Gliwice, Polska (Tadeusz Tłuszcik, Jan Kalyta).

Układ kontroli pracy regulatora ciśnienia w obwodzie regulatora jazdy maszyny wyciągowej

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie wyeliminowania możliwości wystąpienia niewłaściwego przebiegu hamowania manewrowego maszyny.

Układ kontroli pracy regulatora ciśnienia zawiera w obwodzie zasilania jego cewki (1) szeregowo z nią połączoną cewkę (5) sterowniczą przekaźnika (6) sterującego swoim stykiem poprzez pomocniczy przekaźnik (8) obwodem bezpieczeństwa maszyny wyciągowej.

(1 zastrzeżenie)

G05D P. 228134 27.11.1980
D01H

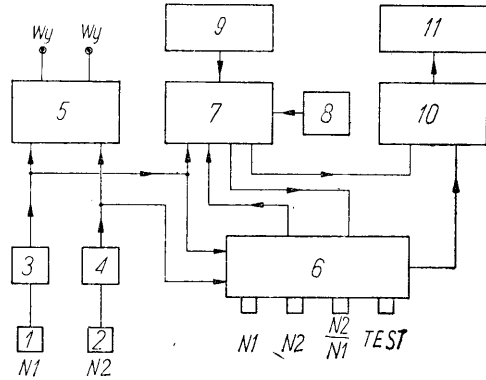
Przemysłowy Instytut Elektroniki, Warszawa, Polska (Kazimierz Haładaj, Jan Pieńkos, Włodzimierz Sasal).

Układ pomiarowo-sterujący maszyny, zwłaszcza włókienniczej

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie umożliwienia prowadzenia dokładnego pomiaru ruchu maszyny.

Układ, składający się z dwukanałowego przetwornika częstotliwość/napięcie (5), elektronicznego licznika (11) z układem bramki (10), z kwarcowego wzorca częstotliwości (9) oraz z kanałów pomiarowo-sterujących (3, 4) według wynalazku charakteryzuje się tym, że programowana podstawa czasu (7) jest sterowana kwarcowym wzorcem częstotliwości (9) lub przebiegiem wejściowym oraz programowana programatorem (8). Ponadto kanały (3, 4) i podstawa czasu (7) są połączone poprzez przełącznik funkcyjny (6) dla wytworzenia przebiegów czasowych sterujących bramkę (10) i elektroniczny licznik ze współczynnikiem cyfrowym (11).

(4 zastrzeżenia)

G05E P. 228206 02.12.1980

Politechnika Warszawska, Warszawa, Polska (Waldemar Szulc, Wojciech Wawrzyński, Wojciech Stachurski).

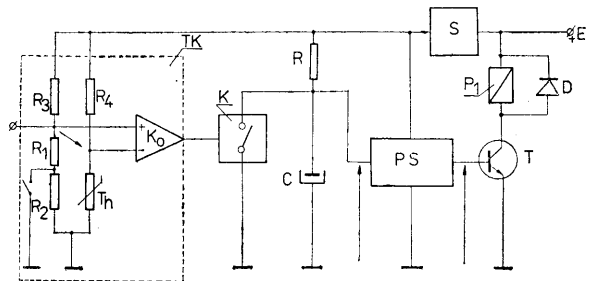
Elektroniczny termostat wagonowy

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania prostej i taniej konstrukcji o pewnym działaniu.

Termostat wagonowy ma termometr komparatorowy (Tk) zawierający mostek Wheatstone'a z czujnikiem temperatury (R1, R2, R3, R4 Th). Komparator (Ko) tego termometru komparatorowego (Tk) poprzez klucz (K) połączony jest równolegle z kondensatorem (C) i z rezystorem (R) połączonym szeregowo z tym kondensatorem (C). Druga końcówka tego rezystora (R) połączona jest ze stabilizatorem (S).

Kondensator (C) dołączony jest również do wejścia przerzutnika Schmitta (PS), którego wyjście połączone jest z wejściem tranzystora sterującego (T), który w obwodzie wyjściowym zawiera przekaźnik (P1) bocznikowany diodą (D).

(1 zastrzeżenie)

G05D P. 228207 02.12.1980
A01B

Politechnika Warszawska, Warszawa, Polska (Bogdan Jasiński, Stefan Kot, Stanisław Krzywośiński, Wiesław Leszczyński).

Układ automatycznego kierowania samojedźnych maszyn rolniczych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania prostej konstrukcji o niezawodnym działaniu i łatwej obsłudze.

Układ według wynalazku charakteryzuje się tym, że człon korekcyjny wyposażony jest w elektryczny

silnik (S) wykonawczy, którego wał sprzężony jest mechanicznie z wałem kierowniczym serwomechanizmu (SH) hydraulicznego sterującego członem (1) jezdny maszyn, ponadto silnik (S) połączony jest elektrycznie z wyjściem bloku (BS) sterującego, którego wejście jest połączone z pomiarowym czujnikiem (PC) położenia maszyny rolniczej.

Blok (BS) sterujący wyposażony jest na wejściu W regulator proporcjonalno-różniczkujący, połączony L regulatorem trójpołożeniowym. (2 zastrzeżenia)

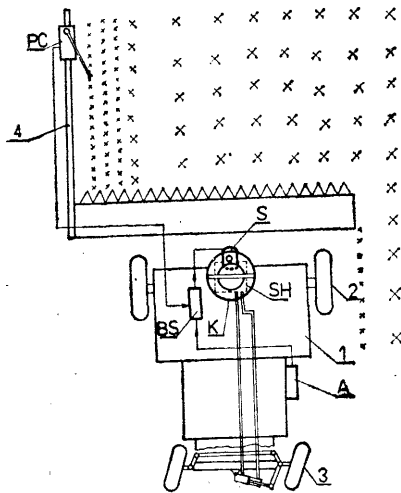

FIG1

G05F
H02M

P. 228066

24.11.1980

Piotr Sendor, Kraków, Polska (Piotr Sendor).

Przetwornik i stabilizator prądu stałego

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania układu elektrycznego do zasilania stabilizowanym prądem stałym, którego wartość, przy stałej wartości napięcia zasilania i częstotliwości prądu zmiennego, zależy tylko od wypadkowej pojemności dwóch kondensatorów (C1) i (C2) w obwodzie wejściowym.

Układ elektryczny zbudowany jest z kondensatorów (C1) i (C2) w przewodach zasilających, do których dołączony jest prostownik dwupołówkowy w układzie mostka diodowego (D1-D4) oraz z przewodów wyjściowych z biegunów dodatniego i ujemnego mostka (D1-D4), do których dołączony jest kondensator stabilizujący (C3). (1 zastrzeżenie)

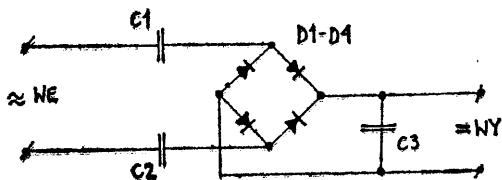

Fig. 1

G06F
G01D

P. 228106

27.11.1980

Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Technik Komputerowych i Pomiarów, Warszawa, Polska (Andrzej Plebański, Jacek Kwaśnik, Bogdan Wągrowski).

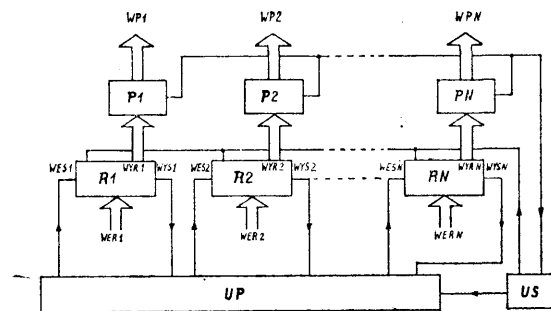
Układ do zapamiętywania danych i przesyłania ich do układów zewnętrznych

Zagadnieniem podlegającym rozwiązaniu jest zbudowanie układu umożliwiającego sekwencyjne przesyłanie wszystkich danych lub każdej danej z osobna, albo wybranej grupy danych do układów zewnętrz-

nych, takich jak układy interfejsowe czy wyświetlające.

Układ zbudowany jest z pamięci buforowych (P1, P2, ... PN) o wyjściach (WP1, WP2, ... WPN) dołączonych do układów zewnętrznych, rejestrów przesuwanych (R1, R2, ... RN) połączonych we wspólną pętlę recyrkulacyjną dla wysyłania wszystkich danych, zaś w pętlę osobne dla wysyłania wybranej grupy danych oraz każdej danej z osobna do układów zewnętrznych. Liczba wejść równoległych (WER1, WER2, ... WERN) każdego z rejestrów przesuwanych (R1, R2, ... RN) jest równa liczbie bitów k_i przyporządkowanej im danej, a liczba wyjść równoległych (WYR1, WYR2, ... WYRN) każdego z tych rejestrów przesuwanych (R1, R2, ... RN) jest równa liczbie bitów n niezbędnych dla reprezentacji każdego znaku danej. Wyjścia równoległe (WYR1, WYR2, ... WYRN) rejestrów przesuwanych (R1, R2, ... RN) połączone są z wejściami pamięci buforowych (P1, P2, ... PN).

Układ znajduje zastosowanie zwłaszcza w systemach pomiarowych. (1 zastrzeżenie)

G09B

P. 228289

055.12.1980

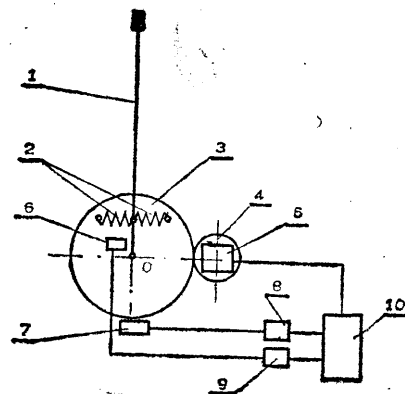
Instytut Techniczny Wojsk Lotniczych, Warszawa, Polska (Henryk Gajewski, Zbigniew Zagdański).

Układ do symulowania oporu ruchu dźwigni sterującej

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania prostej konstrukcji umożliwiającej symulację zmiennego oporu ruchu dźwigni sterującej dla dowolnego kąta jej wychylenia.

Układ według wynalazku charakteryzuje się tym, że ma połączony z dźwignią sterującą (1) element czynny w postaci dwóch przeciwobnie działających sprężyn (2) śrubowych, których końce umocowane są przegubowo do elementu pośredniego (3) w postaci: koła zębatego, które ząbą się z kołem (4) osadzonym na wałku silnika krokowego (5). Układ zawiera: czujniki (6) i (7) przemieszczeń, które poprzez przetworniki (8) i (9) włączone są do maszyny cyfrowej (10), sterującej silnikiem krokowym (5).

Układ nadaje się szczególnie do lotniczych urządzeń treningowych. (2 zastrzeżenia)

G11B

P. 228109

27.11.1980

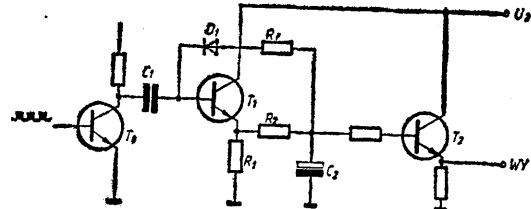
Zakłady Radiowe im. M. Kasprzaka, Warszawa, Polska (Bohdan Kwiatkowski, Zbigniew Kwiatkowski, Andrzej Podgórski).

Układ detekcji sygnału dyskretnego w obecności sygnału przemiennego

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania prostego, zapewniającego niezawodność działania układu detekcji sygnału dyskretnego w obecności sygnału przemiennego, stosowanego w czujnikach ruchu taśmy, zabezpieczającego urządzenie przed niewłaściwą obsługą lub wyłączającego urządzenie przy zatrzymaniu się biegu taśmy.

Układ według wynalazku zawiera wzmacniacz sygnału przemiennego i układ prostujący składający się z tranzystora (T_1), którego kolektor połączony jest z biegunem zasilania, którego baza połączona jest poprzez kondensator sprzęgający (C_1) ze źródłem sygnału przemiennego, a emiter połączony jest z punktem

zerowym układu poprzez rezystor (R_1) zbocznikowany szeregowym połączeniem rezystora ograniczającego prąd ładowania kondensatora całkującego (R_2) i kondensatora całkującego (C_2). Między punktem wspólnym elementów wspomnianego szeregowego połączenia rezystora (R_2) i kondensatora (C_2), stanowiącego wyjście układu, a bazą tranzystora (T_1) włączony jest dwojg nik sprzężenia zwrotnego w postaci szeregowego połączenia rezystora (R_f) i diody (D_1). (3 zastrzeżenia)

Dział H ELEKTROTECHNIKA

H01B
C08L

P. 228077

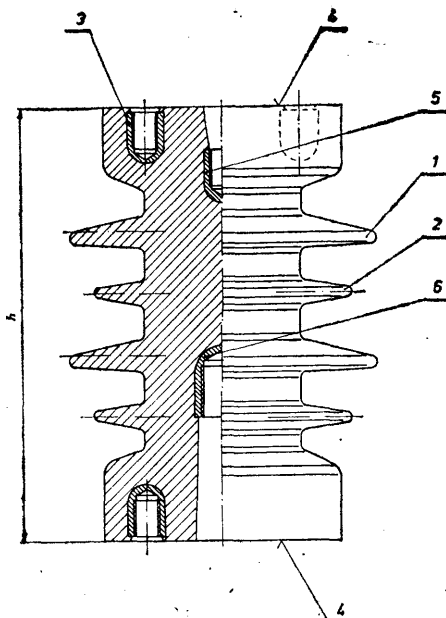
25.11.1980

Instytut Elektrotechniki, Warszawa, Polska (Jerzy Winkler, Waldemar Maj, Stanisław Świderek).

Sposób wytwarzania wysokonapięciowego izolatora wosporczego z tworzywa epoksydowego

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie budowy izolatora wosporczego, zwłaszcza napowietrznego z tworzywa sztucznego o korzystnych parametrach mechanicznych, statycznych i uderowych, przy równoczesnym spełnieniu wymagań elektrycznych w zakresie III strefy zabrudzeniowej.

Sposób według wynalazku polega na wytworzeniu się przez odlewanie pod ciśnieniem korpusu z żebrami (1, 2) o zróżnicowanym naprzemiennie wysięgu i wtopieniu okucia (3, 5, 6) wgłęb korpusu, przy czym centralne okucia (5, 6) nie więcej niż na 0,3 wysokości (h) izolatora, a wzajemną ich odległość ustala na nie mniej niż 1/3 tej wysokości, zaś dno centralnego okucia (6) umieszcza się na wysokości zębra (1) o większym wysięgu. Izolator odlewa się ze składu, w którym na 100 cz. wag. żywicy dianowej stałej stosuje się 40—60 cz. wag. bezwodnika kwasu sześciowodoroftalowego jako utwardzacza, 0,5—5 cz. wag.

przyśpieszacza aminowego i 200—300 cz. wag. wypełniacza mineralnego, lub także ze składu, w którym na 100 cz. wag. żywicy dianowej ciekłej, stosuje się 80—140 cz. wag. utwardzacza z grupy adduktów bezwodnika maleinowego, 3—10 cz. wag. przyśpieszacza aminowego oraz 360—420 cz. wag. wypełniacza mineralnego. (2 zastrzeżenia)

H01B

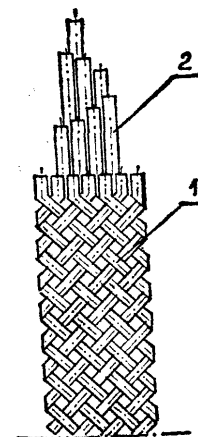
P. 228205

29.11.1980

Spółdzielnia Inwalidów „Texim”, Milicz, Polska (Wacław Stęplik, Wiesław Pilecki, Marian Kazieczko, Henryk Ciesielski, Stanisława Samulska).

Przewód elastyczny do połączeń elementów ruchomych w urządzeniach tele- i radiotechnicznych, zwłaszcza membrany głośnika z nieruchomymi końcówkami

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania przewodu elastycznego o dużej wytrzymałości na zginanie i skręcanie, który po przecięciu nie rozpląta się samoczynnie co znacznie ułatwia jego lutowanie.

Przewód elastyczny składa się z oplotu (1) z nitok szychowych, mającego postać rurki siatkowej wewnątrz pustej lub mającej wypełnienie (2), które stanowi jedna lub szereg nitok szychowych ułożonych równoległe lub w postaci skrętki. (1 zastrzeżenie)

H01F

P. 228093

25.11.1980

Przedsiębiorstwo Montażu Elektrycznego „Elektrobudowa”, Katowice, Polska (Zygmunt Hołoga, Tadeusz Dobczyk, Czesław Mycek, Zbigniew Górski).

Odczep elektroenergetycznych przewodów ekranowych transformatora potrzeb własnych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie usprawnienia montażu odczepu na obiekcie poprzez trójwymiarową regulację przy pełnej prefabrykacji elementów odczepu w zakładzie produkcyjnym.

Odczep elektroenergetyczny przewodów ekranowych transformatora potrzeb własnych od połączeń generatora z transformatorem blokowym bloku wielkiej mocy składa się z elementów (2R), (2S), (2T), posiadających kształt L usytuowanych tak, by płaszczyzny wyznaczone przez ramiona elementów (2R), (2S), (2T), znajdowały się w płaszczyznach (7R), (7S), (7T), wyznaczonych przez wzdlużne osie (3R), (3S), (3T) ekranów głównych (4R), (4S), (4T) oraz przez odpowiadające im punkty (5A), (5B), (5C) leżące w osiach zacisków przepustów (A), (B), (C) transformatora (6). (4 zastrzeżenia)

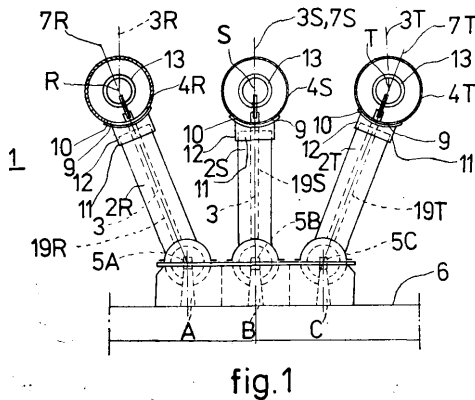

fig.1

H01F

P. 228229

02.12.1980

Zakłady Transformatorów Radiowych T-19, Skiernewice, Polska (Wiesław Klejny).

Cewka zwłaszcza elektromagnesu

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zbudowania cewki bez stosowania specjalnego drutu nawojowego w emalii samospiekającej, specjalnych oprawek do nawijania oraz urządzenia do spiekania emalii.

Cewka zwłaszcza elektromagnesu składa się z kubka (1), korpusu cewki (4) z nawiniętym uzwojeniem, końcówek lutowniczych (6) i zalewy elektroizolacyjnej (7). Kubek (1) posiada płaskie dno (2), w którym znajduje się otwór (3). Korpus cewki (4) posiada co najmniej jeden płaski kołnierz (5), który przylega do dna (2) kubka (1). (1 zastrzeżenie)

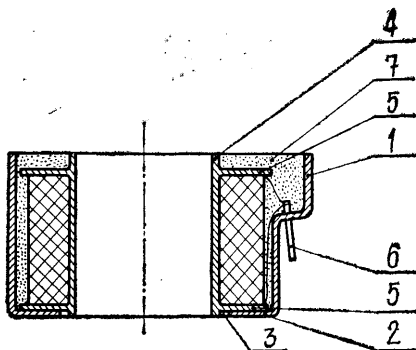

Fig.2

H01H

P. 228168

24.11.1980

Politechnika Rzeszowska im. J. Łukasiewicza, Rzeszów, Polska (Marek Gotfryd, Franciszek Grabowski, Włodzimierz Kalita, Wiesław Kopecki, Kazimierz Zając).

Sposób wykonania przełącznika zaniku napięcia zmiennego jednofazowego i przełącznik zaniku napięcia zmiennego jednofazowego

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie skonstruowania przełącznika charakteryzującego się zwiększoną niezawodnością działania, miniaturyzacją oraz dużą stabilnością temperaturową w zakresie od 213 do 333 K.

Sposób według wynalazku polega na tym, że na płytkach ceramicznych wykonuje się warstwy przewodzące i rezystywne techniką hybrydową grubowarstwową, następnie montuje się na płytkach elementy elektroniczne, mocuje się płytki do metalowego korpusu przy pomocy kleju termoprzewodzącego, wykonuje się połączenia elektryczne między płytkami, następnie odłuszcza się płytki wraz z umieszczonymi na nich elementami elektronicznymi i pokrywa warstwą kauczuku silikonowego.

Przełącznik według wynalazku zawiera na dwóch oddzielnych płytkach układ wejściowy (UW), komparator (K), przerzutnik Schmitta (PS), układ opóźniający (UO) i stopień końcowy (SK). Korpus, w którym umieszczone są płytki ma kształt dwuteownika zakończony z jednej strony grubościenną płytką czołową, do której zamocowane są obudowy tranzystorów (T7, T8) stopnia końcowego (SK) w celu optymalizacji układu pod względem termicznym. (4 zastrzeżenia)

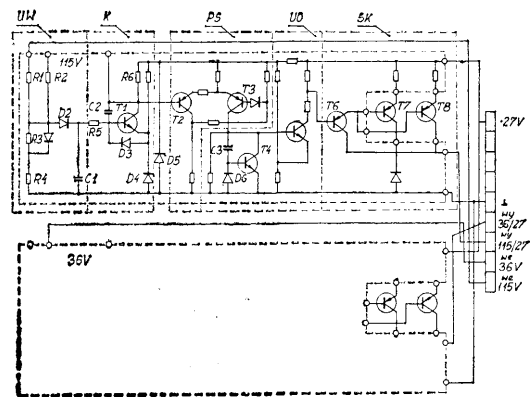

Fig.3.

H01H

P. 228261

04.12.1980

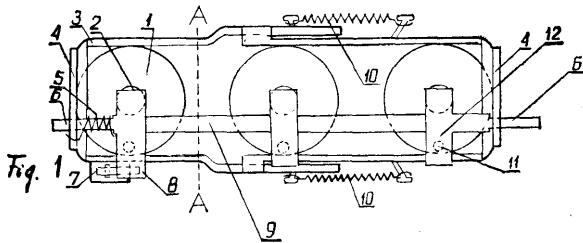
Janusz Krasnodębski, Wrocław, Władysław Ginalski, Legionowo, Polska (Janusz Krasnodębski, Władysław Ginalski).

Samoczynny wyłącznik przeciwzwarciowy

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie skonstruowania takiego wyłącznika, który zabezpieczałby silniki trójfazowe elektryczne przed ich pracą dwufazową.

Istota rozwiązania polega na zastosowaniu dźwigni dwustronnej (9) umocowanej na wspólnej osi (6) umieszczonej nad trzema automatycznymi bezpiecznikami (1) za pomocą obejm (3) osadzonych na skrajnych bezpiecznikach.

Jedno ramię (12) dźwigni (9) dwustronnej znajduje się nad (czarnymi) przyciskami łączącymi (2), a drugie ramię nad (czerwonymi) przyciskami wyzwalającymi (11) wszystkich trzech automatycznych bezpieczników (1). Z chwilą zadziałania któregośkolwiek z bezpieczników (1) - wybity (czarny) przycisk uderzy w znajdujące się nad nim ramię dźwigni powodując jej obrót, przez co drugie ramię dźwigni wciśnie we wszystkich trzech bezpiecznikach (czerwone) przyciski wyzwalające. W rezultacie nastąpi automatyczne i natychmiastowe całkowite odłączenie dopływu napięcia do silnika. (1 zastrzeżenie)

H01H P. 234051 01.12.1981

Instytut Elektrotechniki, Warszawa, Polska (Kazimierz Lisowski, Janusz Domański, Jan Nasiłowski, Zbigniew Wesołowski, Andrzej Trelewicz).

Komora gaszeniowa do łączników prądu stałego

Zagadnieniem podlegającym rozwiązaniu jest zwiększenie zdolności i trwałości łączeniowej komór gaszeniowych ze szczeliną lub szczelinami wąskimi stosowanych w łącznikach prądu stałego.

W komorze gaszeniowej skrzynkowej do łączników prądu stałego zbudowanej z płyt bocznych (1 i 1') i co najmniej jednej płyty środkowej (5) tworzących szczeliny wąskie i szczelinę szeroką, zastosowano perforację otworami (11) płyty środkowej (5). Otwory (11) mogą być uzbrojone metalowymi tulejami (12).

Stosunek objętości łącznej szczelin wąskich do objętości szczeliny szerokiej jest większy od jedności, a mniejszy od czterech. (4 zastrzeżenia)

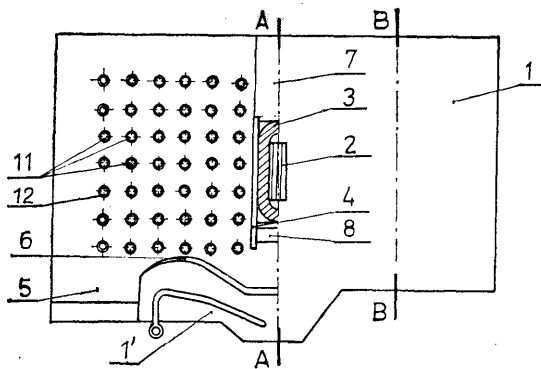

Fig.1

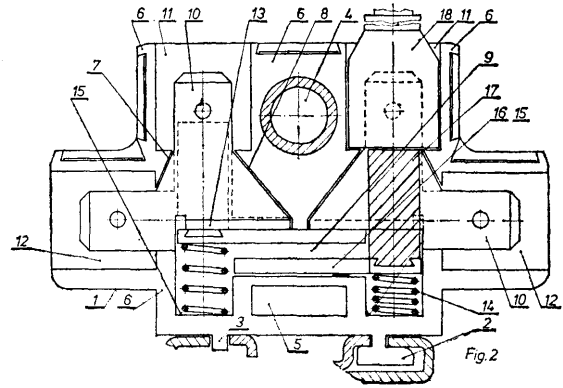
H01R 18.05.1981

Instytut Komputerowych Systemów Automatyki i Pomiarów, Wrocław, Polska (Ryszard Pędziński).

Segmentowa łączówka prądowa

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania segmentowej łączówki prądowej o prostej konstrukcji i dużej niezawodności działania, przeznaczonej do stosowania w energetyce.

Łączówka, której korpus przystosowany do mocowania w szynach nośnych bądź na pręcie lub rurce jest u góry i z boków otwarty dla nożnych wtyków, mająca elementy do stabilizacji korpusów pomiędzy sobą, według wynalazku charakteryzuje się tym, że jedna strona korpusu (1) jest wyprofilowana w postaci dwupoziomych wypukłości (6, 7, 8), które tworzą kanał (9) kształtem podobny do dużej litery H. W tak wyprofilowane wnętrze włożone są dwa dwunożne wtyki (10) o wzajemnie prostopadłych nożach. Wtyk (10) ma półkę (13) odgiętą prostopadłe od jego płaszczyzny. Pod półką <13 ułożona jest śrubowa sprężyna (14) od dołu oparta o spodnią poziomą ściankę (15) we wnętrzu korpusu (1), dociskająca ku górze metalową, poziomo usytuowaną zworę (16) izolacyjnego suwaka (17) przylegającego do powierzchni wtyku (19) z drugiej strony półki (13). Zwora (16) zachodzi pod półkę (13) własnego i częściowo drugiego wtyku (10). Oba wtyki (10) są obrócone względem siebie o 180°. (1 zastrzeżenie)

H01R P. 231244 T 18.05.1981

Instytut Komputerowych Systemów Automatyki i Pomiarów, Wrocław, Polska (Ryszard Pędziński).

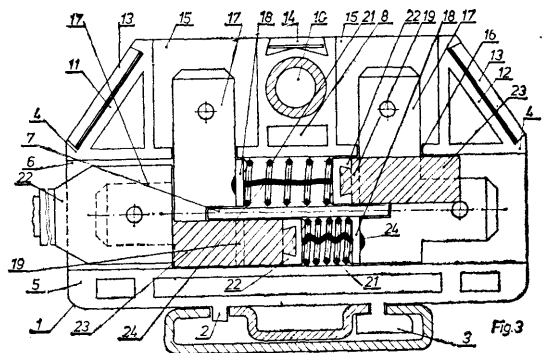
Segmentowa łączówka prądowa

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania segmentowej łączówki o prostej konstrukcji i dużej niezawodności działania, przeznaczonej do stosowania w energetyce.

Łączówka mająca korpus z elektroizolacyjnego tworzywa, przystosowany do tworzenia zestawów w szynach nośnych lub na pręcie bądź na rurce, mający dwa boczne otwory i dwa górne otwory oraz z jednej strony płaską ścianę określającą jego zarys oraz zgrubienia określające jego szerokość, według wynalazku charakteryzuje się tym, że w środku we wzdłużnym kanale (6) korpus (1) ma poziomą przegrodę (7), na którą z obu stron są nasunięte dwunożowe wtyki (17) o wzajemnie prostopadłych nożach. Każdy wtyk (17) ma ponadto dwa skrzydełka (18, 19) odgięte w przeciwne strony i prostopadłe do jego płaszczyzny, zaś między skrzydełkami (18, 19) rowek obejmujący przegrodę (7). Nad przegrodą (7) ułożona jest śrubowa sprężyna (21) oparta z jednej strony o skrzydełko (18), a z drugiej strony o metalową nakładkę (22), umieszczoną na elektroizolacyjnym kloku (23), suwliwie osadzonym między przegrodą (7), a poziomym zgrubieniem (4) korpusu (1).

Skrzydełko (18) i nakładka (22) leżąca z nim współosiowo są połączone przewodzącą linką (24). Pod przegrodą (7) umieszczone są takie same elementy (21, 22, 23) lecz w odwróconym porządku. (1 zastrzeżenie)

(1 zastrzeżenie)

H02K P. 228088 24.11.1980

Dolnośląskie Zakłady Wytwórcze Maszyn Elektrycznych „Dolmel” im. F. Dzierżyńskiego, Wrocław, Polska (Józef Krupa, Edmund Maroń, Kazimierz Radwan).

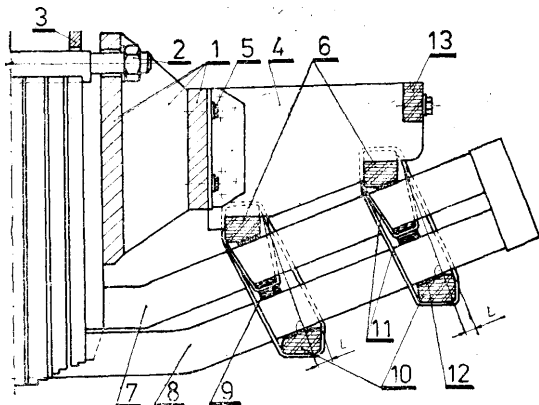
Konstrukcja wsporcza połączeń czołowych dużych maszyn elektrycznych, zwłaszcza turbogeneratorów

Zagadnieniem podlegającym rozwiązaniu jest opracowanie konstrukcji wsporczej połączeń czołowych uzwojeń maszyn elektrycznych eliminującej duże na-

prężenia mechaniczne wywoływane wydłużaniem lub kurczeniem się uzwojeń miedzianych maszyn pod wpływem wzrostu lub spadku ich temperatury zwiększając pewność ruchową maszyny.

Konstrukcja wsporcza połączeń czołowych według wynalazku składa się z co najmniej dwóch pierścieni zewnętrznych (6) zaopatrzonych na obwodzie zewnętrznym w równoległe do osi maszyny rowki o szerokości zapewniającej suwliwe połączenie ich ze znanymi wspornikami (4), z segmentów pierścieniowych (9), posiadających poprzeczne i zarazem równoległe do boków dłuższych owalne otwory ułatwiające wiązanie połączeń za pomocą znanego bandaża (11) i usytuowanych między warstwą prętów dolnych (7), a górnych (8), z pierścieni wewnętrznych (10) w ilości odpowiadającej pierścieniom zewnętrznym (6), przy czym zarówno pierścienie zewnętrzne (6) jak i wewnętrzne (10) są zaopatrzone w jednostronne ścięcia wykonane na bokach przylegających do połączeń czołowych uzwojenia na nachyleniu odpowiednim do nachylenia prętów dolnych (7) i górnych (8) tych połączeń i wymiarach zapewniających przy montażu uzyskanie pomiędzy nimi przesunięcia osiowego o długości (L).

(1 zastrzeżenie)

H02M

P. 228190

29.11.1980

Instytut Elektrotechniki, Warszawa, Polska (Bolesław Winiarski, Andrzej Domino, Zbigniew Krupa).

Układ zasilania obwodów komutacyjnych falowników jedno- i wielofazowych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania takiego układu, który zawierałby mniejszą ilość elementów sterowanych, miałyby lepszą niezawodność pracy i sprawność układu oraz uproszczony montaż i mniejsze oddziaływanie jednych elementów na drugie.

Układ zawiera dwa źródła dodatkowe (Z_1 i Z_2) o tej samej wartości napięcia stałego. Biegun ujemny źródła (Z_1) połączony jest z biegunem dodatnim źródła głównego (Z). Biegun dodatni źródła (Z_2) połączony jest z biegunem ujemnym źródła głównego (Z). Biegun dodatni źródła (Z_1) połączony jest z katodą diody ograniczającej (DD_1) oraz z uzwojeniem pierwotnym dławika komutacyjnego (L_{K1}). Biegun ujemny źródła (Z_2) połączony jest z anodą diody ograniczającej (DD_2) oraz z uzwojeniem pierwotnym dławika komutacyjnego (L_{K2}). Druga końcówka pierwotnego uzwojenia dławika (L_{K1}) połączona jest z anodą tyrystora komutacyjnego (T_{K1}). Druga końcówka pierwotnego uzwojenia dławika (L_{K2}) połączona jest z katodą tyrystora komutacyjnego (T_{K2}). Katoda tyrystora (T_{K1}) oraz anoda tyrystora (T_{K2}) przyłączone są do jednej okładki kondensatora komutacyjnego (C_1). Druga okładka kondensatora (C_1) połączona jest z anodą diody zwrotnej (D_1), katodą tyrystora głównego (T_{G1}), katodą diody zwrotnej (D_2) i anodą tyrystora głównego (T_{G2}). Obciążenie przyłączone jest do punktu łączącego tyrystory główne, diody zwrotne z kondensatorem (C_1). Wtórne uzwojenie dławika (L_{K1}) poprzez diodę (DD_1) przyłączone jest do źródła dodatkowego (Z_1). Wtórne uzwojenie dławika (L_{K2}) poprzez diodę (DD_2) przyłączone jest do źródła dodatkowego (Z_2).

W układzie trójfazowym źródło główne (Z) i źródła dodatkowe (Z_1, Z_2) połączone są w taki sam sposób, jak w układzie jednofazowym. Każda z trzech odrębnych układów faz w układzie trójfazowym przyłączona jest do źródeł zasilających (Z, Z_1, Z_2) w taki sam sposób jak w układzie jednofazowym. Wyjścia poszczególnych faz połączone są ze sobą poprzez obciążenie trójfazowe (L_3). Układ wielofazowy połączony jest podobnie jak układ trójfazowy, inna jest tylko liczba faz. (1 zastrzeżenie)

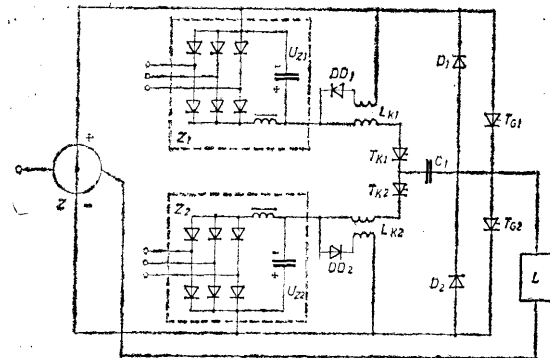

Fig. 1

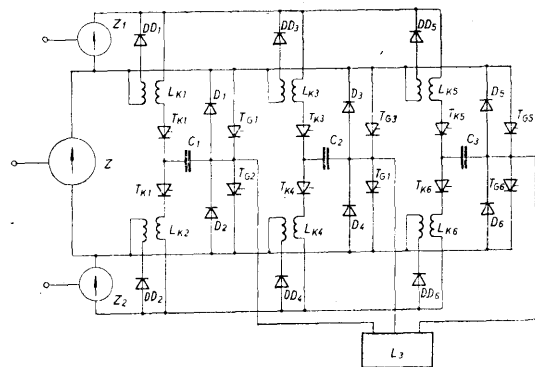

Fig. 2

H02P
H02M

P. 228118

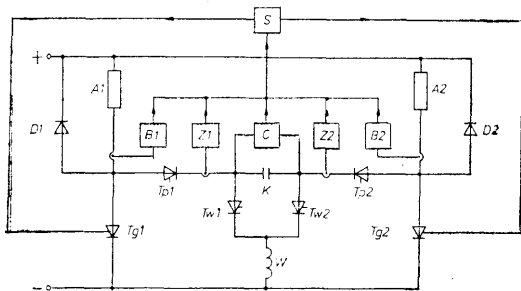
25.11.1980

Fabryka Transformatorów i Aparatury Trakcyjnej „ELTA” im. Bojowników PPR, Łódź, Polska (Bogdan Łapiński, Bogusz Lewandowski, Witold Kobos, Sławomir Misiński, Roman Zaremba).

Sposób i układ zasilania uzwojeń wzbudzenia silników trakcyjnych podczas hamowania

Sposób zasilania według wynalazku polega na tym, że jedną lub więcej grup uzwojeń wzbudzenia (A1, A2) o dużej indukcyjności zasila się za pomocą jednego przekształtnika impulsowego ze wspólnym kondensatorem komutacyjnym (K) dla różnych faz tak, że na początku hamowania wprowadza się w ciągłe przewodzenie tyrystory pomocnicze ($Tp1, Tp2$). Poza tym doprowadza się ten kondensator komutacyjny (K) do impulsowego ładowania przez kolejne włączenie tyrystorów wyłączających ($Tw1, Tw2$) i ich wzajemne wyłączenie się. Podczas tego procesu płynie narastający prąd obciążenia pod wpływem napięcia sieci lub napięcia równego sumie napięcia sieci i napięcia na kondensatorze komutacyjnym (K) przyłożonego do uzwojeń wzbudzenia.

Układ do stosowania tego sposobu charakteryzuje się tym, że między punktem połączeniowym katod tyrystorów wyłączających ($Tw1, Tw2$), a biegunem ujemnym źródła napięcia jest włączony dławik (W), natomiast w gałęzi każdego tyrystora pomocniczego ($Tp1, Tp2$) znajduje się czujnik ($Z1, Z2$) wykrywający pierwszą przerwę w prądzie tyrystora pomocniczego ($Tp1, Tp2$) po wyprowadzeniu tego tyrystora ze stanu przewodzenia ciągłego. (3 zastrzeżenia)

H02P P. 228137 28.11.1980

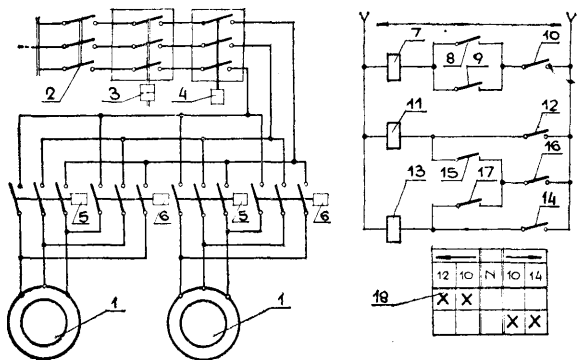
Przedsiębiorstwo Budowy Szybów, Bytom, Polska (Władysław Sacher, Mieczysław Cieślak, Rudolf Kliber, Roman Szczukiewicz, Stanisław Grzymała, Andrzej Ladra).

Układ sterowania silnikami elektrycznymi dużej mocy

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania takiego układu, który wyeliminowałby przyczyny powstania łuku elektrycznego na stykach styczników rewersyjnych.

Układ według wynalazku charakteryzuje się tym, że ma stycznik próżniowy (4) włączony szeregowo pomiędzy wyłącznikiem (3) obwodu zasilania stojanów silników (1), a stycznikami (5, 6) rewersyjnymi. Cewka sterująca (7) stycznika (4) włączona jest do układu równolegle połączonych pomocniczych styków (15, 17) styczników rewersyjnych (5, 6) połączonego szeregowo za stykiem (10) aparatu (8) programującego kierunek silników napędowych.

Styki zwierne (12, 14) - kierunkowe aparatu programującego włączone są w obwody odpowiednich cewek (11, 13) sterujących styczników rewersyjnych (5, 6), z tym że każdy z tych styków (12, 14) bocznikowany jest zwiernym stykiem pomocniczym (15, 17) odpowiedniego stycznika rewersyjnego, połączonym szeregowo z pomocniczym stykiem (16) stycznika próżniowego (4). (1 zastrzeżenie)

H02P P. 228177 28.11.1980

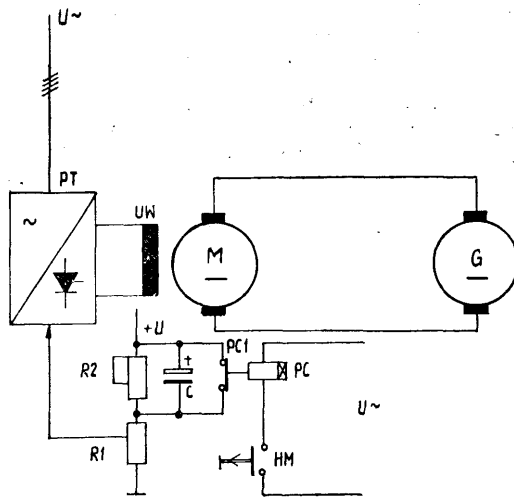
Centrum Konstrukcyjno-Technologiczne Maszyn Górniczych „Komag”, Gliwice, Polska (Aleksander Leszczyński, Tadeusz Zmysłowski, Grzegorz Kusz).

Układ sterowania wzbudzenia silnika napędowego prądu stałego maszyny wyciągowej

Zagadnieniem podlegającym rozwiązaniu jest znaczne ograniczenie strat energii elektrycznej w obwodzie zasilania wzbudzenia silnika napędowego maszyny wyciągowej.

Układ według wynalazku zawiera w obwodzie sterowania prostownika tyrystorowego (PT) do zasilania uzwojenia wzbudzenia (UW) silnika bocznikowego prądu stałego (M) dodatkowy rezystor (R2), zbocznik-

owany rozwiernym stykiem (PC1) zwłocznego przełącznika (PC), sterowanego stykiem pomocniczym (HM) hamulca manewrowego maszyny wyciągowej. (1 zastrzeżenie)

H02P P. 232428 T 29.07.1981

Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Systemów Mechanizacji, Elektrotechniki i Automatyki Górniczej, Katowice, Polska (Stanisław Nitka).

Układ regulacji prędkości obrotowej silnika indukcyjnego pierścieniowego

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie regulacji prędkości obrotowej silnika indukcyjnego pierścieniowego w układzie asynchronicznej kaskady tyrystorowej.

Układ według wynalazku, który wyposażony jest w indukcyjny silnik pierścieniowy zawierający w stojanie dwa uzwojenia, charakteryzuje się tym, że uzwojenie (2) stojana silnika jest połączone poprzez falownik tyrystorowy (5) oraz prostownik (4) z uzwojeniem wirnika (3) asynchronicznej kaskady tyrystorowej, natomiast uzwojenie (1) jest połączone bezpośrednio do sieci zasilającej. (1 zastrzeżenie)

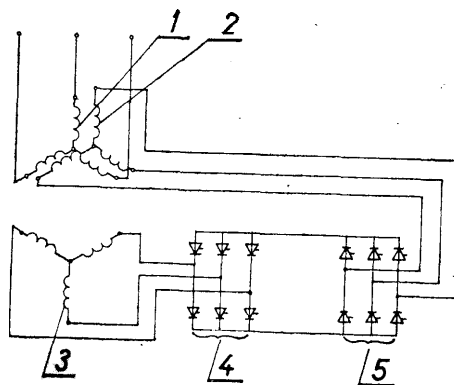

Fig. 1.

H03K G015 P. 228100 27.11.1980

Przemysłowy Instytut Telekomunikacji, Warszawa, Polska (Romuald Szelenbaum).

Sposób i układ do pomiaru rozdzielczości bardzo szybkich konwerterów analogowo-cyfrowych stosowanych w radiolokacji

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania sposobu i układu, które pozwoliłyby na szybkie, z wykorzystaniem podstawowych przyrządów laboratoryjnych, sprawdzenie rozdzielczości konwertera a/c.

Sposób według wynalazku polega na tym, że na

wejście sygnałowe konwertera a/c podaje się impulsowy sygnał pomiarowy o czasie narastania i opadania zboczy krótszym od czasu przetwarzania konwertera a/c, niesynchroniczny z ciągiem impulsów wyzwalających konwerter a/c, a następnie sprawdza się ilość poziomów dyskretnych przetworzonej przez konwerter c/a odpowiedzi badanego konwertera a/c.

Układ według wynalazku zawiera generator sygnału -wejściowego (2), połączony z badanym konwerterem a/c (1) i z synchroskopem (4). Wyjście badanego konwertera a/c (1) jest połączone z wejściem konwertera c/a (3), którego wyjście jest połączone z synchroskopem (4). Generator impulsów wyzwalających (5) jest połączony z badanym konwerterem a/c (1) i konwerterem c/a (3). (2 zastrzeżenia)

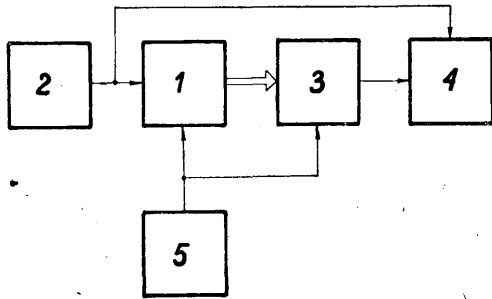

Fig. 1.

H03K
G11C

P. 228108

27.11.1980

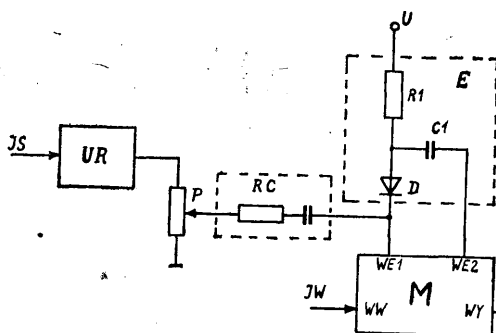
Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Technik Komputerowych i Pomiarów, Warszawa, Polska (Jacek Kwaśnik, Bogdan Wągrowski, Andrzej Plebański).

Układ synchronizacji momentu zakończenia czasu trwania impulsu monowibratora

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania układu zapewniającego dowolny wybór momentu zakończenia impulsu na wyjściu monowibratora zwykle wcześniej niż to wynika z wartości określonej przez elementy ustalające stałą czasową trwania impulsu monowibratora oraz synchronicznie z dowolnie wybranym zboczem przebiegu synchronizującego.

Układ synchronizacji momentu zakończenia czasu trwania impulsu monowibratora (M) ma potencjometryczny dzielnik napięciowy (P) dołączony do wyjścia układu różniczkującego (UR) zbocza impulsów synchronizujących (IS) oraz dwójnik impedancyjny (RC) włączony między ślizgacz potencjometru (P), a jedno z wejść (WE1, WE2) monowibratora (M) przeznaczonych do podłączenia elementów (E) ustalających stałą czasową trwania impulsu monowibratora (M).

(1 zastrzeżenie)

H03K
A61B

P. 232395 T

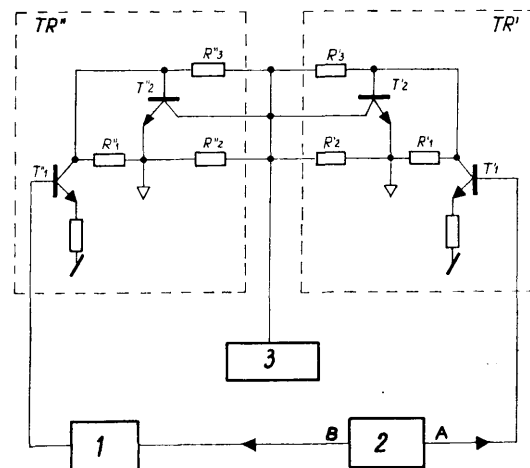
27.07.1981

Śląska Akademia Medyczna, Katowice, Polska (Jan Szopiński, Maciej Kaniewski, Gerard Jondenko).

Układ do wytwarzania impulsów przemiennych zwłaszcza w elektroakupunkturze i elektrostymulacjach

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie uzyskania w prosty sposób impulsu bipolarnego o dużej, regulowanej wartości amplitudy części dodatniej jak i ujemnej przy zastosowaniu prostej w budowie przetwornicy jednoimiennej.

Układ ma dwa symetryczne zespoły tranzystorowo-rezystorowe (TR') i (TR'') wytwarzające impuls bipolarny i zasilane z unipolarnej przetwornicy (3). Wejście jednego zespołu tranzystorowo-rezystorowego (TR') połączone jest z wyjściem (A) generatora (2), a wejście drugiego zespołu tranzystorowo-rezystorowego (TR'') połączone jest poprzez człon formujący (1) z drugim wyjściem (B) generatora (2). Każdy z symetrycznych zespołów tranzystorowo-rezystorowych (TR'), (TR'') zbudowany jest z tranzystora wejściowego (T₁) z włączonymi w kolektor dwoma szeregowymi rezystorami (R₁') i (R₂') oraz tranzystora wyjściowego (T₂), którego złącze baza-emiter połączone jest równolegle z jednym rezystorem szeregowym (R₁'), a pomiędzy emiter i kolektor włączony jest drugi rezystor szeregowy (R₂'). Baza tranzystora wyjściowego (T₂) zasilana jest poprzez bazy rezystor (R₃') i połączona jest z kolektorem tranzystora wejściowego (T₁), a emiter włączony pomiędzy szeregowo rezystory (R₁') i (R₂') stanowi jedno z symetrycznych wyjść układu. (2 zastrzeżenia)

H04B

P. 228286

05.12.1980

Zakłady Telewizyjne „Unitra-Polkolor”, - Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Przetworników Obrazu, Warszawa, Polska (Zdzisław Budzyński).

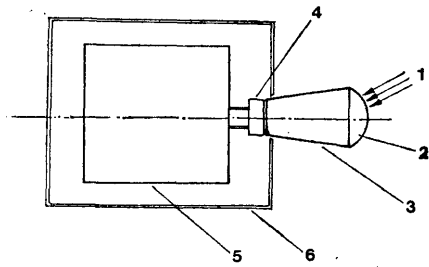
Sposób przekazywania sygnału do elementu fotoelektrycznego

Zagadnieniem podlegającym rozwiązaniu jest opracowanie sposobu przekazywania sygnału do elementu fotoelektrycznego umożliwiającego umieszczenie tego elementu wraz ze wzmacniaczem praktycznie w dowolnym miejscu urządzenia, najdogodniejszym pod względem konstrukcyjnym jak również pod względem zakłóceń.

Sposób według wynalazku polega na doprowadzeniu sygnału do fotoelementu (4) za pośrednictwem światłowodu (3). Korzystnie, zakończenie światłowodu od strony przechodzącego sygnału ukształtowane jest w soczewce (2).

Powyższy sposób może być stosowany w urządzeniach sterowanych zdalnie, bezprzewodowo, na przykład w odbiornikach telewizyjnych i radiowych.

(1 zastrzeżenie)

H04J
H04B
H04H

P. 228050

24.11.1980

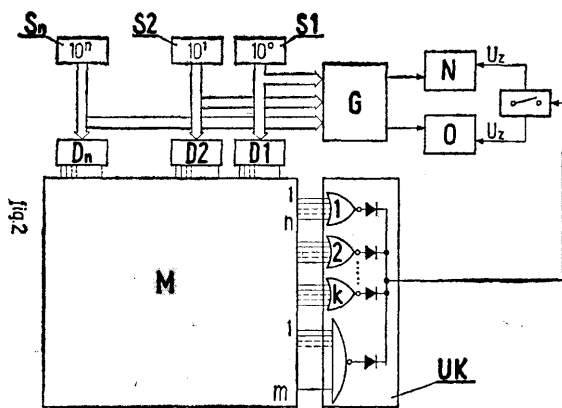
Zakłady Radiowe, „RADMOR”, Gdynia, Polska (Zbigniew Koniecznyński).

Sposób i układ do blokowania kanałów w wielokanałowym urządzeniu elektronicznym, zwłaszcza radiokomunikacyjnym

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie blokowania dowolnych grup kanałów i dowolnych pojedynczych kanałów w wielokanałowym urządzeniu elektronicznym zależnie od uprawnień przydzielonych użytkownikowi urządzenia.

Sposób według wynalazku polega na tym, że w cyfrowym układzie kombinacyjnym tworzy się selektywnie stany logiczne, którymi steruje się zdjęciem napięcia zasilającego z urządzeń nadawczych i odbiorczych.

Układ według wynalazku zawiera n dekodów (D1) ... (Dn), które połączone z odpowiadającymi im przełącznikami kanałów (S1) ... (Sn). Wyjście dekodów (D1) ... (Dn) są dołączone do wejść matrycy

pamięciowej (M) zaprogramowanej na przejście jedynie dla sygnałów odpowiadających numerom żądanych do zablokowania grup kanałów i pojedynczych kanałów. Wyjścia matrycy pamięciowej (M) są dołączone do wejść cyfrowego układu kombinacyjnego (UK), który steruje zasilaniem urządzeń nadawczych (N) i odbiorczych (O) tego urządzenia.

(3 zastrzeżenia)

H04M

P. 228247

02.12.1980

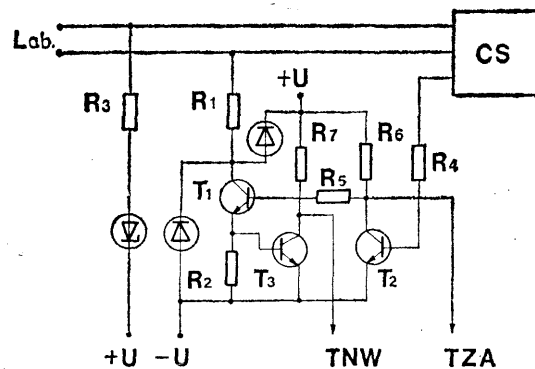
Wielkopolskie Zakłady Teleelektroniczne im. Gen. Karola Świerczewskiego „TELKOM-TELETRA”, Poznań, Polska (Lech Wozich, Ryszard Meyer).

Elektroniczny układ wykrywania podniesienia mikrotelefonu

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania takiego układu, który po przyjęciu z koncentratora kryterium zajętości spowoduje odłączenie z linii abonenckiej napięcia wychodzącego z układu wykrywania podniesienia mikrotelefonu i który będzie się składał z małej ilości tanich elementów.

Układ według wynalazku charakteryzuje się tym, że jedna żyła linii abonenckiej jest poprzez rezystor (R1) połączona z kolektorem tranzystora (T1), którego emiter poprzez rezystor (R2) jest połączony z ujemnym biegunem baterii, natomiast druga żyła linii abonenckiej jest połączona poprzez rezystor (R3) i stabilizator z dodatnim biegunem baterii, a żyła podająca rozkaz zajętości jest połączona z bazą tranzystora odwracającego (T2), którego kolektor poprzez rezystor (R5) połączony jest z bazą tranzystora (T1) oraz poprzez rezystor (R6) polaryzowany jest napięciem dodatnim, natomiast bazą tranzystora (T3) połączona jest z emiterem tranzystora (T1), a kolektor poprzez rezystor (R7) polaryzowany jest napięciem dodatnim.

(1 zastrzeżenie)

II. WZORY UŻYTKOWE

Dział A

PODSTAWOWE POTRZEBY LUDZKIE

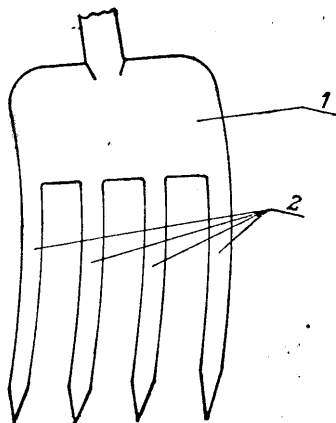
A01B W. 67283 29.08.1981

Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Przemysłu Wytwarzania Metalowych „POLMETAL”, Kraków, Polska (Henryk Gramatyka, Marian Kachel).

Lopato-widły

Celem wzoru użytkowego jest opracowanie takiego narzędzia, które pozwalałoby na przewracanie ziemi zarówno sypkiej jak i zbrylonej.

Lopato-widły według wzoru mają część roboczą, którą stanowią płaskie, szerokie o przekroju trójkątnym zęby (2) i płaską roboczą powierzchnię (1).
(1 zastrzeżenie)

A42B W. 67292 31.08.1981

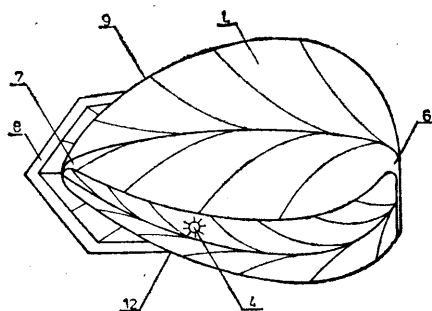
Józef Łuków, Szczecin, Polska (Józef Łuków).

Przykrycie głowy ludzkiej o nazwie „LIŚĆ” podobny do liści przyrody

Celem wzoru użytkowego jest wzbogacenie asortymentu nakryć głowy ludzkiej.

Przykrycie głowy ludzkiej o nazwie „LIŚĆ” według wzoru jest podobne do liścia i składa się z głównego listka (L), bocznych listków, przy czym na jed-

nym listku bocznym naszyty jest wizerunek słońca (4) oraz z daszka (8). Listki te wykonywane są z różnych materiałów odzieżowych dobieranych kolorami i krojone do wzorów liści przyrody. (2 zastrzeżenia)

A61B W. 67275 25.08.1981

Specjalistyczny Przemysłowy Zespół Opieki Zdrowotnej, Częstochowa, Polska (Grażyna Fiszer, Henryk Fiszer).

Penseta, zwłaszcza do igieł strzykawkowych

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie opracowania konstrukcji zapewniającej wygodne i pewne posługiwanie się nią.

Penseta charakteryzuje się tym, że końce jej ramion (1) wygięte są w kształcie łuków, dostosowanych do kształtu główki igły strzykawkowej. Wygięcia te po zaciśnięciu ramion tworzą szczelinę w formie elipsy.
(1 zastrzeżenie)

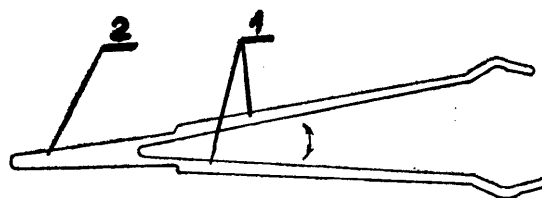

Fig. 1

Dział B

RÓŻNE PROCESY PRZEMYSŁOWE; TRANSPORT

B08B W. 67281 28.08.1981

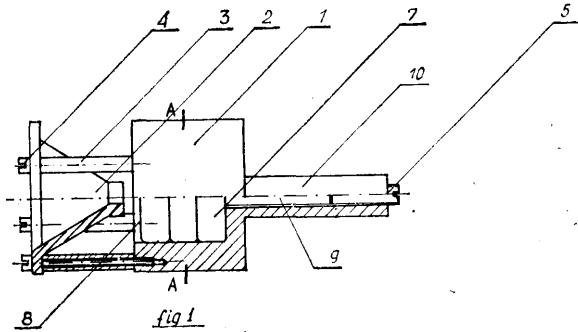
Zakład Technologicznych Urządzeń Sterujących „Techma-Bester” Zakład w Podgórzynie, Jelenia Góra, Polska (Zbigniew Krajczyński).

Przyrząd do usuwania emalii z końcówek drutu

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie zastąpienia urządzeń importowanych służących do usuwania emalii z końcówek drutu.

Przyrząd służy do usuwania emalii z końcówek drutu i ma zastosowanie w elektrotechnice. Przyrząd wyposażony jest w korpus (1) z końcówką (10) do mocowania w uchwycie obrabiarki. Wewnątrz korpusu (1) umieszczone są narzynki gwintujące (7).

Przyrząd wyposażony jest w lejek (2) ułatwiający osiowe wprowadzenie drutu. Końcówka (10) wyposażona jest w wkręt (5) ustalający głębokość wprowadzenia drutu. (3 zastrzeżenia)

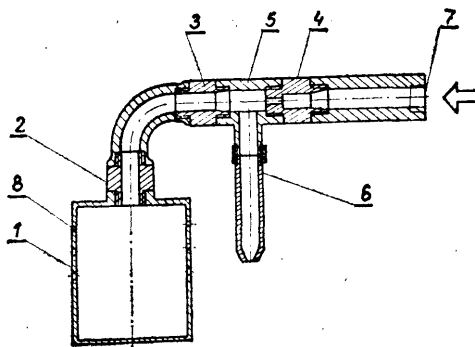
B08B W. 67282 28.08.1981

Bielska Fabryka Maszyn Włókienniczych „Befama”, Bielsko-Biała, Polska (Kazimierz Cembala, Jan Opala, Paweł Ostruszka, Marek Trociuk).

Urządzenie do usuwania zanieczyszczeń ze stanowisk roboczych

Wzór rozwiązuje zagadnienie opracowania urządzenia do usuwania zanieczyszczeń ze stanowisk roboczych o prostej budowie, które zasilane jest sprężonym powietrzem pochodzącym z sieci zakładowej.

Urządzenie składa się ze zbiornika (1) połączonego z pneumatycznym przewodem poprzez złączki (2, 3 i 4) i rozgałęźnik (5) zakończony ssawną końcówką (6). Zbiornik (1) wyposażony jest w wylotowe otwory (8). (1 zastrzeżenie)

B21B W. 67293 02.09.1981

Centralne Laboratorium Przemysłu Obuwniczego, Kraków, Polska (Stanisław Pająk, Jerzy Cholewa, Waldemar Wiśniewski).

Wiertarka elektryczna do wiercenia otworów w laminacie szkłoepoksydowym miedziowym

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie wiercenia otworów o średnicy do 5 milimetrów i głębokości do 10 milimetrów, zwłaszcza w płytkach układów elektronicznych.

Wiertarka według wzoru użytkowego jest wyposażona w uchylny kątowno w stosunku do wiertła stolik (9), przymocowany śrubami (10) i nakrętkami (11) do jarzma (12), które na sworzniu (13), przechodzącym przez słup (5), wykonuje względem niego ruch wahadłowy. Wychylenie stolika (9) realizują sprężyny naciskowe (14), które zamontowane między płytą podstawy (8) a dolną powierzchnią stolika (9) i prowa-

dzzone na trzpieniach (15), wychylają stolik (9) z obrabianą płytką w kierunku wiertła, w górę. Podczas wiercenia otworu, wiertło nie zmienia położenia w pionie. Ponad stolikiem (9), w słup (5) wciśnięty jest kołek (16), przez który przechodzi śruba (17) z nakrętką blokującą (18), umożliwiającą poziome ustawienie stolika (9) i jego odpowiedni nacisk na sprężyny (14). (2 zastrzeżenia)

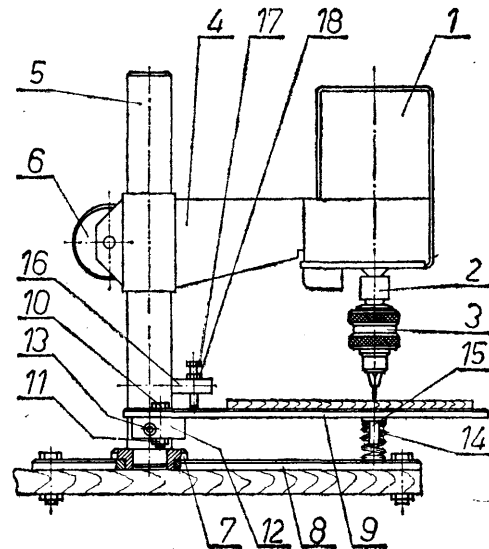

Fig.1

B25H W. 67288 28.08.1981

Huta im. E. Cedlera, Sosnowiec, Polska (Józef Karwacki, Zygmunt Ostrowski, Marian Pluta, Andrzej Klich).

Stół pętlowy

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie zmniejszenia zużycia osprzętu walcowniczego w postaci dysz i przewodnic oraz skrócenia czasu usuwania awarii.

Przedmiotem wzoru użytkowego jest stół pętlowy stosowany w walcowniach gorących drutu przy liniowym układzie walcowania, pomiędzy kołem ciągnącym Trajbera i skrzyniami chłodzącymi.

Stół pętlowy składa się z przewodnicy pasma (1) do której dolnej części zamocowany jest trwale pazur (2) i podstawa stołu ze ścianą boczną (3). Od góry przewodnicy pasma (1) zamocowana jest ruchoma pokrywa (5) za pomocą zawiasów (4) i zamka (6). (1 zastrzeżenie)

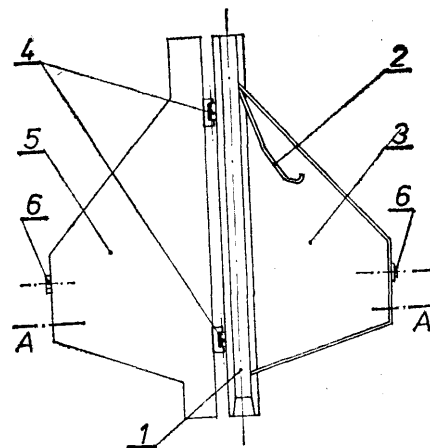

Fig. 1

B26F

W. 67230

26.08.1981

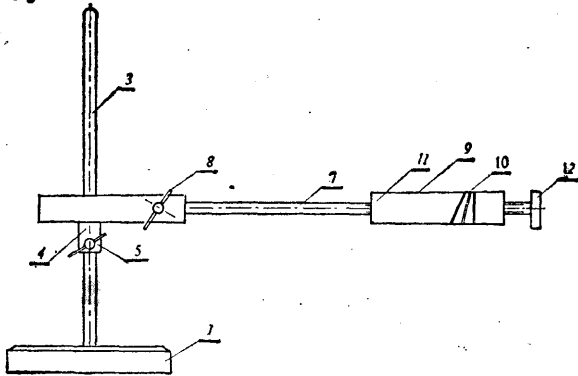
Wiesław Faber, Warszawa, Polska (Wiesław Faber).

Przyrząd do wycinania passe-partout o kształcie okrągłym

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie estetyki i jakości passe-partout oraz zmniejszenia strat wytworów papierniczych.

Przyrząd zawiera głowicę roboczą (9) wyposażoną w uchwyty noża (10) i przyrządów graficznych (11) o regulowanej odległości od środka obrotu oraz wysokości. Usytuowanie uchwytów noża (10) umożliwia wykonanie zróżnicowanych cięć krawędzi okrągłych o różnych profilach. (1 zastrzeżenie)

Fig.1

B31D

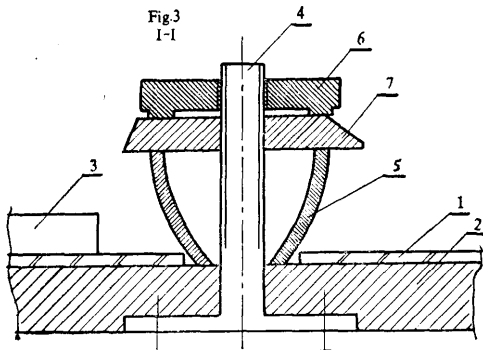
W. 67231

26.08.1981

Wiesław Faber, Warszawa, Polska (Wiesław Faber).

Imadło do profilowania krawędzi wytworów papierniczych

Celem wzoru użytkowego jest opracowanie takiego imadła, które umożliwiałoby wycinanie passe-partout

o krawędziach prostoliniowych, przy zachowaniu jednakowego kąta fazy na całej długości cięcia, z możliwością wykonywania różnych profili krawędzi. Imadło według wzoru zawiera zainstalowaną na prostopadłościenną podstawę (1), za pomocą śruby (4) z amortyzatorem kielichowym (5) i nakrętki regulacyjnej (6) wymienną, stalową listwę dociskową (7) o przekroju trapezowym. (2 zastrzeżenia)

B60Q

W. 67278

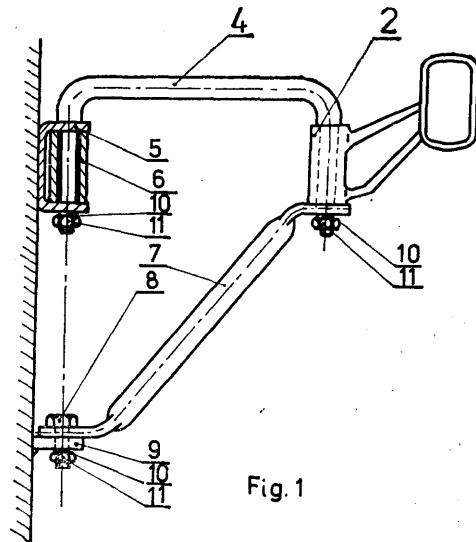
28.08.1981

Zrzeszenie Przemysłu Ciągnikowego „Ursus”, Warszawa, Polska (Zdzisław Mendza, Jan Nowak).

Urządzenie mocujące zewnętrzne lustro wsteczne, zwłaszcza do ciągników rolniczych z przyczepami

Wzór rozwiązuje zagadnienie skonstruowania urządzenia stabilnego w czasie jazdy i odpornego na przenoszenie drgań, zapewniającego dowolną ilość stopni swobody regulacji ustawienia lusterka oraz dobrą widoczność z miejsca kierowcy podczas jazdy ciągnika z przyczepą transportową, łatwego do zdemontowania do jazdy bez przyczepy.

Urządzenie według wzoru użytkowego składa się z jarzma (4), którego jeden koniec jest zamocowany obrotowo do wspornika ceowego (5) nadwozia za pomocą tulei (6), zaś na drugim końcu zamocowane jest obrotowo lustro (1) poprzez wspornik (2) lusterka. Jarzmo (4) podparte jest za pomocą łącznika (7) tworząc z nadwoziem układ w kształcie trójkąta prostokątnego. Wspornik (2) lusterka, jarzmo (4) i łącznik (7) są połączone rozłącznie. (3 zastrzeżenia)

Dział D

WŁÓKIENICTWO I PAPIERNICTWO

D03C

W. 67110

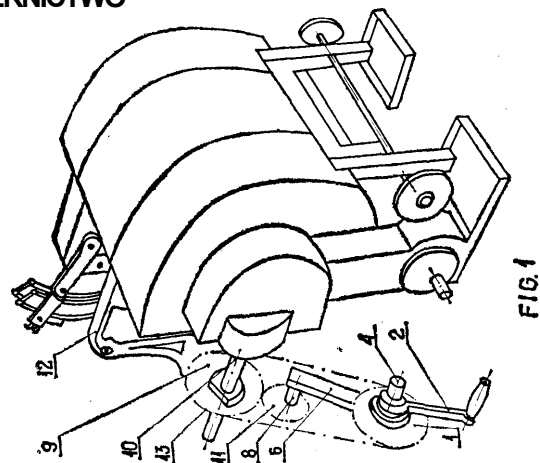
17.07.1981

Centralny Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Przemysłu Bawełnianego, Łódź, Polska (Dariusz Żeber).

Ręczny układ napędowy maszyny nicielniczej Stäubli

Celem wzoru użytkowego jest opracowanie takiego układu napędowego maszyny nicielniczej, który zapewniłby wysoką dokładność regulacji maszyny przy zachowaniu bezpieczeństwa pracy.

Ręczny układ napędowy maszyny nicielniczej Stäubli zawiera według wzoru łańcuchowe koło (1) połączone z korbą (2), osadzone obrotowo na osi (4) prostopadłej do łącznika (6) i połączonej z nim nierozłącznie. Łącznik (6) ma na przeciwległym końcu prostopadłą tuleję (8), która osadzona jest w obejmie (11) napinacza łańcucha połączonej z ramą (12) ma-

szyny nicielnicowej. Czynne łańcuchowe koło (1) jest połączone łańcuchem (13) z biernym łańcuchowym

kołem (9) osadzonym na wale (10) maszyny nicielnicowej. (1 zastrzeżenie)

Dział E BUDOWNICTWO; GÓRNICTWO

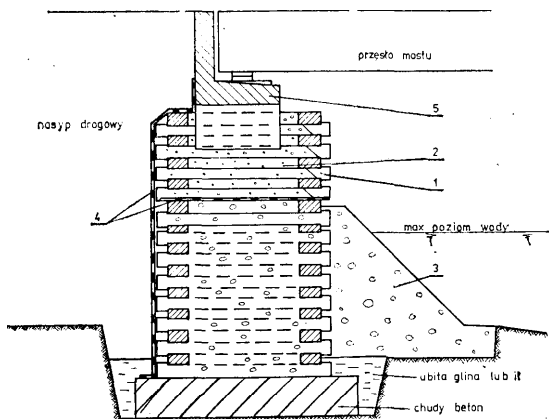
E01D   **W. 67284**   31.08.1981

Institut Badawczy Dróg i Mostów, Warszawa, Polska (Andrzej Jarominiak).

Przyczółek mostowy

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie opracowania konstrukcji przyczółka mostowego z kaszycy żelbetowej lub z betonu sprężonego, szczególnie przydatnej w budowie obiektów mostowych na drogach rolniczych, leśnych i innych lokalnych.

Przyczółek mostowy według wzoru charakteryzuje się tym, że wewnątrz kaszycy (1) wypełnione jest w części powyżej maksymalnego zwierciadła wody powierzchniowej gruntem niespoistym (2), na przykład żwirem lub pospółką, a w części poniżej tego zwierciadła kamieniem (3), na przykład kamieniami lub tłuczniem, odpornym na wypłukanie z kaszycy (1).

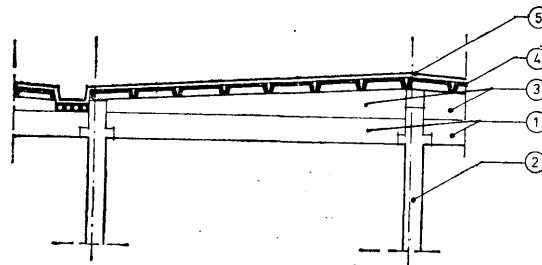
Kaszycy (1) oddzielona jest od nasypu drogowego włókniną (4) lub innym materiałem zapobiegającym wypłukaniu z nasypu drobnych cząstek. Takim samym materiałem (4) oddzielony jest wewnątrz kaszycy (1) grunt (2) od kamieniwa (3). Do podparcia konstrukcji przeszła na przyczółku służy podwalina podłożyskowa (5) żelbetowa lub z betonu sprężonego, oparta na gruncie (2) wypełniającym kaszycę (1). (1 zastrzeżenie)

E04B   **W. 67277**   27.08.1981

Biuro Projektowo-Badawcze Budownictwa Ogólnego „Miastoprojekt”, Gdańsk, Polska (Jerzy Duszoła, Adam Chmielewski, Hubert Laniecki, Lidia Konieczka).

Stropodach jednopłaszczyznowy budynku w systemie szkieletowym

Stropodach jednopłaszczyznowy według wzoru użytkowego rozwiązuje zagadnienie zmniejszenia jego ciężaru przy jednoczesnym wzroście wytrzymałości konstrukcji. Stropodach według wzoru składa się z rygli (1) wspartych na głowicach słupów (2) szkieletowej konstrukcji obiektu, nadbetonu (3) zespolonego w sposób trwały z ryglem, dachowych płyt panwiowych (4) oraz pokrycia dachowego (5). (2 zastrzeżenia)

Dział F MECHANIKA; OŚWIETLENIE; OGRZEWANIE; UZBROJENIE; TECHNIKA MINERSKA

F16C   **W. 67229**   24.08.1981

Kopalnia Węgla Kamiennego im. „XXX-lecia PRL”, Jastrzębie, Polska (Stanisław Krótki, Zygfryd Tudyka, Alojzy Szendera).

Uszczelnienie łożysk szybkobieżnych wałków napędów kopalnianych

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie zapewnienia żądanej szczelności obu komór łożyskowych oraz prawidłowego smarowania łożysk.

Uszczelnienie łożysk szybkobieżnych wałków, eksploatowanych zwłaszcza w przekładniach napędów przenośników węglowych w podziemiach kopalń, według wynalazku charakteryzuje się tym, że wewnętrzna łożyskowa komora (3) szybkobieżnego wałka (5) smarowana rozbryzgowo olejem przekładniowym jest oddzielona pierścieniową przegrodą (1) z dystansową tuleją (2) łożysk od zewnętrznej łożyskowej komory (4) smarowanej smarem stałym. Pierścieniowa przegroda (1) zawiera pierścieniową uszczelkę (10) umieszczoną na jej dwuśrednicowym obwodzie na wysokości średnicy zewnętrznej bieżni łożysk (6 i 7). Na dy-

stansowej tulei (2) łożysk jest osadzony w łożu pierścieniowej przegrody (1) uszczelniający, sprężynowy pierścień (11) od strony wewnętrznej łożyskowej komory (3) na wysokości średnicy wewnętrznej bieżni łożysk (6 i 7). (1 zastrzeżenie)

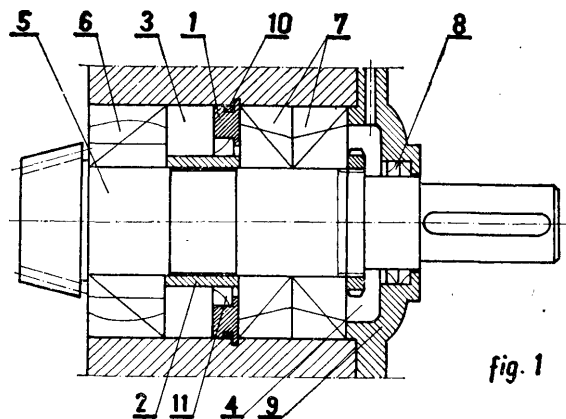

fig. 1

F24C

W. 67297

03.09.1981

Jerzy Łęcki, Poznań, Polska (Jerzy Łęcki).

Przepustnica powietrza wtórnego

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie zupełnego spalania składników palnych odgazowanych z węgla w procesie palenia w kotłach parowych i kotłach wodnych z ręcznym narzutem węgla.

Przepustnicę powietrza wtórnego, którą umocowuje się na drzwiczkach paleniskowych (1), w których wykonano otwór (2), składa się z prostokątnej ramy (3) z osadzoną na niej zawiasowo klapą (4) i regulatora olejowego (5) do podnoszenia i opuszczania kłapy (4).

Przepustnica powietrza wtórnego według wzoru użytkowego pracuje bez wentylatorowego nadmuchu powietrza. (2 zastrzeżenia)

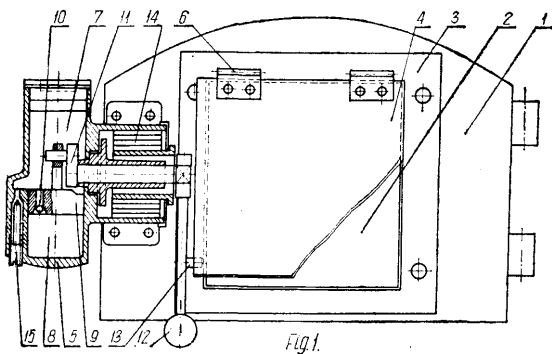

Fig. 1

F26B

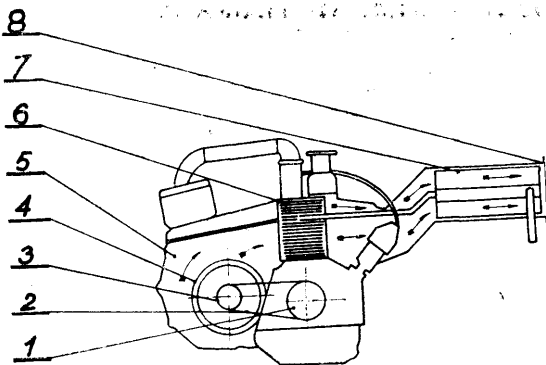
W. 66972

29.06.1981

Centrum Uczelniano-Przemysłowe Instytutu Pojazdów Samochodowych, Silników Spalinowych Politechniki Krakowskiej, Kraków, Polska (Marek Rudkowski, Tadeusz Papuga, Andrzej Chmielewski, Ryszard Szemraj, Lech Podsada, Aleksander Steindel).

Urządzenie suszarniczo-grzewcze

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie skutecznego i ekonomicznego suszenia lub ogrzewania, zwłaszcza w rolnictwie.

Urządzenie suszarniczo-grzewcze ma wymiennik (7) ciepła, w którym umieszczone są przewody i/lub kanały przez które przepływają spaliny z silnika (1) spalinowego sprzężonego przekładnią (2) pasową z dmuchawą (4). Obudowa (5) dmuchawy połączona jest osłoną (6) kierującą powietrze chłodzące silnik (1). Osłona (6) połączona jest blaszanym kanałem z obudową wymiennika (7) ciepła zakończonym króćcem (8) wylotowym. (1 zastrzeżenie)

F28F

W. 67678

01.04.1981

Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Przemysłu Budowy Urządzeń Chemicznych „CEBEA”, Kraków, Polska (Józef Matla, Mieczysław Lubowicz).

Zespół podpierający wiązki rur

Wzór rozwiązuje zagadnienie skonstruowania takiego zespołu podpierającego, który uniemożliwiłby przemieszczanie się rur wraz z podporami w płaszczyźnie poziomej oraz zapewniłby stałe położenie rur w czasie pracy wiązki jak również w czasie transportu.

Zespół podpierający wiązki rur, zwłaszcza rur ozebrowanych w chłodnicach powietrznych, charakteryzuje się tym, że składa się z podpór wykonanych z ceowników z półkolitymi wycięciami na bocznych ścianach podpór. W skład „zespołu podpierającego” wchodzi podpora (3) o jednolitej podstawie oraz podpora o podstawie z występami (2) odgiętymi w przeciwnych względem siebie kierunkach. Występy (2) jednej podpory zespołu wchodzi między występy (2) sąsiednich podpór zespołu. (2 zastrzeżenia)

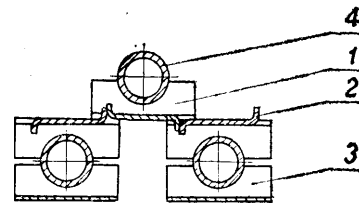

Fig. 3

F41F

W. 67878

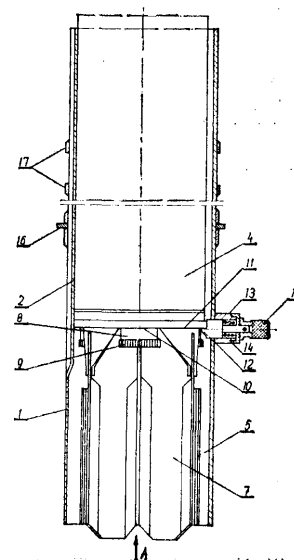
13.01.1982

Ośrodek Badań Uzbrojenia, Stalowa Wola, Polska (Tadeusz Sieńczak, Stanisław Puzio, Eugeniusz Sowa).

Prowadnica rurowa pocisku raketowego

Wzór rozwiązuje zagadnienie jednoznacznego ustalenia pocisku raketowego względem zatrzasku w prowadnicy rurowej.

Prowadnica (1) zawiera przetłoczenia (2), które centrują korpus (3) pocisku raketowego (4). W tylnej części prowadnicy (1) są przyspawane kostki (5) z rowkami, które odpowiednio współpracują z rozchylanymi po wylocie pocisku (4) brzechwami (7). Kostki (5) z rowkami są tak usytuowane względem wyjęć (10), że krawędź (11) opiera się o występ oporowy (12) zatrzasku (13). (1 zastrzeżenie)

Dział G
FIZYKA

G01T W. 67276 25.08.1981

Zjednoczone Zakłady Urządzeń Jądrowych „POLON”, Zakład Urządzeń Dozymetrycznych, Bydgoszcz, Polska (Andrzej Woźny, Jędrzej Kopczyński).

Filtr energetyczny i kierunkowy dawkomierza promieniowania

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie opracowania konstrukcji wytwarzanej w toku uproszczonego procesu technologicznego, umożliwiającej znaczne obniżenie błędów charakterystyki energetycznej dawkomierza.

Filtr energetyczny i kierunkowy dawkomierza promieniowania jonizującego służy do wyrównywania charakterystyki energetycznej i kierunkowej detektora, zwłaszcza w dawkomierzu radiofotoluminescencyjnym.

Filtr ma postać prostopadłościanu, którego pięć ścian stanowi jedną całość wykonaną z dwóch trwale ze sobą połączonych blach, przy czym jedna z nich

jest wytworzona z ołowiu (Pb), a druga z miedzi (Cu) i w ścianach tych są wykonane otwory (A) korygujące wpływ energii promieniowania jonizującego i kierunku jego padania na detektor umieszczony wewnątrz tego filtru. (1 zastrzeżenie)

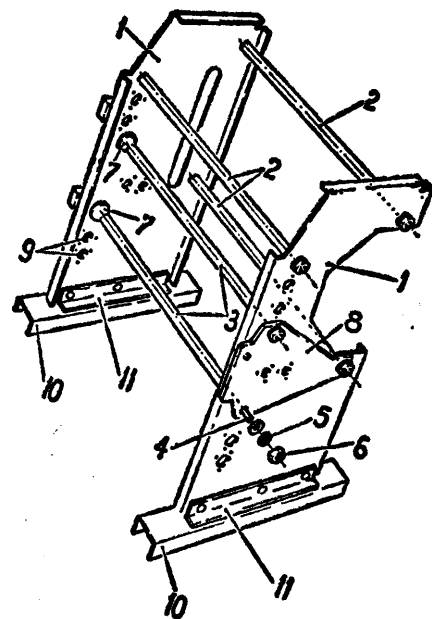
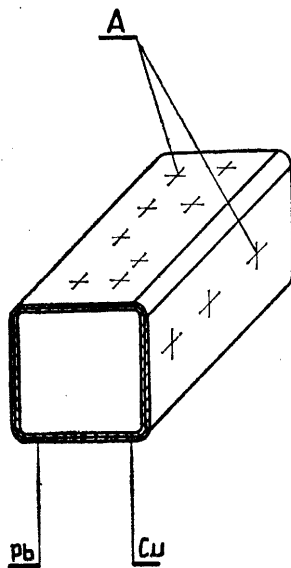
G06K W. 66975 29.06.1981

Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Urządzeń Informatyki „Mera-Błonie”, Błonie, Polska (Józef Golis, Zbigniew Kober, Kazimierz Skroński, Bożena Cymkowska, Andrzej Bazyński).

Korpus drukarki wierszowej

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie opracowania takiej konstrukcji, której wykonanie byłoby łatwiejsze, a tym samym zmniejszona byłaby ilość braków.

Korpus drukarki wierszowej składa się z płyt (1) skreślonych prętami dystansowymi (2, 3) za pomocą połączenia śrubowego. (5 zastrzeżeń)

Wykaz numerowy zgłoszonych wynalazków opublikowanych w BUP Nr 12/1982

Nr zgłoszenia	Int. Cl.	Strona
-	2	3
216576	C21C	29
226360	G03G	50
226724	G01B	43
227264	B23Q	11
228046	C23G	30
228050	H04J	59
228051	C08J	26
228052	B32B	15
228058	C10M	28
228061	E21C	33
228063	A22B	2
228066	G05F	52
228067	B24B	12
228069	B60P	15
228071	D01H	30
228074	A62C	4
228077	H01B	53
228078	F16F	39
228080	C09K	27
228081	C23C	30
228082	F16K	40
228083	B26D	13
228084	C04B	21
228085	F16J	39
228088	H02K	55
228092	B65G	16
228093	H01F	54
228094	B01D	4
228097	C22C	29
228098	C07C	22
228099	C22C	29
228100	H03K	57
228101	F16B	38
228102	C09K	27
228103	B21C	8
228105	G01R	49
228106	G06F	52
228107	G01R	49
228108	H03K	58
228109	G11B	53
228118	H02P	56
228119	E04B	32
228120	G05D	51
228121	F16P	41
228122	B66D	19
228123	G01M	46
228124	F02M	35
228125	F02M	35
228129	B24D	13
228130	B65G	16
228133	C22B	29
228134	G05D	51

Nr zgłoszenia	Int. Cl.	Strona
1	2	3
228136	G01J	45
228137	H02P	57
228138	G01R	49
228139	C01B	19
228140	C09K	27
228150	F02M	35
228151	F02M	36
228153	G01D	44
228154	G01D	45
228155	B21K	9
228161	F16J	39
228162	D05C	31
228168	H01F	54
228170	G01P	48
228172	F27B	42
228173	F27D	43
228174	F27B	43
228175	F16Ś	40
228177	H02P	57
228178	F02M	36
228179	E21B	33
228180	B24D	13
228181	C07D	23
228182	B63B	15
228183	B03B	7
228184	C09K	27
228185	C09K	27
228186	C10M	28
228190	H02M	56
228191	B65G	17
228193	B66C	19
228194	G01L	46
228199	C02F	20
228200	C02F	20
228202	B03B	7
228204	G01N	47
228205	H01B	53
228206	G05F	51
228207	G05D	52
228208	C23F	30
228210	C08G	25
228211	C08G	25
228217	C09D	27
228218	A61B	3
228219	B65H	18
228223	C08G	26
228224	G01M	47
228226	B22D	9
228227	G04C	51
228228	B26D	14
228229	H01F	54
228230	G01K	45

1	2	3
228237	B21C	8
228240	B21C	33
228241	G01B	44
228243	C05D	22
228244	C09K	28
228245	F04B	37
228247	H04M	59
228243	B24B	12
228249	B22D	10
228250	B28B	14
228251	B65G	17
228252	F22B	42
228254	C07C	22
228255	C07D	23
228257	B41J	15
228258	B01D	4
228259	C09K	28
228261	H01H	54
228266	G01V	50
228268	B65G	17
228273	F23D	42
228274	E04F	32
228275	C08L	26
228277	B65H	18
228278	B21C	8
228280	B23B	10
228283	A01N	2
228284	C05C	21
228285	G01N	47
228286	H04B	58
228288	G01N	47
228289	G09B	52
228298	C09J	27
228299	B23Q	12
228301	B27G	14
228304	C02F	21
228305	C08L	26
228306	B23B	10
228308	G01R	49
228309	C01G	20
228310	C01G	20
228314	B63H	16
228315	B21C	9
228318	E21D	34
228319	E21D	34
228322	B29F	15
228327	G01R	50
228328	G01B	44
228329	A61K	3
228344	F02M	36
228353	C12N	28
229281	C21C	29
229282	C22B	29
229415 T	G 1N	48
230623	C07D	24
230936	C07D	24
231243 T	H01R	55
231244 T	H01R	55
231642 T	G0U	45
231741 T	F16B	38
231945	F16L	40

1	2	3
232391	C07H	25
232395 T	H03K	58
232426 T	C07C	22
232428 T	H02P	57
232452 T	C07C	22
232482 T	B21C	9
232484 T	B21J	9
232490 T	C03C	21
232493 T	E03B	32
232499 T	F04B	37
232505 T	F16B	38
232520 T	B23B	11
232536 T	E21C	34
232538 T	G01N	48
232539 T	A23C	2
232542 T	B01D	5
232543 T	B01D	5
232544 T	B01D	5
232547 T	F25D	42
232553 T	A47L	3
232556 T	F16C	39
232557 T	B65G	17
232559 T	D06M	31
232563 T	C23G	30
232564 T	B08B	8
232572 T	C04B	21
232578 T	F16N	41
232603 T	G01N	48
232604 T	B02G	6
232605 T	C08G	26
232606 T	B02C	7
232609 T	D01H	31
232610 T	D01H	31
232613 T	F04B	38
232632 T	B23B	11
232637 T	F16L	41
232640 T	E01C	32
232650 T	B27L	14
232651 T	C07C	23
232652 T	B01D	6
232654 T	F28C	43
232659 T	E21D	35
232948	B23K	11
233030	C01B	20
233230	C07D	25
233351	B22F	10
233353	A61K	4
233385	F02M	36
233562	B65G	18
233621	C07H	25
233767	B03D	7
233770	A01C	1
233775	B01D	6
233865	A01N	2
233867	A01B	1
233918	A24D	2
234035	A24D	3
234051	H01H	55
234336	F03C	37
234429	E21B	33

Wykaz numerowy zgłoszonych wzorów użytkowych opublikowanych w BUP Nr 12/1982

Nr zgłoszenia	Int. CL ³	Strona
1	2	3
66972	F26B	64
66975	G06K.	65
67110	D03G	62
67229	F16C	63
67230	B26F	62
67231	B31D	62
67275	A61B	60
67276	G01T	65
67277	E04B	63
67278	B60Q	62

Nr zgłoszenia	Int. CL	Strona
1	2	3
67281	B08B	60
67282	B08B	61
67283	A01B	60
67284	E01D	63
67288	B65H	61
67292	A42B	60
67293	B21B	61
67297	F24C	64
67678	F28F	64
67878	F41F	64

SPIS TREŚCI

I. Wynalazki

	Str.
Dział A - Podstawowe potrzeby ludzkie	.1
Dział B - Różne procesy przemysłowe ; Transport	.4
Dział C - Chemia i metalurgia	.19
Dział D - Włókiennictwo i papiernictwo.	.30
Dział E - Budownictwo; Górnictwo.	.32
Dział F - Mechanika; Oświetlenie; Ogrzewanie; Uzbrojenie; Technika minerska	.35
Dział G - Fizyka	.43
Dział H - Elektrotechnika.	.53
Wykaz numerowy zgłoszeń wynalazków.	.66

II. Wzory użytkowe

	Str.
Dział A - Podstawowe potrzeby ludzkie	.60
Dział B - Różne procesy przemysłowe; Transport	.60
Dział D - Włókiennictwo i papiernictwo.	.62
Dział E - Budownictwo; Górnictwo.	.63
Dział F - Mechanika; Oświetlenie; Ogrzewanie; Uzbrojenie; Technika minerska	.63
Dział G - Fizyka	.65
Wykaz numerowy zgłoszeń wzorów użytkowych.	.68